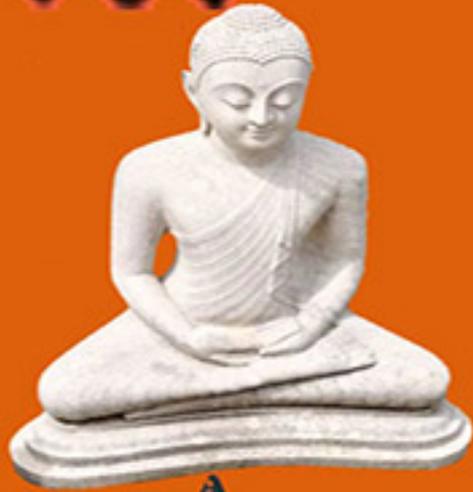

ಸುತ್ತಾಂತ ಪಿಟಕ

೬೩

SUTTANTA PITAKA

ព្រះ
ក្រែបបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រែប្រាស់សាខាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
ទ្វាទសបកាត

៦៣

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុត្តន្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

KHUDDAKANIKĀYA

JĀṬAKA

DVĀDASAMABHĀGA

63

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវិបសិក្ខុ ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្រាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាកិរិយាភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធី. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្នូទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតន្ត្រីណេណា (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ប្បិទសមភាគ

៦៣

សុត្តន្តបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទ្វាទសមោ ភាគោ

មហានិបាតជាតកំ

មហានិទទកស្សបជាតកំ

[១] អហុ រាជា វិទេហានំ	អង្គតិ នាម ខត្តិយោ
បហុតយោក្កោ ធនិមា	អនន្តពលចោវិសោ ។
សោ ច បណ្ណុរសេ រត្តិ	បុរិមេ យាមេ អនាគតេ
ចាតុមាសា កោមុទិយា	អមច្ចេ សន្និចាតយិ ។
បណ្ឌិតេ សុតសម្បន្នេ	មិតបុព្វេ វិចក្កុណោ
វិជយញ្ចុ សុនាមញ្ចុ	សេនាបតី អលាតកំ ។
តមនុបុច្ឆិ វេទេហោ	បច្ចេកំ ព្រូច សំរុចី
ចាតុមាសា កោមុទន្ន	ជុណ្ហា ព្យបហាតំ តមំ
កាយន្ន រតិយា រត្តិ	វិហារេមុ ឥមំ ឧតុំ ។

សុត្តន្តបិដក
 ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
 ទ្វាទសមភាគ
 មហានិបាតជាតក
 មហានាទកស្សបជាតក

[១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជារបស់ពួកជនអ្នកនៅក្នុងដែនវិទេហៈ ជាក្សត្រទ្រង់ព្រះនាមអង្គតិ មានយានច្រើន មានទ្រព្យច្រើន មានពួកពល មិនមានទីបំផុត ។ នៅពេលបឋមយាម ដែលមិនទាន់កន្លងនៃរាត្រី ជាគម្រប់ ១៥ ជាទីបំផុតនៃខែភ្លៀង៤ ខែ ជាទីរីកនៃផ្កាកុមុទ ព្រះអង្គ ទ្រង់ប្រជុំអាមាត្យទាំងឡាយ ជាបណ្ឌិត បរិបូណ៌ដោយការស្តាប់ ជាអ្នកញញឹមមុននិយាយ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ឈ្មោះវិជយៈ ១ ឈ្មោះសុនាមៈ ១ និងសេនាបតីឈ្មោះអលាតៈ ១ ។ ព្រះបាទវិទេហៈ ទ្រង់សួរអាមាត្យនោះជាលំដាប់ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរពោលតាមសេចក្តីពេញចិត្តផ្សេងៗគ្នា ថ្ងៃនេះជារាត្រីជាទីបំផុតនៃខែភ្លៀង៤ខែ ជាទីរីកនៃផ្កាកុមុទ មណ្ឌលព្រះចន្ទដ៏ស កម្ចាត់បង្កើនដីត ថ្ងៃនេះយើងទាំងឡាយ នឹងនៅដោយសេចក្តីត្រេកអរ ដូចម្តេច ក្នុងរាត្រីរដូវនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២] តតោ សេនាបតិ រញ្ញោ	អលាតោ ឯតទព្រិ
ហង្គំ យោក្កំ ពលំ សព្វំ	សេនំ សន្នាហយាមសេ ។
និយ្យាម ទេវ យុទ្ធាយ	អនន្តពលទោវិសា
យេ តេ វសំ ន អាយន្តិ	វសំ ឧបនីយាមសេ
ឯសា មយ្ហំ សកា ទិដ្ឋិ	អនិគំ ឧនីយាមសេ ^(១) ។
(រមស្ស ទេវ យុទ្ធាយ	ឯតំ ចិត្តមតំ មម)
[៣] អលាតស្ស វេចា សុត្វា	សុនាមោ ឯតទព្រិ
សព្វេ តុយ្ហំ មហារាជ	អមិត្តា វសមាគតា ។
និក្ខិត្តសត្វា បច្ចត្តា	និវាតមនុវត្តេ
ឧត្តមោ ឧស្សវោ អជ្ជ	ន យុទ្ធិ មម រុច្ឆតិ ។
អន្តចានព្វា ខន្ធព្វា	ទិប្បំ អភិហារន្តុ តេ
រមស្ស ទេវ កាមេហិ	នច្ចកីតេសុ វាទិតេ ។

១ ឱ. ឱជិនាមសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២] លំដាប់នោះ សេនាបតីរបស់ព្រះរាជា ឈ្មោះអលាតៈ បានក្រាប
 ទូលដូច្នោះថា យើងខ្ញុំនឹងចាត់ចែងយាន ពល និងសេនាទាំងអស់
 ដែលមានចិត្តរីករាយហើយ ។ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ យើងខ្ញុំមានពួក
 ពលមិនមានទីបំផុត នឹងចេញទៅដើម្បីច្បាំង ពួកព្រះរាជាណាមិន
 មកចុះអំណាច យើងនឹងនាំចូលមកចុះអំណាចព្រះអង្គ នេះជាសេចក្តី
 យល់ផ្ទាល់ខ្លួន របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងផ្ទាញ
 សត្រូវដែលមិនទាន់ផ្ទាញ ។ (បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ សូមព្រះអង្គ
 ត្រេកអរក្នុងចម្បាំង នេះជាសេចក្តីចូលចិត្តរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ)។

[៣] អាមាត្យឈ្មោះសុនាមៈ បានស្តាប់ពាក្យអលាតសេនាបតីហើយ
 ក៏ក្រាបទូលដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ ពួកសត្រូវទាំងអស់ មកចុះ
 អំណាចព្រះអង្គស្រាប់ហើយតើ ។ ពួកសត្រូវ មានគ្រឿងសស្ត្រាជាក់
 ចុះហើយ តែងប្រព្រឹត្តបន្ទុះបន្ទាប មហោស្រពដ៏ឧត្តមនឹងមាន
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ការច្បាំងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មិនពេញចិត្តទេ ។ ជនទាំង-
 ឡាយ ចូរនាំយកបាយ ទឹក និងបង្អែម យ៉ាងឆាប់មកថ្វាយព្រះអង្គ
 បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ សូមព្រះអង្គត្រេកអរ ក្នុងការរាំប្រៀង និង
 គ្រឿងប្រគំ ដោយកាមទាំងឡាយចុះ ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទេកស្សបជាតកំ

- [៤] សុនាមស្ស វេទា សុត្វា វិជយោ ឯតទព្រិ
 សព្វេ កាមា មហារាជ និច្ចំ តវ ឧបដ្ឋិតា ។
 ន ហេតេ ទុល្លកា ទេវ តវ កាមេហិ មោទិតុំ
 សនាមិ កាមា លព្ពន្តិ^(១) នេតំ ចិត្តមតំ មម ។
 សមណំ ព្រាហ្មណំ វាមិ ឧទាសេមុ ពហុស្សុតំ
 យោ នន្ទ វិនយេ កង្ខំ អត្តជម្មវិទូ ឥសេ ។
- [៥] វិជយស្ស វេទា សុត្វា រាជា អដ្ឋតិមព្រិ
 យថា វិជយោ ភណាតិ មយ្ហំ បេតំ វ រុច្ឆតិ ។
 សមណំ ព្រាហ្មណំ វាមិ ឧទាសេមុ ពហុស្សុតំ
 យោ នន្ទ វិនយេ កង្ខំ អត្តជម្មវិទូ ឥសេ ។
 សព្វេវ សន្តា ករោច មតិ កំ ឧទាសេមុ បណ្ឌិតំ
 យោ នន្ទ វិនយេ កង្ខំ អត្តជម្មវិទូ ឥសេ ។

១ ម. សុលកា ។

មហានិបាត មហានិទទកស្សបជាតក ទី ៨

[៤] វិជយាមាត្យ បានស្តាប់ពាក្យសុនាមអាមាត្យហើយ ក៏ក្រាបទូល
 ដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ កាមទាំងអស់ប្រាកដដល់ព្រះអង្គជានិច្ច
 ហើយតើ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព កាមទាំងនេះ ព្រះអង្គមិនមែន
 បានដោយក្រទេ កាលបើព្រះអង្គ (ប្រាថ្នា) រីករាយដោយកាមទាំង-
 ឡាយ កាមទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានសព្វ ។ កាល នេះមិនមែនជា
 សេចក្តីពេញចិត្តរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ ។ សមណព្រាហ្មណ៍ណា
 អ្នកដឹងអត្តនិងធម៌ ជាអ្នកស្វែងរកគុណ គប្បីបន្ទោបង់សេចក្តី
 សង្ស័យនៃយើងទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះបាន យើងទាំងឡាយនឹង
 ចូលទៅរកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាពហុស្សតនោះ ។

[៥] ព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះនាមអង្គតិ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យនៃវិជយា-
 មាត្យហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ការណ៍នេះពេញចិត្តដល់យើង ដូច
 វិជយាមាត្យពោល ។ សមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកដឹងអត្តនិងធម៌ជា
 អ្នកស្វែងរកគុណ គប្បីបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យនៃយើងទាំងឡាយ
 បានក្នុងថ្ងៃនេះ យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅរកសមណព្រាហ្មណ៍
 ជាពហុស្សតនោះ ។ អ្នកទាំងអស់គ្នា ចូរធ្វើសេចក្តីយល់ ចុះ
 យើងគួរចូលទៅរកបណ្ឌិតណា ដែលជាអ្នកដឹងអត្ត និងធម៌ ជាអ្នក
 ស្វែងរកគុណ បន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យនៃពួកយើងបានក្នុងថ្ងៃនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦] វេទេហស្ស វេហា សុត្វា	អលាតោ ឯតទព្រិ
អត្តាយំ មិកាយស្មី	អចេលោ ដីរសម្មតោ ។
តុណោ កស្សបកោត្តាយំ	សុតោ ចិត្រកថី កណ្ហា
តំ ទេវ បយិរុទាសេមុ	សោ ទោ កង្ខំ វិនេស្សតិ ។
[៧] អលាតស្ស វេហា សុត្វា	រាជា ចោទេសិ សារថី
មិកាយំ កមិស្សាម	យុត្តំ យានំ ឥទានយ ។
[៨] តស្ស យានំ អយោទេសុំ	ទន្ធិ រូបិយបក្ខរំ
សុក្ខមជ្ឈបរិវារំ	បណ្ណារំ ទោសិទា មុខំ ។
តត្រាសុំ កុមុទា យុត្តា	ចត្តាហោ សិទ្ធាវា ហាយា
អនីលុប្បសមុប្បាតា ^(១)	សុទន្តា សុវណ្ណាមាលិទោ ។
សេតច្ចត្តំ សេតរថោ	សេតស្សា សេតវីជនី
វេទេហោ សហាមច្ចេហិ	នីយំ ចន្ទោវ សោភតិ ។

១ ឱ. ម. អនីលុប្បសមុប្បាតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦] អលាតសេនាបតី បានស្តាប់ព្រះបន្ទូល នៃព្រះបាទវិទេហៈហើយ ក៏ក្រាបទូលដូច្នោះថា មានអចេលកៈ ១ អង្គនេះ ដែលគេសន្មតថាជា អ្នកប្រាជ្ញ គង់ក្នុងមិត្តទាយវ័ន ។ អចេលកៈនេះ ឈ្មោះគុណៈ ជា កស្សបគោត្រ ជាអ្នកចេះដឹង ជាអ្នកពោលពាក្យដ៏វិចិត្រ ជាគណា- ចារ្យ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព យើងគួរចូលទៅរកអចេលកៈនោះ លោកនឹងបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យ នៃពួកយើងបាន ។

[៧] ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យនៃអលាតសេនាបតីហើយ ទ្រង់ បង្គាប់នាយសារថីថា យើងនឹងទៅកាន់មិត្តទាយវ័ន អ្នកចូរនាំយក នូវយានដែលទឹមហើយ មកក្នុងទីនេះ ។

[៨] ពួកនាយសារថី បានទឹមថ្វាយព្រះរាជានោះ នូវយានជាវិការៈ នៃភ្នំក មានទ្រព័ងជាវិការៈនៃប្រាក់ មានប្រដាប់ជាបរិវារដ៏ស រលង់ ហាក់ដូចមុខនៃរាត្រី ដែលប្រាសចាកទោស ឬដូចព្រះចន្ទ្រ (ពេញវង់) ក្នុងរថនោះ នាយសារថីបានទឹម សេះសិន្ទព័ស មាន សម្បុរដូចផ្កាកុមុទ មានសន្ទុះលឿនប្រហែលនឹងសន្ទុះខ្យល់ ដែល បង្ហាត់ល្អហើយ ប្រដាប់ដោយកម្រងផ្កាជាវិការៈនៃមាស ។ មាន ព្រះក្លិស័ស រថស សេះស ស៊ីស ព្រះបាទវិទេហៈយាងទៅ (ដោយរថនោះ) ជាមួយនឹងពួកអាមាត្យ ក៏ល្អដូចជាព្រះចន្ទ្រ ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានិទកស្សបជាតកំ

តមនុយាយីសុ ពហារោ	ឥន្ទិខត្តជរា ពលី
អស្សបិដ្ឋិតតា រីរា	នរា នររាទិបំ ។
សោ មុហុត្តំ យាយិត្វា	យាណា ឱរុយ្ហ ខត្តិយោ
វេទេហោ សហមច្ចេហិ	បត្តិ កុណាមុចាតមិ ។
យេបិ តត្ថ តនា អាសុំ	ព្រាហ្មណីញ្ចា សមាគតា
ន តេ អបនយំ រាជា	អកតំ ភូមិមាតតេ ។

[៩] តតោ សោ មុនុកា ភិសិយា មុនុចិត្តកសន្តតេ

មុនុបច្ចុត្តតេ រាជា	ឯកមន្តំ ឧចារិសិ ។
និសដ្ឋ រាជា សម្មោទិ	កថំ សារាណិយំ តតោ
កច្ចិ យាបនិយំ កន្តេ	វាតានមវិយត្តតា ^(១) ។
កច្ចិ អកសិរា វុត្តិ	លកសិ បិណ្ឌិយាបនំ
អប្បាពាណោ ចសិកច្ចិ	ចក្កុ ន បរិហាយតិ ។

១ ឱ. វាតានមវិសត្តតា ។ ម. វាតានមវិយត្តតា ។

មហានិបាត មហានិទទកស្សបជាតក ទី ៨

ពលដ៏ច្រើន ជាអ្នកទ្រទ្រង់លំពែងនិងដាវ ទាំងពួកជនអ្នកក្លាហាន
 ក៏ជិះលើខ្នងសេះ ហើយតាមដង្ហែព្រះរាជានោះ ដែលជាដំប្រសើរ
 ជាងនរ ។ ព្រះបាទវិទេហៈ ជាក្សត្រនោះ ក៏យាងទៅកាន់ឧទ្យាន
 ដោយមួយរំពេច ទ្រង់ចុះពីយាន យាងផ្ទាល់ព្រះបាទ ជាមួយ
 នឹងអាមាត្យ ក៏យាងទៅរកអាជីវក ឈ្មោះគុណៈ ។ គ្រានោះ
 ព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងឡាយណា ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងឧទ្យាន
 នោះ ព្រះរាជាក៏មិនបណ្តេញព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងនោះ ដែល
 មកកាន់ទីដែលមិនបានធ្វើឱកាស ។

[៧] លំដាប់នោះ ព្រះរាជានោះ ចូលទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ (ប្រថាប់) លើ
 ពួកមានសម្បស្សទន់ លើកម្រាលដ៏វិចិត្រ មានសម្បស្សទន់ លើទី
 ដែលគេក្រាលដោយកម្រាលដ៏ទន់ ។ ព្រះរាជាលុះគង់ហើយ ក៏រីករាយ
 (ជាមួយ) អចេលកៈ លំដាប់នោះ ទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យគួររលឹកថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សរីរៈរបស់លោក អាចប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ
 ធាតុខ្យល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ (ស្រួលក្នុងសរីរៈ) ទេឬ ។ ការប្រព្រឹត្ត
 (ចិញ្ចឹមជីវិត) របស់លោក មិនលំបាកទេឬ លោកបានដុំបាយខ្លះដែរ
 ឬ លោកមិនមានអាពាធទេឬ ចក្ខុរបស់លោកមិនសាបសូន្យទេឬ ។

៦

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១០]	តំ កុណោ បដិសម្មោទិ	វេទេហំ វិនយេ រតំ
	យាបនីយំ មហារាជ	សព្វមេតំ តទ្ធកយំ ។
	កច្ចិ តុយ្ហំបិ វេទេហា	បច្ចុដ្ឋា ន ពសីយវេ
	កច្ចិ អរោតំ យោត្តន្តេ	កច្ចិ វហតិ វាហនំ
	កច្ចិ តេ ព្យាទិយោ នត្តិ	សរីរស្សបតាបិយា ។
[១១]	បដិសម្មោទិតោ រាជា	តតោ បុច្ឆិ អនន្តរា
	អត្ថំ ធម្មញ្ច ញាយញ្ច	ធម្មកាមោ រថេសកោ ។
	កចំ ធម្មញ្ចវេ មច្ចោ	មាតាបិតុសុ កស្សប
	កថញ្ចវេ អាចរិយេ	បុត្តទារេ កថញ្ចវេ ។
	កថញ្ចវេយ្យ វុឡ្លេសុ	កចំ សមណាព្រាហ្មណោ
	កថញ្ច ពលកាយស្មី	កចំ ជនបទេ ចវេ ។
	កចំ ធម្មញ្ជិវិគ្គាន	មេចុច កច្ឆន្តិ សុក្កតិ
	កថញ្ចេកេ អធម្មដ្ឋា	បតន្តិ និរយំ អនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១០] អចេលកៈឈ្មោះគុណៈ បានរីករាយតបនឹងព្រះបាទវិទេហៈ ដែល
 ទ្រង់ត្រេកអរក្នុងវិន័យដោយពាក្យថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាកាពល្មម
 ញ៉ាំងសរិះឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ខាងដើមដំណើរទាំងអស់នុ៎ះ ដំណើរ
 ទាំងពីរដែលព្រះអង្គត្រាស់សួរហើយនោះ(ក៏ស្រួលដែរ) ។ បពិត្រ
 ព្រះបាទវិទេហៈ បច្ចុន្តគ្រាមទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គមិនបះបោរទេឬ
 យានរបស់ព្រះអង្គ មិនខូចខាតទេឬ វាហនៈនៅប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ
 ព្យាធិទាំងឡាយដែលដុតកម្ដៅសរិះរបស់ព្រះអង្គ មិនមានទេឬ ។

[១១] លំដាប់នោះ ព្រះរាជាព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ ទ្រង់ប្រាថ្នាធម៌ ក៏
 រីករាយតប ទើបសួរអត្តផង ធម៌ផង ហេតុដែលគួរដឹងផង ថា
 បពិត្រកស្សបគោត្រ សត្វគប្បីប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងមាតាបិតា តើដូចម្ដេច
 គប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងអាចារ្យ តើដូចម្ដេច គប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងកូននិងប្រពន្ធ
 តើដូចម្ដេច ។ គប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងពួកមនុស្សចាស់ តើដូចម្ដេច ក្នុង
 សមណព្រាហ្មណ៍ តើដូចម្ដេច ក្នុងពួកពល តើដូចម្ដេច គប្បី
 ប្រព្រឹត្តក្នុងជនបទ តើដូចម្ដេច ។ សត្វទាំងឡាយប្រព្រឹត្តធម៌ដូចម្ដេច
 លះលោកនេះហើយទៅកាន់សុគតិ សត្វពួកខ្លះ បិតនៅក្នុងអធម៌
 មានក្បាលសំយុងចុះធ្លាក់ទៅកាន់នរក តើដូចម្ដេច ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានិទទេកស្សបជាតកំ

[១២] វេទេហស្ស វចោ សុត្វា	កស្សទោ ឯតទព្រិ
សុណោហិ មេ មហារាជ	សច្ចំ អរិតំ បទំ ។
នត្ថិ ធម្មចរិតស្ស	ផលំ កល្យាណាចាបកំ
នត្ថិ ទេវ បរលោកោ	កោ តតោ ហិ ឥធាតតោ ។
នត្ថិ ទេវ បិតរោ វា	កុតោ មាតា កុតោ បិតា
នត្ថិ អាចរិយោ នាម	អទន្តំ កោ ទមេស្សតិ ។
សមតុល្យានិ ភូតានិ	នត្ថិ ជេដ្ឋាបចាយិកា
នត្ថិ ពលំ រិយំ វា	កុតោ ឧដ្ឋានទោរិសោ ។
និយតានិ ហិ ភូតានិ	យថា កោជរិសោ តថា
លទ្ធវ្យំ លភតេ មទ្វោ	តត្ថ ទានផលំ កុតោ ។
នត្ថិ ទានផលំ ទេវ	អរសោ ទេវ រិយោ
ពាលេហិ ទានំ បញ្ញត្តំ	បណ្ឌិតេហិ បដិច្ចិតំ
អរសា ទេន្តិ ជីវានំ	ពាលា បណ្ឌិតមាទិទោ ។

មហានិបាត មហានិទទកស្សបជាតក ទី ៨

[១២] អចេលកៈជាកស្សបគោត្រ បានស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះបាទវិទេហៈ ហើយ ក៏ទូលដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ នូវបទដែលពិត មិនឃ្លៀងឃ្លាតរបស់អាត្មាកាពចុះ ។ ផលល្អនឹង អាក្រក់ របស់បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌មិនមានទេ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បរលោកក៏មិនមានដែរ ព្រោះថាក្នុងលោកនេះ មាននរណាមកពីបរ- លោក ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព មួយទៀត មាតាបិតាមិនមានទេ មាតានឹងមានពីណា បិតានឹងមានពីណា បុគ្គលដែលឈ្មោះថា អាចារ្យមិនមានទេ បុគ្គលណានឹងទូន្មានបុគ្គលដែលទូន្មានមិនបាន ។ សត្វទាំងឡាយមានតុល្យភាពស្មើ ។ គ្នា សត្វទាំងឡាយ ជាអ្នក គោរពចំពោះបុគ្គលចាស់ មិនមានទេ កម្លាំងក្តី ព្យាយាមក្តី ក៏មិន មានដែរ បុរសអ្នកព្យាយាមនឹងមានពីណា ។ ព្រោះថា សត្វ ទាំងឡាយទៀង ដូចទូកតូចចង្កាប់នឹងទូកធំ សត្វរមែងបានរបស់ ដែលត្រូវបាន ផលទានក្នុងបរលោកនោះ នឹងមានពីណា ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ផលទានមិនមានទេ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សេចក្តីព្យាយាម មិនមានអំណាចទេ ទានគឺពួកជនពាលទេតើ បញ្ញត្តមក ពួកបណ្ឌិត ចាំតែទទួលយកនូវទាននោះ ពួកជនពាល ជាអ្នកមិនមានអំណាច សម្គាល់ខ្លួនថាជាបណ្ឌិត រមែងឲ្យទានដល់ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៣] សត្តិមេ សស្សតា កាយា	អច្ឆេដ្ឋា អវិកោបិដោ
តេដោ បឋវី អាចោ ច	វាយោ សុខទុក្ខញ្ចិមេ ។
ដីវេ ច សត្តិមេ កាយា	យេសំ ឆេត្តា ន វិជ្ជតិ
នត្តិ ហន្តាវ ឆេត្តា វា	ហញ្ញេវ វាបិ កោចិនំ ។
អន្តរេយេវ កាយានំ	សត្តានិ វីតិវត្តេវ
យោ ចាយំ សិរមាទាយ	បរេសំ និសិតាសិនា
ន សោ ធិន្ធាតិ តេ កាយេ	តត្ថ ចាបដលំ កុតោ ។
ចុល្លាសីតិមហាកប្បេ	សព្វេ សុជ្ឈន្តិ សំសវំ
អនាគតេ តម្ហិ កាលេ	សញ្ញតោបិ ន សុជ្ឈតិ ។
ចរិត្វាបិ ពហំ ភទ្រិ	នេវ សុជ្ឈន្តិ នាគតេ
ចាបញ្ចេបិ ពហំ កត្វា	តំ ខណំ នាតិវត្តេវ ។
អនុបុព្វេន នោ សុទ្ធិ	កប្បានំ ចុល្លាសីតិយា
និយតី នាតិវត្តាម	នាលន្តមិវ សាករោ ។

[១៤] កស្សបស្ស វចោ សុត្វា	អលាតោ ឯតទព្រិ
យថា ភទ្ធនោ ភណាតិ	មយ្ហមេតំវ រុច្ឆតិ ។
អហំបិ បុរិមំ ជាតី	សវេ សំសវិតត្តនោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៣] ភ្លើង ដី ទឹក ខ្យល់ សុខ ទុក្ខ និងជីវិត ទាំង ៧ នេះឈ្មោះថាពួក
 ទៀង ជាសភាវៈឲ្យដាច់មិនបាន ឲ្យកម្រើកមិនបាន ។ ពួកទៀង
 ទាំង ៧ នេះគប្បីរស់នៅជាជរាប ដែលបុគ្គលកាត់ហើយមិនឈ្មោះ
 ថាកាត់ បុគ្គលអ្នកសម្លាប់ក្តី បុគ្គលអ្នកកាត់ក្តីមិនមាន អ្នកណា
 ឈ្មោះថា សម្លាប់អ្នកណាបាន ។ គ្រឿងសស្រ្តាទាំងឡាយ គ្រាន់
 តែចូលទៅក្នុងចន្លោះនៃពួក(ទៀង)ប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលណាយកដាវ
 ដែលសំលៀងហើយ កាត់ក្បាលជនដទៃ បុគ្គលនោះមិនឈ្មោះថា
 កាត់ពួក (ទៀង) ទាំងនោះទេ ផលនៃបាបក្នុងការកាត់នោះនឹងមាន
 ពីណា ។ សត្វទាំងអស់ កាលអន្ទោលអស់មហាកប្ប ៨២ ទើប
 បរិសុទ្ធដង កាលបើមិនទាន់ដល់កាលនោះ បុគ្គលសូម្បីសង្រួមក៏មិន
 បរិសុទ្ធ ។ កាលបើមិនទាន់ដល់កំណត់នោះ ពួកសត្វសូម្បី
 ប្រព្រឹត្តល្អច្រើន ក៏មិនបរិសុទ្ធ ទុកជាធ្វើបាបច្រើនក៏មិនកន្លងហួសនូវ
 ខណៈនោះដែរ ។ សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃយើងទាំងឡាយតាមលំដាប់
 នៃកប្ប ៨២ យើងទាំងឡាយមិនកន្លងហួស (កម្រិត) ដ៏ទៀង
 នោះទេ ដូចសាគរមិនកន្លងហួសច្រាំង ។

[១៤] អលាតសេនាបតី លុះស្តាប់ពាក្យអចេលកៈជាកស្សបគោត្រហើយក៏
 ពោលដូច្នោះថា លោកដ៏ចម្រើនពោលយ៉ាងណា ពាក្យនោះពេញចិត្តខ្ញុំ
 ដែរ ។ ខ្ញុំរលឹកជាតិរបស់ខ្លួនក្នុងកាលមុន ដែលអន្ទោលទៅហើយថា

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

បិដ្ឋុលោ ឆាមហំ អាសី	លុទ្ធោ កោយាតកោ បុរេ ។
ពារាណសិយំ ដីតាយំ	ពហំ ចាបំ កតំ មយា
ពហូ មយា ហតា ចាលា	មហីសា សូករា អជា ។
តតោ ចុតាហំ ឥធិ ជាតោ	ឥន្ទ្រេ សេនាបតិកុលេ
នត្ថិ នូន ផលំ ចាបេ	យោហំ ន និរយំ តតោ ។

[១៥] អថេត្ត វីដកោ ឆាម	នាសោ អាសិ បដដ្ឋវី ^(១)
-----------------------	----------------------------------

ឧចោសចំ ឧបវសន្តោ	កុណាសន្តិកុចាតមិ ។
កស្សបស្ស វចោ សុត្វា	អលាតស្ស ច កាសិតំ
បស្សសន្តោ មុហំ ឧណ្ហា	រុទំ អស្សនិ វត្តយិ ។

[១៦] តមនុបុច្ឆិ វេទេហោ	កិមត្ថំ សម្ម ពោទសិ
កិណ្ណេ សុតំ វា ទិដ្ឋំ វា	កិ មំ វេទេសិ វេទនំ ។

[១៧] វេទេហាស្ស វចោ សុត្វា	វីដកោ ឯតទព្រិ
នត្ថិ មេ វេទនា ទុក្ខា	មហារាជ សុណោហិ មេ ។
អហំបិ បុរិមំ ជាតិ	សរាមិ សុខមត្តនោ
សាកេតាហំ បុរេ អាសី	ការវេសេដ្ឋី កុណោ វតោ ។

១ ឱ. បលច្ឆវ ។ ម. បដិច្ឆវី ។

មហានិបាត មហានិទទេកស្សបជាតក ទី ៨

ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំកើតជាមនុស្សប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ឈ្មោះបិដ្ឋលៈ ជា
អ្នកសម្លាប់គោ ។ ខ្ញុំបានធ្វើបាបដ៏ច្រើន ក្នុងក្រុងពារាណសី ជា
ក្រុងសម្បូរ ខ្ញុំបានសម្លាប់សត្វដ៏ច្រើន គឺក្របី ជ្រូក ពពែ ។ លុះ
ខ្ញុំច្បុតចាកអត្តភាពនោះ ក៏បានមកកើតក្នុងត្រកូលសេនាបតី ដ៏ស្តុក
ស្តម្ភក្នុងទីនេះ ផលបាបរបស់ខ្ញុំមិនមានពិត បានជាខ្ញុំមិនទៅនរក ។

[១៥] គ្រានោះ ក្នុងក្រុងមិថិលា មានបុគ្គលកម្សត់ម្នាក់ ជាទាសៈឈ្មោះ
វីជកៈ រក្សាឧបោសថហើយ ចូលទៅកាន់សម្នាក់នៃអចេលកៈ
ឈ្មោះគុណៈ ។ វីជកៈលុះស្តាប់ពាក្យរបស់គុណៈ ជាកស្សបគោត្រ
និងពាក្យដែលអលាតសេនាបតីពោលហើយ ក៏ដកដង្ហើមចេញដ៏
ក្តៅរឿយ ។ យំបង្ហូរទឹកភ្នែក ។

[១៦] ព្រះបាទវិទេហៈ ទ្រង់ត្រាស់សួរវីជកៈនោះថា ម្ចាស់សម្លាញ់ អ្នក
យំ តើដើម្បីអ្វី អ្នកបានឮ ឬបានឃើញអ្វី អ្នកដល់នូវទុក្ខវេទនា
ដូចម្តេច ចូរប្រាប់ឲ្យយើងដឹងផង ។

[១៧] វីជកៈ បានស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះបាទវិទេហៈហើយ ក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រមហារាជ ទុក្ខវេទនារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មិនមានទេ សូម
ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ចុះ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ រលឹកឃើញនូវ
សេចក្តីសុខរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក្នុងជាតិមុន កាលដែលបានកើត
ជាការសេដ្ឋី ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងគុណធម៌ ក្នុងបូរីឈ្មោះសាកេត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សម្មតោ ព្រហ្មណាញាជំ	សំរិកាគរតោ សុចិ
ន ចាបិ ចាបកំ កម្មំ	សរាមិ កតមត្តនោ ។
តតោ ចុតាហំ វេទេហ	ឥធង ជាតោ ទុរិត្តិយា
កត្តម្ហិ កុម្មនាសិយា	យតោ ជាតោ សុទុក្កតោ ។
ឯវម្បិ ទុក្កតោ សន្តោ	សមចរិយមទិដ្ឋិតោ
ឧបឡកាកំ ភត្តស្ស	ទទាមិ យោ មេ ឥច្ឆតិ ។
ចាតុទ្ធសី បញ្ចទសី	សនា ឧបវសាមហំ
ន ចាបិ ចាលោ ហីសាមិ	ថេយ្យញាបិ វិវដ្ឋយី ។
សព្វមេវ ហិ នូនេតំ	សុចិណ្ណំ ភវតិ និប្ពលំ
និវត្តំ មញ្ញំនំ សីលំ	អលាតោ ភាសតី យថា ។
កលិមេវ នូន កណ្ណាមិ	អសិប្បោ ធុត្តកោ យថា
កដំ អលាតោ កណ្ណាតិ	កិតវោ សិក្ខិតោ យថា ។
ទ្វារំ នប្បដិបស្សាមិ	យេន កច្ឆាមិ សុក្កតី
តស្មា រាជ បរោទាមិ	សុត្វា កស្សបភាសិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ត្រូវពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី សរសើរហើយ ថា
 ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការចែករំលែកទាន ជាអ្នកមានការងារដ៏ស្អាត
 តែទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មិនហ៊ាននឹកនានូវអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនដែលធ្វើ
 ហើយទេ ។ បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំលុះច្បាតចាក
 អត្តភាពនោះ ក៏មកកើតក្នុងគភ៌នៃកុម្មទាសី ជាស្រីទុគ៌ត ក្នុងក្រុង
 មិថិលានេះ តាំងពីកើតមក ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទុគ៌តក្រៃពេក ។ សូម្បី
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទុគ៌តយ៉ាងនេះ ក៏តាំងនៅក្នុងការប្រព្រឹត្តស្មើ តែង
 ឲ្យភត្តពាក់កណ្តាលដល់បុគ្គលអ្នកត្រូវការ ។ តែងរក្សា(ឧបោសថ)
 អស់ថ្ងៃទី ១៤ និងថ្ងៃទី ១៥ សព្វៗកាល ទាំងមិនបៀតបៀនសត្វផង
 បានរៀបរយការលួចលាក់ផង ។ អំពើដែលសន្សំល្អហើយទាំងអស់
 នេះ ជារបស់ឥតផលដោយពិត ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសម្គាល់ថា សីល
 នេះ មិនមានប្រយោជន៍ទេ ដូចជាអលាតសេនាបតីពោលដែរ ។
 ដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទទួលទុក្ខទោស ដោយជាក់ស្តែងនេះ ដូច
 ជាអ្នកលេងដែលមិនមានសិល្បៈ ឬដូចជាអលាតសេនាបតីជាអ្នក
 លេងស្តាបានរៀនហើយ ក៏បានទទួលការឃ្នះ ។ ទូលព្រះបង្គំមិន
 ឃើញទ្វារសម្រាប់ទៅសុគតិសោះ បពិត្រព្រះរាជា ព្រោះហេតុ
 នោះបានជាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយំទួញ ព្រោះបានស្តាប់ភាសិតនៃ
 អចេលកៈ ជាកស្សបគោត្រ ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

[១៨]	វីជកស្ស វេហា សុត្វា	រាជា អដ្ឋតិមព្រិ
	នត្តិ ទ្វារំ សុកតិយា	និយតំ កង្ខំ វីជក ។
	សុខំ វា យទិ វា ទុក្ខំ	និយតំ កិរ លព្ពតិ
	សំសារសុទ្ធិ សព្វេសំ	មា តុរិតោ អនាគតេ ។
	អហម្មិ បុព្វេ កល្យាណោ	ព្រាហ្មណិព្ពេសុ ចារវដោ ^(១)
	វោហារមនុសាសន្តោ	រតិហីនោ តទន្តរា ។
[១៩]	បុនបិ ភន្តេ ទក្ខេមុ	សដ្ឋតិ ចេ ភវិស្សតិ
	ឥទំ វត្វាន វេទេហោ	បច្ចុកា សន្និវេសនំ ។
[២០]	តតោ រត្យា វិវេសនេ	ឧបជ្ជានម្មិ អដ្ឋតិ
	អមច្ចេ សន្និចាតេត្វា	ឥទំ វចនមព្រិ ។
	ចន្ទកេ មេ វិមាណស្មី	សនា កាមេ វិជេន្តុ មេ
	មា ឧបកច្ចំ អត្ថេសុ	កុយ្ហចាកាសិយេសុ ច ។

១ ឱ. ព្យាវដោ ។ ម. វាវដោ ។

មហានិបាត មហានិទកស្សបដាតក ទី ៨

[១៧] ព្រះរាជាព្រះនាមអង្គតិ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យវីជកៈ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វីជកៈ ទ្វារនៃសុគតិមិនមានទេ អ្នកចូរសង្ឃឹមការដ៏ទៀងចុះ ។ បានឮថា សុខបុទុក្ខ ជារបស់ទៀង ដែលពួកសត្វរមែងតែបាន សេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះសង្សារ របស់សត្វទាំងអស់ (រមែងមាន) អ្នកកុំប្រញាប់ចង់ឃើញ ក្នុងកាលដែលមិនទាន់ដល់ (កំណត់នោះ) ឡើយ ។ ក្នុងកាលមុន យើងជាបុគ្គលល្អ បានខ្វល់ខ្វាយ (បម្រើ) នូវពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី កាលប្រៀនប្រដៅនូវវាហារ (រាជកិច្ច) ក៏សាបសូន្យចាកសេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណ) ជាលំដាប់ ។

[១៨] ព្រះរាជា ទ្រង់ត្រាស់នឹងអចេលកៈ ជាកស្សបគោត្រថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើមានការប្រជុំ យើងនឹងចូបគ្នាម្តងទៀត ។ ព្រះបាទវិទេហៈ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះហើយ ទ្រង់ត្រឡប់ទៅកាន់ព្រះនិវេសន៍របស់ព្រះអង្គវិញ ។

[២០] លំដាប់នោះ លុះរាត្រីអស់ហើយ ព្រះបាទអង្គតិ ទ្រង់ប្រជុំពួកអាមាត្យក្នុងទីជាទីបម្រើ ហើយត្រាស់ព្រះតម្រាស់ដូច្នោះថា អាមាត្យទាំងឡាយ ចូរចាត់ចែងកាមទាំងឡាយ ក្នុងវិមានចន្ទក៍ របស់យើងសព្វ ។ កាល នាកាលសេចក្តីកំបាំង និងសេចក្តីជាក់ស្តែងកើតឡើងហើយ អាមាត្យឯណានីមួយ កុំមករកយើងឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

វិជយោ ច សុនាមោ ច

ឯតេ អត្ថេ និសីទន្តុ

ឥទំ វត្តាន វេទេហោ

ន ចាបិ ព្រាហ្មណីញ្ចេសុ

[២១] តតោ ទ្វេសត្តវត្តស្ស

រាជកញ្ញា រុច្ឆា^(១) នាម

អលង្ក្រោច មំ អម្ព

សុវេ បណ្ណារសោ ទិព្យោ

តស្សា មាល្យំ អភិហារីសុ

មណីសង្កម្ពត្តវតំ

តព្វា សោវណ្ណមយេ បីវេ

បរិកិរិយ អសោភីសុ

[២២] សា ច សខីមជ្ឈតតា

សតេរិតា អព្ពមិវ

សេនាបតិ អលាតកោ

វោហារកុសលា តយោ ។

កាមេវ ពហុ មញ្ញាថ

អត្ថេ កិស្មិញ្ចិ ចារដោ ។

វេទេហាស្សត្រិជា បិយា

នាតិមាតមព្រិ ។

សខិយោ ច អលង្ក្រោន្ត មេ

កច្ឆំ បិតុស្ស វសន្តិកេ ។

ចន្ទនព្វា មហារាមំ

នាណាត្ថេ ច អម្ពវេ ។

និសិទ្ធិំ ពហុកិត្តិយោ

រុច្ឆំ រុច្ឆិវណ្ណិដី ។

សព្វាករណាភូសិតា

ចន្ទកំ ចារិសី រុច្ឆា ។

១ ឱ. រុច្ឆា នាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អាមាត្យឈ្មោះវិជយៈ ១ ឈ្មោះសុនាមៈ ១ អលាតសេនាបតី ១ ទាំង
៣ នេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវាហារ (រាជកិច្ច) ចូរអង្គុយក្នុងទីជាទី
វិនិច្ឆ័យសេចក្តីនេះចុះ ។ ព្រះបាទវិទេហៈ លុះទ្រង់ត្រាស់ព្រះ
តម្រាស់នេះហើយ ក៏សម្គាល់កាមទាំងឡាយដ៏ច្រើន ឈប់ខ្វល់
ខ្វាយចំពោះព្រាហ្មណ៍គហបតីនិងសេចក្តីណានីមួយ ។

[២១] តាំងពីកាលនោះមក រហូតដល់រាត្រី ១៤ នាងរាជកញ្ញា របស់ព្រះ
បាទវិទេហៈ ព្រះនាមរុចា ជាជីតាបង្កើត ជាទីស្រឡាញ់ បានពោល
ចំពោះមេនីថា នែម៉ែ សូមម៉ែប្រដាប់ស្អិតស្អាងខ្ញុំ ទាំងពួកស្រ្តី
ជាសម្លាញ់របស់ខ្ញុំ ក៏ចូរប្រដាប់ស្អិតស្អាងដែរ ស្តែក ជាថ្ងៃ ទី ១៥
ជាថ្ងៃទិព្វ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់សម្លាកំបិតា ។ ស្រ្តីទាំងឡាយបាននាំមក
នូវផ្កាកម្រង ខ្លឹមចន្ទន៍ កែវមណី ស័ង្ក កែវមុក្កា មានតម្លៃដ៏ច្រើននិង
សំពត់អម្ពរមានពណ៌ក្រហមផ្សេងៗ ថ្វាយព្រះរាជកញ្ញានោះ ។
ពួកស្រ្តីដ៏ច្រើន បានចោមរោមព្រះរាជកញ្ញាព្រះនាមរុចានោះ ដែល
មានសម្បុរដ៏រុងរឿង កំពុងគង់លើតាំងជាវិការៈនៃមាស ។

[២២] ឯនាងរុចានោះ ស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអាករណៈទាំងពួង
បិតនៅ ក្នុងកណ្តាល នៃពួកស្រ្តីជាសម្លាញ់ បានចូល
ទៅកាន់វិមានចន្ទក៏ ដូចជាផ្នែកបន្ទោរ អាស្រ័យមេឃ ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានិទកស្សបជាតកំ

ឧបសង្កមិត្តា វេទេហំ	វន្តិត្តា វិនយេ រតំ
សុវណ្ណាខចិតេ បីបេ	ឯកមន្តំ ឧចារិសិ ។
[២៣] តញ្ចា ទិស្វាន វេទេហោ	អច្ចរាជំវ សង្កមំ
រុចំ សទិមជ្ឈកតំ	ឥទំ វចនមព្រិ ។
កត្តិ រមសិ ចាសាទេ	អន្តោ ចោក្ខរណី បតិ
កត្តិ ពហុវិធំ ខន្តំ	សទា អភិហារន្តិ តេ ។
កត្តិ ពហុវិធំ មាល្យំ	ឱចិនិត្តា កុមារិយោ
យរកេ ករោថ បច្ចេកំ	ទិដ្ឋា រតិ រតា អហុ ។
កេន វា វិកលំ តុយ្ហំ	កី ទិប្បំ អាហារន្តុ តេ
មនោ ករស្សុ កុដ្ឋមុទី	អបិ ចន្ទសមំ ហិ តេ ។
[២៤] វេទេហាស្ស វចោ សុត្តា	រុចា បិតរមព្រិ
សព្វមេតំ មហារាជ	លព្ពតិស្សរសន្តិកេ ។
សុវេ បណ្ណារសោ ទិព្យា	សហស្សំ អាហារន្តុ មេ
យថា ទិន្ទញ្ចា ទស្សាមិ	ទានំ សព្វរណីសូហំ ។

មហានិបាត មហានិទទេកស្សបជាតក ទី ៨

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបាទវិទេហៈ ដែលទ្រង់
ត្រេកអរក្នុងវិន័យ ហើយយាងចូលទៅគង់លើតាំង ដែលវិចិត្រ
ដោយមាស ក្នុងទីសមគួរ ។

[២៣] ព្រះបាទវិទេហៈ ទ្រង់ទតឃើញការប្រជុំនោះ ដូចជាទីប្រជុំពួក
ស្រ្តីទេពអប្សរ ទើបត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងនាងរុច្ចា ដែលបិតានៅ
ត្រង់កណ្តាល នៃពួកស្រ្តីជាសម្លាញ់ថា នាងត្រេកអរក្នុងប្រាសាទ
ស្រះបោក្ខរណីខាងក្នុងដែរឬ ពួកជនបាននាំមកនូវបង្អែមមានប្រការ
ដ៏ច្រើន ដល់នាងសព្វកាលដែរឬ ។ នាងទាំងឡាយជាកុមារី បាន
ក្រងកម្រងផ្កាដ៏ច្រើន ជាស្រ្តីនៅលេងល្បែង ត្រេកអរដោយសេចក្តី
សប្បាយ បានធ្វើផ្ទះតូចៗទាំងឡាយផ្សេងៗគ្នាខ្លះដែរឬ ។ មួយទៀត
នាងខ្លះខាត ដោយវត្ថុអ្វី ជនទាំងឡាយបាននាំមក យ៉ាងឆាប់ដល់
នាងដែរឬ ម្ចាស់នាងមានកក្រដាត់លាបល្អ នាងចូរធ្វើតាមចិត្តចុះ
សូម្បីរបស់ស្មើដោយព្រះចន្ទ ក៏ឪពុកផ្តល់ឲ្យនាងដែរ ។

[២៤] នាងរុច្ចា បានស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទវិទេហៈហើយ ទូលតប
ព្រះបិតាថា បពិត្រមហារាជ របស់ទាំងអស់នុ៎ះ ខ្ញុំម្ចាស់តែងបានក្នុង
សម្ភាររបស់ព្រះអង្គជាឥស្សរៈ ។ ស្តែកជាថ្ងៃ ទី ១៥ ជាទិព្វ
សូមឲ្យពួកជននាំកហាបណៈ មួយពាន់ ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ។ នឹងឲ្យទាន
ចំពោះវណិពួកៈទាំងអស់ តាមទំនងដែលខ្ញុំម្ចាស់ធ្លាប់ឲ្យហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៥] រុចាយ វចនំ សុត្វា

ពហំ វិណាសិតំ វិត្តំ

ឧចោសថេ វសំ និច្ចំ

និយតេតំ អព្ពត្តព្វំ

វីជកោបិ ហិ សុត្វាន

បស្សសន្តោ មុហំ ឧណ្ណា

យាវ រុចេ ជីវមាណា

នត្តិ ភទ្ទេ បរោ លោកោ

[២៦] វេទេហាស្ស វចោ សុត្វា

ជានំ បុព្វាបរំ ធម្មំ

សុតមេវ បុរេ អាសិ

ពាលូបសេវិ យោ ហោតិ

មុឡោ ហិ មុឡាមាភម្ម

បជិរុបំ អលាតេន

រាជា អង្គតិមព្រិ

និរត្តំ អដលំ តយា ។

អន្ទចានំ ន ភុញ្ញាសិ

នត្តិ បុញ្ញំ អភុញ្ញតោ

តទា កស្សបកាសិតំ

រុទំ អស្សនិ វត្តយិ ។

មា ភត្តមបនាមយិ

កិ និរត្តំ វិហាញ្ញាសិ ។

រុចា រុចិវណ្ណិជី

បិតរំ ឯតទព្រិ ។

បច្ចក្ខំ ទិដ្ឋមិទំ មយា

ពាលោវ សមបដ្ឋថ ។

ភិយ្យោ មោហំ និកច្ចតិ

វីជកេន ច មុឡិត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៥] ព្រះរាជាអង្គតិ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យនាងរុច្ចាហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ទ្រព្យដ៏ច្រើនឈ្មោះថានាងធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើឲ្យឥតប្រយោជន៍ធ្វើឲ្យឥតផលហើយ ។ នាងរក្សាឧបោសថ មិនបរិភោគបាយទឹក ជានិច្ចឯបាយនិងទឹកដែលនាងមិនបរិភោគនេះ ជារបស់ទៀង បុណ្យមិនមានដល់បុគ្គលដែលមិនបរិភោគទេ ដូចយ៉ាងទាសៈឈ្មោះវីជកៈបានស្តាប់ភាសិតអចេលកៈ ជាកស្សបគោត្រ ក្នុងកាលនោះ ក៏ដកដង្ហើមចេញដ៏ក្តៅរឿយៗ យំសម្រក់ទឹកភ្នែក ។ ម្ចាស់នាងរុច្ចា នាងកាលរស់នៅដរាបណា កុំអត់បាយឡើយ ម្ចាស់នាងដ៏ចម្រើន បរលោកមិនមានទេ ព្រោះហេតុអ្វីនាងប្រឹងឲ្យលំបាក ឥតប្រយោជន៍ ។

[២៦] នាងរុច្ចា មានសម្បុរដ៏រុងរឿង បានស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះបាទវិទេហៈ កាលដឹងធម៌ខាងដើមនិងខាងចុង ទើបពោលពាក្យនេះនឹងបិតាថា ពីដើម ខ្ញុំម្ចាស់គ្រាន់តែព្វ (ថ្ងៃនេះ) រឿងនេះខ្ញុំម្ចាស់ឃើញជាក់ច្បាស់ហើយថា បុគ្គលណា សេពគប់នឹងជនពាល បុគ្គលនោះទៅជាបុគ្គលពាលដែរ ។ ដ្បិតថា បុគ្គលវង្វេង អាស្រ័យនឹងបុគ្គលវង្វេង រមែងដល់សេចក្តីវង្វេងដ៏លើសលុប អលាតសេនាបតី និងទាសៈឈ្មោះវីជកៈ គួរវង្វេងទៅចុះ (តែព្រះអង្គកុំវង្វេងឡើយ) ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

[២៧] ត្វញ្ច ទេវាសិ សប្បញ្ញោ ធិរោ អត្តស្ស កោរិទោ
កងំ ពាលេហិ សទិសោ^(១) ហីនទិដ្ឋិមុចាតមិ ។

សចេ ហិ សំសារបថេន សុដ្ឋតិ

និរត្តិយា បព្វជ្ជា តុណាស្ស

កីដោវ អត្តិ ជលិតំ អចាបតំ

អាបជ្ជតិ^(២) មោហមុទ្គោ នក្កការំ ។

សំសារសុដ្ឋតិ បុរេ ជិវិដ្ឋា

កម្មំ វិទូសេន្តិ ពហូ អដានំ^(៣)

បុព្វេ កលិ ទុក្កហិតោវ អត្តោ

ទុម្មោចយោ ពលិសា អម្ពដោវ ។

[២៨] ឧបមន្តេ កិរិស្សាមិ	មហារាជ តវត្តិយា
ឧបមាយមិធកេច្ចេ	អត្តំ ជានន្តិ បណ្ឌិតា ។
វាលិដានំ យថា នាវា	អប្បមាលាការា ករុ
អតិការំ សមាទាយ	អន្តោវ អវសីទតិ ។
វរមេវ នពោ ចាបំ	ថោកំ ថោកម្យិ អាចិនំ
អតិការំ សមាទាយ	និរយេ អវសីទតិ ។

១ ឱ. ម. សទិសំ ។ ២ ឱ. ឧបបជ្ជតិ ។ ម. ឧប្បជ្ជតិ ។ ៣ ម. ពហូ បជា ។

មហានិបាត មហានាទេកស្សបជាតក ទី ៨

[២៧] បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព ព្រះអង្គប្រកបដោយបញ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ឈ្លាសក្នុងសេចក្តីចម្រើន ហេតុអ្វី ព្រះអង្គប្រហែលនឹងពួកជនពាល ហើយលុះទិដ្ឋិថែកទាប ។

ប្រសិនបើ សត្វបរិសុទ្ធ ដោយគន្លងនៃសំសារ បព្វជ្ជានៃ អចេលកៈឈ្មោះគុណៈ ក៏មិនមានប្រយោជន៍ដែរ អចេលកៈ ឈ្មោះគុណៈ ជាអ្នកវង្វេងដោយមោហាៈ ដល់នូវភាពជាអ្នក អាក្រាត ដូចជាសត្វកណ្តុប ទម្លាក់ខ្លួនក្នុងភ្លើងកំពុងរេះ ។ ជនទាំងឡាយច្រើននាក់ កាលមិនដឹង ត្រូវអចេលកៈឈ្មោះ គុណៈទូន្មានហើយ ក្នុងកាលមុនថា សេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះ សំសារដូច្នោះ ក៏បដិសេធនូវកម្មចេញ ប្រយោជន៍ដែលជន កាន់មិនល្អហើយក្នុងកាលមុន ក៏ទៅជាទោស ដូចត្រីដែល រួចអំពីសន្ធឹច បានដោយក្រៃ ។

[២៨] បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងធ្វើឧបមាថ្វាយព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ព្រោះថាបណ្ឌិតពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងដឹងសេចក្តី ដោយពាក្យឧបមា ។ ទូករបស់ពួកឈ្មួញ ផ្ទុកការៈធ្ងន់ហួស ប្រមាណ នាំទៅនូវការៈធ្ងន់លើសលុប រមែងលិច ក្នុងសមុទ្រ យ៉ាងណា នរជនកាលសន្សំបាបបន្តិចម្តង ។ ឈ្មោះថាជាអ្នក កាន់យកនូវការៈដ៏លើសលុប រមែងលិចក្នុងនរក យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ន តាវ ភាពា បរិបូរោ	អលាតស្ស មហីបតិ
អាចិនិតិ ច តំ ចាបំ	យេន កច្ចតិ ទុក្ខតី ។
បុព្វេស្ស កតំ បុញ្ញំ	អលាតស្ស មហីបតិ
តស្សេវ ទេវ និស្សន្ទោ	យព្វោសោ លភតេ សុខំ ។
ទីយតេវស្ស តំ បុញ្ញំ	តថាហិ អតុណោ រតោ
ឧដុមក្កំ អវហាយ	កុម្មក្កំ អនុធាវតិ ។
តុលា យថា បក្កហិតា	ឱហិតេ តុលមណ្ណាលេ
ឧន្ទមេតិ តុលាសីសំ	ភាវេ ឱរោមិតេ សតិ ។
ឯវមេវ នរោ បុញ្ញំ	ថោកំ ថោកម្យិ អាចិនំ
សក្កាតិមាដោ ទាសោវ	វីដកោ សាតវេ ^(១) រតោ ។
យមជ្ជ វីដកោ ទាសោ	ទុក្ខំ បស្សតិ អត្តនិ
បុព្វេស្ស ^(១) កតំ ចាបំ	តមេសោ បដិសេវតិ ។
ទីយតេវស្ស តំ ចាបំ	តថាហិ វិនយេ រតោ
កស្សបញ្ច សមាបជ្ជ	មាហេវុប្បថមាភមា ។

១ ម. សាធា ។ ២ ឱ. បុព្វេ តស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់ផែនដី ភារៈដ៏ធ្ងន់របស់អលាតសេនាបតី មិន
 ទាន់ពេញប្រៀបនៅឡើយ អលាតសេនាបតីទៅកាន់ទុក្ខតិព្រោះ
 បាបណា គាត់នៅតែសន្សំបាបនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់ផែនដី
 អលាតសេនាបតី បានធ្វើបុណ្យហើយក្នុងកាលមុន បពិត្រព្រះ
 សម្មតិទេព ឯអលាតសេនាបតីនុំបានសុខ ព្រោះអានិសង្សបុណ្យ
 ដែលគាត់ធ្វើហើយក្នុងកាលមុននោះឯង ។ បុណ្យនោះរបស់គាត់
 អស់ហើយ បានជាគាត់ត្រេកអរក្នុងអកុសលកម្ម លះបង់នូវផ្លូវត្រង់
 ហើយដើរទៅតាមផ្លូវវៀចវិញ ។ កាលវត្ថុធ្ងន់ ដែលគេដាក់ក្នុង
 មណ្ឌលនៃជញ្ជីង ជញ្ជីងក៏បះ កាលបើភារៈគេដាក់ចេញហើយ
 ក្បាលជញ្ជីងក៏ងើបឡើង យ៉ាងណាមិញ ។ នរជនកាល
 សន្សំបុណ្យ សូម្បីបន្តិចម្តង ។ ដូចជាទាសៈឈ្មោះវីជកៈ កាល
 ប្រាថ្នាឋានសួគ៌ ត្រេកអរក្នុងកុសលកម្ម មានផលល្អ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ បាបណា ដែលវីជកៈនោះបានធ្វើទុកក្នុងកាលមុន ទាសៈ
 ឈ្មោះវីជកៈឃើញទុក្ខណា ចំពោះខ្លួនក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រោះគាត់បានធ្វើ
 បាបក្នុងជាតិមុន បានជាគាត់ទទួលទុក្ខនោះ ។ បាបរបស់គាត់នោះ
 អស់ បានជាគាត់ត្រេកអរក្នុងវិន័យ សូមព្រះអង្គកុំគប់រកអចេលកៈ
 ឈ្មោះគុណៈ ជាកស្សបគោត្រ ហើយមកកាន់ផ្លូវខុសឡើយ ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

[២៧] យំ យំ ហិ រាជ ភជតិ	សន្តំ វា យទិវា អសំ
សីលវន្តំ វិសីលំ វា	វសំ តស្សេវ កច្ចតិ ។
យាទិសំ ក្បុរតេ មិត្តំ	យាទិសញ្ចាបសេវតិ
សោមិ តាទិសកោ ហោតិ	សហវាសោ ហិ តាទិសោ ។
សេវមាណោ សេវមាណំ	សំធុដ្ឋោ សំធុសំ បរំ
សពោ ទុដ្ឋោ កលាបំវ	អលិត្តមុបលិម្បតិ
ឧបលេបកយា ដីពោ	នេវ ចាបសខា សិយា ។
បូតិមច្ចំ កុសក្កេន	យោ នពោ ឧបនយ្ហតិ
កុសាមិ បូតិ វាយន្តិ	ឯវំ ពាលូបសេវនា ។
តករញ្ចា បលាសេន	យោ នពោ ឧបនយ្ហតិ
បត្តាមិ សុរកិ វាយន្តិ	ឯវំ ដីរូបសេវនា ។
តស្មា បត្តបុជស្សេវ	ញាត្វា សម្មាកាមត្តនោ
អសន្តេ នូបសេវេយ្យ	សន្តេ សេវេយ្យ បណ្ឌិតោ
អសន្តេ ទិរយំ នេន្តិ	សន្តោ ចាបេន្តិ សុត្តតិ ។

មហានិបាត មហានិទទេកសម្បជានិក ទី ៨

[២៧] បពិត្រព្រះរាជា បុគ្គលគប់រកបុគ្គលណា ។ ជាសប្បុរស ឬជា
អសប្បុរស មានសីលឬមិនមានសីល រមែងលុះនូវអំណាចនៃបុគ្គល
នោះ ។ ឯង ។ បុគ្គលធ្វើបុគ្គលបែបណាឲ្យជាមិត្តផង សេពបុគ្គល
បែបណាផង បុគ្គលនោះ រមែងប្រាកដដូចបុគ្គលនោះដែរ ព្រោះថា
ការនៅរួមគ្នា រមែងប្រាកដដូច្នោះ ។ អាចារ្យដែលកូនសិស្សពាល់
ត្រូវហើយ រមែងប្រឡាក់កូនសិស្ស ដែលមិនទាន់ប្រឡាក់ កាល
កូនសិស្សពាល់ត្រូវអាចារ្យដទៃ រមែងប្រឡាក់ ដូចព្រួញលាប
ថ្នាំពិស ប្រឡាក់បំពង់ព្រួញដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញមិនត្រូវមានសម្លាញ់
ដ៏លាមក ព្រោះខ្លាចអំពីការប្រឡាក់ ។ ជនណាខ្ជប់ត្រីស្អុយ
ដោយស្បូវភ្នាំង ស្បូវភ្នាំងរបស់ជននោះ ទៅជាមានក្លិនស្អុយផ្សាយ
ទៅ យ៉ាងណាមិញ ការសេពនឹងបុគ្គលពាល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
ជនណាខ្ជប់ក្រីស្នាដោយស្លឹកឈើ ស្លឹកឈើរបស់ជននោះ ទៅ
ជាមានក្លិនក្រអូបផ្សាយទៅ យ៉ាងណាមិញ ការសេពបុគ្គលជាអ្នក
ប្រាជ្ញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះ បណ្ឌិតកាលដឹងច្បាស់
នូវភាពនៃខ្លួនដែលប្រែប្រួលបាន ដូចជាកញ្ចប់នៃស្លឹកឈើ មិន
ត្រូវសេពអសប្បុរសទេ ត្រូវសេពតែពួកសប្បុរស ព្រោះថាពួក
អសប្បុរស តែងនាំទៅកាន់នរក ពួកសប្បុរសតែងឲ្យដល់សុគតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣០] អហម្មិ ជាតិយោ សត្ត	សវេ សំសវិតត្តនោ
អនាគតេបិ សត្តេវ	យា កមិស្សំ ឥតោ ចុតា ។
យា មេ សា សត្តមី ជាតិ	អហុ បុព្វេ ជនាធិប
កម្មារបុត្តោ មកធនេសុ	អហុ រាជកហោ បុវេ ។
ចាបំ សហាយមាកម្ម	ពហុ ចាបំ កតំ មយា
បរោណស្ស ហោហេន្តា	ចរិម្ហា អមរា វិយ ។
តំ កម្មំ និហិតំ អដ្ឋា	កស្មាច្ឆន្ទោវ ចារកោ
អថ អញ្ញេហិ កម្មេហិ	អជាយី វិសក្ខមិយំ ។
កោសម្ពិយំ សេដ្ឋិកុលេ	ឥន្ទេ ដីតេ មហាទ្ធនេ
ឯកបុត្តោ មហារាជ	និច្ចំ សក្កតបូជិតោ ។
តត្ថ មិត្តំ អសេវិស្សំ	សហាយំ សាតវេ រតំ
បណ្ឌិតំ សុតសម្បជ្ជំ	សោ មំ អត្ថេ និវេសយិ ។
ចាតុទ្ធសី បញ្ចទសី	ពហុ រត្តិមុចារិសី
តំ កម្មំ និហិតំ អដ្ឋា	និដីវេ ឧទកន្តិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣០] ខ្ញុំម្ចាស់បានរលឹកឃើញនូវភាពនៃខ្លួន ដែលអន្ទោលទៅមកអស់
 ៧ ជាតិមកហើយ និង ៧ ជាតិ(ទៀត)ដែលខ្ញុំម្ចាស់នឹងច្យុតចាកអត្ត-
 ភាពនេះ ទៅក្នុងអនាគត ។ បពិត្រព្រះអង្គជាដំបូងជន ក្នុង
 កាលមុន ជាតិណារបស់ខ្ញុំម្ចាស់ជាគម្រប់ ៧ (ក្នុងជាតិនោះ) ខ្ញុំម្ចាស់
 បានកើតជាកូនជាងមាស ក្នុងរាជគហបូរី ក្នុងដែនមគធៈ ។ បាបដ៏
 ច្រើនខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើហើយ ព្រោះអាស្រ័យសម្មាញ្ញ្នីលាមក ខ្ញុំ
 ម្ចាស់ទាំងពីរនាក់ កាលបៀតបៀនប្រពន្ធនៃបុគ្គលដទៃ ប្រព្រឹត្ត
 (ខ្លួន) ដូចមិនស្លាប់ ។ អំពើនោះកប់នៅ ដូចភ្លើងដែលកប់ក្នុងផេះ
 បពិត្រមហារាជ តទៅខ្ញុំម្ចាស់បានកើតក្នុងវិសក្ខមិ ក្រុងកោសម្ពី
 ជាកូនប្រុសតែមួយ មានគេធ្វើសក្ការបូជាជានិច្ច ក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី
 ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ សម្បូរ មានទ្រព្យច្រើន ដោយកម្មដទៃ ។
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំម្ចាស់បានសេពគប់មិត្រសម្មាញ្ញ្នី អ្នកត្រេកអរក្នុង
 កុសល ជាបណ្ឌិតអ្នកបរិបូណ៌ដោយការចេះដឹង មិត្រនោះបានតម្កល់
 ខ្ញុំម្ចាស់ក្នុងអំពើជាប្រយោជន៍ ។ ខ្ញុំម្ចាស់បានរក្សាឧបោសថអស់រាត្រី
 ទី ១៤ និងទី ១៥ ដ៏ច្រើន កម្មនោះនៅកប់ ដូចកំណប់ក្នុងទឹក ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

អថ ចាចានំ កម្មានំ
 ផលំ បរិយាកតំ បច្ឆា
 តតោ ចុតាហំ វេទេហា
 សកម្មនា អបចិស្សំ
 ពហុវស្សកលោ តត្ថ
 ភិជ្ជាតតេ អហុ រាជ

[៣១] សាតបុត្តា មយា វុឡ្ហា
 តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទោ
 តតោ ចុតាហំ វេទេហា
 និលុត្តិតដលោយេវ
 តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទោ
 តតោ ចុតាហំ វេទេហា
 និលុត្តិតោ ជេវា ភទ្រោ
 តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទោ

យមេតំ មកដេ កតំ
 ភុត្តា ទុដ្ឋវិសំ យថា ។
 ពារុវេ និរយេ ចិវំ
 តំ សំ ន សុខំ លភេ ។
 ខេបយិត្តា ពហំ ទុក្ខំ
 ឆកលោ ឧទ្ធតប្បលោ ។
 បិដ្ឋិយា ច រាជេន ច
 បរទារកមនស្ស មេ ។
 កបិ អាសី ព្រហារនេ
 យូថបេន បកត្តិណា
 បរទារកមនស្ស មេ ។
 ទសន្នេសុ បសុ អហំ
 យោក្កំ វុឡ្ហំ ចិវំ មយា
 បរទារកមនស្ស មេ ។

មហានិបាត មហានិទទេកស្សបជាតក ទី ៨

ក៏បណ្តាបាបកម្មទាំងឡាយ បរទារកកម្មណា ដែលខ្ញុំម្ចាស់បាន
ធ្វើហើយក្នុងដែនមគធៈ ផល(នៃបរទារកកម្ម)នោះ ផ្តល់ក្នុងកាល
ជាខាងក្រោយ ដូចបុគ្គលអ្នកបរិភោគភោជន ដែលលាយដោយ
ពិសដ៏កាចដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈ ខ្ញុំម្ចាស់ច្យុតចាក
ត្រកូលសេដ្ឋីនោះមក ក៏ឆេះក្នុងរោរុពនរក អស់កាលដ៏យូរ ដោយ
កម្មរបស់ខ្លួន ខ្ញុំម្ចាស់កាលរលឹកឃើញទុក្ខ ក្នុងនរកនោះ រមែង
មិនបានសេចក្តីសុខ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ញ៉ាំងសេចក្តីទុក្ខដ៏ច្រើនឲ្យអស់
ទៅក្នុងរោរុពនរកនោះ អស់ពួកនៃឆ្នាំដ៏ច្រើន បានមកកើតជាពពៃ
គេក្រៀមអណ្តូះ ក្នុងក្រុងភិទ្ទាគតៈ ។

[៣១] ខ្ញុំម្ចាស់បាននាំពួកកូនអាមាត្យដោយខ្នងផង ដោយរបផង (ការឆេះ
ក្នុងរោរុពនរកជាដើមនោះ) ជាផលកម្មគឺការគប់រកប្រពន្ធបុគ្គលដទៃ
នៃខ្ញុំម្ចាស់នោះ ។ បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈ ខ្ញុំម្ចាស់ច្យុតចាកអត្តភាព
នោះហើយក៏កើតជាស្វាក្នុងព្រៃធំ ត្រូវស្វាជាម្ចាស់ហ្វូងជាសត្វឃ្មើស
យួង ខាំកាត់ពូជចេញ នេះជាផលកម្មគឺការគប់រកប្រពន្ធបុគ្គលដទៃ
នៃខ្ញុំម្ចាស់នោះ ។ បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈ ខ្ញុំម្ចាស់ច្យុតចាកអត្តភាព
នោះហើយ បានកើតជាគោក្នុងដែនទសន្ទៈ ជាគោដ៏ចម្រើន មានសន្ទុះ
លឿន ត្រូវគេក្រៀម ខ្ញុំម្ចាស់បានអូសរទេះ អស់កាលដ៏យូរ
នេះជាផលកម្ម គឺការគប់រកប្រពន្ធអ្នកដទៃ នៃខ្ញុំម្ចាស់នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តតោ ចុតាហំ វេទេហា	វដ្ឋីសុ កុលមាតមា
នេវិត្តិ ន បុមា អាសី	មនុស្សត្តេ សុទុល្លភេ
តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទោ	បរទារកមនស្ស មេ ។
តតោ ចុតាហំ វេទេហា	អជាយី នន្ទនេ វនេ
កវនេ តាវត្តីសាហំ	អច្ឆរា កាមវណ្ណីនី ។
វិចិត្រត្រាករណា	អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា
កុសលា នច្ចកីតស្ស	សក្កស្ស បរិចារិកា ។
តត្ថ បិតាហំ វេទេហា	សរាមិ ជាតិយោ ឥមា
អនាគតេបិ សត្តេវ	យា កមិស្សំ ឥតោ ចុតា ។
បរិយាកតន្តំ កុសលំ	យំ មេ កោសម្ពិយំ កតំ
ទេវេ ចេវ មនុស្សេ ច	សន្ទារិស្សំ ឥតោ ចុតា ។
សត្ត ជច្ចា មហារាជ	និច្ចំ សក្កតប្បជិតា
ឥត្តិកាវា ន មុច្ឆិស្សំ	ឆដ្ឋាវ កតិយោ ^(១) ឥមា ។
សត្តមី ច កតិ ទេវ	ទេវបុត្តោ មហិទ្ធិកោ
បុមា ទេវោ ភរិស្សាមិ	ទេវកាយស្មិមុត្តមោ ។

១ ឱ. ម. ឆដ្ឋាន កតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈ ខ្ញុំម្ចាស់ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានមក
 (កើត)ក្នុងត្រកូលក្នុងដែនវដ្តី ក្នុងភាពជាមនុស្សដែលគេបានដោយ
 ក្រ តែមិនមែនស្រីមិនមែនប្រុស (ខ្ចើយ) នេះជាផលកម្មគឺការគប់
 រកប្រពន្ធបុគ្គលដទៃ នៃខ្ញុំម្ចាស់នោះ ។ បពិត្រព្រះបាទវិទេហៈ ខ្ញុំ
 ម្ចាស់ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានកើតជាស្រីអប្សរ មានវណ្ណៈ
 គួរប្រាថ្នាក្នុងនរន្ធខុទ្យាន ក្នុងឋានតាវត្តិវិញ ។ មានសំពត់និងគ្រឿង
 អាករណៈដ៏វិចិត្រ ពាក់កុណ្ណាលជាវិការៈ នៃកែវមណី ជាស្រីឈ្មោស
 ក្នុងការរាំនិងច្រៀង ជាស្រីបម្រើទេវរាជឈ្មោះសក្កៈ ។ បពិត្រព្រះ
 បាទវិទេហៈ ខ្ញុំម្ចាស់បិតនៅក្នុងឋានតាវត្តិវិញនោះ រលឹកឃើញជាតិ
 ៧ ដែលខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅក្នុងអនាគត ។ កុសលណាដែលខ្ញុំម្ចាស់
 បានធ្វើហើយ ក្នុងក្រុងកោសម្ពី កុសលនោះ តាមមកឲ្យផល ខ្ញុំ
 ម្ចាស់ច្យុតចាកអត្តភាព ជាទេពដ៏តាន់៖ នឹងអន្ទោលទៅហើយក្នុង
 ទេវលោក និងមនុស្សលោក ។ បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំម្ចាស់ដែល
 គេធ្វើសក្ការបូជាជានិច្ច អស់ជាតិទាំងឡាយ ៧ តែខ្ញុំម្ចាស់នឹងមិន
 រួចហើយចាកភាពជាស្រី អស់គតិ ៦ នេះ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
 ក្នុងគតិជាគម្រប់ ៧ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងកើតជាទេវតាប្រុស ជាទេវបុត្រមាន
 បូទិច្រើន ដ៏ឧត្តម ក្នុងពួកទេវតា ។

មហានិបាត អដ្ឋមំ មហានិទកស្សបជាតកំ

អដ្ឋាបិ សន្តានមយំ
 ទេវបុត្តោ ជវោ នាម
 មុហុត្តោ វិយ សោ ទិព្យា
 វត្តិទ្ធិវោ ច សោ ទិព្យា
 ឥតិ កម្មានិ អន្តេន្តិ
 កល្យាណំ យទិ វា ចាបំ

[៣២] យោ ឥច្ឆេ បុរិសោ ហោតុំ
 បរទារំ វិវេជ្ជេយ្យ
 យា ឥច្ឆេ បុរិសោ ហោតុំ
 សាមិកំ អបចាយេយ្យ
 យោ ឥច្ឆេ ទិព្វកោកញ្ច
 ចាចានិ បរិវេជ្ជេត្វា
 កាយេន វាចា មនសា
 អត្តនោ ហោតិ អត្តាយ

មាលា កន្តេន្តិ នន្តនេ
 យោ មេ មាលំ បដិច្ចតិ ។
 ឥន វស្សានិ សោទ្បស
 មាណសី សរោទោសតំ ។
 អសង្ខេយ្យាបិ ជាតិយោ
 ន ហិ កម្មំ វិនស្សតិ ។
 ជាតិ ជាតិ បុនប្បុនំ
 ទោតចាទោវ កក្ខមំ ។
 ជាតិ ជាតិ បុនប្បុនំ
 ឥន្ទំវ បរិចារិកា ។
 ទិព្វមាយុំ យសំ សុខំ
 តិវិទំ ធម្មមាចរេ ។
 អប្បមត្តោ វិចក្ខុណោ
 ឥតិ វា យទិវា បុមា ។

យេកេចិមេ មនុជា ដីវលោកេ
 យសស្សិនោ សព្វសមន្តកោកា
 អសំសយំ តេហិ បុរេ សុចិណ្ណំ
 កម្មស្សកាសេ^(១) បុច្ចុ សព្វសត្តា ។

១ ឱ. កម្មស្សកា យេ ។

មហានិបាត មហានិទទេកស្សបជាតក ទី ៨

ក៏ក្នុងថ្ងៃនេះ នាងទេពកញ្ញាទាំងឡាយ នៅកំពុងតែក្រុងផ្កាជាផ្ទាំង
ក្នុងនន្ទនវ័ន ទេវបុត្រឈ្មោះជវៈ (ជាស្វាមីខ្ញុំម្ចាស់នោះ) កំពុងទទួល
កម្រងផ្កាដើម្បីខ្ញុំម្ចាស់ ។ ១៦ឆ្នាំ ក្នុងជាតិរបស់ខ្ញុំម្ចាស់នេះ ហាក់
ដូចជាកាលទិព្វនោះ មួយរំពេច មួយយប់ មួយថ្ងៃទិព្វនោះ ជា ១០០
ឆ្នាំរបស់មនុស្ស ។ កម្មទាំងឡាយរមែងអន្ទោលតាមអស់ជាតិជា
អសង្ខេបដូច្នោះឯង ដ្បិតថា កម្មល្អក្តី លាមកក្តី មិនវិនាសទេ ។

[៣២] ប្រុសណាប្រាថ្នាឲ្យបានជាភេទប្រុសរាល់ៗជាតិ ត្រូវរៀនប្រពន្ធ
បុគ្គលដទៃ ដូចជាបុគ្គលអ្នកមានជើងលាងហើយ រៀនបង្ហាញរកក្តី
ដូច្នោះ ។ ស្រ្តីណាប្រាថ្នាឲ្យបានជាប្រុសរាល់ ៗ ជាតិ ត្រូវគោរព
ប្តី ដូចជាពួកស្រីអប្សរ ជាអ្នកបម្រើ គោរពព្រះឥន្ទដូច្នោះ ។ បុគ្គល
ណាចង់បានភោគៈជាទិព្វ អាយុ យស និងសុខជាទិព្វ ត្រូវរៀនបង្ហាញ
អំពើបាបទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ស្រ្តីក្តី បុរស
ក្តី ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែសដោយកាយវាចាចិត្ត មានប្រាជ្ញាជា
គ្រឿងពិចារណា ឈ្មោះថា កើតមកដើម្បីប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ។
ពួកមនុស្សណានីមួយ ក្នុងជីវលោក ជាអ្នកមានយស
មានភោគៈបរិបូណ៌ទាំងអស់ ពួកមនុស្សទាំងនោះ បាន
សន្សំកម្មល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ដោយឥតសង្ស័យ
សត្វទាំងអស់ ជាច្រើន សុទ្ធតែមានកម្មជារបស់ខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥឡិយានុចិន្តេសិ សយម្យំ ទេវ

កុតោ និទានោ តេ ឥមា ជនិទ្ធ

យា តេ ឥមា អច្ឆរសន្និកាសា

អលង្កតា កាព្វានជាលនន្ទា ។

ឥច្ឆេវំ បិតវំ កញ្ញា

រុចា តោសេសិ អង្គតី

មុឡស្ស មត្តមាចិត្តិ

ធម្មមក្ខាសិ សុព្វតា ។

[៣៣] អថាតមា ព្រហ្មលោកា

នារោ មាណសី បថំ

ជម្ពុទិបំ អវេក្ខន្តោ

អន្ទស រាជានមង្គតី ។

តតោ បតិដ្ឋ ចាសារោ

វេទេហាស្ស បុរក្ខតោ

តព្វា ទិស្វា អនុប្បត្តំ

រុចា ឥសិមវន្ទថ ។

[៣៤] អថាសនម្ហា ឱរុយ្ហ

រាជា ព្យម្ពិតមាណសោ

នារទំ បរិបុច្ឆន្តោ

ឥទំ វចនមព្រិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព សូមព្រះអង្គទ្រង់ត្រិះរិះរឿយៗដោយ
ព្រះអង្គឯងចុះ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ស្រ្តីទាំងឡាយ
ណារបស់ព្រះអង្គ ប្រាកដស្មើដោយស្រីអប្សរ មានខ្លួនប្រដាប់
ហើយ បិទបាំងដោយបណ្តាញមាស តើស្រ្តីទាំងនេះ របស់
ព្រះអង្គ មានអ្វីជាហេតុ ។

ព្រះរាជកញ្ញាព្រះនាមរុចា ញ៉ាំងព្រះបាទអង្គតិ ជាព្រះបិតាឲ្យ
ត្រេកអរយ៉ាងនេះដូច្នោះឯង នាងជាអ្នកមានវត្តល្អ បានប្រាប់ផ្លូវ
(សុគតិ) ដល់ព្រះបិតា (ដូចបុគ្គលប្រាប់ផ្លូវ) ដល់មនុស្សរង្វើង
នាងបានសម្តែងសុចរិតធម៌ ។

[៣៣] គ្រានោះ នារទព្រហ្ម មកពីព្រហ្មលោក មកកាន់គន្លងជារបស់
មនុស្ស ប្រមើលមើលជម្ងឺទ្វីប ក៏បានឃើញព្រះបាទអង្គតិ ។ លំ-
ដាប់នោះ នារទព្រហ្ម បិតនៅឮដំអាកាសក្នុងប្រាសាទ ខាងមុខ
នៃព្រះបាទវិទេហៈ នាងរុចាបានឃើញនារទព្រហ្មនោះ ដែល
មកដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំនារទព្រហ្មដែលតំណែងខ្លួនជាឥសី ។

[៣៤] គ្រានោះ ព្រះរាជា មានព្រះហឫទ័យតក់ស្លុត ក៏ចុះអំពី
អាសនៈ ហើយសាកសួរនារទព្រហ្ម ទើបត្រាស់ព្រះបន្ទូលដូច្នោះថា

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាវទកស្សបជាតកំ

កុតោ នុ អាភច្ឆសិ ទេវល្លោ
ឱកាសយំ សព្វទិសា^(១) ចន្ទិមា វ
អក្ខាហិ មេ បុច្ឆិតោ នាមកោត្តំ
កថន្តុ ជានន្តិ មនុស្សលោកេ ។

[៣៥] អហញ្ញិ ទេវតោ ឥនាទិ ឯមិ
ឱកាសយំ សព្វទិសា ចន្ទិមា វ
អក្ខាមិ តេ បុច្ឆិតោ នាមកោត្តំ
ជានន្តិ មំ នារោ កស្សទោ ចាតិ ។

[៣៦] អច្ឆរិយរូបំ តវ យាទិសព្វា
វេហាយសំ កច្ឆសិ តិដ្ឋសិ ច
បុច្ឆាមិ តំ នារទ ឯតមត្តំ
អថ កេន វល្លោន តវាយមិទ្ធិ ។

[៣៧] សច្ចព្វា ធម្មោ ច ទមោ ច ចាកោ
កុណា មមេតេ បកតា បុរាណា
តេហោវ ធម្មហិ សុសេរិតេហិ
មនោជវោ យេន កាមំ កតោស្មិ ។

១ ឱ. សំរី ។

មហានិបាត មហានិទកស្សបជាតក ទី ៨

លោកមានវណ្ណៈដូចទេវតា ញ៉ាំងទិសទាំងអស់ ឲ្យភ្នំដូចព្រះ
ចន្ទ ទើបនឹងមកអំពីទីណា យើងសួរហើយ លោកចូរ
ប្រាប់នាមនិងគោត្រ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងមនុស្សលោក តើ
គេស្គាល់ដូចម្តេចបាន ។

[៣៥] (នារទព្រហ្ម...) អាត្មាកាតទើបនឹងមកអំពីទេវលោក ក្នុងកាល
ឥឡូវនេះ ញ៉ាំងទិសទាំងអស់ឲ្យភ្នំដូចព្រះចន្ទ អាត្មាកាតដែល
ព្រះអង្គសួរហើយ នឹងទូលនាមនិងគោត្រថា មនុស្សទាំង-
ឡាយស្គាល់អាត្មាកាតថា ឈ្មោះនារទៈ ជាកស្សបគោត្រ ។

[៣៦] (ព្រះរាជា...) សណ្ឋានរបស់លោកប្រាកដយ៉ាងណាផង
លោកកំពុងដើរភ្នំ កំពុងឈរភ្នំ ឮដ៏អាកាសផង (នេះ) មាន
សភាពជាអស្ចារ្យ បពិត្រនារទៈ ខ្ញុំសួរសេចក្តីនេះនឹងលោក
តើប្រទ្វិរបស់លោកនេះ មានដោយហេតុអ្វី ។

[៣៧] (នារទព្រហ្ម...) សច្ចៈ ១ ធម៌ ១ ទមៈ ១ ចាតៈ ១
គុណធម៌នេះ អាត្មាកាត បានសាងមកហើយ អំពីជាតិមុន
អាត្មាកាតមានសន្ទុះចិត្តទៅតាមប្រាថ្នាបាន ព្រោះធម៌ ដែល
អាត្មាកាតសេពល្អហើយទាំងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៨] អច្ឆរិយមាចិត្តសិ បុញ្ញសិទ្ធិ
 សចេ ហិ ឯវំ យថា ត្វំ វទេសិ^(១)
 បុច្ឆាមិ តំ នារទ ឯតមត្តំ
 បុដ្ឋោ ច មេ សាធុ វិយាកោហា ។

[៣៩] បុច្ឆស្ស មំ រាជ តវេស អត្តោ
 យំ សំសយំ កុរុតេ ភូមិចាល
 អហន្តំ និស្សំសយតំ កមេមិ
 នយេហិ ញាយេហិ ច ហេតុភិ ច ។

[៤០] បុច្ឆាមិ តំ នារទ ឯតមត្តំ
 បុដ្ឋោ ច មេ នារទ មា មុសា ភណិ
 អត្តិ នុ ទេវា បិតោ នុ អត្តិ
 លោកោ បោ អត្តិ ជនោ យមាហា^(២)

[៤១] អត្តេវ ទេវា បិតោ ច អត្តិ
 លោកោ បោ អត្តិ ជនោ យមាហា ។
 កាមេសុ កិច្ចា ច នរា បមុទ្ឋា
 លោកំ បំ ន វិទូ មោហយុត្តា ។

១ ឱ. សចេ ហិ ឯតេ ត្វំ យថា វទេសិ ។ ម. សកេហិ ឯតេហិ យថា វទេហិ ។ ២ ឱ. ម. យមាហុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៨] (ព្រះរាជា...) ឥឡូវនេះ លោកប្រាប់ការសម្រេចនៃបុណ្យជា
របស់អស្ចារ្យហើយ បពិត្រនារទៈ ប្រសិនបើដូចជាលោក
ពោលយ៉ាងនេះមែន ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកទៀត បើ
ខ្ញុំសួរហើយ សូមលោកឆ្លើយឲ្យប្រពៃចុះ ។

[៣៩] (នារទព្រហ្ម...) បពិត្រព្រះរាជាកូមិបាល ព្រះអង្គធ្វើសេចក្តី
សង្ស័យណា សូមទ្រង់សួរអាត្មាកាតចុះ អាត្មាកាតជា
ប្រយោជន៍របស់ព្រះអង្គហើយ អាត្មាកាតនឹងញ៉ាំងព្រះអង្គឲ្យ
ដល់នូវភាពជាអ្នកមិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ដោយន័យ ដោយ
ញាណ និងដោយហេតុទាំងឡាយ ។

[៤០] (ព្រះរាជា...) បពិត្រនារទៈ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោក
បពិត្រនារទៈ ខ្ញុំសួរហើយ លោកកុំពោលមុសាវាទឡើយ នរ-
ជនបានសួរថា ទេវតាមានឬ មាតាបិតាមានឬ បរលោកមានឬ ។

[៤១] (នារទព្រហ្ម...) នរជនបានពោលថា ទេវតាមាន មាតាបិតា
មាន បរលោកមាន ពួកជនជាអ្នកជាប់ក្នុងកាម ជាអ្នកវង្វេង
ប្រកបដោយមោហៈ រមែងមិនបានដឹងនូវបរលោកឡើយ ។

មហានិបាត អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

[៤២] អត្ថិតិ ចេ ជារទ សទ្ធិហាសិ
 និវេសនំ បរលោកេ មតានំ
 ឥធរេ មេ បញ្ចសតានិ ទេហិ
 ទស្សាមិ តេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៤៣] ទន្ទេមុ ខោ បញ្ចសតានិ កោតោ
 ជញ្ញាមុ ចេ សីលវន្តំ វទញ្ញំ
 លុទ្ធកំ កោតំ និរយេ វសន្តំ
 កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។
 ឥធរេ យោ ហោតិ អធម្មសីលោ
 ចាចាចារោ អលសោ លុទ្ធកម្មោ
 ន បណ្ឌិតា តស្មី ឥណំ ទទន្តិ
 ន ហិ អាគមោ ហោតិ តថាវិធម្មា ។
 ទក្ខុញ្ច ចោសំ មនុជា វិទិត្វា
 ឧដ្ឋានកំ សីលវន្តំ វទញ្ញំ
 សយមេវ កោតេហិ និមន្តយន្តិ
 កម្មំ កវិត្វា បុនមាហវេសិ ។

មហានិបាត មហានិទទេកស្សបជាតក ទី ៨

[២២] (ព្រះរាជា...) បពិត្រនារទៈ ប្រសិនបើលោកជឿថា លំនៅ
នៃជនទាំងឡាយ ដែលស្លាប់ទៅហើយ មានក្នុងបរលោកមែន
លោកចូរឲ្យកហាបណៈ ៥០០ ដល់ខ្ញុំ ក្នុងលោកនេះចុះ ខ្ញុំនឹង
សងកហាបណៈជា ១ ពាន់ ដល់លោក ក្នុងបរលោកវិញ ។

[២៣] (នារទព្រហ្ម...) ប្រសិនបើយើងដឹង (នូវអ្នកដ៏ចម្រើន) ថាមាន
សីល ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យស្នូម យើងនឹងឲ្យកហាបណៈ ៥០០
ដល់អ្នកដ៏ចម្រើន ប៉ុន្តែបើអ្នកដ៏ចម្រើននោះ ជាមនុស្សអាក្រក់នៅ
ក្នុងនរក តើបុគ្គលណានឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់ក្នុងបរលោក
បាន ។ សូម្បីក្នុងលោកនេះ បុគ្គលណាមិនមានធម៌ជាប្រក្រតី
មានមារយាទដ៏លាមក ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស មានការងារអាក្រក់
ពួកបណ្ឌិត ក៏មិនឲ្យបុគ្គលនោះបុលទ្រព្យទេ ព្រោះថា ការ
បាន(ទ្រព្យ)អំពីបុគ្គលមានប្រការដូច្នោះមិនមានឡើយ ។ ពួក
មនុស្សដឹងនូវបុរសថា ជាអ្នកប៊ុនប្រសប់ មានព្យាយាម មាន
សីលជាអ្នកដឹងពាក្យស្នូម រមែងអញ្ជើញខ្លួនឯងដោយភោគៈ
ទាំងឡាយថា អ្នកធ្វើការងារហើយ គប្បីសងយើងវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៤] ឥតោ ចុតោ ទក្ខសិ តត្ថ រាជ
 កាកោលុសធឿហិ វិកស្សមាណំ
 តំ ខន្ធមាណំ និរយេ វសន្តំ
 កាកោហិ តិជ្ឈេហិ ច សោណាកោហិ
 សញ្ញាណុកត្តំ រុហិវំ សវន្តំ
 កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៤៥] អន្ធតមំ តត្ថ ន ចន្ធសុរិយា
 និរយោ សទា តុមុលោ យោរុទោ
 សា នេវ វត្តិ ន ទិវា បញ្ញាយតិ
 តថាវិទេ កោ វិចរេ ធនត្តិកោ ។

[៤៦] សវលោ ច សាមោ ច ទុវេ សុវាលោ
 បវឌ្ឍកាយា ពលិនោ មហាដ្ឋា
 ខាទន្តិ ទន្តេហិ អយោមយេហិ
 ឥតោ បនុណ្ណំ បរលោកេ បតន្តំ ។
 តំ ខន្ធមាណំ និរយេ វសន្តំ
 លុទ្ធូហិ វាទ្យេហិ អយម្មិកេហិ
 សញ្ញាណុកត្តំ រុហិវំ សវន្តំ
 កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៤] បពិត្រព្រះរាជា បើព្រះអង្គច្បាតចាកអត្តភាពនេះទៅ នឹងទត
 ឃើញខ្លួនព្រះអង្គ ដែលហ្វូងក្អែកកំពុងបីកដញ្ជែងក្នុងនរក
 នោះ ព្រះអង្គគង់ក្នុងនរក ដែលហ្វូងក្អែកត្នាតនិងឆ្កែកំពុង
 ទំពាសី មានខ្លួនធ្លុះធ្លាយ កំពុងហូរឈាម តើបុគ្គលណា
 នឹងទៅទារកហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

[២៥] សេចក្តីដឹងតិចខ្លាំង រមែងមានក្នុងនរកនោះ ព្រះចន្ទនិងព្រះ
 អាទិត្យក៏មិនមាន នរកនោះមានដឹងតិចដ៏ក្រាស់សព្វកាល មាន
 សភាពគួរខ្លាច យប់ក៏មិនប្រាកដ ថ្ងៃក៏មិនប្រាកដ នរណាជា
 អ្នកត្រូវការដោយទ្រព្យ គប្បីត្រាច់ទៅក្នុងនរកដូច្នោះបាន ។

[២៦] ឆ្កែពពាលនិងឆ្កែល្បើងទាំងពីរពួក មានកាយធាត់ធំ មាន
 កម្លាំង តែងខាំស៊ី នូវសត្វដែលច្បាតអំពីលោកនេះ ធ្លាក់
 ទៅក្នុងបរលោក ដោយធ្មេញជាវិការៈនៃដែក ។ ព្រះអង្គ
 កាលនៅក្នុងនរក ត្រូវពួកឆ្កែដ៏កាចអាក្រក់ នាំមកនូវសេចក្តី
 ទុក្ខ ខាំស៊ី មានខ្លួនធ្លុះធ្លាយ កំពុងហូរឈាម តើនរណា
 នឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានាទកស្សបជាតកំ

[៤៧] ឧស្មហិ សត្តិហិ សុនិស្សិតាហិ
 ហនន្តិ វិជ្ឈន្តិ ច បច្ចាមិត្តា
 កាលូបកាលា និរយម្ហិ ឃោវេ
 បុព្វេ នវំ ទុក្កដកម្មការី ។
 តំ ហញ្ញមាណំ និរយេ វជន្តំ
 កុច្ឆិស្មី បស្សស្មី វិច្ឆាលិត្តទវំ
 សញ្ញន្ទកត្តំ រុហិវំ សវន្តំ
 កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៤៨] សត្តិ ឧស្ម តោមរកិណ្ឌិវាលា
 វិជារុដំ វស្សតិ តត្ថ ទេវោ
 បតន្តិ អដ្ឋារមិវច្ឆិមន្តោ
 សិលាសដី វស្សតិ លុទ្ធកម្មេ ។
 ឧណ្ណោ ច វាតោ និរយម្ហិ ទុស្សហោ
 ន តហិ^(១) សុខំ លភតិ^(២) ឥត្តវំបិ
 តន្តំ វិជារន្តមលេនមាតុវំ
 កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

១ ឱ. ន តហី ។ ២ ម. សេតិ ។

មហានិបាត មហានិទកស្សបជាតក ទី ៨

[២៧] ពួកនាយនិរយបាលឈ្មោះកាល្យកាលៈក្នុងនរកគួរខ្លាចដ៏ពន្លឺក
 ជាបច្ចាមិត្ត តែងសម្លាប់ឬចាក់នរជន ដែលធ្វើអំពើអាក្រក់ក្នុង
 កាលមុន ដោយព្រួញនិងលំពែងដែលសំលៀងមុតហើយ ។
 ព្រះអង្គកាលទៅក្នុងនរក ត្រូវនាយនិរយបាល ចាក់ត្រង់ភ្លៀក
 ត្រង់ផ្ចឹងជំនីរ រះពោះ មានខ្លួនធ្លុះធ្លាយ មានឈាមហូរចេញ
 តើនរណានឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

[២៨] ក្នុងនរកនោះ មានភ្លៀងបង្កុះចុះជាអារុដផ្សេងៗ គឺលំពែង ព្រួញ
 លំពែងស្នែងក្របី និងច្បូក ភ្លៀងអារុដ មានអណ្តាតដូចជា
 រងើកភ្លើង រមែងធ្លាក់លើក្បាល រន្ទះថ្ម រមែងបង្កុះចុះលើបុគ្គល
 អ្នកមានអំពើអាក្រក់ ។ ក្នុងនរកនោះ មានខ្យល់ដ៏ក្តៅ ដែល
 អត់ធន់បានដោយក្រ ព្រះអង្គដែលមានកម្មអាក្រក់ រមែងមិន
 បានសេចក្តីសុខតិចតួច ក្នុងនរកនោះឡើយ តើនរណានឹងទារ
 កហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកនឹងព្រះអង្គនោះ ដែលក្តៅ
 ក្រហាយជានិច្ច ស្ទុះទៅមក មិនមានទីពឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៩] សន្ទារមាណំបិ រថេសុ យុត្តំ
សញ្ញាតិក្ខតំ បឋវី កមន្តំ
បតោទលដ្ឋីហិ សុចោទយន្តំ
កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៥០] តមារុហន្តំ ខុរសញ្ចិតំ តិវី
វិក្កិសនំ បដ្ឋលិតំ ភយានកំ
សញ្ញាទ្ធកត្តំ រុហិរំ សវន្តំ
កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៥១] តមារុហន្តំ បព្វតសន្និកាសំ
អដ្ឋារាសី ជលិតំ ភយានកំ
សន្និឌ្ឍកត្តំ កបលំ រុទន្តំ
កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៤២] អព្ពក្ខេជសមា ឧច្ចា កណ្តាកាហិ^(១) ចិតា ទុមា
អយោមយេហិ តិក្ខេហិ នរលោហិតចាយិកិ ។
តមារុហន្តិ ជារិយោ នរា ច បរទារត្វ
ចោទិតា សត្តិហត្ថេហិ យមនិទ្ទេសការិកិ ។
តមារុហន្តំ និរយេ សិម្ពលី រុហិរមក្ខិតំ
វិទទ្ធកាយំ វិតចំ អាតុរំ កាឡ្យវេទនំ ។

១ ឱ. កណ្តាកាបចិតា ។ ម. កណ្តាកានិ ចិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៩] ព្រះអង្គសុំទៅសុំមក ដែលនាយនិរយបាលទីមក្នុងរថ ព្រះ
អង្គជាន់ផែនដីមានអណ្តាតភ្លើងសន្ទោសន្ទៅ ដែលនាយនិរយ-
បាលកំពុងចាក់ ដោយជន្នញ្ញ តើនរណានឹងទារកហាបណៈ
១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

[៥០] ព្រះអង្គឡើងកាន់ភ្នំ ដំដេរជាសដោយកាំបិត ជាភ្នំគួរស្នើប
មានអណ្តាតភ្លើងប្រាលរន្ទាលឆ្អិនឆ្អៅគួរខ្លាច ព្រះអង្គមានខ្លួន
ធ្លុះធ្លាយ កំពុងហូរឈាម តើនរណានឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់
ក្នុងបរលោកបាន ។

[៥១] ព្រះអង្គឡើងកាន់គំនររងើកភ្លើង ប្រាកដស្នើដោយភ្នំ ដំប្រាល
ឆ្អៅគួរខ្លាច មានខ្លួនចេះសព្វ ជាសត្វកំព្រា ឡើយ តើនរណា
នឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

[៥២] ដើមឈើដ៏ខ្ពស់ស្នើនឹងពពក វិចិត្រដោយបន្ទាដ៏មុត ជាវិការៈនៃ
ដែក ជាបន្ទាផឹកឈាមរបស់នរជន ។ ពួកស្រ្តីនិងបុរស ដែលក្បត់
ប្រពន្ធនៃបុគ្គលដទៃ ត្រូវពួកនាយនិរយបាលមានជាវក្នុងដៃ ជាអ្នក
ធ្វើតាមពាក្យរបស់យមរាជចាក់ហើយ រមែងឡើងដើមឈើនោះ ។
ព្រះអង្គនឹងឡើងដើមរកក្នុងនរក មានកាយរាត់រាយប្រឡាក់ដោយ
ឈាម មានស្បែករបក ក្តៅក្រហាយជានិច្ច មានវេទនាដ៏ខ្លាំង ។

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានិទទកស្សបជាតកំ

បស្សសន្តំ មុហំ ឧណ្ហា បុព្វកម្មាបរាជិកំ
ទុមក្កេ វិតចំ កត្តំ កោ តំ យាចេយ្យ តំ ធនំ ។

[៥៣] អព្ពក្ខជសមា ឧច្ចា អសិបត្តចិតា ទុមា
អយោមយេហិ តិក្ខេហិ នរលោហិតចាយិកិ ។

តមារុហន្តំ អសិបត្តចាទបំ

អសីហិ តិក្ខេហិ ច និដ្ឋមាណំ

សញ្ញន្ទកត្តំ រុហិរំ សវន្តំ

កោ ចោទយេ បរលោកេ សហស្សំ ។

[៥៤] តតោ និក្ខន្តមក្កន្តំ អសិបត្តនិរយា ទុមា
សម្មតិកំ វេត្តរណី កោ តំ យាចេយ្យ តំ ធនំ ។

[៥៥] ខរា ខារោទកា តត្តា ទុក្កា វេត្តរណី នទី
អយោចោក្ខរសញ្ញន្ទា តិក្ខេបត្តេហិ សន្ទតិ ។

តត្ថ សញ្ញន្ទកត្តន្តំ រុយ្ហន្តំ រុហិរមក្ខិតំ
វេត្តរញ្ញេ អនាលម្មេ កោ តំ យាចេយ្យ តំ ធនំ ។

មហានិបាត មហានាទកស្សបជាតក ទី ៨

ដកដង្ហើមដំក្តៅរឿយៗ មានកំហុសព្រោះបុព្វកម្ម មានខ្លួនរបកស្បែក
នៅលើចុងរកា តើនរណានឹងទារទ្រព្យនោះ នឹងព្រះអង្គបាន ។

[៥៣] ដើមឈើខ្ពស់ស្មើនឹងពពក វិចិត្រដោយស្លឹកជាដាវ ជាវិការៈ
នៃដែកដ៏មុត ជាស្លឹកដឹកឈាមនៃនរជន ។

ព្រះអង្គនឹងឡើងដើមរកា មានស្លឹកជាដាវ ត្រូវនាយនិរយ-
បាល កាប់ដោយដាវដ៏មុត មានខ្លួនធ្លុះធ្លាយ កំពុងហូរឈាម
តើនរណានឹងទារកហាបណៈ ១ ពាន់ ក្នុងបរលោកបាន ។

[៥៤] ព្រះអង្គនឹងដើរចេញ អំពីនរកមានដើមរកា មានស្លឹកជាដាវនោះ
ហើយ ក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹងនរកឈ្មោះវេត្តរណី តើនរណានឹងទារ
ទ្រព្យនោះ នឹងព្រះអង្គបាន ។

[៥៥] ស្ទឹងនរកឈ្មោះវេត្តរណីដ៏កាច មានទឹកផ្សាក្តៅ ឆ្លងបានដោយកម្រ
ដ៏ដេរដាសដោយស្លឹកឈូកជាវិការៈនៃដែក រមែងហូរទៅតាមស្លឹក
ដ៏មុត ។ ព្រះអង្គមានខ្លួនធ្លុះធ្លាយ ប្រឡាក់ដោយឈាម ដែល
ខ្សែទឹកហូរក្អួចទៅ ក្នុងស្ទឹងនរកឈ្មោះវេត្តរណីនោះ ជាស្ទឹងមិន
មានអ្វីតោងទេ តើនរណានឹងទារទ្រព្យនោះ នឹងព្រះអង្គបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៦] វេទានិ រុក្ខោ វិយ ធិន្ទមាណោ
 ទិសំ ន ជាទានិ បមុជ្ឈសញ្ញោ
 ភយានុតប្បាមិ មហាវ មេ ភយា
 សុត្តាន កាថា តវ កាសិកា ឥសេ ។
 អាទិត្តេ វារិមជ្ឈំ វ ទីបំរោយេវិវណ្ណវេ
 អន្ធការេវ បដ្ឋោតោ ត្ថុន្នោសិ សរណំ ឥសេ ។
 អត្តញ្ច ធម្មញ្ច អនុសាស មំ ឥសេ ។
 អតីតមទ្ធា អបរាទិតំ មយា
 អាចិត្តូ មេ ជារទ សុទ្ធិមក្កំ
 យថា អហំ នោ និរយំ បតេយ្យំ ។

[៥៧] យថា អហុ ធម្មរដ្ឋោ វេស្សាមិត្តោ ច អដ្ឋកោ
 យមទត្តិឧសិន្នរោ(សិរិរាជា^(១)) បរិចារិកា សមណាព្រាហ្មណានំ
 ឯតេ ចញ្ញោ ច រាជាណោ យេ សក្កវិសយំ ភតា ។
 អធម្មំ បរិវេដ្ឋត្វា ធម្មញ្ញាវ មហីបតិ
 អន្ធហត្តា ច តេ ព្យម្មេ យោសយន្ត បុរេ តវ ។

១ ឱ. យាមតត្តិ ឧសិន្នរោ ចាបិ សិរិ ច រាជា ។ ម. យមតត្តិ ឧសិន្នរោ សិរិរាជា។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៦] (ព្រះរាជា...) ខ្ញុំញាប់ញ័រ ដូចជាដើមឈើបម្រុងបាក់ ខ្ញុំ
 វង្វេងសញ្ញា មិនដឹងទិស ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ព្រោះភ័យ
 (នឹងបាបដែលខ្លួនធ្វើហើយ) បពិត្រសី ភ័យដ៏ធំកើតឡើង
 ដល់ខ្ញុំ ព្រោះបានស្តាប់គាថាដែលលោកសម្តែងហើយ ។
 បពិត្រសី សូមលោកជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ដូចជាបុគ្គលកាលចុះទៅ
 កាន់ទីពាក់កណ្តាលទឹក ព្រោះកាយត្រូវភ្លើងកំពុងឆេះ ឬដូចជា
 កោះរបស់ពួកជន ដែលឆ្ងាយសំពៅក្នុងអន្លង់ធំ ក្នុងមហាសមុទ្រ
 ឬក៏ ដូចជាប្រទេសរបស់ពួកជនអ្នកទៅក្នុងទីងងឹត ។
 បពិត្រសី សូមលោកប្រៀនប្រដៅអត្តនិងធម៌ខ្ញុំផង កំហុស
 ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តកន្លងហើយអស់កាលយូរ បពិត្រនារទៈ សូម
 លោកប្រាប់ផ្លូវសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់ខ្ញុំ កុំឲ្យខ្ញុំធ្លាក់ទៅនរកឡើយ ។

[៥៧] (នារទៈព្រាហ្ម...) ព្រះបាទធាតវដ្ឋ ១ វេស្សាមិត្ត ១ អដ្ឋកៈ ១
 យមទគ្គិ ១ ឧសិន្ទរៈ ១ (សិរី ១) ព្រះរាជាទាំង ៦ អង្គនេះ និងពួក
 ព្រះរាជាដទៃ ជាអ្នកបម្រើសមណព្រាហ្មណ៍ ទៅកាន់វិស័យឋាន
 សួគ៌ យ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះអង្គជាដំណើរផែនដី ព្រះអង្គចូរ
 រៀនអធម៌ ហើយប្រព្រឹត្តធម៌ យ៉ាងនោះចុះ ម្យ៉ាងទៀត ពួករាជបុរស
 អ្នកកាន់យកបាយ ក្នុងប្រាសាទរបស់ព្រះអង្គក្តី ក្នុងបូរីរបស់ព្រះ
 អង្គក្តី ចូរឃោសនាថា

មហានិបាតេ អដ្ឋមំ មហានិទកស្សបជាតកំ

កោ ឆាតោ កោ ច តសិតោ	កោ មាលំ កោ វិលេបនំ
ធាធារត្តានំ វត្តានំ	កោ នក្កោ បរិទហិស្សតិ ។
កោ បន្តេ ឆត្តមាទេតិ	ចានុកា ច មុទ្ធ សុកា
ឥតិ សាយញ្ច ចាតោ ច	យោសយន្តុ បុរេ តវ ។
ដីណ្ណំ ចោសំ កវស្សញ្ច	មាស្ស យុញ្ច យថា បុរេ
បរិហារញ្ច ទដ្ឋាសិ	អធិការកតោ ពលី ។

[៥៨] កាយោ តេថសញ្ញាតោ	មនោ សារថិកោ លហុ
អរិហីសា សារិតក្ខោ	សំវិភាគបដិច្ចនោ ។
ចាទសញ្ញមនេមិយោ	ហត្ថសញ្ញមបក្ខុរោ
កុច្ឆិសញ្ញមនព្ពន្តោ	វាចាសញ្ញមក្ខុជនោ ។
សច្ចវាក្យសមត្តដ្ឋោ	អបេសុញ្ញសុសញ្ញតោ
តិរាសទិលនេលដ្ឋោ	មិតកាលិសិលេសិតោ ។
សទ្ធាលោកសុសទ្ធារោ	និវាតញ្ញលិកុព្វរោ
អថទ្ធតានតីសាកោ	សីលសំវរនទ្ធនោ ។

មហានិបាត មហានិទទកស្សបជាតក ទី ៨

នរណាយ្មាន នរណាស្រែក នរណាចង់បានកម្រងផ្កា នរណាចង់
បានគ្រឿងលាប នរណាអាក្រាត ចង់ស្លៀកដណ្តាប់សំពត់ជ្រលក់
ព័ណ៌ផ្សេងៗ ។ នរណាចង់បាំងត្រដើរក្នុងផ្លូវ នរណាចង់បាន
ស្បែកជើងដ៏ទន់ល្អ ពួករាជបុរស ចូរយោសនាក្នុងបូរីរបស់ព្រះអង្គ
រាល់ព្រឹករាល់ល្ងាចដូច្នោះឯង។ សូមព្រះអង្គកុំទឹមគោនិងសេះជាសត្វ
ចិញ្ចឹមចាស់ៗ ដូចក្នុងកាលមុនឡើយ (សត្វណា) មានកម្លាំងធ្វើ
ឧបការៈច្រើនដល់ព្រះអង្គៗ ចូរប្រទានការរក្សា(ដល់សត្វនោះ)ផង។

[៥៨] កាយរបស់ព្រះអង្គ ចូរសម្គាល់ថាដូចរថ មានចិត្តជានាយសារថី
ជាកាយរហ័សរហួន មានការមិនបៀតបៀនជាក្លៅ ដែលគេ
សម្រេចល្អហើយ មានការចែករំលែកទានជាផ្លូវ មានការសង្រួម
ជើងជាខ្នងកង់ មានការសង្រួមដៃជាទ្រពង មានការសង្រួមផ្ទៃជា
ប្រេងលាប មានការសង្រួមវាចាជាសូរមិនលាន់ឮ ។ មានពាក្យ
ពិត ជាអង្គនៃរថដ៏បរិបូណ៌ មានការមិនញុះញង់ ជាត្រណាប់ជិតល្អ
មានវាចាពីរោះ ជាអង្គនៃរថមិនមានទោស គឺថា រលីង មានការ
ពោលល្មមប្រមាណ ជាគ្រឿងចង់ ។ មានសទ្ធានិងអលោកៈ ជា
គ្រឿងប្រដាប់រថ មានការបន្ទន់បន្ទាបនិងអញ្ជូលីកម្ម ជាទូក មាន
ការមិនរឹងត្អឹង ជាចន្ទោលរថ មានការសង្រួមសីល ជាព្រំត្រជ្រាម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អក្កោជនមនុក្ខាដី	ធម្មបណ្ណារនត្តកោ
ពាហុសច្ចុមុចាលម្ពោ	បិតិចិត្តមុចាធិយោ ។
កាលញ្ញតាចិត្តសារោ	វេសារជ្ជតិទណ្ណកោ
និវាតវុត្តិយោត្តដ្ឋោ	អនតិមាណយុកោ លហុ ។
អលីនចិត្តសន្តារោ	វុឡិសេវិរដោហតោ
សតិ បតោនោ ដីរស្ស	ទិតិ យោកោ ច រស្មិយោ។
មនោ ទន្ធី បទំ នេតិ	សមទន្តេហិ វាទិភិ ^(១)
ឥច្ឆា លោកោ ច កុម្មក្តោ	ឧជុមក្តោ ច សញ្ញមោ ។
រូបេ សន្នេ រសេ កន្នេ	វាហានស្ស បដារតោ
បញ្ញា អាកោជនី វាជ	តត្ត អត្តារ សារថិ ។
សចេ ឯតេន យានេន	សមចរិយា ទទ្ធក្ខ ទិតិ
សព្វកាមទុហោ វាជ	ន ជាតុ និរយំ វជេតិ ។

១ ឱ. វាហីហិ ។ ម. វាហិតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មានការមិនក្រោធ ជាការមិនសណ្តាក មានសុចរិតធម៌ ជាត្រៃស មាន
 ពាហុសច្ចៈ ជាខ្សែចន្ទោល មានចិត្តតាំងនៅនឹង ជាអាសនៈ មាន
 ការដឹងកាល ជាឈើខ្លឹមដ៏វិចិត្រ មានសេចក្តីភ្ញៀវក្លា ជាចន្ទល់ មាន
 ការប្រព្រឹត្តបន្ទន់ខ្លួនជាខ្សែ មានការមិនមើលងាយជានឹមដ៏ស្រាល ។
 មានចិត្តមិនរួញរា ជាកម្រាល មានការសេពសេចក្តីចម្រើន(ដោយ
 បញ្ញា) ជាអំបោស សតិរបស់ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ទុកជាជន្នូញមាន
 ព្យាយាមដ៏មាំនឹងការប្រកប ជាខ្សែបរ ។ ចិត្តដែលទូន្មានល្អហើយ
 រមែងទៅកាន់ផ្លូវ (ដូចរថដែលទៅកាន់ផ្លូវត្រង់) ដោយសារសេះ
 ទាំងឡាយដែលនាយសារថីហ្វឹកហ្វឺនល្អហើយ ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នា
 និងសេចក្តីលោភជាផ្លូវខុស ការសង្រួមជាផ្លូវត្រង់ ។ បពិត្រព្រះ
 រាជា កាលបើរថ គឺកាយ (របស់ព្រះអង្គ) ស្ទុះទៅក្នុងរូប សំឡេង
 រស ក្លិន ត្ថូបញ្ញាជាជន្នូញសម្រាប់គោះ ឯខ្លួនព្រះអង្គជានាយ
 សារថីក្នុងរថនោះ ។ បពិត្រព្រះរាជា ប្រសិនបើការប្រព្រឹត្តស្មើ
 និងសេចក្តីព្យាយាមដ៏មាំ ដោយយានគឺកាយនោះ ការបង្ហូរសេចក្តី
 ប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាងក៏កើតមាន សត្វមិនទៅកាន់នរកដោយដាច់ខាត ។

មហានិបាតេ នវមំ វិជ្ជរជាតកំ

[៥៩] អលាតោ ទេវទត្តោសិ សុនាមោ អាសិ ភទ្ធិជិ
 វិជយោ សារិបុត្តោសិ មោត្តល្លាទោសិ វីជកោ ។
 សុនក្ខត្តោ លិច្ឆវិបុត្តោ គុណោ អាសិ អថេលកោ
 អាណន្ទោ សា រុចា អាសិ យា រាជានំ បសាទយិ ។
 ឧរុវេលកស្សុចោ រាជា ចាបទិដ្ឋិ តទា អហុ
 មហាព្រហ្មា ពោទិសត្តោ វរំ ជាបេថ ជាតកន្តិ ។

មហានិទកស្សបជាតកំ អដ្ឋមំ ។

វិជ្ជរជាតកំ

[៦០] បណ្ណុ កីសិយាសិ ទុព្វលា
 វណ្ណរូបំ ន តវេទិសំ បុរេ
 វិមលេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតា
 កីទិសី តុយ្ហំ សរិវេទនា ។

[៦១] ធម្មោ មនុទេសុ មាតីនំ
 ទោហាលោ នាម ជនិទ្ធិ វុច្ឆតិ
 ធម្មាហតំ នាគកុញ្ញរ
 វិជុរស្ស ហទយាភិបត្តយេ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩

[៥៧] អលាតសេនាបតី គឺទេវទត្ត សុនាមអាមាត្យ គឺកទ្ធី វិជយអាមាត្យ
គឺសារីបុត្ត វិជកទាសៈ គឺមោគ្គល្លាន ។ អចេលកៈឈ្មោះគុណៈ
គឺសុនក្ខត្តលិច្ឆវីបុត្ត នាងរុចាណា បានញ៉ាំងព្រះរាជា ឲ្យជ្រះថ្លា
នាងរុចានោះ គឺអានន្ទ ។ ព្រះរាជា (អង្គតិ) ដែលមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់ក្នុងកាលនោះ គឺឧរុវេលកស្សប មហាព្រហ្ម គឺពោធិសត្វ
អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកនូវជាតក ដូចសម្តែងមកនេះ ។

ចប់ មហានិបាតកស្សបជាតក ទី ៨ ។

វិធុរជាតក

[៦០] (វរុណនាគរាជសួរថា) នាងមានសម្បុរល្បឿង ស្តាំងស្តម មាន
កម្លាំងតិច ពីដើមរូបសម្បុររបស់នាង មិនមែនបែបនេះទេ
ម្ចាស់នាងវិមលា ខ្ញុំសួរហើយ នាងចូរប្រាប់ តើវេទនាក្នុង
សរីរៈរបស់នាង ដូចម្តេច ។

[៦១] (នាងវិមលាទូលថា) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងនាគជន ទំនៀម
របស់ស្ត្រីទាំងឡាយ ក្នុងពួកមនុស្ស (ដែលមានគភ៌) គេហៅថា
ចំណង់ប្លែក បពិត្រព្រះអង្គជាកុញ្ញររបស់នាគ ខ្ញុំម្ចាស់ចង់បាន
ដួងហ្មឺនយរបស់វិធុរណ្ឌិត ដែលត្រូវនាំយកមកដោយធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [៦២] ចន្ទំ ខោ ត្នំ វិមលេ ទោហឡាយសិ
 សុរិយំ វា អថវាបិ មាលុតំ
 ទុល្លភំ ហិ វិធុរស្ស ទស្សនំ
 កោ វិធុរំ ឥធមានយិស្សតិ ។
- [៦៣] កិណ្ណុ ភាត តុរំ បជ្ឈាយសិ
 បទុមំ ហត្តកតំវ តេ មុខំ
 កិណ្ណុ ទុម្មន្ធវោសិ ឥស្សរ
 មា ត្នំ សោចិ អមិត្តតាបន ។
- [៦៤] មាតា ហិ តវ ឥរន្ធិតិ
 វិធុរស្ស ហទយំ ធនិយ្យតិ
 ទុល្លភំ ហិ វិធុរស្ស ទស្សនំ
 កោ វិធុរំ ឥធមានយិស្សតិ ។
- [៦៥] តំ ភត្តារំ បរិយេសនំ ចរ
 យោ វិធុរំ ឥធមានយិស្សតិ ។
 បិតុនោ ច សា សុត្វាន វាក្យំ
 រត្តិ ជិត្តម្ហ អវស្សតិ ចរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦២] (វុណនាគរាជ...) ម្ចាស់នាងវិមលា នាងចង់បាន
 (ដួងហ្វូទ័យរបស់វិជុរបណ្ឌិតនោះ ដូចបុគ្គលប្រាថ្នា) ព្រះចន្ទ
 ព្រះអាទិត្យឬព្រះពាយ ព្រោះថា ការជួបប្រទះនឹងវិជុរបណ្ឌិត
 គេគប្បីបានដោយក្រ ណរណានឹងនាំព្រះវិជុរបណ្ឌិតមកក្នុង
 ពិភពនាគនេះបាន ។

[៦៣] (នាងឥរន្ទតី...) បពិត្របិតា ហេតុអ្វីហ្ន៎ ព្រះអង្គសញ្ចប់
 សញ្ជឹងព្រះភ័ក្ត្ររបស់ព្រះអង្គ ដូចជាផ្កាឈូក ដែលគេឈ្នី
 ដោយដៃ បពិត្រព្រះអង្គជាឥស្សរៈ ព្រះអង្គតូចព្រះហ្វូទ័យ
 ដូចម្តេច បពិត្រព្រះអង្គអ្នកញ៉ាំងសត្រូវឲ្យក្តៅ សូមព្រះអង្គ
 កុំទ្រង់សោយសោកឡើយ ។

[៦៤] (វុណនាគរាជ...) ម្ចាស់នាងឥរន្ទតី មាតារបស់នាង ចង់
 បានហ្វូទ័យរបស់វិជុរបណ្ឌិត តែការជួបប្រទះនឹងវិជុរបណ្ឌិត
 គេគប្បីបានដោយក្រ ណរណានឹងនាំវិជុរបណ្ឌិត មកក្នុង
 ពិភពនាគនេះបាន ។

[៦៥] ភស្តុណានាំវិជុរបណ្ឌិតមកក្នុងទីនេះបាន នាងចូរត្រាច់ទៅ
 ស្វែងរកភស្តុនោះចុះ ។ នាងឥរន្ទតីនោះ លុះបានស្តាប់
 បន្ទូលព្រះបិតាហើយ ក៏ចេញទៅក្នុងវេលារាត្រី ជាស្រីជោក
 ជាំ (ដោយរាគៈ) បានត្រាច់ទៅ (ស្វែងរកព្រះភស្តុ) ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស ទោហឡកណ្ណំ

[៦៦] កេ កន្ធាព្វេ កេ វក្ខុសេ ច ណកេ
កេ កីបុរិសេ អថវាបិ មាណុសេ
កេ បណ្ឌិតេ សព្វកាមទទេ
ដីយរត្តំ ភត្តា មេ ភវិស្សតិ ។

[៦៧] អស្សាស ហោស្សមិ តេ បតិ
ភត្តា តេ ហោស្សមិ អនិទ្ធុលោចនេ
បញ្ញាហិ មម តថាវិជាហិ
អស្សាស ហោស្សសិ ភវិយា មម ។

[៦៧] អវចាសិ បុណ្ណកំ ឥវន្ទតិ
បុព្វបថានុកតេន^(១) ចេតសា
ឯហិ កច្ឆាម បិតុ មមន្តិកេ
ឯសេវ តេ ឯតមត្តំ បវក្ខតិ ។

[៦៩] អលង្កតា សុវសនា មាលិដី ចន្ទនុស្សនា
យក្ខំ ហត្ថេ កហេត្វាន បិតុ សន្តិកមុចាកមិ ។

[៧០] ណកវវ វចោ សុណាហិ មេ
បជិរូបំ បជិបជ្ជ សុដ្ឋិយំ

១ ម. បុព្វវតានុកតេន ។

មហានិបាត វិទុរជាតក ទី ៩ ទោហឡកណ្ណ

[៦៦] (នាងឥរន្ទតី...) នរណាទោះជាគន្ធាត្តិ នរណាទោះជាអារក្ស
ទឹកឬជានាគក្តី នរណាទោះជាកិន្ទរ ឬជាមនុស្សក្តី នរណា
ទោះជាបណ្ឌិត ដែលឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងក្តី អ្នកនោះនឹង
ជាកស្ថារបស់ខ្ញុំ អស់កាលមានរាត្រីដ៏វែង ។

[៦៧] (បុណ្ណកយក្ស...) ម្ចាស់នាង មានភ្នែកគេតិះដៀលមិនបាន
នាងចូរដកដង្ហើមស្រួល (ត្រេកអរ)ចុះ ខ្ញុំនឹងជាប្តីរបស់នាង
នឹងជាកស្ថារបស់នាង ដោយសារបញ្ញារបស់ខ្ញុំមានសភាព
ដូច្នោះ នាងចូរដកដង្ហើមស្រួលចុះ នាងនឹងជាករិយារបស់ខ្ញុំ ។

[៦៨] នាងឥរន្ទតី ក៏មានចិត្តក្អកកាន់តាមគន្លងដែលធ្លាប់ជាប្តីក្នុងជាតិ
មុន បាននិយាយនឹងបុណ្ណកយក្សថា អ្នកចូរមក យើងនឹងនាំគ្នា
ទៅឯសម្នាក់បិតាខ្ញុំ បិតានោះនឹងប្រាប់សេចក្តីនុះដល់អ្នក ។

[៦៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) នាងឥរន្ទតី តាក់តែងខ្លួន ស្ងៀកដណ្តប់ល្អ ទ្រង់
កម្រងផ្កា ប្រោះព្រំដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ចាប់ដៃបុណ្ណកយក្ស នាំចូលទៅ
កាន់សម្នាក់បិតា ។

[៧០] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរជាងពួកនាគ សូមព្រះ
អង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គទ្រង់
ទទួលស្នូយដ៏សមគួរ (ដល់ត្រកូលនិងប្រទេសរបស់ព្រះអង្គ)

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បត្តេមិ អហំ ឥរន្ទតិ

តាយ សមដ្ឋី ករោហិ មំ តុរំ ។

សតំ ហត្ថិ សតំ អស្សា សតំ អស្សតិ រថា

សតំ រលកិយោ បុណ្ណា នាណាវត្តស្ស កោវលា

តេ នាក បដិបដ្ឋស្ស ដីតំ ទេហិរន្ទតិ ។

[៧១] យាវ អាមន្តយេ ញាតិ មិត្តេ ច សុហទដ្ឋនេ

អនាមន្តកតកម្មំ តំ បច្ឆា អនុតប្បតិ ។

[៧២] តតោ សោ រុណោ នាកោ បរិសិត្វា និវេសនំ

ភរិយំ អាមន្តយិត្វាន ឥនំ រចនមព្រិ ។

អយំ សោ បុណ្ណាកោ យក្ខោ យាចតិ មំ ឥរន្ទតិ

ពហុនា វិត្តលាកេន តស្ស ទេម បិយំ មម ។

[៧៣] ន ធនេន ន វិត្តេន លញ្ញា អម្ហំ ឥរន្ទតិ

សចេ ច ខោ ហទយំ បណ្ឌិតស្ស

ធម្មេន លទ្ធា ឥធម មាហារយ្យ

ឯតេន វិត្តេន កុមារិ លញ្ញា

នាញ្ញំ ធនំ ឧត្តរិ បត្តយាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បាននាងឥរន្ទតី សូមព្រះអង្គធ្វើខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យមូល
មិត្តជាមួយនឹងនាងឥរន្ទតីនោះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួលនូវស្នេហាទាំងនោះ គឺ
ដំរី ១០០ សេះ ១០០ រថទឹមដោយសេះអស្សុតរ ១០០ និងរទេះ
ដែលផ្ទុកពេញ ដោយរតនវត្ថុផ្សេងៗ ទាំងអស់ ១០០ សូមព្រះអង្គ
ទ្រង់ព្រះរាជទានជីតា ឈ្មោះនាងឥរន្ទតី ឲ្យទាន ។

[៧១] (ព្រះបាទវរុណ...) អ្នកចូររង់ចាំយើងប្រឹក្សានឹងពួកញាតិមិត្រ ឬ
សម្លាញ់ដ៏ស្មោះស្មាលសិន អំពើដែលយើងធ្វើដោយមិនបានប្រឹក្សា
ណា អំពើនោះរមែងក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលខាងក្រោយ ។

[៧២] លំដាប់នោះ វរុណនាគនោះ ចូលទៅកាន់លំនៅហើយប្រឹក្សានឹង
ភរិយា ហើយពោលពាក្យនេះថា បុណ្ណកយក្សនេះ សូមនាងឥរន្ទតី
នឹងយើង យើងនឹងឲ្យនាងឥរន្ទតី ជាទីស្រឡាញ់របស់យើងដល់
បុណ្ណកយក្សនោះ ដោយការបានវត្ថុជាទីត្រេកអរច្រើនជាងគេ ។

[៧៣] (នាងរិមលា...) បុណ្ណកយក្សមិនត្រូវបាននាងឥរន្ទតី ជាជីតា
របស់យើងដោយទ្រព្យ មិនត្រូវបានដោយវត្ថុជាទីត្រេកអរទេ
តែបើបុណ្ណកយក្ស បានហ្វូងយរបស់បណ្ឌិតដោយធម៌ ហើយ
នាំមកក្នុងពិភពនាគនេះ ទើបត្រូវបាននាងកុមារីដោយសារវត្ថុ
ជាទីត្រេកអរនុ៎ះ យើងមិនចង់បានទ្រព្យដទៃទៅទៀតទេ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស ទោហឡកណ្ណំ

[៧៤] តតោ សោ វុលោកា នាគោ និក្ខមិត្តា និវេសនា
 បុណ្ណាកាមន្តយិត្តាន ឥទំ វចនមត្រិ ។
 ន ធនេន ន វិត្តេន លញ្ញា អម្ពំ ឥវន្តតី

សចេ តុំ ហទយំ បណ្ឌិតស្ស
 ធម្មេន លទ្ធា ឥធមាហវេសិ
 ឯតេន វិត្តេន កុមារិ លញ្ញា
 នាញ្ញំ ធនំ ឧត្តរី បត្តយាម ។

[៧៥] យំ បណ្ឌិតោត្យេកេ វទន្តិ លោកេ
 តមេវ ពាលោតិ បុនាហុ អញ្ញោ
 អក្ខាហិ មេ វិប្បវទន្តិ ឯត្ត
 កំ បណ្ឌិតំ នាគ តុំ វទេសិ ។

[៧៦] កោរព្យរាជស្ស ធនញ្ញយស្ស
 យទិ តេ សុតោ វិធុរោ នាម កត្តា
 អាទេហិ តំ បណ្ឌិតំ ធម្មលទ្ធា
 ឥវន្តតី បដ្ឋចរាវ តេ ហោតុ ។

មហានិបាត វិចុរជាតក ទី ៩ ទោហឡកណ្ណ

[៧៤] លំដាប់នោះ វុណនាគនោះចេញអំពីលំនៅ ហៅបុណ្ណកយក្ស
 មកនិយាយពាក្យនេះថា អ្នកមិនត្រូវបាននាងឥរន្ទតី ជាធីតារបស់
 យើងដោយទ្រព្យ មិនត្រូវបាន ដោយវត្ថុជាទីត្រេកអរ ជាថ្នូរទេ
 បើអ្នកបានហ្មឺនយរបស់បណ្ឌិត ដោយធម៌ ហើយនាំមកក្នុង
 ពិភពនាគនេះ ទើបអ្នកត្រូវបាននាងកុមារី ដោយសារវត្ថុជាទី
 ត្រេកអរនុ៎ះ យើងមិនចង់បានទ្រព្យដទៃទៅទៀតទេ ។

[៧៥] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុង
 លោកនេះ ហៅមនុស្សណា ថាជាបណ្ឌិត បុគ្គលឯទៀត
 បែរជាហៅបុគ្គលនោះថា ជាពាលវិញ ពួកជនតែងជជែក
 គ្នាក្នុងរឿងនេះ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យទាន
 បពិត្រនាគ ព្រះអង្គត្រាស់ហៅអ្នកណា ថាជាបណ្ឌិត ។

[៧៦] (ព្រះបាទវុណ...) អាមាត្យឈ្មោះវិចុររបស់ធនញ្ញយកោរព្យរាជ
 អ្នកក៏ធ្លាប់បានឮហើយ បើអ្នកបានបណ្ឌិតនោះ ដោយធម៌
 ហើយនាំមក នាងឥរន្ទតីចូរបានជាអ្នកបម្រើជើង របស់អ្នកចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៧៧] ឥនព្វា សុត្វា វុណាស្ស វាក្យំ
ឧដ្ឋាយ យក្ខោ បរមប្បតីតោ
តត្ថេវ សន្តោ បុរិសំ អសំសិ
អាណេហិ អាជញ្ញមិធរេ យុត្តំ ។

ជាតរូបមយា កណ្ណា កាចម្ហិចមយា ខុរា
ជម្ពោនទស្ស ចាកស្ស សុវណ្ណស្ស ឧរច្ឆនោ ។

[៧៨] ទេវវាហវហំ យានំ អស្សមារុយ្ហ បុណ្ណកោ
អលង្កតោ កប្បិតកេសមស្ស
បក្កាមិ វេហាយសមន្តលិក្ខេ ។
សោ បុណ្ណកោ កាមរាគេន តិទ្ធោ
ឥរន្ទតី ឆាតកញ្ញំ ជិតីសំ
កន្ទាន តំ ភូតបតី យសស្សី
ឥច្ចព្រិ វេស្សវណំ កុវេរំ ។
កោតវតី ឆាម មន្ទិវេ
វាសា ហិរញ្ញវតីតិ វុច្ឆតិ
នកវេ ជិម្ពិតេ កាព្វានមយេ
មណ្ឌាលស្ស ឧរកស្ស ជិដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៧៧] ចំណែកបុណ្ណកយក្ស លុះបានស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់វរុណនាគ
 នេះហើយ ក៏ក្រោកឡើង ត្រេកអរក្រៃលែង ហើយសម្លឹងនៅ
 ក្នុងទីនោះ បង្គាប់បុរស (អ្នកបម្រើរបស់ខ្លួន) ថា អ្នកចូរនាំ
 សេះអាជានេយ្យ ដែលបានសម្រិតសម្រាំង យកមកក្នុងទីនេះ ។
 ត្រចៀក (របស់សេះនោះ) ប្រដាប់ដោយមាស ក្រូចកប្រដាប់
 ដោយកែវមណីមានពណ៌ក្រហម គ្រឿងបិទបាំងព្រះទ្រង់ ប្រដាប់
 ដោយមាសឆ្និន ឈ្មោះជម្ពោនទៈ ។

[៧៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សតាក់តែងខ្លួន កាត់កោរសក់និង
 ពុកមាត់ស្រេចហើយ ក៏ឡើងជិះសេះដែលជាយាន ដូចជាពាហនៈ
 នៃទេវតា ហោះទៅព្រះអាកាសវេហា ។

បុណ្ណកយក្សនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយកាមរាគ ប្រាថ្នានាង
 ឥរន្ទតី ជាកញ្ញានៃនាគ បានទៅក្រាបទូលព្រះបាទវេស្ស-
 វណកុវេរៈ ដ៏ទ្រង់យស ជាម្ចាស់ពួកយក្សនោះ ដូច្នោះថា
 មន្ទិរឈ្មោះភោគវតី គេហៅថា វាសៈ (ព្រោះជាលំនៅ
 នៃស្តេចនាគ) គេហៅថា ហិរញ្ញវតី (ព្រោះជាទីដែល
 បិទបាំង ដោយកំពែងប្រាក់) ជានគរសម្រេច អំពីមាស
 ដែលសាងសម្រេច ដល់នាគ មានមណ្ឌលនៃភ្លើន ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស ទោហឡកណ្ហំ

អដ្ឋាលកា ឱដ្ឋតិវិយោ
 លោហិតដ្ឋស្ស មសារកល្លិដោ
 ចាសាទេត្ត សិលាមយា
 សោវណ្ណាតនេន ឆាទិតា ។
 អម្ពា តិលកា ច ជម្ពុយោ
 សត្តបណ្ណា មុចលិន្ទកេតកា
 បិយដ្ឋកា ឧទ្ធាលកា សហា
 ចារិកទ្ធកា សិទ្ធិវារិតា
 ចម្បយ្យកា ឆាតមល្លិកា
 ភតិដីមាលា អត្តេត្ត កោលិយា
 ឯតេ ទុមា បរិណាមិតា
 សោភយន្តិ ឧរកស្ស មន្ទិវេ ។
 ខដ្ឋវេត្ត សិលាមយា សោវណ្ណាធុវបុប្ផិតា(ពហូ)
 យត្ត វសតោបចាតិកោ
 ឆាតរាជា វុលោរា មហិទ្ធិកោ ។
 តស្ស កោមារិកា ភរិយា
 វិមលា កាព្វនវេល្លិវិត្តហា

មហានិបាត វិទុរជាតក ទី ៩ ទោហឡកណ្ណ

បីមមានសណ្ឋានដូចកឱដ្ឋ ធ្វើអំពីកែវមណីក្រហម និងកែវ
មរកត ប្រាសាទក្នុងពិភពនាគធ្វើអំពីកែវមណី ប្រក់ដោយ
រតនៈគឺមាស ។ ដើមឈើទាំងឡាយ គឺដើមស្វាយ ដើមទ្រម្គូច
ដើមព្រីង ដើមសត្តប័ណ្ណ (ឈើមានសន្លឹក៧) ដើមរាំងអន្ទក់
ដើមកេតក់ ដើមបិយង្ក ដើមរាជព្រឹក្ស ព្រមទាំងដើមបារិច្ឆត្ត-
ព្រឹក្ស ដើមឈើទាលខ្សាច់ (មានក្នុងពិភពនាគនោះ) ។
ដើមចម្បា ដើមខ្នឹង ម្លិះ ឆ្នួនស្រី និងដើមក្របៅ មានក្នុង
ក្រុងពិភពនាគនោះ ដើមឈើទាំងនោះ ទន់ទោរល្អរុងរឿងក្នុង
មន្ទីរនៃនាគ ។ ព្រះបាទវរុណៈ ជាឧបបាតិកៈកំណើតមានបូទិ៍
ច្រើន នៅក្នុងពិភពនាគណា ពួកដើមផ្កាវជាច្រើន ដំហើយ
ដោយកែវឥន្ទនីល មានផ្កាជានិច្ច ជាវិការៈនៃមាស ក្នុង
ពិភពនាគនោះ ។ នាងវិមលាជាភរិយារបស់ព្រះបាទវរុណ-
នាគនោះ ជាស្រីនៅក្មេង មានរាងកាយភ្លឺផ្លែកដូចមាស

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កាណ្ណា តរុណារ ឧត្តតា
 បុច្ឆិមន្ទត្ថនី ចារុទស្សនា ។
 លាខារសរត្តសុច្ឆរី
 កណិកាការ ជិវាតបុប្ផិតា
 តិទិវោក្កចរា អច្ឆរា
 វិជ្ជុវត្តយនា ជិស្សនា ។
 សា ទោហន្ទិជី សុវិម្ពិតា
 វិជ្ជុវស្ស ហនយំ ធនិយ្យតិ
 តំ នេសំ ទទាមិ ឥស្សរ
 តេន តេ ទេន្តិ ឥវន្ទតី មមំ ។

[៧៩] សោ បុណ្ណកោ ភូតបតី យសស្សី
 អាមន្តិយ វេស្សរណំ កុវេរំ
 តត្តេវ សន្តោ បុរិសំ អសំសិ
 អាទេហិ អាជញ្ញមិទេវ យុត្តំ ។

ជាតរូបមយា កណ្ណា	កាចម្ពិចមយា ខុរា
ជម្ពោនទស្ស ចាកស្ស	សុវណ្ណស្ស ឧវច្ឆនោ ។
ទេវវាហរហំ យានំ	អស្សមារុយ្ហ បុណ្ណកោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មានព្រះថនាដូចផ្ទៃស្តៅ គួរជាទីមើលដោយសេចក្តីពេញចិត្ត
 ឬដូចត្រួយវល្លិ៍ប្រេងខ្ចី ។ នាងវិមលាមានសម្បុរថ្ងៃក្រហមដូច
 ពណ៌លក្តី ដូចផ្កាកណ្តិការរីកក្នុងទីមិនមានខ្យល់ ឬដូចស្រី
 អប្សរ នៅក្នុងឋានត្រៃត្រឹងស ឬក៏ដូចផ្នែកបន្ទោរដាលច្រវាត់
 ចេញអំពីស្រទាប់ពពក ។ នាងវិមលានោះ ជាស្រីមាន
 ចំណង់ប្លែកអស្ចារ្យក្រៃលែង ចង់បានហ្មឺនយនៃវិធុរបណ្ឌិត
 បពិត្រព្រះអង្គ ជាតស្សរៈ ខ្ញុំនឹងឲ្យហ្មឺនយនៃវិធុរបណ្ឌិតនោះ
 ដល់នាគទាំងឡាយនោះ នាគទាំងនោះ នឹងឲ្យនាងឥរន្ទតី
 ដល់ខ្ញុំ ដោយហេតុនោះ ។

[៧៧] បុណ្ណកយក្សនោះទូលលា ព្រះបាទវេស្សវណកុវេរៈ ជាម្ចាស់
 នៃភូត ជាព្រះរាជាមានយស ហើយសម្ងំនៅក្នុងទីនោះ
 បង្គាប់បុរស (អ្នកបម្រើខ្លួន) ថា អ្នកចូរនាំសេះអាជានេយ្យ
 ដែលបានស្មិតស្មាង យកមកក្នុងទីនេះ ។

ត្រចៀក (របស់សេះនោះ) ប្រដាប់ដោយមាស ក្រចកសេះ
 ប្រដាប់ដោយកែវមណី មានពណ៌ក្រហម គ្រឿងបិទបាំងព្វដំ
 ទ្រូង ប្រដាប់ដោយមាសឆ្អិន ឈ្មោះថាជម្ពោនទៈ បុណ្ណកយក្ស

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស ទោហឡកណ្ណំ

អលង្កតោ កប្បិតកេសមស្ស
បក្កាមិ វេហាយសមន្តលិកេ ។

[៨០] សោ អភមា រាជកហំ សុរម្មំ
អង្គស្ស រញ្ញោ នករំ ទុរាសទំ^(១)
ពហុត្តភក្ខំ ពហុអន្តចានំ
មសក្កសារំ វិយ វាសវស្ស ។
មយ្ហរកោព្វកណាសង្ឃដ្ឋំ
ទិជាកិយុដ្ឋំ ទិជសង្ឃសេវិតំ
នាណសកុណាកិរុទំ សុវដ្ឋលំ
បុច្ឆាកិកិណ្ណំ ហិមវេ បព្វតំ ។
សោ បុណ្ណកោ វេបុលមាកិរុយ្ហ
សិលុច្ចយំ^(២) កីបុរិសានុចិណ្ណំ
អន្ទេសមាណោ មណិរតនំ ឧទ្យារំ
តមទ្ធស្ស បព្វតក្ខដមជ្ឈេ ។

[៨១] ទិស្វា មណី បកស្សរំ ជាតិវន្តំ
ធនាហារំ^(១) មណិរតនំ ឧទ្យារំ
ទទ្ធលូមាណំ យសសា យសស្សិណំ

១ ឱ. ម. ទុរាយុត្តំ ។ ២ ម. សិលុច្ចលំ ។

មហានិបាត វិចុរជាតក ទី ៩ ទោហឡកណ្ណ

តាក់តែងខ្លួន កាត់កោរសក់និងពុកមាត់ស្រេចហើយ ក៏ឡើង
ជិះសេះដែលជាយាន ដូចជាពាហនៈនៃទេវតា ហោះទៅ
ព្វដ៏អាកាសវេហា ។

[៨០] បុណ្ណកយក្សនោះបានទៅកាន់នគររាជគ្រឹះ ជាទីរីករាយដ៏ក្រៃ
លែង ជាក្រុងរបស់ព្រះបាទអង្គរាជ ដែលសត្រូវចូលមក
បានដោយក្រ ជាក្រុងមានភក្សាហារច្រើន មានបាយនិងទឹក
ច្រើន ដូចជាកពឈ្មោះមសក្កសារៈរបស់វាសវៈ ។ នគរនោះ
គឺកកង ដោយហ្វូងនៃក្លោកនិងក្រៀល គឺកកងដោយសត្វ
ស្វាប ដែលពួកសត្វស្វាបអាស្រ័យនៅ មានសួរសំឡេងនៃ
ពួកបក្សីផ្សេងៗ មានព្រះលានដ៏ល្អ ដេរជាសដោយផ្កា
ដូចជាភ្នំហិមវន្ត ។ បុណ្ណកយក្សនោះឡើងទៅកាន់ភ្នំឈ្មោះ
វេបុលៈ ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកកិណ្ឌរ ហើយស្វែងរកកែវមណី
ដ៏ប្រសើរ បានឃើញកែវមណីនោះ ត្រង់កណ្តាលកំពូលភ្នំ ។

[៨១] បុណ្ណកយក្សឃើញកែវមណី មានជាតិ (ផ្សេងៗ) ជាទី
ផ្សាយចេញនៃរស្មីរុងរឿង ជាកែវមណីដ៏ប្រសើរ អាចនាំ
មកនូវទ្រព្យ ជាកែវរុងរឿង ជាកែវមានយសជាងយស

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឱកាសតី វិជ្ជុវិទ្ធលិកេ ។
តមត្តហី វេជ្ជុវិយំ មហាភ្នំ
មនោហរំ នាម មហានុការំ
អាជញ្ញមារុយ្ហ អនោមវណ្ណោ
បក្កាមិ វេហាយសមន្តលិកេ ។

[៨២] សោ អគមា នគរំ ឥន្ទបត្តំ
ឱរុយ្ហុចាតញ្ចិ សកំ ក្សរំ
សមាគតេ ឯកសតំ សមក្កេ
អប្ផត្ត យក្ខោ អវិកម្យមាណោ ។
កោជីជ វញ្ញំ វរមាភិជេតិ
កមាភិជេយ្យាម វរទ្ធលេន
កមនុត្តរំ រតនរំ ជិនាម
កោ វាបិ ណោ ជេតិ វរទ្ធលេន ។

[៨៣] កុហី នុ វជ្ជេ តវ ជាតិភូមិ
ន កោរព្យស្សេវ វចោ តវេទំ
អភីតោសិ ណោ វណ្ណនិកាយ សព្វេ
អក្ខាហិ មេ នាមញ្ច ពន្ធវេ ច ។

១ ម. មនោហរំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ភ្នំរុងរឿងដូចផ្នែកបន្ទោរព្វដំអាកាស ក៏បានកាន់យកកែវមណី
ឈ្មោះមនោហរៈនោះ ជាកែវពៃទូរ្យ មានតម្លៃច្រើន មាន
អានុភាពច្រើន ជាអ្នកមានភេទមិនថោកទាប ឡើងជិះសេះ
អាជានេយ្យ ហោះទៅព្វដំអាកាសវេហា ។

[៨២] បុណ្ណកយក្សនោះ បានទៅកាន់ក្រុងឥន្ទបត្ត ចុះ(អំពីសេះ)
ហើយចូលទៅកាន់ទីប្រជុំនៃអ្នកដែនកុរុ មិនកោតញញើតព្រះ
រាជា ១០១ អង្គ ដែលព្រមព្រៀងគ្នាមកប្រជុំ (នៅទីនោះ)
បបួលថា បណ្តាពួកព្រះរាជាក្នុងរាជសមាគមនេះ ព្រះរាជា
អង្គណាឈ្នះយើង(ត្រូវយក) កែវដ៏ប្រសើរ (របស់យើង)បើ
យើងឈ្នះព្រះរាជាអង្គណាវិញ (ត្រូវយក) ទ្រព្យដ៏ប្រសើរ
ឬយើងឈ្នះព្រះរាជាអង្គណា (នឹងយក) កែវដ៏ប្រសើរថ្ងៃថ្ងា
ក៏បាន ចំណែកព្រះរាជាអង្គណាឈ្នះយើងវិញ (នឹងយក)
ទ្រព្យដ៏ប្រសើរ ក៏បាន ។

[៨៣] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) ជាតិភូមិរបស់អ្នក នៅក្នុងដែនណា
ពាក្យរបស់អ្នកនេះ មិនមែនជាពាក្យ របស់អ្នកដែនកុរុទេ
អ្នកមានវាចាអង្គអាច មិនកោតខ្លាចយើង ទាំងអស់គ្នា
អ្នកចូរប្រាប់ឈ្មោះនិងផោពង្ស័យដល់យើង ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស ទោហឡកណ្ណំ

- [៨៤] កត្វាយនោ មាលារកោស្មិ រាជ
 អន្ធននាមោ ឥតិ ម្បយន្តិ
 អង្កេសុ មេ ញាតយោ ពន្ធា ច
 អក្កេន ទេវស្មិ ឥនានុបត្តោ ។
- [៨៥] កី មាលារស្ស រតនានិ អត្ថិ
 យេ តំ ជិនន្តោ ហរេ អក្កេនុត្តោ
 ពហ្មនិ រញ្ញោ រតនានិ អត្ថិ
 តេ តំ ទលិទ្ធោ កថម្បយសិ ។
- [៨៦] ធនាហរោ នាម មណិ មមាយំ
 ធនាហរំ មណិរតនំ ឧទ្ធករំ
 ឥមញ្ច អាជញ្ញំ អមិត្តតាបនំ
 ឯតំ មេ ជិនិត្វា ហរេ អក្កេនុត្តោ ។
- [៨៧] ឯកោ មណិ មាលារ កី ករិស្សតិ
 អាជានិយេកោ បន កី ករិស្សតិ
 ពហ្មនិ រញ្ញោ រតនានិ អត្ថិ
 អាជានិយា វាតជវា អនប្បកា ។

ទោហឡកណ្ណំ នាម ។

មហានិបាត វិចុរជាតក ទី ៩ ទោហឡកណ្ណ

[៨៤] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រព្រះរាជា ខ្ញុំជាមាណាពកច្ចាយនគោត្រ
ពួកញាតិនិងដៅពង្សរបស់ខ្ញុំក្នុង(កាលចម្បាកនគរ) ដែនអង្គៈ
តែងហៅខ្ញុំថា មាណា មានឈ្មោះមិនថោកទាប បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព ខ្ញុំមកក្នុងទីនេះ ដើម្បីលេងល្បែងភ្នាល ។

[៨៥] (ព្រះបាទកោរព្យ...) អ្នកលេងល្បែងភ្នាល កាលបើឈ្នះអ្នក
គប្បីយកកែវទាំងឡាយណា កែវទាំងនោះ របស់មាណាឯង
មានដែរឬ ឯកែវរបស់ព្រះរាជា មានចំនួនច្រើន អ្នកជា
មនុស្សទាល់ក្រ នឹងបបួលព្រះរាជាទាំងនោះ ដូចម្តេចបាន ។

[៨៦] (បុណ្ណកយក្ស...) ឯកែវមណីរបស់ខ្ញុំនេះ អាចនាំមកនូវទ្រព្យបាន
អ្នកលេងល្បែងភ្នាល បើលេងឈ្នះខ្ញុំហើយ គប្បីយកកែវ
មណីដ៏ប្រសើរ ជាកែវអាចនាំមកនូវទ្រព្យនេះ ១ និងសេះ
អាជានេយ្យ អាចបង្រ្កាបសត្រូវនេះ ១ របស់ខ្ញុំចុះ ។

[៨៧] (ព្រះបាទកោរព្យ...) ម្ចាស់មាណា កែវមណីមួយ នឹងធ្វើអ្វី
បាន ទាំងសេះអាជានេយ្យមួយ នឹងធ្វើអ្វីបាន (ព្រោះ) កែវ
ទាំងឡាយរបស់ព្រះរាជា មានចំនួនច្រើន សេះអាជានេយ្យ
របស់ព្រះរាជា មានសន្ទុះដូចខ្យល់ ក៏មានចំនួនមិនតិចទេ ។

ចប់ ទោហឡកណ្ណ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៨៨] ឥនព្វា មេ មណីរតនំ	បស្ស ត្វំ ទ្វិបទុត្តម
ឥត្ថិនំ វិត្តហា ចេត្ត	បុរិសានព្វា វិត្តហា ។
មិកានំ វិត្តហា ចេត្ត	សកុណានព្វា វិត្តហា
នាគរាជេ សុបណ្ណោ ច	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។
[៨៩] ហត្ថានីកំ រថានីកំ	អស្សេ បត្តិ ច វម្មិទេ
ចតុវដ្តិនិមំ សេនំ	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។
ហត្ថារោហេ អនីកជ្ជេ	រថិកេ បត្តិការកេ
ពលក្កានិ វិយ្យហានិ	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។
[៩០] បុរំ អដ្ឋាលសម្បន្នំ ^(១)	ពហុចាការតោរណំ
សិដ្ឋ្យាជកេ សុភូមិយោ	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។
ឯសិកា បរិក្ខាយោ ច	បលីយំ អក្កឡានិ ច
អដ្ឋាលកេ ច ធារេ ច	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។
[៩១] បស្ស តោរណាមក្កេសុ	នាណទិជកណា ពហុ
ហំសា កោព្វា មយូរា ច	ចក្កវាកា ច កុក្កហា
កុណាលកា ពហុ ចិត្រា	សិខណ្ឌំ ដីវដីរកា
នាណទិជកណាកិណ្ណំ	មណីម្ហិ បស្ស និម្មិតំ ។

១ ម. ឧទ្ធាបសម្បន្នំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

- [៨៨] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតកែវមណីរបស់ខ្ញុំនេះចុះ ក្នុងកែវមណីនេះ មានរាងកាយរបស់ស្រ្តី មានរាងកាយរបស់បុរស ។ មានរាងកាយរបស់ម្រឹគ មានរាងកាយរបស់បក្សី ប្រាកដក្នុងកែវមណីនេះ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត នាគរាជនិងគ្រុឌ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។
- [៨៩] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត សេនាមានអង្គ ៤ គឺពលដំរី ១ ពលរថ ១ ពលសេះ ១ ពលថ្មើរជើងមានគ្រឿងក្រោះ ១ ជារូបនិម្មិតក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពលដំរីនិងពួកសេនា ពលរថនិងពលថ្មើរជើង គឺពួកពលដែលរៀបជាព្យុហៈ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។
- [៩០] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត នគរដ៏បរិបូណ៌ដោយប៉ម មានកំពែងនិងខ្លោងទ្វារដ៏ច្រើនជាន់ មានផ្លូវបែកជា ៤ និងផែនដីដ៏ល្អ ជារូបនិម្មិតក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត សសរខ្លឺន គូ រនុកទ្វារ គន្លឹះទ្វារ ប៉ម និងទ្វារប៉ម ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។
- [៩១] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកបក្សីផ្សេងៗជាច្រើន ទៀបខ្លោងទ្វារនិងផ្លូវ គឺ ហ្លួងហង្ស ក្រៀល ក្លោក ចាក្រពាក អក សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតទីក្រុង ដ៏ដេរជាសដោយបក្សីផ្សេងៗ គឺតារៅខ្មៅ តារៅពព្រុស ក្លោក និងប៉ោលតោកជាច្រើន ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស មណិកណ្ណំ

[៩២] បស្ស នករំ សុចាការំ	អព្ភតំ លោមហំសនំ
សមុស្សិតទ្ធជំ រម្មំ	សុវណ្ណវាលុកសន្តតំ ។
បស្សត្ថ បណ្ណសាលាយោ	វិភត្តា ភាគសោ មិតា
និវេសនេ និវេសេ ច	សន្ធិព្យហេ ^(១) បថត្តិយោ ។
[៩៣] ចាណិកាយេ ច សោណ្ណោ ច	សុទ្ធា ឱទនិយា យរា
វេសី ច កណិកាយោ ច	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
មាលាការេ ច រជកេ	កន្ធិកេ អថ ទុស្សិកេ
សុវណ្ណការេ មណិការេ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
អាឡារិកេ ច សូនេ ច	នដនដ្ឋកតាយិនេ ^(២)
ចាណិស្សរេ កុម្មច្ចនិកេ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
[៩៤] បស្ស កេរិមុទិដ្ឋា ច	សដ្ឋា បណារទេន្ធិមា
សព្វញ្ច តាលារចរំ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
សម្មតាលញ្ច វីណាញ	នច្ចកិតំ សុវាទិតំ
តុរិយតាលិតសដ្ឋ្យដ្ឋំ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។

១ ម. សន្ធិព្រហ្មេ ។ ២ ម. នដនដ្ឋកតាយិនោ ។

មហានិបាត វិច្ឆរជាតក ទី ៩ មណិកល្អា

[៧២] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ទីក្រុងមានកំពែងល្អអស្ចារ្យចម្លែកគួរព្រឺរោម
មានទង់ជ័យលើកឡើង ក្រាលដោយដីខ្សាច់ដែលមានសម្បុរដូច
មាស គួរជាទីរីករាយ ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត រានផ្សារដ៏បរិបូណ៌
ដោយទំនិញ ដែលគេចែកជាជួរជាសង្កាត់តាមចំណែក មានផ្ទះនិង
ទីផ្ទះ តំណែនៃផ្ទះ ច្រកទាល់ និងផ្លូវទាំងឡាយ ។

[៧៣] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត រោងសុរា អ្នកលេងសុរា អ្នកគ្រូ ផ្ទះបាយ
ពួកឈ្មួញ និងពួកស្រីពេស្យា ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។
សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកជនអ្នកធ្វើផ្កាកម្រង ជាងជ្រលក់ អ្នកធ្វើ
គ្រឿងក្រអូប អ្នកត្បាញសំពត់ ជាងមាសនិងជាងកែវមណី ជារូប
និម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកជនអ្នកធ្វើសម្ម
ជនធ្វើបាយ អ្នករបាំ នាយរបាំ អ្នកច្រៀង អ្នកច្រៀងទះដៃនិង
អ្នកវាយស្ករ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[៧៤] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ស្ករ សម្តោរ សង្ហី ខុយ ស្ករជ័យ និង
គ្រឿងភ្លេងទាំងអស់ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គ
ទ្រង់ទត ក្រាប់ ឈើធំ ពិណ របាំ ចម្រៀង ប្រគំ ដែល
គឺកកង ដោយតូរ្យតន្ត្រី ដ៏រង្សី ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

លង្កិកា មុដ្ឋិកា ចេត្ត
 វេតាលិកេ ច ជល្លេ ច
 [៩៥] សមជ្ជា ចេត្ត វត្តន្តិ
 មញ្ជាតិមញ្ជា ភូមិយោ
 បស្ស មល្លេ សមជ្ជស្មី
 និហតេ និហតមាណេ ច

[៩៦] បស្ស បព្វតទាទេសុ
 សីហា ព្យក្សា វាហា ច
 បលសតា កវជា ច
 ឯណាយ្យា សរកា ចេវ
 កទលិមិកា ពហូ ចិត្រា
 ធានាមិកកណាកិណ្ណំ

[៩៧] នជ្ជាយោ សុបតិត្តាយោ
 អច្ឆា សវន្តិ អម្ពនិ
 កុម្ពិលា មករា ចេត្ត
 ចាបីនា ពហុសា^(៣) មច្ឆា

មាយាការា ច សោភិយា
 មណិម្ពិ បស្ស និម្ពិតំ ។
 អាកិណ្ណា នរនារិកិ
 មណិម្ពិ បស្ស និម្ពិតំ ។
 ចោថេន្តេ ទិកុណំ ភុដំ
 មណិម្ពិ បស្ស និម្ពិតំ ។

ធានាមិកកណា ពហូ
 អច្ឆកោកតវច្ឆយោ ។
 មហីសា ពេហិតា រូ
 កណិណោ និក្កស្វករា^(១)។
 វិទ្យារា សសកណ្ណកា
 មណិម្ពិ បស្ស និម្ពិតំ ។

សោវណ្ណវាលុកសន្តតា
 មច្ឆកុម្ពនិវេសិតា^(៣) ។
 សុំសុមារា ច កច្ឆថា
 ពលជា^(៤) មុញ្ញពេហិតា ។

១ ឱ. និក្កស្វករា ។ ម. និក្កស្វករា ។ ២ ឱ. ម. មច្ឆកុម្ពនិសេវិតា ។ ៣ ឱ. បាបីនា បាវុសា ។ ម. បាជីវិនាបាវុសា ។ ៤. ឱ. វាលជា ។ ម. ជលជា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកជនអ្នកលោត អ្នកប្រដាល់ អ្នកធ្វើ
ខាងកលមាយា និងស្រីប្រុសដ៏ល្អ ក្នុងកែវមណីនេះ ទាំងពួកអ្នក
ដាស់តឿនគេ និងអ្នកកាត់កោរសក់ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[៩៥] មហោស្រពទាំងឡាយ ដ៏មិរដេរដាស ដោយបុរសនិងស្ត្រី ក៏មាន
ក្នុងកែវមណីនេះ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត គ្រៃតូចនិងគ្រៃធំ និងទី
(នៃមហោស្រព) ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត
ពួកអ្នកចំបាប់ ដែលចំបាប់គ្នាដោយដៃទាំងពីរ ក្នុងទីមហោស្រព សូម
ព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកអ្នកឈ្នះនិងអ្នកចាញ់ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[៩៦] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ពួកម្រឹគផ្សេងៗ ជាច្រើនទៀបជើងភ្នំ គឺ
រាជសីហ៍ ខ្លាធំ ជ្រូកព្រៃ ខ្លាឃ្មុំ ឆ្កែព្រៃ ខ្លាខិន ។ សត្វរមាស
គោ ក្របី រមាំង ប្រើស ទ្រាយ សរកម្រឹគ ក្តាន់ ជ្រូកស្រុក ។
ឈ្នួស ពួកមិត្រម្រឹគជាច្រើន ខ្លាត្រី ទន្សាយ និងកង្កែប សូមព្រះ
អង្គទ្រង់ទត ជើងភ្នំដ៏ដេរដាសដោយពួកម្រឹគផ្សេងៗ ជារូបនិម្មិត
ក្នុងកែវមណី ។

[៩៧] ស្ទឹងទាំងឡាយមានកំពង់រាបទាបល្អ ដែលក្រាលដោយខ្សាច់មាស
មានទឹកថ្លា មានពួកត្រីអាស្រ័យតែងហូរទៅ ។ ពួកត្រាម មករ ក្រពើ
អណ្តើក ត្រីស្វាត ត្រីសណ្តាយ ត្រីឆ្កែ ត្រីត្និន មានក្នុងកែវមណីនេះ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស មណិកណ្ណំ

<p> ធានាទិដកណាកិណ្ណា វេទ្យុរិយកលកោទាយោ^(១) [៩៨] បស្សត្ថ ចោក្ខុរណិយោ ធានាទិដកណាកិណ្ណា សមន្តោទកសម្មជ្ជំ ឧបេតំ វនរាជីភិ [៩៩] បុរតោ វេទេហោ បសុស កុរុយោ ជម្ពូទិបញ្ច បស្ស ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច សិនេរុំ អនុបរិយាយន្តោ សិនេរុំ ហិមវន្តញ្ច ចត្តារោ ច មហារាជេ អារាមេ វនកុម្មេ ច វម្មេ កិបុរិសាកិណ្ណា </p>	<p> ធានាទុមកណាយុតា មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ សុរិកត្តា ចតុទ្ធិសា បុថុលោមច្ឆសេរីតា^(២) មហី សាករកុណ្ណាលំ មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ កោយានិយេ ច បច្ឆតោ មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ ឱកាសេន្តោ ចតុទ្ធិសា មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ សាករញ្ច មហិទ្ធិយំ^(៣) មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ ចានិយេ ច សិលុច្ឆយេ មណិម្ហិ បស្ស និម្ហិតំ ។ </p>
--	---

១ ឱ. ម. វេទ្យុរិយកោទាយោ ។ ២ ឱ. បុថុលោមនិសេរីតា ។ ៣ ឱ.
 មហិទ្ធិកំ ។ ម. មហីតលំ ។

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩ មណិកណ្ណ

សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ស្រះបោក្ខរណីដែលធ្វើដោយផែនថ្ម ជាវិការៈ
នៃកែវពៃទ្យរូ ដ៏ដេរជាសដោយពួកសត្វស្លាបផ្សេងៗ មានពួកឈើ
ផ្សេងៗ ជាជួរ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[៩៨] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ស្រះបោក្ខរណីក្នុងកែវមណីនេះ ដែលចាត់ចែង
ដោយល្អទាំង៤ទិស ដ៏ដេរជាសដោយពួកសត្វស្លាបផ្សេងៗ ដែល
ត្រីជំអាស្រ័យនៅ សូមព្រះអង្គទត ផែនដីដ៏បរិបូណ៌ដោយទឹកព័ទ្ធ
ជុំវិញ ជាកុណ្ណាលនៃសាគរ ប្រកបដោយជួរដងព្រៃទាំងឡាយ
ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[៩៩] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតមើលទ្វីបទាំង ៤ គឺបុព្វវិទេហទ្វីប ខាងកើត
អបរគោយានទ្វីប ខាងលិច ឧត្តរកុរុទ្វីប និងជម្ពូទ្វីប ជារូបនិម្មិតក្នុង
កែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យ កំពុង
បំភ្លឺទិសទាំង៤ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត (ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យនោះ)
កំពុងដើរក្រឡឹងភ្នំសិវនេរុ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គ
ទ្រង់ទត ភ្នំសិវនេរុ ភ្នំហិមពាន្ត សមុទ្រសាគរ ដែលមានប្ញទ្ធិច្រើន និង
មហារាជទាំង ៤ អង្គ ជារូបនិម្មិតក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់
ទតសួនច្បារ ព្រៃ គុម្ពឈើ ខ្នងថ្មភ្នំ ហាក់ដូចជាគេក្រាលតម្កល់ទុក
ដ៏ដេរជាសដោយពួកកិន្ទរ គួរជាទីរីករាយ ជារូបនិម្មិតក្នុងកែវមណី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ចារុសកំ ^(១) ចិត្តលតំ	មិស្សកំ នន្ទនំ វនំ
វេជយន្តញ្ច ចាសាទំ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
សុធម្មំ តារត្តិសញ្ច	ចារិធត្តញ្ច បុប្ផិតំ
ឯវារណំ នាគរាជំ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
បស្សេត្ត ទេវកញ្ញាយោ	នការិជ្ជវិក្កតា
នន្ទនេ វិចរន្តិយោ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
បស្សេត្ត ទេវកញ្ញាយោ	ទេវបុត្តបលោកិជី
ទេវបុត្តេ រមមាទេ ^(២)	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
[១០០] បរោសហស្សំ ចាសាទេ	វេជ្ជវិយដលកសន្តតេ
បជ្ជលន្តេន វណ្ណេន	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
តារត្តិសេ ច យាមេ ច	តុសិតេ ចាបិ និម្ហិតេ
បរនិម្ហិតវសវត្តិនោ	មណិម្ហំ បស្ស និម្ហិតំ ។
បស្សេត្ត ចោក្ខវណិយោ	វិប្បសន្នោទកា សុចី
មណ្ឌាលកេហិ សញ្ញា	បទុមុប្បលកេហិ ច
[១០១] ទសេត្ត រាជិយោ សេតា	ទស្សជីយា មនោរមា
ឆ បិដ្ឋលា បណ្ណាសា	ហាលិទ្ធា ច ចតុទ្ធស ។
វិសតិ តត្ត ^(៣) សោវណ្ណា	វិសតិ រជតាមយា
ឥន្ទកោបកវណ្ណាកា	តារ ទិស្សន្តិ តិសតិ ។

១ ឱ. ម. ជារុសកំ ។ ២ ឱ. ចរមាទេ ។ ៣ ឯត្ថាតិ យុត្តតរំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត បារុសកវ័ន ចិត្តលតាវ័ន មិស្សកវ័ន នន្ទនវ័ន
 និងវេជយន្តប្រាសាទ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់
 ទត សុធម្មសភា ឋានតាវត្តិជ្យ ដើមបារិច្ឆត្តព្រឹក្សមានផ្ការីក ស្តេច
 ដំរីឈ្មោះឯរាវណ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត
 ពួកស្រីទេពកញ្ញា ដែលភ្លឺផ្លែក ដូចជាផ្លែកបន្ទោរចេញចាកពពក
 កំពុងត្រាច់ទៅក្នុងនន្ទនវ័ន ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គ
 ទ្រង់ទត ពួកទេពកញ្ញាប្រលោមទេវបុត្រ និងពួកទេវបុត្រកំពុងរីក
 រាយក្នុងនន្ទនវ័ន ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។

[១០០] សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ប្រាសាទច្រើនជាងពាន់ ដែលក្រាលដោយ
 ផែនក្តារកែវពែទ្យ្យ មានសម្បុររុងរឿង ជារូបនិម្មិតក្នុងកែវមណី ។
 សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ឋានតាវត្តិជ្យ យាមា តុសិត និម្មានរតី បរនិម្មិត-
 វសវត្តិ ជារូបនិម្មិត ក្នុងកែវមណី ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត ស្រះ
 បោក្ខរណី ក្នុងជាន់នោះៗ មានទឹកថ្លាស្អាត ដ៏ដេរដាសដោយផ្កា
 ចង្កុលណី ផ្កាយូកនិងផ្កាឧប្បល ក្នុងឋានសួគ៌នុ៎ះ ។

[១០១] ក្នុងកែវមណីនេះ មានឆ្នូតស ១០ ឆ្នូតក្រហម៦ និង ១៥ (ជា៣១)
 ឆ្នូតលឿង ១២ គួរជាទិវមិលមើល ជាទិវិករាយនៃចិត្ត ។
 ឆ្នូតមាស ២០ ឆ្នូតប្រាក់ ២០ ឆ្នូតមានពន្លឺ ដូចជាពណ៌
 នៃអណ្តើកមាស ៣០ ប្រាកដនៅ ក្នុងកែវមណីនេះ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស អក្ខកណ្ណំ

ទសេត្ត កាឡិយោ ឆ ច	មញ្ជេដ្ឋា បញ្ជវីសតិ
មិស្សា ពន្ទកបុប្ផហិ	ជីលុប្បលវិចិត្តកា ។
ឯវំ សព្វត្ថ្ថសម្បដ្ឋំ	អច្ឆិមន្តំ ^(១) បភស្សវំ
ឌិទិស្ក្តិ មហារាជ	បស្ស ត្វំ ទ្វិបទុត្តម ។

មណិកណ្ណំ នាម ។

[១០២] ឧចាតតំ រាជ ឧបេហិ លក្ខំ
 នេតាទិសំ មណិរតនំ តវត្ថិ
 ធម្មេន ជិយ្យាម អសាហាសេន
 ជិតោ ច នោ ទិប្បមវាករោហិ ។

[១០៣] បញ្ចាល បច្ចុក្កតស្សរសេន
 មច្ឆា ច មច្ឆា សហ កេកកេភិ
 បស្សន្តុ នោ តេ អសថេន យុទ្ធិ
 ន នោ សភាយំ ន ករោន្តិ កិញ្ចិ ។

[១០៤] តេ ចារិសុំ អក្ខមទេន មត្តា
 រាជា ក្សរំ បុណ្ណាកោ ចាបិ យក្ខោ

១ ឱ. ម. អច្ឆិមន្តំ ។

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩ អក្ខកណ្ណ

ត្រូតខ្មៅ ១៦ ត្រូតហង្សបាទ ២៥ ត្រូតលាយដោយផ្កាច្បា វិចិត្រដោយ
ផ្កាឧប្បលខៀវ មានក្នុងកែវមណីនេះ ។ បពិត្រមហារាជប្រសើរ
ជាងសត្វជើងពីរ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទត (កែវមណី) មានរស្មីជាទីផ្សាយ
ចេញនៃពន្លឺ ដ៏ប្រកបដោយអង្គទាំងពួង យ៉ាងនេះ (អ្នកណាលេង
ឈ្នះខ្ញុំ) ចំណែកនៃស្នូល (ចូរបានទៅអ្នកនោះចុះ) ។

ចប់ មណិកណ្ណ ។

[១០២] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រព្រះរាជា (ការរៀបចំរោងល្បែង)
សម្រេចហើយ សូមព្រះអង្គស្តេចចូលមកកាន់ទីជាទីក្រសាល
ល្បែង កែវមណីប្រាកដដូច្នោះ របស់ព្រះអង្គ មិនមានទេ
យើងគប្បីឈ្នះគ្នាដោយធម៌ មិនបាច់កំហែងទេ មួយទៀត
ព្រះអង្គ បើខ្ញុំឈ្នះហើយ សូមសងឲ្យតាម ។

[១០៣] បពិត្រព្រះបាទបញ្ចាលដ៏ល្បីល្បាញ សូមព្រះបាទសុរសេន
ព្រះបាទមច្ឆៈ ព្រះបាទមទ្ធៈ ព្រមទាំងព្រះបាទកេកកៈទាំងនោះ
ទ្រង់ទតចម្បាំងល្បែង ដោយការមិនអួតអាងរបស់យើងចុះ
ក្សត្រទាំងឡាយសុទ្ធតែធ្វើ (ជាសាក្សី) របស់យើងក្នុងរោង ។

[១០៤] (អភិសម្ពុតតាថា)ព្រះរាជារបស់អ្នកដែនក្បួននិងបុណ្ណកយក្សនោះ
ជាអ្នកស្រវឹងជ្រុលជ្រប់ក្នុងល្បែងគ្នាល់ចូលមក (កាន់រោងល្បែង)

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

រាជា កលី វិចិនមក្កហោសិ
កដមក្កហិ បុណ្ណាកោ នាម យក្ខោ
តេ តត្ថ ជូតេ ឧភយេ សមាភតេ
រញ្ញំ សកាសេ សខិនញ្ច មជ្ឈេ
អដេសិ យក្ខោ នរីរសេដ្ឋំ
តត្ថប្បនាទោ តុមុលោ ពភ្ជវ ។

[១០៥] ជយោ មហារាជ បរាជយោ ច
អាយុហតំ អញ្ញតវស្ស ហោតិ
ជនិទ្ធិ ជិន្នោសិ^(១) វរទ្ធនេន
ជិតោ ច មេ ខិប្បមវាកោហិ ។

[១០៦] ហត្ថិ កវស្សា មណិកុណ្ណាលា ច
យញ្ចាបិ មយ្ហំ វតនំ បបព្យា
កណ្ណាហិ កច្ចាន វំ ធនានំ
អាទាយ យេនិច្ឆសិ តេន កច្ឆ ។

[១០៧] ហត្ថិ^(១) កវស្សា មណិកុណ្ណាលា ច
យញ្ចាបិ តុយ្ហំ វតនំ បបព្យា
តេសំ វោ វិធុហោ នាម កត្តា
សោ មេ ជិតោ តំ មេ អវាកោហិ ។

១ ម. ជិនោម្ហិ ។ ២ ម. អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះរាជា ជ្រើសយកកូនបាសកា ជាទោស (ខាងចាញ់)
បុណ្ណកយក្ស ចាប់យកកូនបាសកាខាងឈ្នះ ជនទាំងពីរ
នោះ បានលេងបាសកា រួមគ្នា ក្នុងរោងបាសកានោះហើយ
បុណ្ណកយក្ស ឈ្នះព្រះរាជា មានព្យាយាមប្រសើរជាងនរៈ ក្នុង
សំណាក់នៃពួកព្រះរាជា ក្នុងកណ្តាលនៃពួកសាក្សី សំឡេង
គឺកកង សំឡេងហើកព្រៀវ ក៏កើតមានក្នុងទីនោះ ។

[១០៥] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រមហារាជ បណ្តាពួកយើង ដែលខំប្រឹង
ព្យាយាម ការឈ្នះនិងការចាញ់គង់មានដល់អ្នកណាមួយ បពិត្រ
ព្រះអង្គជាដំបូងជន ឥឡូវនេះខ្ញុំព្រះអង្គឈ្នះហើយ(ត្រូវយក)
ទ្រព្យដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គដែលខ្ញុំឈ្នះហើយ សូមសងឲ្យចាប់ ។

[១០៦] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) ម្ចាស់មាណាព កច្ចាយនគោត្រ ដំរី គោ
សេះ កែវមណីនិងកណ្តាល ឬកែវណាមួយរបស់ខ្ញុំលើផែនដី
បណ្តាទ្រព្យទាំង (នោះ) អ្នកចូរយកទ្រព្យណាដែលប្រសើរ
នោះចុះ អ្នកចូរកាន់យក ទៅតាមសេចក្តីពេញចិត្តចុះ ។

[១០៧] (បុណ្ណកយក្ស...) ដំរី គោ សេះ កែវមណី និងកណ្តាល
ឬកែវណាមួយ របស់ព្រះអង្គលើផែនដី វិធុរបណ្ឌិតអាមាត្យ
ទុកជាទ្រព្យប្រសើរជាងទ្រព្យទាំងនោះ ព្រះអង្គដែលខ្ញុំឈ្នះ
ហើយ សូមព្រះរាជទានវិធុរបណ្ឌិតនោះ មកខ្ញុំ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស អក្ខកណ្ណំ

[១០៨] អត្តា ច មេ សោ សរណំ កតី ច
 ដីទោ ច លេណោ ច បរាយនោ ច
 អសន្តុលេយ្យោ មម សោ ជនេន
 ចារណេន មេ សទិសោ ឯស កត្តា ។

[១០៩] ចិរំ វិវាទោ មម តុយ្ហមស្ស
 កាមញ្ច បុច្ឆាម តមេវ កត្តា
 ឯសេវ នោ វិវតុ ឯតមត្តំ
 យំ វក្ខតិ ហោតុ កថា ឧភិជ្ជំ ។

[១១០] អន្ធា ហិ សច្ចំ ភណសិ ន ច មាណវ សាហាសំ
 តមេវ កត្តា បុច្ឆាម តេន តុស្សាមុកោ ជនា ។

[១១១] សច្ចំ នុ^(១) ទេវា វិទហូ ក្សរំ
 ជម្មេ បិតំ វិធុរដ្ឋាមមច្ចំ
 ទាសោសិ រញ្ញោ ឧទ វាសិ ញាតិ
 វិធុរោតិ សជ្ឈា កតមោសិ លោកេ ។

[១១២] អាមាយទាសាបិ ភវន្តិ ហោកេ
 ជេនេន កីតាបិ ភវន្តិ ទាសា
 សយំបិ ទាសា ឧបយន្តិ ហោកេ
 ភយា បនុណ្ណាបិ ភវន្តិ ទាសា

១ ម. សច្ចានុ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩ អក្ខកណ្ណ

[១០៨] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) វិធុរបណ្ឌិតនោះ ទុកដូចជាខ្លួនខ្ញុំ ទាំងជា ទីពឹង ជាគតិ ជាប្រទីប ជាទីពំនាក់ ជាទីបង្អែករបស់ខ្ញុំ វិធុរ- បណ្ឌិតនោះ គេមិនគប្បីប្រៀបធៀបដោយទ្រព្យរបស់ខ្ញុំបានទេ វិធុរបណ្ឌិតនោះ ជាអាមាត្យ ប្រាកដស្មើដោយជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។

[១០៩] (បុណ្ណកយក្ស...) ការវិវាទរបស់ខ្ញុំនឹងព្រះអង្គ នាំឲ្យយូរទេ យើងត្រូវទៅសួរសេចក្តីពិតនឹងវិធុរបណ្ឌិតនោះវិញ សូមឲ្យ វិធុរបណ្ឌិតនោះ ញែកសេចក្តីនោះដល់យើង បើវិធុរបណ្ឌិតពោល ពាក្យណា ពាក្យ(នោះ)ចូរសម្រេចដល់យើងទាំងពីរនាក់ចុះ ។

[១១០] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) ម្ចាស់មាណព អ្នកនិយាយនេះ ទៀងទាត់ ពិតហើយ មិនមែននិយាយទាំងគំរាមទេ យើងនឹងទៅសួរវិធុរ- បណ្ឌិតនោះចុះ យើងទាំង ២ នាក់ នឹងត្រេកអរតាមវិធុរបណ្ឌិតនោះ ។

[១១១] (បុណ្ណកយក្ស...) ពួកទេព្តាសរសើរអ្នកឈ្មោះវិធុរៈ ថាជា អាមាត្យបិតនៅក្នុងធម៌របស់អ្នកដែនកុរុ ពិតមែនឬ អ្នកជា ទាសៈ ឬជាញាតិរបស់ព្រះរាជា ការរាប់ (អ្នក) ថាវិធុរៈ តើអ្នកជាអ្វី ក្នុងលោក ។

[១១២] (វិធុរបណ្ឌិត...) បុគ្គលពួកខ្លះជាទាសៈកើតក្នុងផ្ទៃខ្ញុំស្រី ពួកខ្លះ ជាទាសៈគេលោះដោយទ្រព្យ ពួកខ្លះជាទាសៈចូលទៅនៅខ្លួន ឯង ពួកខ្លះបោះបង់(ទីលំនៅ)ព្រោះភ័យ ទៅនៅជាទាសៈគេ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯតេ នរោធំ ចតុរោវ ទាសា ។

អន្ទា ហិ យោនិតោ អហម្មិ ជាតោ

ភវោ ច រញ្ញោ អភវោ ច រញ្ញោ

ទាសោហំ ទេវស្ស បរិបិ កត្តា

ធម្មេន មំ មាលាវ តុយ្ហ ទដ្ឋា ។

[១១៣] អយំបិ ទុតិយោ វិជយោ មមជ្ជ

បុដ្ឋោ ហិ កត្តា វិវិត្ត បញ្ញា

អធម្មចោ វត រាជសេដ្ឋោ

សុភាសិតំ នានុជាតាសិ មយ្ហំ ។

[១១៤] ឯវញ្ចោ នោ សោ វិវិត្ត បញ្ញា

ទាសោហាមស្មិ ន ច ខោស្មិ ញាតិ

កណ្ណាហិ កច្ចាន វំ ធនាធំ

អាទាយ យេនិច្ឆសិ តេន កច្ឆ ។

អក្ខកណ្ណំ នាម ។

[១១៥] វិធុវ វសមាទស្ស កហដ្ឋស្ស សកំ យំ

ខេមា វុត្តិ កមំ អស្ស កថន្តុ អស្ស សដ្ឋហោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទាសៈរបស់ជនទាំងឡាយមាន ៤ ពួកនេះឯង ។ ឯយើង
ពិតជាទាសៈកើតអំពីកំណើត ព្រះរាជាមានសេចក្តីចម្រើនក្តី ព្រះ
រាជាមានសេចក្តីមិនចម្រើនក្តី (យើងមិនអាចនឹងពោលកុហក
បានទេ) យើងបើទុកជាទៅកាន់ទីដទៃ ក៏គង់នៅជាទាសៈ
របស់ព្រះសម្មតិទេព ម្ចាស់មាណាព ព្រះរាជាគួរប្រទានយើង
ដល់អ្នក ដោយធម៌ ។

[១១៣] (បុណ្ណកយក្ស...) នេះឯងជាជ័យជម្នះទី២របស់ខ្ញុំ ក្នុងថ្ងៃនេះ
ព្រោះថា (វិជុរៈ)អាមាត្យ ដែលខ្ញុំសួរហើយ ក៏ញែកប្រស្នា
ហើយ ឱហ្ន៎! ព្រះរាជាដ៏ប្រសើរមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ទ្រង់មិន
អនុញ្ញាតឲ្យនូវវិជុរបណ្ឌិត ជាអ្នកពោលពាក្យពីរោះ ដល់ខ្ញុំ ។

[១១៤] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) បើវិជុរបណ្ឌិតនោះ ញែកប្រស្នាដល់
យើងយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំជាទាសៈ មិនមែនជាញាតិទេ ម្ចាស់
កប្បានៈ អ្នកចូរយកវិជុរបណ្ឌិត ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរជាងទ្រព្យ
ទាំងឡាយចុះ អ្នកចូរយក ទៅតាមពេញចិត្តចុះ ។

ចប់ អក្ខកណ្ណ ។

[១១៥] (ព្រះបាទកោរព្យៈ...) ម្ចាស់វិជុរៈ កាលបុគ្គលជាគ្រហស្ថ នៅ
គ្រប់គ្រងផ្ទះរបស់ខ្លួន តើគួរមានការប្រព្រឹត្តដ៏ក្សេមក្សាន្ត ដោយ
ប្រការដូចម្តេច គួរមានការសង្រ្គោះ ដោយប្រការដូចម្តេចហ្ន៎ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិទុរជាតកស្ស យរាវាសប្បញ្ញា

អព្យាបជ្ឈំ កេចំ អស្ស សច្ចវាទី ច មាលាវោ

អស្មា លោកា បរំ លោកំ កេចំ បេច្ច ន សោចតិ ។

[១១៦] តំ តត្ថ កតិមា ធិតិមា មតិមា អត្តទស្សីនា

សង្កាតា សព្វធម្មានំ វិទុរោ ឯតទព្រិ ។

ន សាធារណាទាស្ស ន ភុញ្ញេ សាធុមេកកោ

ន សេវេ លោកាយតិកំ នេតំ បញ្ញាយ វឌ្ឍនំ ។

សីលវា វត្ថុសម្បន្នោ អប្បមត្តោ វិចក្ខុណោ

និវាតវុត្តិ អត្តន្ទោ សុរតោ សទិលោ មុទុ ។

សង្កហេតា ច មិត្តានំ សំវិភាគី វិទានវា

តប្បេយ្យ អន្តទានេន សទា សមណព្រាហ្មណោ ។

ធម្មកាមោ សុតាធារោ ភវេយ្យ បរិបុច្ឆកោ

សក្កច្ចំ បយិរុទាសេយ្យ សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ ។

មហានិបាត វិច្ឆរជាតក ទី ៩ យរាវាសប្បញ្ញា

គួរមានការមិនមានទុក្ខ ដោយប្រការដូចម្តេច មាណពឈ្មោះថា
ពោលពាក្យពិត តើដោយប្រការដូចម្តេច បុគ្គលជាគ្រហស្ថចេញ
ចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ លុះទៅកាន់លោកខាង
មុខហើយ រមែងមិនសោកស្តាយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

[១១៦](អភិសម្ពុទ្ធគាថា) វិច្ឆរបណ្ឌិតអ្នកមានញាណគតិ មានព្យាយាម
មានប្រាជ្ញា យល់អត្ត យល់ធម៌ទាំងពួង បានឆ្លើយប្រស្នារុំ៖ នឹងព្រះ
រាជានោះ ក្នុងរោងធម្មសភានោះថា គ្រហស្ថមិនគប្បីជាអ្នកមាន
ប្រពន្ធសាធារណៈ មិនគួរបរិភោគអាហារមានរសទ្វាញ់តែម្នាក់ឯង
មិនគួរគប់រករឿងផ្ដេសផ្ដាស ដែលទាក់ទងនឹងលោក (ព្រោះ)
រឿងបែបនុំ៖ មិនមែនជាគ្រឿងចម្រើនប្រាជ្ញាទេ ។ គ្រហស្ថ គួរជា
អ្នកមានសីល បរិបូណ៌ដោយវត្ថុ មិនប្រហែស មានប្រាជ្ញារាងវៃ
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឱនលំទោន មិនរឹងត្អឹង ជាអ្នកស្ងួតបូត មានពាក្យ
ទន់ពីរោះ មានអាការដ៏ទន់ភ្លន់ ។ ជាអ្នកសង្រួះមិត្តទាំងឡាយ
ជាអ្នកចែករលែកទាន មានការចាត់ចែងដ៏ល្អ ញ៉ាំងសមណព្រា-
ហ្មណ៍ឲ្យឆ្អែតស្តប់ស្តល់ដោយបាយនិងទឹក ក្នុងកាលទាំងពួង ។
ជាអ្នកប្រាថ្នាសុចរិតធម៌ ទ្រទ្រង់ការចេះដឹង ជាអ្នកសាកសួរ
ឧស្សាហ៍ចូលទៅរកអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត ដោយគោរព ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យរមាវសមាណស្ស កហាជ្ជស្ស សកំ យំ
 ខេមា រុត្តិ សិយា ឯវំ ឯវំ នុ អស្ស សង្កិហោ ។
 អព្យាបន្លោ សិយា ឯវំ សច្ចវាទី ច មាលាវោ
 អស្មា លោកា បំ លោកំ ឯវំ បេច្ច ន សោចតិ ។

យរាវាសប្បញ្ញា នាម ។

[១១៧] ឯហិ ទានិ កមិស្សាម ទិដ្ឋោ នោ ឥស្សរេន មេ
 មមេវត្ថំ បទិបជ្ជ ឯស ធម្មោ សនន្តនោ ។

[១១៨] ជាតាមិ មាលាវ តយាហមស្មិ
 ទិដ្ឋោហមស្មិ តវ ឥស្សរេន
 តីហាញ្ច តំ វាសយេមុ អកាវេ
 យេនទ្ធជា អនុសាសេមុ បុត្តេ ។

[១១៩] តម្មេ តថា ហោតុ វសេមុ តីហំ
 ក្សុតំ ភវំ អជ្ជ យវេសុ កិច្ចំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលបុគ្គលជាគ្រហស្ថនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះរបស់ខ្លួន គួរមានការប្រព្រឹត្ត
 ដ៏ក្សេមក្សាន្តយ៉ាងនេះ គួរមានការសង្រ្គោះយ៉ាងនេះ ។ គ្រហស្ថ
 គួរជាអ្នកមិនមានទុក្ខយ៉ាងនេះ មាណពឈ្មោះថា ពោលពាក្យពិត
 យ៉ាងនេះ គ្រហស្ថចេញចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ
 លុះទៅកាន់លោកខាងមុខហើយ រមែងមិនសោកស្តាយយ៉ាងនេះ ។
 ចប់ យរាវាសប្បញ្ញា ។

[១១៧] (បុណ្ណកយក្ស...) លោកចូរមក យើងនឹងទៅឥឡូវនេះ លោក
 (ដែលព្រះបាទធនញ្ជ័យ) ជាឥស្សរៈ បានព្រះរាជទាន ដល់ខ្ញុំ
 ហើយ ចូរប្រតិបត្តិឲ្យជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ នេះជាទំនៀម របស់
 អ្នកប្រាជ្ញ ក្នុងកាលមុន ។

[១១៨] (វិជុរបណ្ឌិត...) ម្ចាស់មាណព ខ្ញុំដឹងថា ខ្លួនខ្ញុំនៅក្នុងកណ្តាប់
 ដៃអ្នកហើយ (ព្រោះ) ខ្ញុំត្រូវព្រះបាទធនញ្ជ័យ ជាឥស្សរៈ
 ព្រះរាជទានដល់អ្នកហើយ តែយើងសូមឲ្យអ្នកនៅ ក្នុងផ្ទះ
 យើងអស់ ៣ ថ្ងៃ ទម្រាំយើងប្រៀនប្រដៅកូននិងប្រពន្ធសិន។

[១១៩] (បុណ្ណកយក្ស...) លោកពោលពាក្យណា ពាក្យនោះចូរ
 មានដល់ខ្ញុំ ដោយប្រការដូច្នោះ យើងគប្បីនៅអស់ ៣ ថ្ងៃ
 លោកដ៏ចម្រើន ចូរធ្វើកិច្ចក្នុងផ្ទះ (របស់លោក) ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស លក្ខកណ្ណំ

អនុសាសតំ បុត្តនារេ ភវន្ត
យថា តយី បេច្ច សុខី ភវេយ្យ ។

[១២០] សាធូតិ វត្វាន បហូតកាមោ
បក្កាមិ យក្ខោ វិធុរេន សន្តិ
តំ កុញ្ញរាជញ្ញហាយានុចិណ្ណំ
ចាវេក្ខិ អន្តេបុរមរិយសេដ្ឋោ ។

[១២១] កោព្ពំ មយ្យរព្ព បិយព្ព កេតំ
ឧចាតមិ តត្ថ សុរម្មបំ
បហូតភក្ខំ ពហុអន្តចានំ
មសក្កសារំ វិយ វាសវស្ស ។

[១២២] តត្ថ នច្ចន្តិ កាយន្តិ អ្សយន្តិ វារវំ
អច្ចរា វិយ ទេវេសុ ធារិយោ សមលន្ត្តតា ។
សមន្តិកត្វា បមុនាហិ យក្ខំ
អន្តេន ចានេន ច ធម្មចាលោ
អត្តតមេវានុវិចិណ្ណយន្តោ
ចាវេក្ខិ ភរិយាយ តទា សកាសេ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩ លក្ខកណ្ណ

លោកដ៏ចម្រើន ចូរច្រៀនប្រដៅបុត្រនិងភរិយា ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ
កាលបើលោកចេញទៅ (បុត្រនិងភរិយារបស់លោក) បាន
សេចក្តីសុខយ៉ាងណា (សូមច្រៀនប្រដៅយ៉ាងនោះ) ។

[១២០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្ស មានកោតៈជាគ្រឿងប្រាថ្នា
ច្រើន បានពោលថា សាធុដូច្នោះ ក៏ចៀសចេញទៅជាមួយនឹង
វិធុរបណ្ឌិត ឯវិធុរបណ្ឌិតជាបុគ្គលប្រសើរថ្ងៃថ្នា ចូលទៅកាន់
ខាងក្នុងបុរីនោះ ដែលបរិបូណ៌ដោយដំរីនិងសេះអាជានេយ្យ ។

[១២១] បណ្ណាប្រាសាទទាំងនោះ គឺកោញប្រាសាទ មយូរប្រាសាទ
បិយកេតប្រាសាទព្រះមហាសត្វ(នាំបុណ្ណកយក្ស)ចូលទៅកាន់
ប្រាសាទជាទីរីករាយក្រៃលែង ជាប្រាសាទមានភក្សាហារច្រើន
មានបាយនិងទឹកច្រើន ដូចជា(ភព)មសក្កសារៈនៃព្រះវាសវៈ ។

[១២២] នាងនារីទាំងឡាយ តាក់តែងខ្លួនដ៏សមរម្យល្អ រាំ ច្រៀង ហៅរក
ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង ក្នុងប្រាសាទនោះ ដូចស្រីអប្សរក្នុងទេវលោក ។
ព្រះមហាសត្វអ្នករក្សាធម៌ ធ្វើបុណ្ណកយក្សឲ្យបរិបូណ៌ដោយពួកនារី
ជាទីរីករាយផង ដោយបាយនិងទឹកផង ហើយជ្រើសរើសតែសេចក្តី
យ៉ាងសំខាន់ ទើបចូលទៅក្នុងសម្នាក់ភរិយា ក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តំ ចន្ទនកន្ទរសានុសិតំ
 សុវណ្ណជម្ពោនទនិក្ខុសាទិសំ
 ភរិយំ អវច ឯហិ សុណោហិ ភោតិ
 បុត្តានិ អាមន្តយ តម្កនេត្តេ ។
 សុត្វាន វាក្យំ បតិដោ អដោជា
 សុណិសំ អវច តម្កនទី សុនេត្តំ
 អមន្តយ ចម្មជរាទិ ចេតេ
 បុត្តានិ ឥន្ទីវបុប្ផសាមេ ។

[១២៣] តេ អាភតេ មុទ្ធនិ ធម្មចាលោ
 ចុម្ពិត្វា បុត្តេ អវិកម្យមាដោ
 អាមន្តយិត្វាន អវោច វាក្យំ
 ទិដ្ឋោហំ រញ្ញា ឥធម មាណវស្ស ។
 តស្សជ្ជហំ អត្តសុខី វិទេយេរា
 អាទាយ យេនិច្ឆតិ តេន កច្ឆតិ
 អហាញ វោ អនុសាសិតំ អាភតោស្មិ
 កចំ អហំ អបរិត្តាយ កច្ឆេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មហាសត្វនិយាយនឹងភរិយា ដែលមានខ្លួនបោះព្រំដោយទឹក
 ក្រអូបនៃខ្លឹមចន្ទន៍ មានសម្បុរប្រាកដស្មើដោយឆ្ការនៃមាស
 ជម្ងន់ទះថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើនមានភ្នែកក្រហម នាងចូរមក ចូរ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ចូរហៅបុត្រនិងជីតាមក ។ នាងអនោជា បានស្តាប់
 ពាក្យរបស់ប្តីហើយ ក៏និយាយនឹងកូនប្រសាស្រី មានក្រចក
 ក្រហម មានភ្នែកល្អថា ម្នាលនាងមានសម្បុរដូចផ្ការាជព្រឹក្ស
 នាងចូរហៅបុត្រនិងជីតា ដែលទ្រទ្រង់ប្រដាប់ទាំងនោះមក ។

[១២៣] ព្រះមហាសត្វជាអ្នករក្សាធម៌ ឥតមានញាប់ញ័រនឹងកូនទាំង-
 ឡាយ បើបក្សាលកូនទាំងឡាយនោះ ដែលមកដល់ហើយ
 ហៅមកនិយាយពាក្យថា អញត្រូវព្រះរាជា ក្នុងក្រុងឥន្ទបត្ត
 នេះប្រទានដល់មាណពហើយ ។ ថ្ងៃនេះអញមានសេចក្តីសុខ
 ក្នុងខ្លួនទេ (តអំពី ៣ ថ្ងៃទៅ) អញនឹងជាអ្នកបម្រើមាណពនោះ
 មាណពនោះ នាំអញទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ ចំណែកខាង
 អញដែលមកនេះដើម្បីប្រៀនប្រដៅអ្នកទាំងឡាយ(ព្រោះថា)
 អញនឹងទៅ ដោយមិនបានការពារ(មុន) ដូចម្តេចបាន ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិចារជាតកស្ស រាជវសតីកណ្ណំ

សចេ វោ រាជា កុរុរដ្ឋវាសី

ជនសន្ទោ បុច្ឆេយ្យ បហូតកាមោ

កិមាភិជានាថ បុរេ បុរាណំ

កី វោ បិតា អនុសាសេ បុត្តា ។

សមាណសនា ហោថ មយា ច សព្វ

កោ ជីវ រញ្ញោ អត្តតិកោ មនុស្សោ

តមញ្ញលី ករិយ រទេថ ឯវំ

មា ហោវ ទេវ ន ហិ ឯស^(១) ធម្មោ

វិយត្យរាជស្ស និហីនជទ្វោ

សមាណសនា ទេវ កថំ ភវេយ្យ ។

លក្ខកណ្ណំ^(២) ។

[១២៤] សោ ច បុត្តេ អមច្ចេ ច ញាតយោ សុហានុជ្ជនេ

អលីនមនស្ក្រោ វិធុរោ ឯតទព្រិ ។

ឯថយ្យា រាជវសតី និសីទិត្វា សុណាថ មេ

យថា រាជកុលំ បត្តោ យសំ ទោសោ និកច្ឆតិ ។

១ ម. នេស ។ ២ ម. បក្ខេណកណ្ណំ នាម ។

មហានិបាត វិចុរជាតក ទី ៩ រាជវសតីកណ្ណ

បើព្រះរាជានៅក្នុងដែនកុរុ ជាអ្នកភ្ជាប់មិត្តជន មានភោគៈជាទី
 ប្រាថ្នាច្រើន សួរកូនឯងទាំងឡាយថា អ្នកទាំងឡាយ ដឹង
 ច្បាស់នូវដំណើររូបរាណក្នុងកាលមុនដែរឬ បិតារបស់អ្នកទាំង-
 ឡាយបានប្រៀនប្រដៅ ក្នុងកាលមុនដូចម្តេចខ្លះ មួយទៀត
 ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា ចូរមានអាសនៈស្មើនឹងយើងចុះ (ព្រោះ)
 ក្នុងរាជត្រកូលនេះ រកមនុស្សណាម្នាក់របស់ព្រះរាជា ជាអ្នកខ្ពង់
 ខ្ពស់(ឲ្យស្មើនឹងពួកអ្នក)មិនមានទេ ពួកកូនឯងគប្បីធ្វើអញ្ជាប
 ទូលព្រះរាជាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះ
 អង្គកុំត្រាស់យ៉ាងនេះ ព្រោះថា នេះមិនមែនជាបវេណីធម៌ទេ
 បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សត្វចិច្ចកមានជាតិថោកទាប គប្បី
 មានអាសនៈ ស្មើនឹងកេសរសីហាៈ ដូចម្តេចបាន ។

ចប់ លក្ខកណ្ណ ។

[១២២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) វិចុរណ្ឌិតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដោយចិត្ត
 មិនរួញរា បានពោលពាក្យនេះនឹងបុត្រ អាមាត្យ ញាតិ សម្លាញ់
 ថា ម្ចាស់កូនសម្លាញ់ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកអង្គុយ
 ស្តាប់រាជវសតិធម៌(ច្បាប់សម្រាប់នៅក្នុងរាជត្រកូល)របស់អញដែល
 ជាច្បាប់សម្រាប់បុរសចូលទៅកាន់រាជត្រកូល រមែងបាននូវយស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១២៥] ន ហិ រាជកុលំ បត្តោ អញ្ញាតោ លភតេ យសំ

នាតិសូរោ នាតិទុម្មេនោ នប្បមត្តោ កុណាចនំ ។

យនាស្ស សីលំ បញ្ញញ្ច សោចេយ្យញ្ចាទិតច្ចតិ

អថ វិស្សាសតេ តម្ហិ កុយ្ហញ្ចស្ស ន រក្ខតិ ។

[១២៦] តុលា យថា បក្កហិតា សមទណ្ឌា សុធាវិតា

អជ្ឈិដ្ឋោ ន វិកាម្យេយ្យ ស រាជវសតី វសេ ។

តុលា យថា បក្កហិតា សមទណ្ឌា សុធាវិតា

សព្វានិ អភិសម្ពោន្តោ ស រាជវសតី វសេ ។

[១២៧] ទិវា វា យទិ វា វត្ថិ រាជកិច្ចេសុ បណ្ឌិតោ

អជ្ឈិដ្ឋោ ន វិកាម្យេយ្យ ស រាជវសតី វសេ ។

ទិវា វា យទិ វា វត្ថិ រាជកិច្ចេសុ បណ្ឌិតោ

សព្វានិ អភិសម្ពោន្តោ ស រាជវសតី វសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១២៥] រាជសេវកៈ ដែលចូលទៅកាន់រាជត្រកូល (មានគុណសម្បត្តិ) មិនប្រាកដ រមែងមិនបានយសទេ រាជសេវកៈមិនត្រូវជាអ្នកភ្ញៀវភ្នំ ពេក មិនត្រូវជាអ្នកខ្លាចពេក មិនត្រូវធ្វេសប្រហែស ក្នុងកាលណា ឡើយ ។ ព្រះរាជាជ្រាបច្បាស់ នូវអាចារសម្បត្តិ និងសេចក្តីចេះដឹង ព្រមទាំងសេចក្តីស្អាតរបស់រាជសេវកៈនោះ ក្នុងកាលណា ព្រះរាជា ក៏រមែងស្និទ្ធស្នាលចំពោះរាជសេវកៈនោះ ក្នុងកាលណោះ ទាំងមិន លាក់នូវអាថ៌កំបាំង(របស់ព្រះអង្គ) នឹងរាជសេវកៈនោះទេ ។

[១២៦] រាជសេវកៈដែលព្រះរាជាត្រាស់ប្រើ (ក្នុងរាជកិច្ចណាមួយ) មិន គប្បីធ្វើរាជកិច្ចនោះឲ្យកម្រើក (ល្បឿង) ទេ ត្រូវធ្វើឲ្យដូចជាជញ្ជាំង ដែលគេលើកឡើងហើយ មានដងស្មើ ទៀងល្អ ។ រាជសេវកៈ ធ្វើរាជកិច្ចទាំងពួង ដូចជញ្ជាំងដែលគេលើកឡើងហើយ មានដងស្មើ ទៀងល្អ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១២៧] រាជសេវកៈ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងរាជកិច្ចទាំងឡាយ ដែល ព្រះរាជាត្រូវប្រើ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ឬក្នុងវេលាយប់ មិនគប្បី ធ្វើរាជកិច្ចនោះឲ្យកម្រើក រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជ- ត្រកូល ។ រាជសេវកៈ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងរាជកិច្ចទាំងឡាយ ធ្វើរាជកិច្ចគ្រប់យ៉ាង ក្នុងវេលាថ្ងៃ ឬក្នុងវេលាយប់ (ឲ្យសម្រេច ដោយរៀបរយ) រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស រាជវសតីកណ្ណំ

យោ ចស្ស សុកតោ មត្តោ រញ្ញោ សុបដីយាទិតោ

ន តេន វុត្តោ កច្ឆេយ្យ ស រាជវសតី វសេ ។

[១២៨] ន រញ្ញោ សមកំ ភុញ្ញោ កាមកោតេ កុទាចនំ

សព្វត្ថ បច្ឆតោ កច្ឆេ ស រាជវសតី វសេ ។

ន រញ្ញោ សទិសំ វត្ថំ ន មាលំ ន វិលេបនំ

អាភប្បំ សរកុត្តិ វា ន រញ្ញោ សទិសមាចរេ

អញ្ញំ ករេយ្យ អាភប្បំ ស រាជវសតី វសេ ។

[១២៩] កីឡេ រាជា អមច្ចេហិ ភរិយាហិ បរិវារិតោ

នាមច្ចោ រាជភរិយាសុ ការំ កុព្វេថ បណ្ឌិតោ ។

អនុទ្ធតោ អចបលោ និបកោ សំវុតិទ្ធិយោ

មនោបណិទិសម្បន្តោ ស រាជវសតី វសេ ។

[១៣០] នាស្ស ភរិយាហិ កីឡេយ្យ ន មន្តេយ្យ រហោតតោ

នាស្ស កោសាធនំ កណ្ណោ ស រាជវសតី វសេ ។

មហានិបាត វិទុរជាតក ទី ៩ រាជសេវកំណូល

ផ្លូវណាដែលគេធ្វើល្អ ចាត់ចែងល្អសម្រាប់ព្រះរាជា រាជសេវកៈ
ដែលព្រះរាជាត្រាស់ហើយ មិនត្រូវដើរទៅតាមផ្លូវនោះ រាជសេវកៈ
នោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១២៨] រាជសេវកៈ មិនគួរប្រើប្រាស់កាមភោគៈស្មើនឹងព្រះរាជាក្នុងកាល
ណាឡើយ ត្រូវដើរខាងក្រោយក្នុងកាមគុណគ្រប់យ៉ាង រាជសេវកៈ
នោះទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈមិនត្រូវប្រើប្រាស់សំពត់
មិនត្រូវប្រើប្រាស់ផ្កាកម្រង មិនត្រូវប្រើប្រាស់គ្រឿងលាប ឲ្យដូច
របស់ព្រះរាជា មិនត្រូវប្រព្រឹត្តកិរិយា ឬការនិយាយស្តី ឲ្យដូច
ព្រះរាជា ត្រូវធ្វើអាកប្បកិរិយាដទៃវិញ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរ
នៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១២៩] ព្រះរាជា ទ្រង់ក្រសាលនឹងរាជសេវកៈ មានស្រីស្នំគាល់បម្រើ
អាមាត្យជាបណ្ឌិត មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលចំពោះពួកស្រីស្នំ
របស់ព្រះរាជាទេ ។ រាជសេវកៈ ជាអ្នកមិនឆ្កែងឆ្កៃ មិនឃ្នើសឃ្នង
ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួន សង្រួមតម្រិយដ៏ល្អ បរិបូណ៌ដោយការ
តម្កល់ចិត្ត រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១៣០] រាជសេវកៈ មិនត្រូវប្រឡែង មិនត្រូវនៅក្នុងទីស្ងាត់ ប្រឹក្សាជាមួយ
នឹងពួកស្រីស្នំរបស់ព្រះរាជា មិនត្រូវលួចយកព្រះរាជទ្រព្យអំពីឃ្នាំង
របស់ព្រះរាជានោះទេ រាជសេវកៈនោះទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ន និទ្ធុំ ពហុ មញ្ញោយ្យ	ន មទាយ សុវំ បិវេ
នាស្ស ទាយេ មិកេ ហាញ្ញោ	ស រាជវសតី វសេ ។
នាស្ស បីបំ ន បល្ល័ង្កំ	ន កោច្ឆំ ន ទារំ វចំ
សម្មតោម្ពីតិ អារុទ្ឋោ	ស រាជវសតី វសេ ។
នាតិទ្វេវ ភជេ រញ្ញោ	នាច្ចាសន្នេ វិចក្ខុណោ
សមេក្ខត្តាស្ស ^(១) តិដ្ឋេយ្យ	សន្និស្សន្តោ សភត្តនោ ។
ន មេ រាជា សខា ហោតិ	ន រាជា ហោតិ មេធុនោ
ទិប្បំ កុដ្ឋន្តិ រាជានោ	សុកេនក្ខិវ យដ្ឋិតំ ។
ន បូជិតោ មញ្ញាមាណោ	មេទារី បណ្ឌិតោ នរោ
ធរុសំ បដិមន្តេយ្យ	រាជានំ បរិសំ ភតំ ។
[១៣១] លទ្ធាហោ លភេ ទ្វារំ	នេវ រាជ្ជសុ វិស្សសេ
អក្កិវ សំយតោ តិដ្ឋេ	ស រាជវសតី វសេ ។

១ ម. សមុក្ខត្តាស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

រាជសេវកៈ មិនគប្បីសម្គាល់ការដេកច្រើន មិនត្រូវផឹកសុរាឲ្យស្រវឹង
 មិនត្រូវបៀតបៀនពួកម្រឹគដែលទ្រង់ឲ្យអភ័យ រាជសេវកៈនោះទើប
 គួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈ មិនត្រូវឡើងកាន់តាំង មិនត្រូវ
 ឡើងកាន់បល្ល័ង្ក មិនត្រូវឡើងកាន់កោអី មិនត្រូវឡើងកាន់នាវា
 ឬកាន់រថរបស់ព្រះរាជា ដោយគិតថា ខ្លួនអញព្រះរាជាប្រោស
 ប្រាណហើយដូច្នោះទេ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។
 រាជសេវកៈជាអ្នកវាងវៃ ត្រូវគាល់ព្រះរាជា ក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិន
 ជិតពេក គប្បីបិតនៅល្មមតែព្រះរាជាទតឃើញ ទាំងខ្លួនឯងក៏មើល
 ឃើញព្រះរាជាជាម្ចាស់ ។ រាជសេវកៈ(គួរគិតថា)ព្រះរាជាមិនមែន
 ជាសម្លាញ់របស់អញទេ ព្រះរាជា មិនមែនជាគូកន(របស់អញទេ)
 ធម្មតាព្រះរាជាទាំងឡាយ រមែងខ្វល់ឆាប់ ដូចភ្នែកដែលត្រូវលម្អង
 មានកន្ទុយស្រូវ (ជាដើម) ប៉ះពាល់ ។ ជនជាបណ្ឌិត អ្នក
 មានប្រាជ្ញា មិនត្រូវសម្គាល់ថា ព្រះរាជាឬជាអញហើយ ក៏ពិតទូល
 ហេតុអាក្រក់ ចំពោះព្រះរាជា ដែលយាងមកកាន់បរិស័ទ ។

[១៣១] រាជសេវកៈ ទុកជាបានអនុញ្ញាតទ្វារហើយ ត្រូវបានអនុញ្ញាត
 ទ្វារ (ទៀតសីមចូល) មិនត្រូវទុកចិត្តចំពោះព្រះរាជាទាំងឡាយ
 គប្បីប្រយ័ត្នដូចភ្លើង រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិចារជាតកស្ស រាជវសតីកណ្ណំ

បុត្តំ វា ភាតវំ សំ វា

តាមេហិ និកមេហិ វា

តុណ្ហាក្ខតោ ឧបេក្ខេយ្យ^(១)

[១៣២] ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា

តេសំ កម្មាបទានេន

ន តេសំ អន្តរា កច្ឆេ

ចាចោវ ឱនមេ ធីរោ

បដិលោមំ ន វត្តេយ្យ

ចាចារូន្ទនរោ អស្ស

អប្បាសិ និបកោ សូរោ

[១៣៣] ន ពាជ្ឈំ ឥត្ថី កច្ឆេយ្យ

កាសំ សាសំ ទរំ ពាល្យំ

នាតិវេលំ បកាសេយ្យ

អវិកិណ្ណំ មិតំ វាចំ

អកោធនោ អសជ្ឈិដ្ឋោ

សម្មំ កិរំ ន កាសេយ្យ

សម្បត្តណ្ហាតិ ខត្តិយោ

រដ្ឋេហិ ជនបទេហិ វា

ន កណោ ឆេកចាបកំ ។

រថិកា បត្តិការកា

រាជា វខ្សេតិ វេត្តនំ

ស រាជវសតី វសេ ។

វសោ វាមិ បកម្បយេ

ស រាជវសតី វសេ ។

មច្ឆោវស្ស អជ្ឈិតា

ស រាជវសតី វសេ ។

សម្មស្សំ តេជសជ្ឈំ

ឪណាមេនោ និកច្ឆតិ ។

ន តុណ្ហា សព្វនា សិយា

បត្តេ កាលេ ឧទីរិយេ ។

សច្ចោ សណ្ណោ អបេសុណោ

ស រាជវសតី វសេ ។

១ ម. ឧទិក្ខេយ្យ ។

មហានិបាត វិទុរជាតក ទី ៩ រាជសេវកំណូ

ព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ទ្រង់លើកតម្កើងព្រះរាជបុត្របុក្សត្រិយ៍ ជាបងប្អូន
 របស់ព្រះអង្គ ដោយស្រុកបុរិសិម ដោយដែនបុជនបទ រាជសេវកៈ
 ត្រូវនៅស្ងៀម រំពឹងមើល មិនត្រូវនិយាយពីគុណឬទោសឡើយ ។

[១៣២] ព្រះរាជាទ្រង់បន្ថែមបៀវត្សរ៍ដល់ពលជំរី ពលរថ ពលថ្មើរជើង
 ទាំងនោះ ដោយការប្រគល់ឲ្យចំពោះការងារ រាជសេវកៈមិនត្រូវ
 ធ្វើឲ្យអន្តរាយ (លាភ) របស់ពលទាំងនោះ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរ
 នៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈជាអ្នកប្រាជ្ញ ត្រូវឱនលំទោន
 ដូចជាដង្កូវ ត្រូវញាប់ញ័រដូចជាបូស្សី មិនត្រូវប្រព្រឹត្តទទឹងទាស់ទេ
 រាជសេវកៈនោះទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈត្រូវមានពោះ
 ធ្ងរ ដូចបន្ទោះធ្នូ មិនត្រូវមានអណ្តាតដូចត្រី ត្រូវស៊ីតិច មានប្រាជ្ញា
 រក្សាខ្លួន ក្លៀវក្លា រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១៣៣] រាជសេវកៈមិនត្រូវប៉ះពាល់គប់ស្រី ជាហេតុឲ្យអស់តេជៈខ្លាំងពេក
 ទេ សេវកៈដែលអស់ប្រាជ្ញា រមែងដល់នូវរោគក្អក ហឺត ទុរន់ទុរា
 មានកម្លាំងថយ ។ រាជសេវកៈមិនត្រូវនិយាយហួសកម្រិត មិនត្រូវ
 ស្ងៀមគ្រប់កាលទាំងពួងទេ ត្រូវពោលពាក្យមិនរោយរាយ ល្មមប្រ-
 មាណក្នុងកាលដែលត្រូវការ ។ រាជសេវកៈគប្បីជាអ្នកមិនក្រោធ មិន
 បៀតបៀនគេ មានពាក្យសច្ចៈ ផ្អែមល្ហែម មិនញុះញង់ មិននិយាយ
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៣៤] មាតាបេតិករោ អស្ស	កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិកោ
សណ្ណោ សខិលសម្ភាសោ	ស រាជវសតី វសេ ។
វិជីតោ សិប្បវា ទន្លោ	កតត្តោ និយតោ មុនុ
អប្បមត្តោ សុចិទក្ខោ	ស រាជវសតី វសេ ។
និវាតវុត្តិ វុឡេសុ	សប្បតិស្សោ សការរោ
សុរតោ សុខសំវាសោ	ស រាជវសតី វសេ ។
អារកា បរិវេជ្ជយ្យ	សញ្ញាតុំ បហិតំ ជនំ
ភត្តារញ្ញវុទិក្ខេយ្យ	ន ច អញ្ញស្ស រាជិនោ ។

[១៣៥] សមណោ ព្រាហ្មណោ ចាបិ	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
សក្កច្ចំ បយិរុចាសេយ្យ	ស រាជវសតី វសេ ។
សមណោ ព្រាហ្មណោ ចាបិ	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
សក្កច្ចំ អនុវាសេយ្យ	ស រាជវសតី វសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៣២] រាជសេវកៈ ត្រូវចិញ្ចឹមមាតានិងបិតា ត្រូវមានសេចក្តីគោរព
 ចំពោះបុគ្គលជាធំក្នុងត្រកូល មានវាចាផ្អែមល្ហែម ពោលពាក្យ
 ម៉ត់ហ្មង រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ សេវកៈត្រូវ
 មានសណ្តាប់ធ្នាប់ មានសិល្បសាស្ត្រ មានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ មាន
 ខ្លួនធ្វើហើយ(ចេះស្អាត) ជាអ្នកនឹងនួន មានអធ្យាស្រ័យទន់ភ្លន់ មិន
 ធ្វេសប្រហែស ជាអ្នកស្អាត ទាំងឈ្មោះស្រី រាជសេវកៈនោះទើបគួរ
 នៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈត្រូវមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តឱនលំទោន
 កោតក្រែង គោរព ចំពោះបុគ្គលចម្រើន (ដោយវ័យជាដើម) ជាអ្នក
 ស្ងួតត្រង់ នៅរួមជាសុខ រាជសេវកៈនោះទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។
 រាជសេវកៈគប្បីរៀនឲ្យឆ្ងាយចេញ នូវជនដែលព្រះរាជាដទៃបញ្ជូន
 មកដើម្បីការស្វាតកំបាំង គប្បីរំពៃមើលចំពោះព្រះរាជាជាម្ចាស់
 (របស់ខ្លួន) មិនត្រូវនិយាយចំពោះព្រះរាជាដទៃទេ ។

[១៣៥] រាជសេវកៈ គប្បីគប់រក ចំពោះសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍
 អ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត ដោយគោរព រាជសេវកៈនោះ ទើប
 គួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈ គួរប្រព្រឹត្ត តាមពួក
 សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត ដោយ
 គោរព រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅ ក្នុងរាជត្រកូល ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិចារជាតកស្ស រាជវសតីកណ្ណំ

សមណោ ព្រាហ្មណោ ចាបិ	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
តប្បេយ្យ អន្តចានេន	ស រាជវសតី វសេ ។

សមណោ ព្រាហ្មណោ ចាបិ	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
អាសន្ត្ថ បញ្ញោ សេវេថ	អាកន្ធិ វុឡិមត្តនោ ។

[១៣៦] ទិន្ទបុព្វំ ន ហាបេយ្យ ទានំ សមណាព្រាហ្មណោ

ន ច កិត្តិ និវាបេយ្យ ទានកាលេ វនិព្វកេ ។

បញ្ញាវា ពុទ្ធិសម្បន្នោ វិធានវិធិកោ វិទោ

កាលញ្ញ សមយញ្ញ ច ស រាជវសតី វសេ ។

ឧដ្ឋាតា កម្មធម្មេយ្យសុ អប្បមត្តោ វិចក្ខុណោ

សុសំវិហិតកម្មន្តោ ស រាជវសតី វសេ ។

[១៣៧] ខលំ សាលំ បសុំ ខេត្តំ កន្ធា ចស្ស អភិក្ខុណំ

មិតំ ធម្មំ និទាបេយ្យ មិតំ ច ចាចយេ យវេ ។

មហានិបាត វិទុរជាតក ទី ៩ រាជសេតិកណ្ណ

រាជសេវកៈ គួរញ៉ាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានសីល ជា
ពហុស្សុតឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តល់ ដោយបាយនិងទឹក រាជសេវកៈនោះ
ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈ កាលបើប្រាថ្នាសេចក្តី
ចម្រើនដល់ខ្លួន គប្បីចូលទៅគប់រកសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ អ្នកមាន
សីល ជាពហុស្សុត ជាបណ្ឌិត ។

[១៣៦] រាជសេវកៈ មិនត្រូវញ៉ាំងទានដែលព្រះរាជា ធ្លាប់ព្រះរាជទាន
ដល់សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ឲ្យសាបសូន្យ ទាំងមិនគួរឃាត់វត្ថុណា
មួយ ចំពោះពួកស្នូម ក្នុងកាលជាទីព្រះរាជទាន ។ រាជសេវកៈជា
អ្នកមានប្រាជ្ញា បរិបូណ៌ដោយឧបាយ ជាអ្នកធ្វើវត្វាសក្នុងវិធីចាត់
ចែង ជាអ្នកដឹងកាល (ជាទីធ្វើបុណ្យ) ដឹងសម័យ (ប្រកបការងារ)
រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈជាអ្នកខ្លះ
ខ្លាំង មិនប្រមាទ ឈ្លាសវៃ ចាត់ចែងការងារដ៏ល្អ ក្នុងក្រសួងការងារ
ទាំងឡាយ ត្រូវមានសេចក្តីព្យាយាម ចាត់ចែងរាជកិច្ចឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយស្រួល រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

[១៣៧] រាជសេវកៈគួរទៅ (ត្រួតត្រាមើល) លានស្រូវ រោងចិញ្ចឹមសត្វ
និងស្រែចម្ការ (របស់ព្រះរាជា) ឲ្យរឿយ ។ គប្បីទុកដាក់ស្រូវដែល
វាល់ហើយផង ឲ្យគេចម្អិនអង្ករ ដែលវាល់ហើយក្នុងផ្ទះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុត្តំ វា ភាតវំ សំ វា	សីលេសុ អសមាហិតំ
អនត្តារំ ហិ តេ ពាលា	យថា បេតា តថេវ តេ ។
ចោឡញ្ច ទេសំ បិណ្ណញ្ច	អាសីនានំ បទាបយេ
ទាសេ កម្មករេ ចោសេ	សីលេសុ សុសមាហិតេ
ទកេ ឧដ្ឋានសម្បន្នេ	អាទិបច្ចស្មិ ហាបយេ ។
[១៣៨]សីលវា ច អលោកោ ច	អនុវត្តោ ច វាទិណោ
អារិយោ ហិតោ តស្ស	ស វាជវសតិ វសេ ។
ឆន្ទញ្ច វាទិណោ ចស្ស	ចិត្តជ្ជោ ចស្ស វាទិណោ
អសង្កសកវុត្តិស្ស	ស វាជវសតិ វសេ ។
អច្ឆាទនេ ច នហាបនេ	ឆោវ ចានេ អឆោសិវំ
អាហាតោបិ ន កុប្បយ្យ	ស វាជវសតិ វសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មិនត្រូវលើកតម្កើងកូន ឬបងប្អូនរបស់ខ្លួន ដែលមិនតាំងនៅក្នុង
 សីលាចារវត្ថុ ព្រោះថា ជនទាំងនោះជាមនុស្សពាល មិនឈ្មោះថា
 ជាអវយវៈ (របស់ខ្លួន) ជនទាំងនោះ ទុកដូចជាមនុស្សស្លាប់ហើយ
 តែថាត្រូវឲ្យសំពត់និងដុំបាយ ដល់ជនទាំងនោះ ដែលមកអង្គុយ
 ជិតហើយ គប្បីតម្កល់ពួកបុរសជាទាសកម្មករ ដែលជាអ្នកខ្ជាប់
 ខ្ជួនល្អ ក្នុងសីលាចារវត្ថុ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ បរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
 ឃ្មាតខ្ចី ក្នុងទីជាអធិបតី (ក្នុងការងារ) ។

[១៣៨] រាជសេវកៈត្រូវមានសីល មិនលោភ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមព្រះរាជា
 ជាគុណដល់ព្រះរាជា ទាំងក្នុងទីចំពោះព្រះភ័ក្ត្រនិងទីកំបាំងព្រះភ័ក្ត្រ
 រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈជាអ្នក
 ស្គាល់បំណងរបស់ព្រះរាជានោះផង តាំងនៅដូចព្រះហ្មឺនរបស់
 ព្រះរាជានោះផង ជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តទទឹងទាស់នឹងព្រះរាជានោះផង
 រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។ រាជសេវកៈគប្បីឱន
 ក្បាលលាងព្រះបាទ (របស់ព្រះរាជា) ក្នុងកាលជាទីទ្រង់ព្រះពស្ត្រ
 ឬក្នុងកាលជាទីស្រង់ព្រះគង្គា សូម្បីព្រះរាជាទ្រង់ខ្ចាល់ ក៏មិនគប្បី
 ខឹងតបវិញទេ រាជសេវកៈនោះ ទើបគួរនៅក្នុងរាជត្រកូល ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិចារជាតកស្ស អន្តរបេយ្យាលំ

[១៣៩] កុម្មិញ្ញិ បញ្ចលី កយិក ចាតំ ចាបិ បទក្ខិណំ

កិមេវ សព្វកាមាណំ ធាតារំ ដីរមុត្តមំ ។

យោ នេតិ សយនំ វត្ថំ យានំ អារសនំ យរំ

បន្តុន្នារិវ ភូតានំ កោតេហិ អភិវស្សតិ ។

ឯសេយ្យា រាជវសតី វត្តមាណោ យថា នរោ

អារាជយតិ រាជានំ បូជំ លភតិ ភត្តុសុ ។

រាជវសតី នាម ។

[១៤០] ឯវំ សមនុសាសិត្វា ញាតិសង្ឃំ វិចក្ខុណោ

បរិកិណ្ណោ សុហន្នេហិ រាជានមុបសង្កមិ

វន្តិត្វា សិវសា ចានេ កត្វា ច នំ បទក្ខិណំ

វិធុរោ អវច រាជានំ បក្កហេត្វាន អញ្ចលី ។

អយំ មំ មាលារោ នេតិ កត្តុកាមោ យថាមតី

ញាតីនត្ថំ បវក្ខាមិ តំ សុណោហិ អវិទ្ធុម ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩ អន្តរបេយ្យាលៈ

[១៣៧] ប៉ុនអម្បាលបុរសប្រាថ្នាសេចក្តីចម្រើន គង់ធ្វើអញ្ញាលីចំពោះក្នុង
ទឹក ឬធ្វើបទក្សិណចំពោះបក្សីក្អែក បុគ្គលមិននមស្សការចំពោះព្រះ
រាជា ជាបណ្ឌិតខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រះអង្គប្រទានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ដូច
ម្តេចបាន ព្រោះព្រះអង្គប្រទានទីដេក សំពត់ យាន និងផ្ទះសម្រាប់
សម្អាត់អាស្រ័យ ទ្រង់បង្កើតភោគសម្បទ ដូចមេឃបង្កើតភ្លៀង
ដល់ពួកសត្វ ។ ម្នាលកូនសម្លាញ់ទាំងឡាយ នេះជារាជ-
វសតិធម៌ ដែលនរជនប្រព្រឹត្តតាម រមែងញ៉ាំងព្រះរាជាឲ្យប្រោស
ប្រាណ រមែងបានការបូជាអំពីចៅហ្វាយនាយទាំងឡាយ ។

ចប់ រាជវសតីកណ្ត ។

[១៤០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) វិធុរបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញារាងវៃ ប្រៀនប្រដៅពួក
ញាតិយ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះរាជា ដោយមានពួកញាតិ
ចោមរោម វិធុរបណ្ឌិតថ្វាយបង្គំព្រះបាទដោយត្បូង ធ្វើប្រទក្សិណ
ព្រះអង្គ ផ្តង់អញ្ញាលីក្រាបបង្គំទូលព្រះរាជាថា បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នក
បង្រៀបសត្រូវ មាណពនេះ មានប្រាថ្នានឹងធ្វើតាមអធ្យាស្រ័យ
នឹងនាំខ្ញុំព្រះអង្គទៅ ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងនិយាយពាក្យ ជាប្រយោជន៍
ដល់ពួកញាតិ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ នូវពាក្យនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុត្តេ ច មេ ឧទិក្ខេសិ យញ្ញមញ្ញំ យវេ ធនំ
 យថា បច្ឆា ន ហាយេថ ញាតិសង្ឃោ មយំ កតេ
 យថេវ ខលតិ ភូម្យំ ភូម្យាយេវ បតិដ្ឋតិ
 ឯវេតំ ខលិតំ មយ្ហំ ឯតំ បស្សាមិ អច្ចយំ ។

[១៤១] សក្កា ន គន្ធិំ ឥតិ^(១) មយ្ហំ ហោតិ
 នេត្វា វេទិត្វា ឥធិ កាតិយានំ
 ឥដេវ ហោហិ ឥតិ មយ្ហំ រុច្ឆតិ
 មា ត្ថំ អកា^(២) ឧត្តមភ្ជិបញ្ញា ។

[១៤២] មា ហោវេធម្មេសុ មនំ បណ្ឌិទហិ
 អត្តេ ច ធម្មេ ច យុត្តោ កវស្សុ
 ធិរត្តុ កម្មំ អកុសលំ អនវិយំ
 យំ កត្វា បច្ឆា និវយំ វជេយ្យ ។
 នេវេស ធម្មោ ន បុនេតិ កិច្ចំ
 អយិរោ^(៣) ហិ ទាសស្ស ជនិទ្ធិ ឥស្សរោ
 យាតេតុ លាបេតុ អថោបិ ហន្តិ
 ន ច មយ្ហំ កោធិត្តិ វជាមិ ចាហំ ។

១ ម. ន សក្កា គន្ធិំ មតិ ។ ២ ម. អគមា ។ ៣ ម. អយ្យោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតមើលកូនទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គផង និងទ្រព្យ
ដទៃក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គផង កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គទៅហើយ សូមកុំ
ឲ្យពួកញាតិវិនាសក្នុងកាលខាងក្រោយឡើយ ប្រសិនបើទូលព្រះ
បង្គំមានសេចក្តីភ្ញាក់ភ្ញាត់ ទូលព្រះបង្គំ នឹងឃើញកំហុសនោះវិញ ដូច
ជាបុរសភ្ញាក់ដួលលើផែនដី ហើយឈរស៊ប់លើផែនដីវិញ ។

[១៤១](ព្រះរាជា...)សេចក្តីគាប់ចិត្តខ្ញុំថា អ្នកមិនគួរទៅទេ ខ្ញុំគាប់ចិត្តថា
ឲ្យអ្នកកាប់សម្លាប់មាណពកច្ចាយនៈ ក្នុងទីនេះហើយនៅក្នុង
ទីនេះចុះ ម្ចាស់បណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាឧត្តមដូចផែនដី អ្នកកុំទៅ ។

[១៤២] (មហាសត្វ...) សូមព្រះអង្គកុំតម្កល់ព្រះហ្វូងៗ ក្នុងភាពមិន
មែនជាធម៌ សូមប្រកបក្នុងប្រយោជន៍ផង ក្នុងធម៌ផង ថ្វីយ
បុគ្គលធ្វើកម្មណា ហើយទៅកាន់នរក ក្នុងកាលខាងក្រោយ
កម្មនោះជាអំពើអកុសល មិនប្រសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំ
ជាងជន ព្រោះថា ធម្មតាម្ចាស់ជាធំរបស់ទាសៈ ចង់សម្លាប់
ចង់ដុតរោលបៀតបៀនក៏បាន តែនេះមិនមែនជាធម៌ (របស់
បុរាណបណ្ឌិតទេ)ទាំងមិនមែនជាកិច្ចគួរប្រព្រឹត្តឡើយ សេចក្តី
ក្រោធនៃខ្ញុំព្រះអង្គ មិនមានទេ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមលាទៅ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិទុរជាតកស្ស អន្តរបេយ្យាលំ

[១៤៣] ជេដ្ឋបុត្តំ ឧបតុយ្ហ
អស្សបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ

[១៤៤] សាលារ សម្បមទ្ធិតា
សេន្តិ បុត្តា ច ទារា ច
ឥត្ថិសហស្សំ ភរិយានំ
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
ឱរោធា ច កុមារា ច
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
សមាភតា ជានបទា
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
ឥត្ថិសហស្សំ ភរិយានំ
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
ឱរោធា ច កុមារា ច
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ
ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា
ពាហា បត្តយ្ហ បក្កន្តំ

វិនេយ្យ ហទយេ ទរំ
ចារិសិ សោ មហាយរំ ។
មាលុតេន បមទ្ធិតា
វិទុរស្ស ជិវេសនេ ។
ទាសីសត្តសតានិ ច
វិទុរស្ស ជិវេសនេ ។
វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
វិទុរស្ស ជិវេសនេ ។
រថិកា បត្តិការកា
វិទុរស្ស ជិវេសនេ ។
នេកមា ច សមាភតា
វិទុរស្ស ជិវេសនេ ។
ទាសីសត្តសតានិ ច
កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។
វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។
រថិកា បត្តិការកា
កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩ អន្តរបេយ្យាលៈ

[១៤៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះមហាសត្វនោះ មានព្រះនេត្រពេញ
ដោយទឹកភ្នែក ចូលទៅឱបរឹត(ធម្មបាលកុមារ)ជាបុត្តច្បង លុះបន្ទោ-
បង់សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយក្នុងហ្វូងហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ផ្ទះធំ ។

[១៤៤] ពួកបុត្រនិងភរិយារបស់វិធុរបណ្ឌិត ដេក (បម្រះននៀល)
ក្នុងលំនៅ ដូចជាដើមរាំងដែលត្រូវខ្យល់បក់បោកញាំញី ។ ស្រ្តី
ជាប្រពន្ធ ១ ពាន់នាក់ និងទាសី ៧ រយនាក់ ផ្តងដៃឱ្យកខ្វល
កន្ទក់កន្ទេញ ក្នុងលំនៅនៃវិធុរបណ្ឌិត ។ ពួកស្រីស្នំ ពួកកុមារ
ពួកអ្នកជំនួញ និងពួកព្រាហ្មណ៍ ផ្តងដៃឱ្យកខ្វលកន្ទក់កន្ទេញ
ក្នុងលំនៅនៃវិធុរបណ្ឌិត ។ ពួកពលដំរី ពលសេះ ពលរថ
ពលប្រើរជើង ផ្តងដៃឱ្យកខ្វលកន្ទក់កន្ទេញ ក្នុងលំនៅនៃវិធុរ-
បណ្ឌិត ។ ពួកអ្នកជនបទ មកជួបជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគមក៏មក
ជួបជុំគ្នា ផ្តងដៃឱ្យកខ្វលកន្ទក់កន្ទេញ ក្នុងលំនៅនៃវិធុរបណ្ឌិត ។
ស្រ្តីជាប្រពន្ធ ១ ពាន់នាក់ និងទាសី ៧ រយនាក់ ផ្តងដៃ ឱ្យកខ្វល
កន្ទក់កន្ទេញថា ហេតុអ្វីទើបលោកលះចោលពួកយើង ។ ពួកស្រី
ស្នំ ពួកកុមារ ពួកអ្នកជំនួញ និងពួកព្រាហ្មណ៍ ផ្តងដៃឱ្យកខ្វល
កន្ទក់កន្ទេញថា ហេតុអ្វី ទើបលោកលះចោល ពួកយើង ។
ពួកពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលប្រើរជើង ផ្តងដៃឱ្យកខ្វល
កន្ទក់កន្ទេញថា ហេតុអ្វី ទើបលោកលះចោល ពួកយើង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

	សមាគតា ជានបទា	នេកមា ច សមាគតា
	ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ	កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។
[១៤៥]	កត្វា យវេសុ កិច្ចានិ	អនុសាសិត្វា សកំ ជនំ
	មិត្តាមច្ចេ ច ភច្ចេ ច	បុត្តទារេ ច ពន្ធវេ ។
	កម្មន្តំ សំវិទេត្វាន	អាចិក្ខិត្វា យវេ ជនំ
	និទិញា ឥណទានញា	បុណ្ណកំ ឯតទព្រិ ។

អវសី តុំ មយ្ហ តិហំ អតារេ
 កតានិ កិច្ចានិ យវេសុ មយ្ហំ
 អនុសាសិតា បុត្តទារា មយា ច
 ករោមិ កិច្ចានិ យចាមតិទ្លេ ។

[១៤៦] សចេ ហិ កត្តេ អនុសាសិតា តេ
 បុត្តា ច ទារា អនុជីវិនោ ច
 ហន្តេហិទានិ តរមាទ្យទោ
 ទីយោ ហិ អទ្ធាមិ អយំ បុត្តា ។

	អសម្ពិទ្ធារ ^(១) កណ្ណាហិ	អាជានីយស្ស វាលទី
	ឥទំ បច្ឆិមកំ តុយ្ហំ	ដីវលោកស្ស ទស្សនំ ។
[១៤៧]	សោហំ កិស្សានុកាយិស្សំ	យស្ស មេ នត្តិ ទុក្កដំ
	កាយេន វាចា មនសា	យេន កច្ឆេយ្យ ទុក្កតិ ។

១ ម. អនម្ពិទ្ធារ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកអ្នកជនបទ មកជួបជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគមក៏មកជួបជុំគ្នា ផ្តងដែរ ខ្សឹកខ្សួលកន្ទក់កន្ទេញថា ហេតុអ្វីទើបលោកលះចោលពួកយើង ។

[១៤៥] ព្រះមហាសត្វបានធ្វើកិច្ចទាំងឡាយក្នុងផ្ទះ ប្រៀនប្រដៅជនរបស់ ខ្លួន គឺពួកមិត្ត អាមាត្យ ជនអ្នកនៅអាស្រ័យ បុត្រ ភរិយានិងដៅ- ពង្ស ។ ព្រះមហាសត្វចាត់ចែងការងារ ប្រាប់នូវទ្រព្យក្នុងផ្ទះ និង កំណប់និងការឲ្យបុល ហើយពោលពាក្យនេះ នឹងបុណ្ណកយក្សថា អ្នកបានស្នាក់នៅក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំអស់ ៣ ថ្ងៃហើយ កិច្ចក្នុងផ្ទះខ្ញុំ ធ្វើហើយ ទាំងបុត្រនិងភរិយា ខ្ញុំក៏បានប្រៀនប្រដៅហើយ អ្នកចូរធ្វើកិច្ចទាំងឡាយ តាមអធ្យាស្រ័យរបស់អ្នកចុះ ។

[១៤៦] (បុណ្ណកយក្ស...) បពិត្រអ្នកជាអាមាត្យ បើអ្នកបានប្រៀន ប្រដៅបុត្រ ភរិយា និងពួកជនអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតដោយសារ ហើយ អើអ្នកចូរប្រញាប់ប្រញាល់ មកក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ព្រោះថាផ្ទះខាងមុខនេះ ជាផ្ទះដាច់ស្រយាលវែងឆ្ងាយ ។ អ្នកកុំភ័យ ចូរចាប់តោងកន្ទុយសេះអាជានេយ្យចុះ នេះជាការ ឃើញនូវជីវលោក ជាទីបំផុត របស់អ្នក ។

[១៤៧] (ព្រះមហាសត្វ...) បុគ្គលទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយអំពើណា ដែលកើតអំពីកាយវាចាចិត្ត អំពើអាក្រក់ (នោះ) របស់ខ្ញុំមិនមានទេ ខ្ញុំនឹងខ្លាចចំពោះអំពើអ្វី ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិទុរជាតកស្ស អន្តរបេយ្យាលំ

[១៤៨] សោ អស្សរាជា វិធុរំ វហន្តោ
បក្កាមិ វេហាយសមន្តលិក្ខេ
សាខាសុ សេលេសុ អសដ្ឋមាដោ
កាណ្ណាតិរី ទិប្បមុចាតមាសិ ។

[១៤៩] ឥត្ថិសហស្សំ ភរិយានំ ទាសីសត្តសតានិ ច
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ
យក្ខោ ព្រាហ្មណារណ្ណេន វិធុរំ អាទាយ កច្ចតិ ។
ឱរោជា ច កុមារា ច វេសិយាដា ច ព្រាហ្មណា
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ
យក្ខោ ព្រាហ្មណារណ្ណេន វិធុរំ អាទាយ កច្ចតិ ។
ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ
យក្ខោ ព្រាហ្មណារណ្ណេន វិធុរំ អាទាយ កច្ចតិ ។
សមាគតា ជានបដា នេកមា ច សមាគតា
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ
យក្ខោ ព្រាហ្មណារណ្ណេន វិធុរំ អាទាយ កច្ចតិ ។
ឥត្ថិសហស្សំ ភរិយានំ ទាសីសត្តសតានិ ច
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ បណ្ឌិតោ សោ កុហី កតោ ។

មហានិបាត វិជ្ជរជាតក ទី ៩ អន្តរបេយ្យាលៈ

[១២៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ស្តេចសេះនោះនាំវិជ្ជរបណ្ឌិតហោះទៅ
ព្រះអាកាសវេហាស៍ ឥតប៉ះទង្គិចនឹងមែកឈើឬភ្នំ ក៏ចូល
ទៅកាន់កាឡាគីរីបព័ត ដោយឆាប់រហ័ស ។

[១២៩] ស្រ្តីជាប្រពន្ធ ១ ពាន់នាក់ និងទាសី ៧ រយនាក់ ផ្គងដៃឱ្យកខ្វល
កន្ទក់កន្ទេញថា យក្សក្លែងភេទជាព្រាហ្មណ៍ នាំវិជ្ជរបណ្ឌិតទៅ ។
ពួកស្រីស្នំ ពួកកុមារ ពួកអ្នកជំនួញ និងពួកព្រាហ្មណ៍ ផ្គងដៃឱ្យក
ខ្វលកន្ទក់កន្ទេញថា យក្សក្លែងភេទជាព្រាហ្មណ៍ នាំវិជ្ជរបណ្ឌិត
ទៅ ។ ពួកពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង ផ្គងដៃឱ្យក
ខ្វល កន្ទក់កន្ទេញថា យក្សក្លែងភេទជាព្រាហ្មណ៍ នាំវិជ្ជរបណ្ឌិត
ទៅ ។ ពួកអ្នកជនបទ មកជួបជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគម ក៏មកជួបជុំគ្នា
ផ្គងដៃឱ្យកខ្វលកន្ទក់កន្ទេញថា យក្សក្លែងភេទជាព្រាហ្មណ៍ នាំ
វិជ្ជរបណ្ឌិតទៅ ។ ស្រ្តីជាប្រពន្ធ ១ ពាន់នាក់ និងទាសី ៧ រយនាក់
ផ្គងដៃឱ្យកខ្វលកន្ទក់កន្ទេញថា វិជ្ជរបណ្ឌិតទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណា
 ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ បណ្ឌិតោ សោ កុហី តតោ ។
 ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
 ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ បណ្ឌិតោ សោ កុហី តតោ ។
 សមាគតា ជានបទា នេភមា ច សមាគតា
 ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ បណ្ឌិតោ សោ កុហី តតោ ។

[១៥០] សចេ សោ សត្តរត្តេន បណ្ឌិតោ នាគមិស្សតិ
 សព្វេ អក្កិ បរិស្សាម នត្តត្តោ ដីរិតេន នោ ។

[១៥១] បណ្ឌិតោ ច វិយត្តោ ច វិការី ច វិចក្ខុណោ
 ទិប្បំ មោចេសិ អត្តានំ មា កាយិត្តាគមិស្សតិ ។

អន្តរបេយ្យាលំ នាម ។

[១៥២] សោ តត្ថ កត្តាន វិចិណ្ណយន្តោ
 ឧច្ចារថា ចេតនកា កវន្តិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកស្រីស្នំ ពួកកុមារ ពួកអ្នកជំនួញនិងពួកព្រាហ្មណ៍ ផ្តងដែរខ្សឹកខ្សួលកន្ទក់កន្ទេញថា វិធុរបណ្ឌិតទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ ពួកពលដំរី (ពលសេះ) ពលរថ ពលប្រើរដើង ផ្តងដែរខ្សឹកខ្សួលកន្ទក់កន្ទេញថា វិធុរបណ្ឌិតនោះទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ ពួកអ្នកជនបទ មកជួបជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគមក៏មកជួបជុំគ្នា ផ្តងដែរខ្សឹកខ្សួលកន្ទក់កន្ទេញថា វិធុរបណ្ឌិតនោះទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ។

[១៥០] (មហាជន...) បើបណ្ឌិតនោះ នឹងមិនត្រឡប់មក ក្នុងរវាង ៧ រាត្រីវិញទេ ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងអស់គ្នា នឹងចូលភ្លើង ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មិនមានសេចក្តីត្រូវការដោយជីវិតឡើយ ។

[១៥១] (ព្រះរាជា...)បណ្ឌិតជាបុគ្គលឈ្នាសវៃ អាចសម្តែង(ប្រយោជន៍) និងមិនមែនប្រយោជន៍ មានប្រាជ្ញាល្មើយល់ រមែងដោះខ្លួន បានដោយឆាប់ អ្នកទាំងឡាយកុំខ្លាចឡើយ បណ្ឌិតនោះគង់តែ នឹងត្រឡប់មកវិញ ។

ចប់ អន្តរបេយ្យាលៈ ។

[១៥២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះកាលទៅលើកំពូលភ្នំកា- ឡាគិរីនោះក៏គិតថា គំនិតទាំងឡាយរមែងជាធម្មជាតិខ្ពស់និងទាប

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស សាធុនវេទម្ហកណ្ណំ

នយិមស្ស ដីវេន មមត្តិ កិញ្ចិ
ហាឆ្លានិមំ ហាធយំ អាធយិស្សំ ។

[១៥៣]

សោ តត្ត កត្តា បព្វតមន្តរស្មី
អន្តោ បរិសិទ្ធាន បទុដ្ឋចិត្តោ
អសំរុតស្មី ជកតិប្បទេសេ
អនោសិរំ ធារយិ កាតិយានោ ។

[១៥៤]

សោ លម្ពមាណោ នរកេ បចាតេ
មហាព្ពយេ លោមហំសេ វិទុក្កេ
អសន្តសន្តោ ក្សរំ កត្តសេដ្ឋោ
ឥច្ចុព្រិ បុណ្ណកំ នាម យក្ខំ ។
អរិយាវកាសោសិ អនវីយរូទោ
អសញ្ញតោ សញ្ញតសន្និកាសោ
អច្ចាហិតំ កម្មំ ករោសិ លុទ្ធិ
ភាវេ ច តេ កុសលំ នត្តិ កិញ្ចិ ។
យំ មំ បចាតស្មី បចាតុមិច្ឆសិ
កោ នុ តវត្តោ មរណោន មយ្ហំ
អមាណុសស្មេរុវ តវជ្ជ វណ្ណោ
អាចិត្តុ មេ ត្ថំ កតមាសិ ទេវតា ។

មហានិបាត វិជ្ជរជាតក ទី ៩ សាធុនរធម្មកណ្ណ

អញមិនមែនមានកិច្ចតិចតួច ដោយជីវិតរបស់វិជ្ជរបណ្ឌិតនេះ
(ក្នុងភពនាគនោះទេ) អញនឹងសម្លាប់វិជ្ជរបណ្ឌិតនេះ ហើយ
នាំយកតែដួងហ្វូទ័យទៅ ។

[១៥៣] មាណពកច្ចាយនគោត្រនោះ មានចិត្តប្រទូស្ត បានទៅក្នុង
ចន្លោះភ្នំនោះ ហើយចូលទៅខាងក្នុងភ្នំ ចាប់ព្រះមហាសត្វ
យកក្បាលចុះក្រោម (គ្រវែងទៅ) ក្នុងប្រទេសនៃផែនដីដែល
មិនមានអ្វីប៉ះពាល់ឡើយ ។

[១៥៤] វិជ្ជរបណ្ឌិតនោះ ជាអាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់អ្នកដែនកុរុ កាល
សំយុងចុះទៅក្នុងរណ្តៅជ្រោះ ជាទីមានភ័យដ៏ធំ គួរព្រួចព្រើ
រោម ដែលលំបាកនឹងទៅក្រែលែង តែមិនតក់ស្លុត ហើយ
ពោលនឹងបុណ្ណកយក្សយ៉ាងនេះថា អ្នកជាមនុស្សមិនប្រសើរ
តែធ្វើដូចជាប្រសើរ ជាអ្នកមិនសង្រួម តែមានអាការហាក់
ដូចជាអ្នកសង្រួម អ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ឥតប្រយោជន៍ ចំណែក
កុសលតិចតួចឥតមានក្នុងចិត្តនៃអ្នកទេ ។ អ្នកចង់ទម្លាក់ខ្ញុំ
ទៅក្នុងរណ្តៅជ្រោះ ដោយហេតុណា ប្រយោជន៍ដូចម្តេច
ដោយការសម្លាប់ខ្ញុំ នឹងមានដល់អ្នក ដោយហេតុនោះ
ក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកមានភេទដូចជាមិនមែនភេទនៃមនុស្សទេ ចូរ
អ្នកប្រាប់ខ្ញុំ អ្នកជាទេវតា ឬជាអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៥៥] យទិ តេ សុតោ បុណ្ណកោ នាម យក្ខោ
 រញ្ញោ កុវេស្ស ហិ សោ សជិញ្ចោ
 ភូមិទ្ធកោ វុណោ នាម នាតោ
 ព្រហ្មា សុចី វណ្ណពលូបបន្នោ^(១) ។
 តស្សានុជំ ដីតំ កាមយាមិ
 ឥវន្ទតី នាម សា នាគកញ្ញា
 តស្សា សុមជ្ឈាយ បិយាយ ហេតុ
 បតារយី តុយ្ហំ វាយ ដីរ ។

[១៥៦] មាហេវ តេ យក្ខ អហោសិ មោហោ
 នជ្ជា ពហូ ទុក្ខហិតេន លោកា
 កិណ្ណេ សុមជ្ឈាយ បិយាយ កិច្ចំ
 មរណោន មេ ឥដ្ឋំ សុណោមិ សព្វំ ។

[១៥៧] មហានុការស្ស មហោរកស្ស
 ដីតុកាមោ ញាតិភតោហាមស្មិ
 តំ យាចមាជំ សសុរោ អវោច
 យថាមមញ្ញិសុ សុកាមជីតំ ។
 ទដ្ឋេមុ ខោ តេ សុតនុំ សុនេត្តំ
 សុវិម្មិតំ ចន្ទនលិត្តកត្តំ

១ ម. សុចិណ្ណពលូបបន្នោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៥៥] (បុណ្ណកយក្ស...) ខ្ញុំនោះឈ្មោះបុណ្ណកយក្ស ជាអាមាត្យព្រះ
 បាទកុវេរៈ ដែលអ្នកធ្លាប់បានឮហើយ នាគរាជព្រះនាមវុណៈ
 ជាអ្នកទ្រទ្រង់ផែនដី មានទំហំនិងកម្ពស់ មានទ្រង់ទ្រាយដ៏
 ស្អាត បរិបូណ៌ដោយពណ៌និងកម្លាំង ។ ម្ចាស់អ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំ
 ចង់បានជីតា ជាអនុជាត នៃព្រះបាទវុណៈនាគនោះ នាគ-
 កញ្ញានោះឈ្មោះឥរន្ទតី ខ្ញុំព្យាយាមសម្លាប់អ្នក ព្រោះហេតុ
 នាងឥរន្ទតី មានចង្កេះល្អ ជាទីស្រឡាញ់នោះ ។

[១៥៦] (ព្រះមហាសត្វ...) ម្ចាស់យក្ស សេចក្តីវង្វេង កុំមានដល់អ្នក
 ឡើយ ពួកសត្វលោកជាច្រើន វិនាសហើយ ព្រោះអំពើ
 ដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស ចុះអ្នកមានកិច្ចអ្វី ដោយការសម្លាប់ខ្ញុំ
 (ព្រោះនាគកញ្ញា) មានចង្កេះល្អ ជាទីស្រឡាញ់ សូមអញ្ជើញ
 ប្រាប់ ខ្ញុំនឹងស្តាប់ការទាំងអស់មើល ។

[១៥៧] (បុណ្ណកយក្ស...) ខ្ញុំចង់បានជីតារបស់ព្រះបាទវុណៈនាគជាធំ
 មានអានុភាពច្រើន ខ្ញុំជាអ្នកសុំឈ្នួលរបស់ពួកញាតិ ព្រោះ
 ហេតុ ពួកញាតិដឹងនូវខ្ញុំ ថាជាអ្នកត្រូវកាមទង់ទាញដោយពិត
 (បានជា) ឪពុកក្មេកខ្ញុំ ពោលនឹងខ្ញុំដែលសូមនាងឥរន្ទតីនោះថា
 យើងនឹងឲ្យកូនក្រមុំ មានរាងកាយល្អ មានភ្នែកល្អ មាន
 ទ្រង់ទ្រាយឆើតឆាយ មានខ្លួនលាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ដល់អ្នក

មហានិបាតេ នវមស្ស វិជុរជាតកស្ស សាធុនវេទម្ហកណ្ណំ

សចេ តុំ ហទយំ បណ្ឌិតស្ស
 ធម្មេន លទ្ធា ឥធមាហារសិ ។
 ឯតេន វិត្តេន កុមារិ លញ្ញា
 ឆាញ្ញំ ធនំ ឧត្តរិ បត្តយាម
 ឯវំ ន មុទ្ទោស្មិ សុណោហិ កត្តេ ។
 ន ចាបិ មេ ទុក្ខហិតត្ថិ កិញ្ចិ
 ហទយេន តេ ធម្មលទ្ធលោ ឆាកា
 ឥវន្ទតី ឆាកកញ្ញំ ទទន្ទិ
 តស្មា អហំ តុយ្ហំ វឆាយ យុត្តោ
 ឯវំ មមត្តោ មរណោន តុយ្ហំ
 ឥដេវ តំ នរកេ ចាតយិត្វា
 ហឆាន តំ ហទយំ អាណយិស្សំ ។

[១៥៨] ទិប្បំ មមំ ឧទ្ធវ កាតិយាន
 ហទយេន មេ យទិ តេ អត្ថិ កិច្ចំ
 យេកេចិ មេ សាធុ នវស្ស ធម្មា
 សព្វេវ តេ ចាតុករោមិ អដ្ឋ ។

[១៥៩] សោ បុណ្ណាកោ ក្សរំ កត្តសេដ្ឋំ
 នកមុទ្ធនិ ទិប្បំ បតិដ្ឋបេត្វា

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩ សាធុនរធម្មកណ្ណ

បើអ្នកបានដឹងហ្វូទ័យរបស់វិធុរបណ្ឌិត មកដោយធម៌ ហើយ
 នាំមកក្នុងភពនាគនេះ ។ អ្នកត្រូវបាននាងកុមារី ដោយ
 ទ្រព្យជាទីត្រេកអរនុ៎ះ យើងមិនប្រាថ្នាទ្រព្យដទៃក្រៃលែងទេ
 ម្ចាស់បណ្ឌិតជាអាមាត្យ ខ្ញុំមិនវង្វេងដូចអ្នកថាទេ អ្នកចូរ
 ស្តាប់ចុះ ។ មួយទៀត អំពើតិចតួចដែលខ្ញុំប្រកាន់ខុសមិន
 មានទេ កាលខ្ញុំបានហ្វូទ័យរបស់អ្នកដោយធម៌ ពួកនាគនឹង
 ឲ្យនាគកញ្ញាឈ្មោះឥរន្ទតី ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបខ្ញុំលែ
 លកសម្លាប់អ្នក ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រូវការដោយការសម្លាប់
 អ្នកយ៉ាងនេះឯង ខ្ញុំនឹងទម្លាក់អ្នកក្នុងរណ្តៅនេះ សម្លាប់
 អ្នកហើយ នឹងនាំយកតែហ្វូទ័យទៅ ។

[១៥៨] (មហាសត្វ...) ម្ចាស់កច្ចាយនៈ បើអ្នកមានកិច្ចត្រូវការ
 ដោយហ្វូទ័យរបស់ខ្ញុំ ចូរអ្នកលើកខ្ញុំដោយឆាប់រហ័ស ដ្បិត
 សាធុនរធម៌ (ធម៌ល្អរបស់នរៈ) របស់ខ្ញុំណាមួយ ខ្ញុំនឹង
 សម្តែងសាធុនរធម៌ទាំងអស់នោះ ដល់អ្នក ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

[១៥៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះ ដាក់វិធុរបណ្ឌិត ជា
 អាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់អ្នកដែនកុរុ លើកំពូលភ្នំ ឆាប់រហ័ស

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ
 អស្សត្ថមាសីនំ សមេក្ខិយា
 បរិបុច្ឆិ កត្តារមនោមបញ្ញំ ។
 សមុទ្ធតោ មេសិ តុវំ បចាតា
 ហទយេន តេ អន្ធិ មមត្តិ កិច្ចំ
 យេកេចិ តេ សាធុ នវស្ស ធម្មា
 សព្វេវ មេ ចាតុកកោហិ អន្ធិ ។

[១៦០] សមុទ្ធតោ ត្យស្មិ អហំ បចាតា
 ហទយេន មេ យទិ តេ អត្តិ កិច្ចំ
 យេកេចិ តេ សាធុ នវស្ស ធម្មា
 សព្វេវ តេ ចាតុកកោមិ អន្ធិ ។

[១៦១] យាតានុយាយី ន កវាហិ មាលាវ
 អល្ហញ្ច ចាណី បរិវេជ្ជយស្ស
 មា ចស្ស មិត្តេសុ កទាចិ ទុត្តិ
 មា ច វសំ អសតីនំ និកច្ឆេ ។

[១៦២] កចំ នុ យាតំ អនុយាយី ហោតិ
 អល្ហញ្ច^(១) ចាណី ទហាតេ កចំ សោ
 អសតី ច កា កោ បន មិត្តទុញ្ចោ
 អក្កាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្តំ ។

១ ឱ. អទញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឃើញវិធីរូបណ្ឌិតជាអាមាត្យមានប្រាជ្ញាមិនថោកទាប អង្គុយ
ដកដង្ហើមស្រួលហើយ ក៏សាកសួរថា អ្នកគឺខ្ញុំលើកឡើងចាក
រណ្តៅហើយ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំត្រូវការដោយហ្មឺនយរបស់អ្នក
អ្នកចូរសម្តែងសាធុនរធម៌ទាំងអស់នោះ ដល់ខ្ញុំ ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

[១៦០] (មហាសត្វ...) ខ្ញុំគឺអ្នកលើកឡើងចាករណ្តៅហើយ បើអ្នក
ត្រូវការដោយហ្មឺនយរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងសម្តែងសាធុនរធម៌ទាំង-
អស់នោះ ដល់អ្នក ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

[១៦១] ម្ចាស់មាណព អ្នកចូរដើរតាមផ្លូវដែលគេដើរហើយ អ្នកចូររៀរ
គឺកុំដុតបាតដៃទាំងទទឹក អ្នកកុំប្រទូស្តមិត្រ ក្នុងកាលណាមួយ
អ្នកកុំលុះអំណាច នៃស្រីដែលប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ។

[១៦២] (បុណ្ណកយក្ស...) បុគ្គលដែលឈ្មោះថាដើរទៅ កាន់ផ្លូវ ដែល
គេដើរហើយ តើដូចម្តេច គេដុតបាតដៃទាំងទទឹក តើដូចម្តេច
ស្រីដូចម្តេច ឈ្មោះថាស្រីប្រកបដោយអសទ្ធម្ម នរណាឈ្មោះ
ថាជាអ្នកប្រទូស្តមិត្រ ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់សេចក្តីនុះ ។

មហានិបាតេ នវមស្ស វិធុរជាតកស្ស សាធុនរធម្មកណ្ណំ

[១៦៣] អស្សត្ថតំ^(១) ជោបិច ទិដ្ឋបុព្វំ
 យោ អាសនេជោបិ និមន្តយេយ្យ
 តស្សេវ អត្ថំ បុរិសោ ករេយ្យ
 យាតានុយាយីតិ តមាហុ បណ្ឌិតា ។
 យស្សេករត្តិម្បិ យវេ វសេយ្យ
 យត្ថន្ទចានំ បុរិសោ លកេថ
 ន តស្ស ចាបំ មនសាបិ ចិន្តយេ^(២)
 អល្លព្វា ចាណី^(៣) ទហាតេ មិត្តទុព្ពោ ។

យស្ស រុក្ខស្ស ឆាយាយ និសីទេយ្យ សយេយ្យ វា
 ន តស្ស សាខំ កញ្ជេយ្យ មិត្តទុព្ពោ ហិ ចាបកោ ។
 បុណ្ណម្បិ ចេមំ បបរី ធនេន
 ទទ្ធិត្តិយា បុរិសោ សម្មតាយ
 លទ្ធា ខណំ អតិមញ្ញេយ្យ តម្បិ
 តាសំ វសំ អសតីនំ ន កច្ឆេ
 ឯវំ ខោ យាតំ អនុយាយី ហោតិ
 អល្លព្វា ចាណី ទហាតេ បុនេវំ

១ ឱ. អសន្តតំ ។ ម. អសន្តរំ ។ ២ ឱ. មនសាភិចេតយេ ។
 ៣ ឱ. អទុព្ពបាណី ។ ម. អទុព្ពីបាណំ ។

មហានិបាត វិជ្ជរជាតក ទី ៩ សាធុនរធម្មកណ្ណ

[១៦៣] (វិជ្ជរបណ្ឌិត...) បុគ្គលណាអញ្ជើញមនុស្ស ដែលមិន
 ធ្លាប់នៅជាមួយគ្នា ឬមិនធ្លាប់ឃើញគ្នា សូម្បីដោយអាសនៈ
 បុរសត្រូវធ្វើប្រយោជន៍តបស្មង ដល់បុគ្គលនោះឯង បណ្ឌិត
 ទាំងឡាយពោលថា អ្នកនោះឯងជាអ្នកដើរតាមផ្លូវ ដែល
 គេដើរហើយ ។ បុរសស្នាក់នៅក្នុងផ្ទះ របស់បុគ្គលណា
 សូម្បីមួយយប់ បានបាយនិងទឹក ក្នុងសម្លាក់បុគ្គលណា
 មិនត្រូវគិតអំពើអាក្រក់ ដល់បុគ្គលនោះ សូម្បីដោយចិត្ត
 បុគ្គលអ្នកប្រទូស្តមិត្ត ឈ្មោះថាដុតបាតដៃទាំងទទឹក ។

បុគ្គលអង្គុយឬដេក ក្នុងម្លប់ឈើណា មិនត្រូវកាច់មែកឈើនោះ
 ព្រោះថា បុគ្គលប្រទូស្តមិត្ត ជាបុគ្គលអាក្រក់ ។

បុរសណា ឲ្យផែនដីនេះដែលពេញដោយទ្រព្យដល់ស្រីដែល
 ខ្លួនសន្មតថា(ល្អ)ស្រីនោះបានឱកាស (ក្បត់ចិត្ត) គប្បីមើល
 ងាយបុរសនោះវិញ បុគ្គលមិនត្រូវលុះអំណាចស្រីដែលប្រកប
 ដោយអសទ្ធម្មនោះទេ ។ បុគ្គលឈ្មោះថាដើរទៅកាន់ផ្លូវដែល
 គេដើរហើយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាដុតបាតដៃទាំងទទឹកយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អសតី ច សា សោ បន មិត្តទុញ្ញោ
សោ ធម្មិកោ ហោហិ ជហស្សុ អធម្មំ ។
សាធុនរធម្មកណ្ណំ នាម ។

[១៦៤] អវសី អហំ តុយ្ហំ តីហំ អកាវេ
អន្ទេន ចានេន ឧបដ្ឋិតោស្មិ
មិត្តោ មមាសិ វិសជ្ជាមហំ តំ
កាមំ យរំ ឧត្តមបញ្ញា ភច្ច ។
អបិ ហាយតុ ឆាតកុលស្ស អត្តោ
អលម្បិ មេ ឆាតកញ្ញាយ ហេតុ
សោ តំ សកេនេវ សុភាសិតេន
មុត្តោសិ មេ អន្ទ វាយ បញ្ញា ។

[១៦៥] ហន្ទ តុរំ យក្ខ មមម្បិ នេហិ
សស្សុរំ នុ តេ អត្ថំ មយី ចរស្សុ
អហម្បិ ឆាតាធិបតីវិមាណំ
ទក្ខេមិ ឆាតស្ស អទិដ្ឋបុព្វំ ។

[១៦៦] យំ វេ នរស្សុ អហិតាយ អស្សុ
ន តំ បញ្ញោ អរហតិ ទស្សនាយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ស្រីនោះឈ្មោះថាប្រកបដោយអសទ្ធម្ម បុរសនោះឈ្មោះថា
ជាអ្នកប្រទូស្តមិត្ត អ្នកចូរជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ ចូរលះ
បង់អំពើមិនមែនធម៌ចេញ ។

ចប់ សាធុនរធម្មកណ្ណ ។

[១៦៤] (បុណ្ណកយក្ស...) ខ្ញុំបាននៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះរបស់អ្នក អស់
៣ ថ្ងៃ ដែលអ្នកបានទំនុកបម្រុងខ្ញុំដោយបាយនិងទឹក អ្នក
សូមជាមិត្តរបស់ខ្ញុំ ទាំងខ្ញុំក៏លែងអ្នកដែរ ម្ចាស់បណ្ឌិតមាន
ប្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ ចូរអ្នកអញ្ជើញទៅកាន់ផ្ទះរបស់អ្នក តាម
ប្រាជ្ញាចុះ ។ ទាំងសេចក្តីត្រូវការរបស់ត្រកូលនាគ ក៏សាប
សូន្យទៅចុះ អំពើព្រោះហេតុនៃនាងនាគកញ្ញាក៏ល្មមដល់ខ្ញុំ
ហើយ ម្ចាស់អ្នកមានប្រាជ្ញា អ្នកបានរួចចាកការសម្លាប់របស់
ខ្ញុំ ក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រោះសុភាសិតជារបស់ខ្លួន ។

[១៦៥] (ព្រះមហាសត្វ...) ម្ចាស់យក្ស ឈ្លើយ អ្នកចូរនាំខ្ញុំទៅ
កាន់សម្លាក់ឪពុកក្មេក របស់អ្នកចុះ អ្នកចូរប្រព្រឹត្តឲ្យជា
ប្រយោជន៍ចំពោះខ្ញុំ ដ្បិតខ្ញុំចង់ឃើញនាគរាជជាអធិបតី និង
វិមានរបស់នាគរាជ ដែលខ្ញុំមិនធ្លាប់ឃើញ ។

[១៦៦](បុណ្ណកយក្ស...) របស់ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ មិនជាប្រយោ-
ជន៍ដល់នរជន ជនមានប្រាជ្ញា មិនគួរឃើញ របស់នោះទេ

មហានិបាតេ នវមស្ស វិទុរជាតកស្ស កាលាគិរិកណ្ណំ

អថ កោន វណ្ណោន អមិត្តកាមំ
តុវមិច្ឆសិ ឧត្តមបញ្ញ កន្តំ ។

[១៦៧] អន្ធា បជាជានិ អហាម្យិ ឯតំ
ន តំ បញ្ញោ អរហតិ ទស្សនាយ
ចាបញ្ច មេ នត្តិ កតំ កុហិញ្ចិ
តស្មា ន សន្តោ មរណាភមាយ ។

[១៦៨] ហន្ធុ ច ហនំ អតុលានុការំ
មយា សហ ទក្ខុសិ ឯហិ កត្ត
យត្តច្ឆតិ នច្ចកីតេហិ ជាកោ
រាជា យថា វេស្សវេណា និឡិញ្ញំ ។
តំ ជាកកញ្ញា ចរិតំ កណោន
និកីឡិតំ និច្ចមហោ ច វត្តិ
បហុតមាល្យំ ពហុបុប្ផនន្តំ
ឱកាសតិ វិជ្ជុវិទ្ធុលិក្ខេ ។
អន្តោន ចានេន ឧបេតរូបំ
នច្ចេហិ កីតេហិ ច វាទិតេហិ
បរិបូរំ កញ្ញាហិ អលន្តតាហិ
ឧបសោភតិ វត្តបិលន្ធនេន ។

មហានិបាត វិចុរជាតក ទី ៩ កាលាគិរិកណ្ណ

ម្នាលបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ កាលបើដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញា
ទៅកាន់ស្រុករបស់សត្រូវ ដោយហេតុដូចម្តេច ។

[១៦៧] (ព្រះមហាសត្វ...) ខ្ញុំប្រាកដជាដឹងហេតុនេះ ជនមានប្រាជ្ញា
មិនគួរឃើញសត្រូវនោះទេ តែអំពើអាក្រក់ ខ្ញុំមិនបានធ្វើទុក
ក្នុងទីណាមួយ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំមិនរង្ស៊ីសចំពោះសេចក្តី
ស្លាប់ដែលនឹងមកដល់ឡើយ ។

[១៦៨] (បុណ្ណកយក្ស...) ម្នាលអ្នកជាអាមាត្យ បើដូច្នោះ អ្នកនឹង
ឃើញឋាន ដែលមានអានុភាពប្រៀបមិនបាន ជាមួយនឹងខ្ញុំ
អ្នកចូរមកចុះ នាគរមែងនៅដោយការរំនឹងប្រៀងក្នុងទីណា
ដូចជាព្រះបាទវេស្សវរ្ម័ណ នៅក្នុងរាជធានីឈ្មោះនិឡិញ្ញៈ ។
ទីនោះមានពួកនៃនាងនាគកញ្ញាត្រាប់ទៅដោយពួកៗ លេង
អស់ថ្ងៃនិងយប់ជានិច្ច ជាទីមានផ្កាកម្រងច្រើន ដេរជាស
ដោយផ្កាឈើច្រើនបែប ភ្លឺផ្នែកដូចផ្នែកបន្ទោរព្វដ៏អាកាស ។
ភពនៃនាគនោះ មានភាពសម្បូណ៍ដោយបាយនិងទឹក និង
ការរំប្រៀងប្រគំ បរិបូណ៌ដោយពួកនាងនាគកញ្ញា ដែល
តាក់តែងខ្លួន ដោយសំពត់ និងគ្រឿងប្រដាប់ល្អធ្វើតាម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [១៦៩] សោ បុណ្ណកោ ក្ស័នំ កត្តសេដ្ឋំ
 និសីទយំ បច្ឆតោ អាសនស្មិ
 អាទាយ កត្តារមនោបញ្ញំ
 ឧបាទយំ ភវនំ^(១) នាគរញ្ញោ ។
 បត្យាន ហនំ អតុលានុការំ
 អដ្ឋាសិ កត្តា បច្ឆតោ បុណ្ណកស្ស
 សាមគ្គិយេក្ខិ បន នាគរាជា
 បុព្វេវ ជាមាតរមជ្ឈកាសថ ។
- [១៧០] យំ នុ ត្វំ អកមា មនុស្សលោកំ
 អន្ទេសមាដោ ហទយំ បណ្ឌិតស្ស
 កច្ចិ សមិទ្ធន ឥទានុបត្តោ
 អាទាយ កត្តារមនោមបញ្ញំ ។
- [១៧១] អយំ ហិ សោ អាគតោ យំ ត្វមិច្ឆសិ
 ធម្មេន លទ្ធា មម ធម្មចាលោ
 តំ បស្សថ សម្មុទា កាសមានំ
 សុខោ ហវេ សប្បវិសេហិ សដ្ឋិមោ ។

កាលាគិរិកណ្ណំ នាម ។

១ ម. វសនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៦៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះ បានអញ្ជើញវិជុរបណ្ឌិត
ជាអាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់អ្នកដែនកុរុឲ្យអង្គុយលើអាសនៈអំពី
ខាងក្រោយ នាំវិជុរបណ្ឌិតជាអាមាត្យមានប្រាជ្ញាមិនថោកទាប
ចូលទៅកាន់ភពនៃនាគរាជ ។ វិជុរបណ្ឌិតជាអាមាត្យលុះដល់
ទីដែលមានអានុភាពប្រៀបមិនបានក៏ឈរខាងក្រោយបុណ្ណ-
កយកុស ចំណែកនាគរាជ ក្រឡេកមើលឃើញបុណ្ណកយក្ស
មានសេចក្តីស្មោះសរ បានត្រាស់នឹងកូនប្រសាមុនថា

[១៧០] (នាគរាជ...) អ្នកកាលស្វែងរកហ្វូទ័យរបស់បណ្ឌិត បាន
ទៅកាន់មនុស្សលោក ហើយនាំអាមាត្យមានប្រាជ្ញាមិនថោក
ទាបមកដល់ក្នុងទីនេះ ដោយស្ម័គ្រហើយឬ ។

[១៧១] (បុណ្ណកយក្ស...) ព្រះអង្គប្រាថ្នាបណ្ឌិតណា បណ្ឌិតនោះ
មកដល់ហើយ បណ្ឌិតអ្នករក្សាធម៌ គឺខ្ញុំព្រះអង្គរកបានមក
ដោយធម៌ហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតបណ្ឌិតនោះ ដែលកំពុង
និយាយក្នុងទីចំពោះព្រះភ័ក្ត្រនៃព្រះអង្គ ការជួបជុំដោយសប្បុ-
រសទាំងឡាយ ជាហេតុនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ដោយពិត ។

ចប់ កាលាគិរិកណ្ណ ។

មហានិបាតេ នវមំ វិចារជាតកំ

[១៧២]	អទិដ្ឋបុព្វំ ទិស្វាន	មច្ចោ មច្ចុកយដ្ឋិតោ
	ព្យម្ហិតោ ធាតិវាទេសិ	ន ឥទំ បញ្ញាវតោមិវ ។

[១៧៣]	ន ចម្ហិ ព្យម្ហិតោ ធាត	ន ច មច្ចុកយដ្ឋិតោ
	ន វជ្ជោ អភិវាទេយ្យ	វជ្ជំ វា ធាតិវាទេយេ ។

កងំ នុ អភិវាទេយ្យ	អភិវាទាបយេថ វេ
-------------------	----------------

យំ នរោ ហន្តុ មិច្ឆេយ្យ	តំ កម្មំ នុបបដ្ឋតិ ។
------------------------	----------------------

[១៧៤]	ឯវមេតំ យថា ព្រុសិ	សច្ចំ កាសសិ បណ្ឌិត
	ន វជ្ជោ អភិវាទេយ្យ	វជ្ជំ វា ធាតិវាទេយេ ។

កងំ នុ អភិវាទេយ្យ	អភិវាទាបយេថ វេ
-------------------	----------------

យំ នរោ ហន្តុមិច្ឆេយ្យ	តំ កម្មំ នុបបដ្ឋតិ ។
-----------------------	----------------------

[១៧៥]	អសស្សតំ សស្សតំ	នុ តវយិទំ វិមាទំ
-------	----------------	------------------

ឥទ្ធិ ជុតិ ពលរិយុបបត្តិ

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩

[១៧២] (នាគរាជ...) អ្នកជាមនុស្សមានមច្ចុភ័យគ្របសង្កត់ តក់ស្លុត ព្រោះឃើញភពនាគ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឃើញ ទើបមិនថ្វាយបង្គំ (ខ្ញុំ) ដំណើរនេះ មិនមែនជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាទេ ។

[១៧៣] (មហាសត្វ...) បពិត្រនាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមែនជាអ្នកតក់ស្លុតទេ មិនមានមច្ចុភ័យគ្របសង្កត់ទេ ព្រោះអ្នកទោសដែលត្រូវគេសម្លាប់ មិនគប្បីថ្វាយបង្គំ (នូវពេជ្ឈយាត) ឬពេជ្ឈយាតក៏មិនគប្បីថ្វាយបង្គំ អ្នកទោសដែលត្រូវគេសម្លាប់ដែរ ។ ជនប្រាថ្នាសម្លាប់អ្នកណា គប្បីថ្វាយបង្គំ(អ្នកនោះ) ឬឲ្យ (អ្នកនោះ) ថ្វាយបង្គំ (ខ្លួន)ដូចម្តេចកើត កម្មនោះ មិនសម្រេចទៅជាអ្វីទេ ។

[១៧៤] (នាគរាជ...) ម្ចាស់បណ្ឌិត ដំណើរនេះ ដូចអ្នកពោលមែន អ្នកពោលពាក្យពិត អ្នកទោសដែលត្រូវគេសម្លាប់ មិនគប្បីថ្វាយបង្គំពេជ្ឈយាត ឬពេជ្ឈយាតក៏មិនគប្បីថ្វាយបង្គំអ្នកទោស ដែលត្រូវគេសម្លាប់ដែរ ។ នរជនប្រាថ្នាសម្លាប់អ្នកណា គប្បីថ្វាយបង្គំ (អ្នកនោះ) ឬឲ្យ(អ្នកនោះ) ថ្វាយបង្គំ(ខ្លួន)ដូចម្តេចកើត កម្មនោះ មិនកើតទៅជាអ្វីទេ ។

[១៧៥] (មហាសត្វ...) វិមាននេះ ទាំងឫទ្ធិ សេចក្តីរុងរឿង កម្លាំងកាយ សេចក្តីព្យាយាម និងការកើត (ក្នុងភពនាគ) របស់ព្រះអង្គ មិនទៀង តែដូចជារបស់ទៀង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុច្ឆាមិ តំ នាគរាជេតមត្ថំ
 កចំ នុ តេ លទ្ធមិទំ វិមាទំ ។
 អទិច្ច លទ្ធ�ំ បរិណាមជន្តេ
 សយំ កតំ ឧទាហុ ទេវេហិ និទ្គំ
 អក្កា មេ នាគរាជេតមត្ថំ
 យថេវ តេ លទ្ធមិទំ វិមាទំ ។

[១៧៦] នាទិច្ច លទ្ធ�ំ ន បរិណាមជម្មេ
 ន សយំ កតំ នាមិ ទេវេហិ និទ្គំ
 សកេហិ កម្មេហិ អចាបកេហិ
 បុញ្ញេហិ មេ លទ្ធមិទំ វិមាទំ ។

[១៧៧] កិទ្កេ វតំ កិម្សន ព្រហ្មចរិយំ
 កិស្ស សុចិណ្ណាស្ស អយំ វិទាកោ
 ឥទ្ធិ ជុតិ ពលរិយុបបត្តិ
 ឥទព្វា តេ នាគ មហាវិមាទំ ។

[១៧៨] អហាព្វា ភរិយា ច មនុស្សលោកេ
 សទ្ធា ឧកោ ទានបតិ អហុម្ហា
 ឱទានភូតំ មេ យំ តទាសិ
 សន្តប្បិតា សមណព្រហ្មណា ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រនាគរាជ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរសេចក្តីនុ៎ះ នឹងព្រះអង្គថា
វិមាននេះព្រះអង្គបានហើយដោយប្រការដូចម្តេច ។ វិមាននេះ
ព្រះអង្គបានព្រោះអាស្រ័យ (ភពនាគ) ឬកើតអំពីរដូវប្រែប្រួល
ឬព្រះអង្គកសាងដោយព្រះអង្គឯង ឬមួយទេវតាថ្វាយ បពិត្រ
នាគរាជ វិមាននេះព្រះអង្គបានហើយដោយប្រការណា សូម
ព្រះអង្គប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[១៧៦] (នាគរាជ...) វិមាន (នេះ) មិនមែនខ្ញុំបាន ព្រោះអាស្រ័យ
(ភពនាគ) មិនមែនកើតអំពីរដូវប្រែប្រួល មិនមែនខ្ញុំធ្វើខ្លួនឯង
ទាំងមិនមែនទេវតាឲ្យទេ វិមាននេះខ្ញុំបាន ដោយបុញ្ញកម្ម
មិនអាក្រក់របស់ខ្លួន ។

[១៧៧] (មហាសត្វ...) អ្វីជាវត្ថុរបស់ព្រះអង្គ អ្វីជាព្រហ្មចរិយៈរបស់
ព្រះអង្គ បពិត្រនាគ ឫទ្ធិ សេចក្តីរុងរឿង កម្លាំងកាយ សេចក្តី
ព្យាយាមនិងការកើត (ក្នុងភពនាគ ទាំងវិមានធំរបស់ព្រះអង្គ
នេះ នេះជាផលនៃកម្ម ដែលព្រះអង្គសន្សំល្អហើយ ដូចម្តេច ។

[១៧៨] (នាគរាជ...) ខ្ញុំនឹងភរិយា ទាំងពីរនាក់ (កាលនៅ)ក្នុង
មនុស្សលោក ជាអ្នកមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុង
កាលនោះ ផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ដូចជាអណ្ណាង (នៃមហាជន)ទាំង
ពួកសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំក៏បានឲ្យឆ្កែតស្តាប់ស្តល់

មហានិបាតេ នវមំ វិទុរជាតកំ

មាលញ្ច កន្ធាញ្ច វិលេបនញ្ច
 បដិបិយំ សេយ្យេមុបស្សយញ្ច
 អច្ឆានំ សាយនមន្តចានំ
 សក្កច្ច ទាណិនិ អនម្ព តត្ថ ។
 តំ មេ វតំ តម្បន ព្រហ្មចរិយំ
 តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិចាកោ
 ឥទ្ធិ ជុតិ ពលរិយ្យបបត្តិ
 ឥនញ្ច មេ ធីរ មហាវិមាណំ ។

[១៧៩] ឯវញ្ច តេ លទ្ធិមិទំ វិមាណំ
 ជាណសិ បុញ្ញាន ផល្លបបត្តិ
 តស្មា ហិ ធម្មញ្ញា អប្បមត្តោ
 យថា វិមាណំ បុន មារសេសិ ។

[១៨០] នយីធម្ម សន្តិ សមណាព្រាហ្មណា ច
 យេសន្តចានានិ ទទេមុ កត្តេ
 អក្កាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្តំ
 យថា វិមាណំ បុន មារសេម ។

[១៨១] កោតិ ហិ តេ សន្តិ ឥធូបបដ្ឋា
 បុត្តា ច ទារា អនុជីវិនោ ច

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩

ខ្ញុំ(កាលនៅ) ក្នុងកាលចម្បានគរនោះ បានឲ្យទានដោយ
គោរព គឺឲ្យកម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប គ្រឿង
ប្រទីប ទីដេក ទីសម្អាតអាស្រ័យ សំពត់សម្រាប់ស្លៀក
ដណ្តប់ កម្រាលដេក បាយ ទឹក ។ នោះជាវត្ថុ នោះជាព្រហ្ម-
ចរិយៈរបស់ខ្ញុំ នៃអ្នកប្រាជ្ញ ឯប្ញទ្ធិ សេចក្តីរុងរឿង កម្លាំង
កាយ សេចក្តីព្យាយាម និងការកើត (ក្នុងភពនាគ) ទាំងវិមាន
ធំរបស់ខ្ញុំនេះ នេះជាផលនៃកម្មដែលខ្ញុំសន្សំហើយនោះ ។

[១៧៩] (មហាសត្វ...) បើវិមាននេះ ព្រះអង្គបានហើយយ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថា ព្រះអង្គជ្រាបកំណើត នៃផលរបស់បុណ្យ ព្រោះ
ហេតុនោះ ព្រះអង្គកុំប្រហែស សូមប្រព្រឹត្តធម៌ ជាហេតុ
ឲ្យបានគ្រប់គ្រងវិមាននេះ តទៅទៀត ។

[១៨០] (នាគរាជ...)នៃបណ្ឌិតជាអាមាត្យ ខ្ញុំគប្បីឲ្យបាយនិងទឹកដល់
ពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ណា ពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍
នោះ មិនមានក្នុងភពនាគនេះទេ ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរច្រាប
សេចក្តីនុ៎ះ ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំនៅគ្រប់គ្រងវិមានតទៅ ។

[១៨១] (មហាសត្វ...) ពួកនាគ គឺបុត្រ ភរិយា និងអ្នករស់
នៅដោយសារ ដែលចូលមកកើត ក្នុងភពនាគនេះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តេសុ តុំ វេសា កម្មនា ច
អសម្បទុដ្ឋោ ច ភវាហិ និច្ចំ ។

ឯវំ តុំ នាត អសម្បទោសំ
អនុចាលយ វេសា កម្មនា ច
បត្តា ឥធិ យាវតាយុកំ វិមាណេ
ឧទ្ធិំ ឥតោ កច្ឆសិ ទេវលោកំ ។

[១៨២] អន្ធា ហិ សោ សោចតិ រាជសេដ្ឋោ
តយា វិនា យស្ស តុំ សទិញោ
ទុក្ខបដិភោមិ តយា សមេច្ច
វិទ្ធោយ្យ ចោសោ សុខមាតុរោមិ ។

[១៨៣] អន្ធា សតំ ភាសសិ នាត ធម្មំ
អនុត្តរំ អត្ថបទំ សុចិណ្ណំ
ឯតាទិសិយាសុ ហិ អាបទាសុ
បញ្ញាយតេ មាទិសានំ វិសេសោ ។

[១៨៤] អក្ខាហិ នោ តាយំ មុទានុលទ្ធោ
អក្ខាហិ នោ តាយំ អទេសិ ជូតេ
ធម្មេន លទ្ធោ ឥតិមាយមាហា
កចំ តុំ ហត្ថមិមស្សមាតតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ក្នុងពួកនាគនោះ ដោយពាក្យ
ឬដោយការងារ អស់កាលជានិច្ច ។ បពិត្រនាគ សូមព្រះអង្គ
រក្សាសេចក្តីមិនប្រទូស្តដោយពាក្យឬដោយការងារយ៉ាងនេះចុះ
ព្រះអង្គនឹងបិតនៅក្នុងវិមាននេះ រហូតអស់ព្រះជន្មាយុ ហើយ
នឹងបានទៅកាន់ទេវលោក ជាន់ខាងលើ អំពីភពនាគនេះ ។

[១៨២] (នាគរាជ...) អ្នកជាអាមាត្យរបស់ព្រះរាជាណា ព្រះរាជាដ៏
ប្រសើរនោះ បើរៀនចាកអ្នកហើយ រមែងសោកស្តាយ
ដោយពិត បុរសសូម្បីត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ឬសូម្បី
មានជំងឺធ្ងន់ បើបានជួបនឹងអ្នកហើយ ក៏នឹងបានសុខវិញ ។

[១៨៣] (មហាសត្វ...) បពិត្រនាគ ព្រះអង្គពោលធម៌របស់សប្បុ-
រសជាធម៌ប្រសើរ ជាចំណែកនៃប្រយោជន៍ដែលសន្សំល្អ
ដោយពិត ឯសេចក្តីវិសេសរបស់បណ្ឌិតទាំងឡាយ បែបខ្ញុំ
ព្រះអង្គ រមែងប្រាកដក្នុងអន្តរាយទាំងឡាយបែបនេះ ។

[១៨៤] (នាគរាជ...) អ្នកចូរច្រាប់យើងមកចុះ បុណ្ណកយក្សនេះ
បានអ្នកមកដោយទទេឬ អ្នកចូរច្រាប់យើងមកចុះ បុណ្ណក-
យក្សនេះ ឈ្នះអ្នកដោយល្បែងភ្នាល់ឬ បុណ្ណកយក្សនេះ
បាននិយាយថា បណ្ឌិតខ្ញុំបាននាំមកដោយធម៌ តើអ្នកមកនៅ
ក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃបុណ្ណកយក្សនេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

មហានិបាតេ នវមំ វិច្ឆរជាតកំ

[១៨៥] យោ មិស្សុរោ តត្ថ អហោសិ រាជា
 តមាយមក្ខេហិ អជេសិ ជូតេ
 សោ មំ ជិតោ រាជា ឥមស្សុនាសិ
 ធម្មេន លទ្ធាស្មិ អសាហាសេន ។

[១៨៦] មហោរតោ អត្តមនោ ឧទក្កោ
 សុត្វាន ជីវស្សុ សុកាសិតានិ
 ហត្ថេ កហេត្វាន អនោមបញ្ញំ
 ចាវេក្ខិ ភរិយាយ តទា សកាសេ ។

យេន តំ វិមលេ បណ្ណា យេន ភត្តំ ន រុច្ឆតិ
 ន ច មេតាទីសោ វណ្ណោ អយមេសោ តមោនុនោ ។
 យស្ស តេ ហទយេនត្ថោ អាភតោយំ បកដ្ឋំរោ
 តស្ស វាក្យំ និសាមេហិ ទុល្លកំ ទស្សនំ បុន ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩

[១៨៥] (មហាសត្វ...) ព្រះរាជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គណា ជាជំក្នុងក្រុងឥន្ទបត្ត ដែនកុរុនោះ បុណ្ណកយក្សនេះ បានឈ្នះល្បែងស្កានឹងព្រះរាជានោះដោយការភ្នាល់ ព្រះរាជាដែលបុណ្ណកយក្សឈ្នះហើយនោះ បានប្រទានខ្ញុំព្រះអង្គ ដល់បុណ្ណកយក្សនេះ បុណ្ណកយក្សឈ្នោះ ថាបានខ្ញុំព្រះអង្គមកដោយធម៌ មិនមែនដោយការកំហែងទេ ។

[១៨៦] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) នាគរាជដ៏ប្រសើរ មានចិត្តត្រេកអររីករាយ ហើយ ព្រោះបានស្តាប់សុភាសិតនៃវិធុរណ្ឌិត ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏ចាប់ដៃវិធុរណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាមិនថោកទាប នាំចូលទៅក្នុង សម្នាក់នៃនាងវិមលាជាភរិយា ក្នុងកាលនោះ (ត្រាស់ថា) ម្ចាស់នាងវិមលា នាងមានសម្បុរល្បឿង ដោយហេតុណា ឬនាងមិន ធ្លាញ់បាយ ដោយហេតុណា គុណ (នៃវិធុរណ្ឌិត) បែបនេះ មិន មាន(ដល់នាង) ដោយហេតុនោះទេ វិធុរណ្ឌិតនេះឯង ជាអ្នក បន្ទោបង់នូវងងឹត ។ នាងមានសេចក្តីត្រូវការដោយហ្មឺយរបស់ វិធុរណ្ឌិតណា វិធុរណ្ឌិតនេះ ជាអ្នកធ្វើពន្លឺ មកដល់ហើយ នាង ចូរផ្សំស្តាប់ ពាក្យរបស់វិធុរណ្ឌិតនោះចុះ (ព្រោះ) ការ ជួបប្រទះ (នូវវិធុរណ្ឌិត) ទៀត ជាកិច្ចបានដោយកម្រ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៨៧] ទិស្វាន តំ វិមលា ភ្ជិបញ្ញា
 ទសន្តុលី អញ្ជលី បត្តហេត្វា
 ហដ្ឋេន ភាវេន បតីតរូមា
 ឥច្ចព្រិ ក្ស្រនំ កត្តសេដ្ឋំ ។

អទិដ្ឋបុព្វំ ទិស្វាន មច្ឆោ មច្ចុកយដ្ឋិតោ
 ព្យម្ពិតោ នាភិវាទេសិ ន ឥទំ បញ្ញាវតោមិវ ។

[១៨៨] ន ចម្ពិ ព្យម្ពិតោ នាភិ ន ច មច្ចុកយដ្ឋិតោ
 ន វជ្ជោ អភិវាទេយ្យ វជ្ជំ វា នាភិវាទយេ ។
 កថំ នុ អភិវាទេយ្យ អភិវាទាបយេថ វេ
 យំ នហោ ហានុមិច្ឆេយ្យ តំ កម្មំ នុបបដ្ឋតិ ។

[១៨៩] ឯវមេតំ យថា ព្រូសិ សច្ចំ កាសសិ បណ្ឌិត
 ន វជ្ជោ អភិវាទេយ្យ វជ្ជំ វា នាភិវាទយេ ។
 កថំ នុ អភិវាទេយ្យ អភិវាទាបយេថ វេ
 យំ នហោ ហានុមិច្ឆេយ្យ តំ កម្មំ នុបបដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៨៧] ព្រះនាងវិមលាទ្រង់ទតឃើញវិជុរបណ្ឌិត ដែលជាអ្នកមាន
 ប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដីនោះ ក៏មានព្រះទ័យត្រេកអរសោមន-
 ស្ស ទ្រង់លើកម្រាមដៃទាំង ១០ ផ្គងអញ្ញាលី ហើយត្រាស់នឹង
 វិជុរបណ្ឌិត ជាអាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់អ្នកដែនកុរុយ៉ាងនេះថា
 អ្នកជាមនុស្សមានមច្ចុក័យគ្របសង្កត់ តក់ស្លុត ព្រោះឃើញភពនៃ
 នាគ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឃើញ ទើបមិនថ្វាយបង្គំ(ខ្ញុំ) ដំណើរនេះ
 ដូចមិនមែនជាអាការរបស់បុគ្គលមានប្រាជ្ញាទេ ។

[១៨៨] (មហាសត្វ...) បពិត្រព្រះនាងនាគី ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមែនជាអ្នក
 តក់ស្លុតទេ មិនមានមច្ចុក័យគ្របសង្កត់ទេ អ្នកទោសដែលត្រូវគេ
 សម្លាប់ មិនគប្បីថ្វាយបង្គំ (ពេជ្ឈយាត) ឬពេជ្ឈយាតក៏មិនគប្បី
 ថ្វាយបង្គំអ្នកទោសដែលត្រូវគេសម្លាប់ដែរ ។ ជនប្រាថ្នាសម្លាប់
 អ្នកណា គប្បីថ្វាយបង្គំ (អ្នកនោះ) ឬឲ្យ (អ្នកនោះ) ថ្វាយបង្គំ (ខ្លួន)
 ដូចម្តេចកើត កម្មនោះមិនកើតជាអ្វីទេ ។

[១៨៩] (ព្រះនាងវិមលា...) ម្ចាស់បណ្ឌិត ដំណើរនុ៎ះ ដូចអ្នកពោលមែន
 អ្នកពោលពាក្យពិត អ្នកទោសដែលត្រូវគេសម្លាប់ មិនគប្បីថ្វាយ
 បង្គំពេជ្ឈយាត ឬពេជ្ឈយាតក៏មិនគប្បីថ្វាយបង្គំអ្នកទោសដែលត្រូវ
 គេសម្លាប់ដែរ ។ ជនប្រាថ្នាសម្លាប់អ្នកណាគប្បីថ្វាយបង្គំ(អ្នកនោះ)
 ឬឲ្យ (អ្នកនោះ) ថ្វាយបង្គំ(ខ្លួន) ដូចម្តេចកើត កម្មនោះមិនកើតទេ ។

មហានិបាតេ នវមំ វិច្ឆរជាតកំ

[១៩០] អសស្សតំ សស្សតំ នុ តវយិទំ វិមាណំ
 ឥទ្ធិ ជុតិ ពលវិយ្យបបត្តិ
 បុត្តាមិ តំ នាកកញ្ញេតមត្តំ
 កងំ នុ តេ លទ្ធមិទំ វិមាណំ ។

អទិច្ច លទ្ធិ បរិណាមជន្តេ
 សយំ កតំ ឧទាហុ ទេវេហិ ទិដ្ឋំ
 អក្កាហិ មេ នាកកញ្ញេតមត្តំ
 យថេវ តេ លទ្ធមិទំ វិមាណំ ។

[១៩១] នាទិច្ច លទ្ធិ ន បរិណាមជម្មេ
 ន សយំ កតំ នាបិ ទេវេហិ ទិដ្ឋំ
 សកេហិ កម្មេហិ អចាបកេហិ
 បុញ្ញេហិ មេ លទ្ធមិទំ វិមាណំ ។

[១៩២] កិទ្កេ វតំ កិម្មន ព្រហ្មចរិយំ
 កិស្សុ សុចិណ្ណាស្សុ អយំ វិចាកោ
 ឥទ្ធិ ជុតិ ពលវិយ្យបបត្តិ
 ឥទញ្ច តេ នាតិ មហាវិមាណំ ។

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩

[១៩០] (មហាសត្វ...) វិមាននេះ ទាំងឫទ្ធិ សេចក្តីរុងរឿង សេចក្តី
 ព្យាយាម និងការកើតក្នុងភពនាគរបស់ព្រះនាង មិនទៀង តែ
 ដូចជារបស់ទៀង បពិត្រនាគកញ្ញា ខ្ញុំព្រះអង្គសួរសេចក្តីនុ៎ះ នឹង
 ព្រះនាងថា វិមាននេះ ព្រះនាងបានហើយដោយប្រការដូចម្តេច ។
 វិមានដែលព្រះនាងបាន ព្រោះអាស្រ័យ (ភពនាគ) ឬកើតអំពី
 រដូវប្រែប្រួល ឬព្រះនាងធ្វើខ្លួនឯង ឬមួយទេវតាថ្វាយ បពិត្រ
 នាគកញ្ញា វិមាននេះ ព្រះនាងបានហើយដោយប្រការណា សូម
 ព្រះនាងប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ខ្ញុំ ដោយប្រការនោះ ។

[១៩១] (ព្រះនាងវិមលា...) វិមាននេះមិនមែនខ្ញុំបាន ព្រោះអាស្រ័យ
 ភពនាគ មិនមែនកើតអំពីរដូវប្រែប្រួល មិនមែនធ្វើខ្លួនឯង ទាំង
 មិនមែនទេវតាឲ្យទេ វិមាននេះ ខ្ញុំបានដោយបុញ្ញកម្ម មិន
 អាក្រក់ ជារបស់ខ្លួន ។

[១៩២] (មហាសត្វ...) អ្វីជាវត្ថុ អ្វីជាព្រហ្មចរិយៈរបស់ព្រះនាង បពិត្រ
 ព្រះនាងនាគី ឫទ្ធិ អំណាច សេចក្តីរុងរឿង កម្លាំងកាយ សេចក្តី
 ព្យាយាម និងការកើត(ក្នុងភពនាគ) ទាំងវិមានធំរបស់ព្រះនាង
 នេះ នេះជាផលនៃកម្ម ដែលព្រះនាងសន្សំល្អហើយដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៩៣] អហព្វោ ខោ សាមិកោ ចាបិ មយ្ហំ
 សទ្ធា ឧកោ ទានបតី អហុមាហា
 ឱទានភូតំ មេ យំ តទាសិ
 សន្តប្បិតា សមណព្រាហ្មណា ច ។
 មាលព្វោ កន្ធព្វោ វិលេបនព្វោ
 បដិបិយំ សេយ្យមុបស្សយព្វោ
 អច្ឆាទនំ សាយនមន្តចានំ
 សក្កច្ច ទាណនិ អទម្ហ តត្ថ ។
 តំ មេ រតំ តម្បនព្រហ្មចរិយំ
 តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិចាកោ
 តទ្ធិ ជុតិ ពលរិយូបបត្តិ
 តទព្វោ មេ ដីរ មហារិមាណំ ។

[១៩៤] ឯវព្វោ តេ លទ្ធិមិទំ វិមាណំ
 ជាទាសិ បុញ្ញាន ផលូបបត្តិ
 តស្មាហិ ធម្មញ្ញា អប្បមត្តា
 យថា វិមាណំ បុន មារសេសិ ។

[១៩៥] នយីធម សន្តិ សមណព្រាហ្មណា ច
 យេសន្តចាណនិ ទទេមុ កត្តេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៩៣] (ព្រះនាងវិមលា...) ខ្ញុំនិងស្វាមីទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជាម្ចាស់ទាន ផ្ទះរបស់ខ្ញុំដូចអណ្ណាងជាទីចុះផឹកនៃ (មហាជន) ទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំក៏បានឲ្យឆ្អែតស្តប់ស្តល់ ។ ខ្ញុំ (កាលនៅ) ក្នុងកាលចម្បានគរនោះ បានឲ្យទានដោយគោរព គឺឲ្យផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប គ្រឿងប្រទីប ទី ដេក ទីសម្អាតអាស្រ័យ សំពត់សម្រាប់ស្លៀកដណ្តប់ កម្រាលដេក បាយនិងទឹក ។ នោះជាវត្ថុ នោះជាព្រហ្មចរិយៈ របស់ខ្ញុំ នៃអ្នកប្រាជ្ញ ឯបុទ្ធិ សេចក្តីរុងរឿង កម្លាំងកាយ សេចក្តីព្យាយាម និងការកើត (ក្នុងភពនាគ) ទាំងវិមានធំ របស់ខ្ញុំនេះ នេះជាផលនៃកម្មដែលខ្ញុំសន្សំល្អហើយនោះ ។

[១៩៤] (មហាសត្វ...) បើវិមាននេះ គឺព្រះនាងបានហើយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ព្រះនាងជ្រាបកំណើត នៃផលរបស់បុណ្យទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះនាងកុំប្រហែស សូមប្រព្រឹត្ត ធម៌ ជាហេតុឲ្យបានគ្រប់គ្រងវិមាននេះតទៅ ។

[១៩៥] (ព្រះនាងវិមលា...) នៃបណ្ឌិត ជាអាមាត្យ ខ្ញុំគប្បីឲ្យបាយ និងទឹក ដល់ពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ណា ពួកសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ (ទាំងនោះ) មិនមានក្នុងភពនាគនេះទេ

មហានិបាតេ នវមំ វិចារជាតកំ

អក្កាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្ថំ
យថា វិមាណំ បុន មារសេម ។

[១៩៦] កោតី ហិ តេ សន្តិ ឥធូបបន្ទា
បុត្តា ច សាមី អនុជីវិនោ ច
តេសុ តុវំ វេសា កម្មនា ច
អសម្បទុដ្ឋា ច កវាហិ និច្ចំ ។
ឯវំ តុវំ នាតិ អសម្បទោសំ
អនុចាលយ វេសា កម្មនា ច
បត្តា ឥធូ យាវតាយុកំ វិមាណេ
ឧច្ចំ ឥតោ កច្ចសិ ទេវលោកំ ។

[១៩៧] អន្ទា ហិ សោ សោចតិ រាជសេដ្ឋោ
តយា វិនា យស្ស តុវំ សទិញោ
ទុក្ខបដិតោមិ តយា សមេច្ច
វិទ្ធោយ្យ ទោសោ សុខមាតុរោមិ ។

[១៩៨] អន្ទា សតំ កាសសិ នាតិ ធម្មំ
អនុត្តរំ អត្ថបទំ សុចិណ្ណំ
ឯតាទិសិយាសុ ហិ អាចាទាសុ
បញ្ញាយតេ មាទិសាណំ វិសេសោ ។

មហានិបាត វិចារជាតក ទី ៩

ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំ
នៅគ្រប់គ្រងវិមានតទៅ ។

[១៩៦] (មហាសត្វ...) ពួកនាគគឺ បុត្រ ស្វាមី និងអ្នករស់នៅដោយ
សារ ដែលកើតមានក្នុងភពនាគនេះ សូមព្រះនាងជាអ្នកមិន
ប្រទូស្តក្នុងពួកនាគនោះ ដោយពាក្យ ឬដោយការងារ អស់
កាលជានិច្ច ។ បពិត្រព្រះនាងនាគី សូមព្រះនាងរក្សាសេចក្តី
មិនប្រទូស្ត សោយពាក្យ ឬដោយការងារយ៉ាងនេះចុះ ព្រះ
នាងនឹងបិតនៅក្នុងវិមាននេះ រហូតអស់ជន្មាយុ ហើយនឹង
បានទៅកាន់ទេវលោក ជាន់ខាងលើ អំពីភពនាគនេះ ។

[១៩៧] (ព្រះនាងវិមលា...) អ្នកជាអាមាត្យរបស់ព្រះរាជាណា ព្រះ
រាជាដ៏ប្រសើរនោះ បើវៀរចាកអ្នកហើយ រមែងសោកស្តាយ
ដោយពិត បុរសសូម្បីត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ឬសូម្បី
មានជំងឺធ្ងន់ បើបានជួបនឹងអ្នកហើយ ក៏នឹងបានសុខវិញ ។

[១៩៨] (មហាសត្វ...) បពិត្រព្រះនាងនាគី ព្រះនាងពោលធម៌របស់
សប្បុរស ជាធម៌ប្រសើរ ជាចំណែកនៃប្រយោជន៍ ដែលសន្សំ
ល្អដោយពិត ឯសេចក្តីវិសេសរបស់បណ្ឌិតទាំងឡាយ បែប
ខ្ញុំព្រះអង្គ រមែងប្រាកដក្នុងអន្តរាយទាំងឡាយបែបនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៩៩] អក្ខាហិ នោ តាយំ មុទ្ធានុលទ្ធា
 អក្ខាហិ នោ តាយំ អនេសិ ជូតេ
 ធម្មេន លទ្ធា ឥតិមាយាមាហា
 កថំ តុំ ហត្ថមិមស្សមាភតោ ។

[២០០] យោ មិស្សុរោ តត្ថ អហោសិ រាជា
 តមាយមក្ខេហិ អនេសិ ជូតេ
 សោ មំ ដីតោ រាជា ឥមស្សនាសិ
 ធម្មេន លទ្ធាស្មិ អសាហាសេន ។

[២០១] យថេវ វុណោ នាតោ បញ្ញំ បុច្ឆិត្ត បណ្ឌិតំ
 តថេវ នាភកកញ្ញាបិ បញ្ញំ បុច្ឆិត្ត បណ្ឌិតំ ។
 យថេវ វុណំ នាតំ ដីរោ តោសេសិ បុច្ឆិតោ
 តថេវ នាភកកញ្ញាម្បិ ដីរោ តោសេសិ បុច្ឆិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

- [១៩៩] (ព្រះនាងវិមលា...) អ្នកចូរច្រាប់យើងមកចុះ បុណ្ណកយក្ស
 នេះបានអ្នកមក ដោយទទេប្ប អ្នកចូរច្រាប់យើងមកចុះ
 បុណ្ណកយក្សនេះ ឈ្នះអ្នកដោយល្បែងភ្នាល់ឬ បុណ្ណកយក្ស
 នេះបាននិយាយថា បណ្ឌិតខ្ញុំបានមកដោយធម៌ តើអ្នកមក
 នៅក្នុងកណ្តាប់ដៃបុណ្ណកយក្សនេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។
- [២០០] (មហាសត្វ...) ព្រះរាជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គណា ជាធំក្នុងក្រុងតន្ត្រ-
 បត្ត ដែនកុរុនោះ បុណ្ណកយក្សនេះ បានឈ្នះល្បែងស្កានឹង
 ព្រះរាជានោះ ដោយការភ្នាល់ ព្រះរាជាដែលបុណ្ណកយក្ស
 ឈ្នះហើយនោះ បានប្រទានខ្ញុំព្រះអង្គដល់បុណ្ណកយក្សនេះ
 ឯបុណ្ណកយក្ស ឈ្មោះថាបានខ្ញុំព្រះអង្គដោយធម៌ មិនមែន
 ដោយកំហែងទេ ។
- [២០១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) វរុណនាគបានសួរប្រស្នានឹងវិជុរបណ្ឌិត
 យ៉ាងណា ព្រះនាងនាគកញ្ញា ក៏បានសួរប្រស្នានឹងវិជុរបណ្ឌិត
 យ៉ាងនោះដែរ ។ វិជុរបណ្ឌិត ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដែលវរុណនាគ
 ត្រាស់សួរហើយ ក៏បានញ៉ាំងវរុណនាគឲ្យត្រេកអរ យ៉ាងណា
 វិជុរបណ្ឌិត ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដែលព្រះនាងនាគកញ្ញាសួរហើយ
 ក៏បានញ៉ាំងព្រះនាងនាគកញ្ញា ឲ្យត្រេកអរ យ៉ាងនោះដែរ ។

មហានិបាតេ នវមំ វិធុរជាតកំ

ឧកោបិ តេ អត្តមនេ វិទិត្វា
 មហោរកំ នាគកញ្ញញ្ច ដីរោ
 អច្ចម្ពី អត្ថិតោ អលោមហាដ្ឋោ
 ឥច្ចព្រិ រុណំ នាគរាជំ ។
 មា រោធិយិ^(១) នាគ អយាហាមស្មិ
 យេន តវ អត្តោ ឥទំ សរិរិ
 ហនយេន មំសេន ករោហិ កិច្ចំ
 សយំ ករិស្សាមិ យថាមតិទ្កេ ។
 [២០២] បញ្ញា ហវេ^(២) ហនយំ បណ្ឌិតានំ
 តេ ត្យម្ព បញ្ញាយ មយំ សុត្តដ្ឋា
 អនូននាមោ លភតដ្ឋ ទារំ
 អដ្ឋេវ តំ កុរុយោ ចាបយាតុ ។
 [២០៣] ស បុណ្ណាកោ អត្តមនោ ឧទត្តោ
 ឥរន្ទតី នាគកញ្ញំ លភិត្វា
 ហដ្ឋេន ការេន បតីត្យទោ
 ឥច្ចព្រិ កុរុនំ កត្តសេដ្ឋំ ។

១ ឱ. មា រោធិយិ ។ អដ្ឋកថាយំ មា រោធិយិ ។ ២ ឱ. បញ្ញា ភវេ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩

វិធុរបណ្ឌិត ជាអ្នកប្រាជ្ញ លុះដឹងច្បាស់ថានាគរាជដ៏ប្រសើរ និង
 នាងនាគកញ្ញាទាំងពីរព្រះអង្គនោះ មានព្រះទ័យរីករាយហើយ
 ក៏មិនតក់ស្លុត មិនខ្លាច មិនព្រឺរោម បានទូលវរុណនាគរាជដូច្នោះ
 ថា បពិត្រនាគ ព្រះអង្គកុំខ្វាល់ឡើយ ខ្ញុំនេះហើយជាសេចក្តីត្រូវ
 ការរបស់ព្រះអង្គ នេះសរីរៈ សូមព្រះអង្គធ្វើកិច្ចដោយសាច់
 ហ្វូទ័យចុះ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាមអធ្យាស្រ័យរបស់ព្រះអង្គដោយខ្លួនឯង ។

[២០២] (នាគរាជ...) បញ្ញាហ្នឹងឯង ជាដួងហ្វូទ័យរបស់បណ្ឌិតទាំង-
 ឡាយ យើងទាំងនោះត្រេកអរក្រៃលែង ដោយប្រាជ្ញារបស់
 អ្នក យក្សមានឈ្មោះមិនខ្វះខាត គឺបុណ្ណកៈ ចូរបានភរិយាក្នុង
 ថ្ងៃនេះចុះ ចូរញ៉ាំងអ្នកឲ្យទៅដល់ដែនកុរុ ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ។

[២០៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះ មានចិត្តត្រេកអររីករាយ
 ព្រោះបាននាងនាគកញ្ញា ឈ្មោះឥរន្ទតី មានចិត្តត្រេកអរ
 សប្បាយហើយ បានពោលនឹងវិធុរបណ្ឌិត ជាអាមាត្យដ៏
 ប្រសើរ របស់អ្នកដែនកុរុ ដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ភរិយាយ មំ ត្វំ អករិ សមដ្ឋិ
អហញ្ច តេ វិជ្ជុ ករោមិ កិច្ចំ
ឥទញ្ច តេ មណីរតនំ ទទាមិ
អន្លេវ តំ កុរុយោ ចាបយាមិ ។

[២០៤] អនេយ្យមេសា តវ ហោតុ មិត្តិ
ភរិយាយ កច្ចាន បិយាយ សន្ធិ
អាណន្ទចិត្តោ សុមនោ បតីតោ
ទត្វា មណី មញ្ច នយិទ្ធិបត្តំ ។

[២០៥] ស បុណ្ណកោ ក្សនំ កត្តសេដ្ឋំ
និសីទយិ បុរតោ អាសនស្មី
អាជញ្ញមារុយ្ហ អនោមវណ្ណំ
បក្កាមិ វេហាយសមន្តសិក្ខេ ។
មនោ មនុស្សស្ស យថាបិ កច្ឆេ
តតោបិស្ស ទិប្បតវំ អហោសិ
ស បុណ្ណកោ ក្សនំ កត្តសេដ្ឋំ
ឧចានយិ នកវំ ឥន្ទបត្តំ^(១) ។

១ ឱ. អាទាយ កត្តារមនោមញ្ញំ ឧបាសយិ នកវំ ឥន្ទបត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកធ្វើខ្ញុំឲ្យបានព្រមព្រៀងដោយភរិយា បពិត្រវិជុរវណ្ណិត ខ្ញុំ
សូមធ្វើកិច្ច (តបគុណ) ដល់អ្នក ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនេះដល់
អ្នក ទាំងញ៉ាំងអ្នកឲ្យដល់ដែនកុរុ ក្នុងថ្ងៃនេះឯង ។

[២០៤] (មហាសត្វ...)ម្ចាស់កប្បានៈ មេត្រីជាគុណជាតិគឺបុគ្គលផ្ទាញ
មិនបាននេះ ចូរមានដល់អ្នក ព្រមទាំងភរិយាជាទីស្រឡាញ់
អ្នកមានចិត្តត្រេកអរទូទៅ មានចិត្តល្អ មានចិត្តរីករាយឲ្យកែវ
មណីដល់ខ្ញុំហើយ ចូរនាំខ្ញុំទៅកាន់ឥន្ទបត្តនគរចុះ ។

[២០៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះ ឡើងជិះសេះអាជានេយ្យ
មានវណ្ណៈមិនថោកទាប ហើយអញ្ជើញវិជុរវណ្ណិតជាអាមាត្យ
ដ៏ប្រសើររបស់ពួកអ្នកដែនកុរុ ឲ្យអង្គុយលើអាសនៈអំពីខាង
មុខ ហោះទៅឮដ៏អាកាសវេហា ។ ចិត្តរបស់មនុស្សរមែង
ស្ទុះទៅ (កាន់អារម្មណ៍ក្នុងទីឆ្ងាយ) យ៉ាងណា ដំណើរសន្ទុះ
របស់សេះអាជានេយ្យនោះ ក៏ឆាប់រហ័សក្រែកលែងជាងចិត្ត
នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បុណ្ណកយក្សនោះ នាំវិជុរវណ្ណិតជា
អាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់អ្នកដែនកុរុ ទៅកាន់ឥន្ទបត្តនគរ ។

មហានិបាតេ នវមំ វិចារជាតកំ

- [២០៦] ឯតិទ្ធច្ចបត្តំ^(១) នករំ បទិស្សតិ
 រម្មានិ ច អម្ពវនានិ ភាគសោ
 អហាញុ ភរិយាយ សមដ្ឋិត្តោ
 តុវញុ បត្តោសិ សកំ និកេតំ ។
- [២០៧] ស បុណ្ណាកោ ក្ស្រំ កត្តសេដ្ឋំ
 ឱរោបយិត្តា ធម្មសកាយ មជ្ឈេ
 អាជញ្ញមារុយ្ហ អនោមវណ្ណោ
 បក្កាមិ វេហាយសមន្តលិកេ ។
 តំ ទិស្វា រាជា បរមប្បតីតោ
 ឧដ្ឋាយ ពាហាហិ បលិស្សទិត្តា
 អរិកម្មយំ ធម្មសកាយ មជ្ឈេ
 និសីទយិ បមុខំ អាសនស្មី ។
- [២០៨] ត្ថំ នោ វិនេតាសិ រមំវ នដ្ឋំ
 នទ្ធន្តិ តំ កុរុយោ ទស្សនេន
 អក្កាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្តំ
 កមំ បមោក្ខោ អហុ មាណាវស្ស ។

១ ម. ឯហិទ្ធច្ចបត្តំ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩

[២០៦] (បុណ្ណកយក្ស...) នុ៎ះក្រុងឥន្ទបត្ត ដែលឃើញច្បាស់ នុ៎ះព្រៃ
ស្វាយ គួរជាទីរីករាយដោយចំណែកៗ ខ្ញុំក៏បានព្រមព្រៀង
ដោយភរិយា ទាំងអ្នកក៏បានមកដល់ទីលំនៅរបស់ខ្លួន ។

[២០៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុណ្ណកយក្សនោះ ញ៉ាំងវិធុរបណ្ឌិតជា
អាមាត្យដ៏ប្រសើររបស់ពួកអ្នកដែនកុរុ ឲ្យចុះក្នុងកណ្តាលធម្ម-
សភា ហើយឡើងជិះសេះអាជានេយ្យ ជាអ្នកមានវណ្ណៈមិន
ថោកទាប ហោះទៅព្រះអាកាសវេហា ។ ព្រះរាជាទត
ឃើញមហាសត្វនោះហើយ ព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យសោ-
មនស្សដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់ក្រោកឡើងយកព្រះហស្តស្រវាឱប
ទ្រង់មិនបានឲ្យកម្រើក ហើយអញ្ជើញព្រះមហាសត្វឲ្យអង្គុយ
លើអាសនៈក្នុងកណ្តាលធម្មសភា ចំពោះព្រះភ័ក្ត្រ ។

[២០៨] (ព្រះរាជា...) អ្នកជាអ្នកណែនាំយើង ដូចនាយសារថី
នាំយករថដែលបាត់ទៅ (មកឲ្យ) អ្នកដែនកុរុទាំងឡាយ
ត្រេកអរ ព្រោះបានឃើញអ្នក ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់
សេចក្តីនុ៎ះ អ្នករួចអំពីមាណព ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២០៩] យំ មាលារោ ត្យាភិវទិ ជនិទ្ធ
 ន សោ មនុស្សោ នរីរសេដ្ឋ
 យទិ តេ សុតោ បុណ្ណាកោ នាម យក្ខោ
 រញ្ញោ កុវេស្ស ហិ សោ សទិញោ ។
 ភូមិទ្ធកោ វុលោ នាម នាតោ
 ព្រហ្មា សុចី វណ្ណាពលូបបន្នោ
 តស្សានុជំ ដីតំ កាមយានោ
 ឥន្ទតី នាម សា នាគកញ្ញោ ។
 តស្សា សុមជ្ឈាយ បិយាយ ហេតុ
 បតារយិត្ត មរណាយ មយ្ហំ
 សោ ចេវ ភរិយាយ សមន្តិក្ខតោ
 អហញ្ញានុញ្ញាតោ មណិ ច លន្នោ ។

[២១០] វុក្ខោ ហិ មយ្ហំ យវន្តារេ ជាតោ
 បញ្ញាក្ខន្ធនោ សីលមយស្ស សាខា
 អត្តេ ច ធម្មេ ច បិតោ និចាកោ
 ភវិប្បលោ ហត្ថិតវស្សនន្នោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២០៩] (មហាសត្វ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន មានព្យាយាមដ៏ប្រសើរជាងជន ព្រះអង្គត្រាស់ហៅបុរសណាថាមាណាព បុរសនោះមិនមែនជាមនុស្សទេ គឺជាយក្ស ឈ្មោះបុណ្ណកៈ ព្រះអង្គក៏ធ្លាប់បានឮមកហើយ បុណ្ណកយក្សនោះជាអាមាត្យនៃព្រះបាទកុវេរៈ មានស្តេចនាគមួយឈ្មោះវុណៈ គ្រប់គ្រងផែនដី មានទំហំនិងកម្ពស់ស្អាត បរិបូណ៌ដោយពណ៌សម្បុរ និងកម្លាំង ឯបុណ្ណកយក្សនោះ ចង់បានជីវិតជាអនុជាតនៃវុណនាគនោះ (ធ្វើជាប្រពន្ធ) នាងនាគកញ្ញានោះឈ្មោះឥរន្ទតី ។ បុណ្ណកយក្ស ព្យាយាមដើម្បីសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនៃនាងឥរន្ទតីនោះ មានចង្កេះល្អគួរជាទីស្រឡាញ់ ឥឡូវនេះ បុណ្ណកយក្សនោះ បានព្រមព្រៀងដោយភរិយា ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បុណ្ណកយក្សអនុញ្ញាតហើយ ទាំងកែវមណី ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានហើយ ។

[២១០] (ព្រះរាជា...) ដើមឈើដុះទៀបទ្វារដំណាក់របស់យើងមានដើមសម្រេចដោយប្រាជ្ញា មែករបស់ឈើនោះសម្រេចដោយសីល ដើមឈើ(នោះ)សម្រេចដោយប្រាជ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួន តាំងនៅក្នុងអត្តនិងធម៌ មានផ្លែជាបញ្ហគោរស ដេរជាសដោយដំរីគោនិងសេះ ។

មហានិបាតេ នវមំ វិច្ឆរជាតកំ

នច្ចកីតតុរិយាកិណាទិតេ
 ឧច្ឆិដ្ឋ សេនំ បុរិសោ អហោសិ
 សោ នោ អយំ អាភតោ សន្និកេតំ
 រុក្ខស្បឹមស្បាបចិត្តី ករោថ ។
 យេកេចិ វិត្តា មម បច្ចយេន
 សព្វេ តេ ចាតុករោន្តុ អដ្ឋ
 តិញ្ចានិ កត្វាន ឧចាយនានិ
 រុក្ខស្បឹមស្បាបចិត្តី ករោថ ។
 យេកេចិ ពន្ធា មម អត្តិ រដ្ឋេ
 សព្វេ តេ ពន្ធា មោចយន្តុ
 យថេវយំ ពន្ធនស្មា បមុត្តោ
 ឯវមេតេ មុញ្ចេ ពន្ធនស្មា ។
 ឧន្ទុត្តលា មាសមិមំ ករោន្តុ
 មំសោទនំ ព្រាហ្មណា ភក្ខយន្តុ
 អមជ្ជថា មជ្ជរហា បិរុត្តុ
 បុណ្ណាហិ ថាលាហិ បលិស្សតាហិ ។

មហានិបាត វិធុរជាតក ទី ៩

កាលដើមឈើនោះ គឺកកងដោយការរាំ ការច្រៀង និងតន្ត្រី
 បុរស (ខ្មៅម្នាក់) កាត់ដើមឈើនោះ ហើយញ៉ាំងសេនា(ឲ្យ
 រត់ទៅ) បណ្ឌិតនេះទុកដូចជាដើមឈើរបស់យើងនោះ មក
 កាន់លំនៅរបស់ខ្លួនវិញហើយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើសេចក្តី
 កោតក្រែងដើមឈើនេះ ។ ជនទាំងឡាយណានីមួយ មាន
 ចិត្តត្រេកអរ (ដោយយស) ព្រោះបច្ច័យនៃយើង ពួកជន
 ទាំងអស់នោះ ចូរធ្វើ (ចិត្តរបស់ខ្លួន) ឲ្យប្រាកដក្នុងថ្ងៃនេះចុះ
 អ្នកទាំងឡាយធ្វើបណ្តាការឲ្យច្រើន ចូរធ្វើសេចក្តីកោតក្រែង
 ដល់ដើមឈើនេះចុះ ។ ពួកសត្វណានីមួយ ដែលគេចង់
 ទុកក្នុងដែនរបស់យើង ពួកសត្វទាំងអស់នោះចូរឲ្យរួចចាក
 ចំណង់ វិធុរបណ្ឌិតនេះរួចចាកចំណង់យ៉ាងណា ពួកសត្វ
 ទាំងនុ៎ះ គប្បីរួចចាកចំណង់យ៉ាងនោះ ។ ចូរពួកប្រជាជនទុក
 ដាក់នង្គ័ល ធ្វើ(មហោស្រព)អស់មួយខែនេះចុះ ពួកព្រាហ្មណ៍
 ចូរបរិភោគបាយលាយដោយសាច់ ពួកអ្នកមិនផឹកទឹកស្រវឹង
 គួរផឹកទឹកស្រវឹង ចូរផឹកដោយភាជនៈដ៏ពេញហូរហៀរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មហាបទំ និច្ច សម្បយន្ត
តិព្វញ្ច រក្ខំ វិទហន្ត រដ្ឋ
យថាញ្ញមញ្ញំ ន វិហោបយេយ្យំ
រុក្ខស្សិមស្សាបចិត្តិ ករោថ ។

[២០០] ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណា
ពហំ អន្តញ្ច ចានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
ពហំ អន្តញ្ច ចានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
សមាគតា ជានបទា ឆេតមា ច សមាគតា
ពហំ អន្តញ្ច ចានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
ពហុជ្ជនោ បសន្នោសិ ទិស្វា បណ្ឌិតមាគតំ
បណ្ឌិតម្ហិ អនុប្បត្តេ ចេលុក្ខេចោ បវត្តថាតិ ។

វិធុរជាតកំ នវមំ ។

វេស្សន្តរជាតកំ

[២០២] ធុស្សតិ វរណ្ណារកេ វរស្ស ទសទា វរេ
បបព្យា ចារុបុព្វង្គិ យំ តុយ្ហំ មនសោ បិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ស្រីពេស្យាទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) ផ្លូវធំ ចូរហៅរកបុរសអ្នក
ត្រូវការអស់កាលជានិច្ចចុះ មួយទៀត រាជបុរសទាំងឡាយ
ចូរចាត់ចែងការរក្សា ឲ្យមាំមួនក្នុងដែន កុំឲ្យពួកមនុស្សបៀត
បៀនគ្នានិងគ្នា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើសេចក្តីកោតក្រែងចំពោះ
ដើមឈើនេះ ។

[២១១] ពួកស្នំ ពួករាជកុមារ ពួកអ្នកជំនួញនិងពួកព្រាហ្មណ៍ នាំយក
បាយនិងទឹកដ៏ច្រើន មកជូនវិធុរបណ្ឌិត ។ ពលដំរី (ពលសេះ)
ពលរថ ពលថ្មើរជើង នាំយកបាយនិងទឹកដ៏ច្រើន មកជូនវិធុរ-
បណ្ឌិត ។ ពួកអ្នកជនបទមកជួបជុំគ្នា ពួកអ្នកនិគមមកជួបជុំគ្នា នាំ
យកបាយនិងទឹកដ៏ច្រើន មកជូនវិធុរបណ្ឌិត ។ ប្រជាជនជាច្រើន
ជាអ្នកមានចិត្តជ្រះថ្លា ព្រោះឃើញបណ្ឌិត មកដល់ហើយ កាល
បណ្ឌិតមកដល់ ការលើកទង់ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ។

ចប់ វិធុរជាតក ទី ៩ ។

វេស្សន្តរជាតក

[២១២] (ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់នាងផុស្សតិ ដ៏មានពន្លឺ
នៃសម្បុរដ៏ប្រសើរ មានអវយវៈខាងដើមដ៏ល្អ នាងចូរទទួលពរ ១០
ប្រការ លើផែនដី ដែលជាពរពេញចិត្តរបស់នាង ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទសវេតាថា

[២០៣] ទេវរាជ នមោ ត្យត្ត កី ចាបំ បកតំ មយា

រម្មា ចាវេសិ មំ ហាណា វាតោវ ធរណីរុហំ ។

[២០៤] ន ចេវ តេ កតំ ចាបំ ន ច មេ ត្វមសិ អប្បិយា

បុញ្ញញ្ច តេ បរិក្ខិណំ យេន តេវំ វនាមិហំ ។

សន្តិកេ មរណំ តុយ្ហំ វិណាកាវោ ភវិស្សតិ

បដិក្កណ្ណាហិ មេ ឯតេ វេ ទស បវេច្ឆតោ ។

[២០៥] វេញោ មេ អនោ សក្កិ សព្វក្ខតានមិស្សរ

សិរិរាជស្ស ភទ្ធន្តេ តត្ថ អស្សំ និវេសនេ ។

នីលនេត្តា នីលភម្ម នីលទីវ យថា មិកិ

ធុស្សតិ នាម នាមេន តត្ថ អស្សំ បុរិន្ទន ។

បុត្តំ លកេថ វេទំ យាចយោកំ អមច្ឆរី

បូជិតំ បដិរាជ្ជកិ កិត្តិមន្តំ យសស្សីនំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ គាថាទសពរ

[២១៣] (នាងផុស្សតីទេវជីតាក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រទេវរាជ ខ្ញុំម្ចាស់
សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ចុះខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើអំពើអាក្រក់ដូចម្តេច បាន
ជាព្រះអង្គមកញ៉ាំងខ្ញុំម្ចាស់ឲ្យឃ្នាតចាករមណីយដ្ឋាន ដូចជាខ្យល់
ដែលបក់រំលើងដើមឈើដូច្នោះ ។

[២១៤] (ព្រះឥន្ទ្រា...) នាងឥតបានធ្វើអំពើអាក្រក់ទេ មួយទៀត នាង
មិនមែនជាទីស្អប់នៃខ្ញុំទេ តែថានាងអស់បុណ្យហើយ បានជា
ខ្ញុំនិយាយនឹងនាងយ៉ាងនេះ ។ នាងមានសេចក្តីស្លាប់កៀកជិត
ណាស់ហើយ មុខជានឹងមានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស កាលបើខ្ញុំឲ្យ
នូវពរ ១០ ប្រការនេះ នាងចូរទទួលយកចុះ ។

[២១៥] (នាងផុស្សតី...) បពិត្រសក្តិទេវរាជដ៏ចម្រើន ជាឥស្សរៈលើពួក
ទេវតាទាំងអស់ បើព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានពរដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់
សូមឲ្យបានទៅ ក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍ នៃព្រះបាទសិរិរាជនោះ ១
សូមឲ្យមាននេត្រាជំខ្មៅ ដូចជាកូនម្រឹគញីមានភ្នែកខ្មៅ ១ សូមឲ្យ
មានចិញ្ចើមខ្មៅ ១ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់បានបំពេញទានក្នុងកាលមុន
ខ្ញុំម្ចាស់ទៅកើត ក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍នោះ សូមឲ្យមានឈ្មោះថា
ផុស្សតី (ដូចដើម) សូមឲ្យបានបុត្រដ៏ប្រសើរ ដែលចូលចិត្តឲ្យទាន
ជាអ្នកគួរដល់សូម មិនមានសេចក្តីកំណាញ់ ជាបុគ្គលដែលព្រះ
រាជាប្រទេសដទៃបូជា ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ មានយស ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កត្តំ មេ ជារយន្តិយា	មជ្ឈិមដ្ឋំ អនុណ្ណតំ
កុច្ឆិ អនុណ្ណតោ អស្ស	ចាបំ លិខិតំ សមំ ។
ថនា មេ នប្បវត្តេយ្យំ	បលិតា នស្សន្តុ វាសវ
កាយេ រដោ ន លិម្បេថ	វជ្ឈញ្ចាបិ បមោចយេ ។
មយ្ហរកោញ្ចាភិរុទេ	នារីរកណាយុតេ
ឧដ្ឋចេលាវកាកិណ្ណោ	សូទមាតធវណ្ណិតេ ^(១)
ចិត្រត្តឡេរុយុសិតេ	សុរាមំសប្បពោធនេ
សិរិរាជស្ស ភទ្ធន្តេ	តត្ថស្សំ មហោសី បិយា ។
[២០៦] យេ តេ ទស វា ទិដ្ឋា	មយា សព្វដ្ឋំសោកនេ
សិរិរាជស្ស វិជិតេ	សព្វេ តេ លច្ឆសី វេ ។
[២០៧] ឥទំ វត្ថាន មយវា	នេវរាជា សុជម្បតិ
ធុស្សតិយា វំ ទត្វា	អនុមោទិត្ត វាសវោ ។

ទេសវគ្គថា នាម ។

១ ម. សូទមាយាតវណ្ណិតេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលខ្ញុំម្ចាស់ទ្រទ្រង់គក៍ សូមកុំឲ្យមានពោះប៉ោងឡើង ដូចជាដង្កូវ
 ដែលគេសិតស្នើដូច្នោះ ១ ។ បពិត្រព្រះវាសវៈ ខ្ញុំម្ចាស់សូមកុំឲ្យ
 មានដោះយារវែង ១ សក់ខ្ញុំម្ចាស់សូមកុំឲ្យមានស្កូវ ១ ខ្ញុំម្ចាស់សូម
 កុំឲ្យធូលីជាប់លើកាយ ១ ខ្ញុំម្ចាស់សូមដោះលែងចោរដែលមានកំ-
 ហុសគួរគេសម្លាប់ ១ ។ បពិត្រទេវរាជដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមឲ្យបាន
 ជាអគ្គមហេសីជាទីស្រឡាញ់ នៃព្រះបាទសិរីក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍
 នោះ ដែលជាទីកង់រំពង ដោយសំឡេងក្លោកនិងក្រៀល ប្រកប
 ដោយពួកនាងនារីដ៏ប្រសើរ ដេរដាសដោយមនុស្សគមនិងមនុស្ស
 ត្បូង ជាព្រះរាជនិវេសន៍ដែលពួកអ្នកសូទ្រៈ និងពួកអ្នកមគធៈ
 សរសើរហើយ ដ៏គឺកកងដោយសំឡេងនៃសន្ទុះទ្វារបង្អួចដ៏ពិចិត្រ
 ដែលជាទីមានពួកជនជាស្មោះឲ្យផឹកសុរានិងឲ្យបរិភោគសាច់ ។

[២១៦] (ព្រះតន្ត្រា...) ម្ចាស់នាងមានអរយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ ពរ ១០
 ប្រការណា ដែលខ្ញុំឲ្យដល់នាងហើយ នាងនឹងបានពរទាំងអស់
 នោះក្នុងដែននៃព្រះបាទសិរី ។

[២១៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះមយវៈ ទេវរាជ សុដម្បតិ វាសវៈ លុះ
 ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះហើយ ក៏ប្រទានពរ ដល់ព្រះនាង
 ផុស្សតិ ហើយក៏មានព្រះហ្វូងយរិករាយ ។

ចប់ គាថាទសពរ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

[២០៨] តតោ ចុតា សា ធុស្សតិ ខត្តិយេ ឧបបជ្ជថ
 ជេតុត្តវម្ហិ នកវេ សញ្ញាយេន សមាភមិ ។
 ទស មាសេ ធារយិត្វា កកោត្តិ បុរ បទក្ខិណំ
 វេស្សានំ វិចិយា មជ្ឈេ ជនេសិ ធុស្សតិ មមំ ។
 ន មយ្ហំ មត្តិកំ នាមំ នបិ បេតិកសម្បវំ
 ជាតោម្ហិ វេស្សវិចិយា តស្មា វេស្សន្តរោ អហំ ។
 យទាហំ ធារកោ ហោមិ ជាតិយា អជ្ជវស្សិកោ
 តទា និសដ្ឋ ចាសាទេ ទានំ ទាតុំ វិចិណ្ណយី
 ហទយំ ទទេយ្យំ ចក្កុំ មំសម្បិ រុទិរម្បិ ច
 ទទេយ្យំ កាយំ សាវេត្វា យទិ កោចិ យាចកោ មមំ ។
 សការំ ចិន្តយន្តស្ស អកម្បិតមសណ្ឌិតំ
 អកម្បិ តត្ថ បបរិ សិទេរុវនវដំសកា ។

[២០៩] បុទ្ធកច្ឆនខលោមា បង្កទន្តា រជស្សិរា
 បក្កយ្ហ ទក្ខិណំ ពាហំ កិ មំ យាចន្តិ ព្រាហ្មណា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្ត

[២១៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) នាងផុស្សតីទេវធីតានោះ ច្យុតចាកទេវលោក
 នោះមកហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងខត្តិយត្រកូល បាននៅរួមនឹងព្រះ
 បាទសញ្ញ័យក្នុងនគរជេតុត្តរ ។ ព្រះនាងទេវីទ្រង់ព្រះនាមផុស្សតី
 ទ្រង់គក់អស់ ១០ ខែ ក៏ធ្វើប្រទក្សិណព្រះរាជបុរី រួចប្រសូតតថាគត
 ត្រង់កណ្តាលផ្លូវនៃពួកឈ្មួញ ។ នាមតថាគតមិនមែនជារបស់
 មាតាទាំងមិនមែនកើតមកពីបិតាទេ តថាគតកើតត្រង់(កណ្តាល)ផ្លូវ
 នៃពួកឈ្មួញ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតឈ្មោះវេស្សន្តរ ។
 កាលដែលតថាគតនៅក្មេងតូច ទើបនឹងមានអាយុ ៨ ឆ្នាំអំពីកំណើត
 តថាគតបានអង្គុយលើប្រាសាទ រិះគិតនឹងឲ្យទានថា បើមានស្នូម
 ណាមួយ មកបន្លឺវាចាសុំអាត្មាអញៗ គួរឲ្យបេះដូង គួរឲ្យភ្នែក
 គួរឲ្យសាច់ គួរឲ្យឈាម គួរឲ្យរាងកាយ (ដល់ស្នូមនោះឯង) ។
 កាលតថាគតនោះ កំពុងគិតសករាជ័យដែលមិនកម្រើក មិនតាំង
 នៅក្នុងកាលនោះ ប្រើបីមានក្នុងសិរេនុនិងព្រៃជាគ្រឿងប្រដាប់ពី
 ខាងលើក៏ញាប់ញ័រ ។

[២១៩] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) ពួកព្រាហ្មណ៍មានរោមភ្លើកនិងក្រចក
 ដុះវែង មានធ្មេញប្រកបដោយមន្ទិល មានក្បាលប្រឡាក់ដោយ
 ធូលី ផ្តងដើមដៃខាងស្តាំ តើសុំអ្វីនឹងអញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២២០]	រតនំ ទេវ យាចាម
ទទាហិ បរំ ឆាកំ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនំ
ន្យាសាទន្តំ ឧរុឡារំ ។
[២២១]	ទទាមិ ន វិកម្យាមិ
បភិទ្ធិ កុញ្ញំ ទន្តិ	យំ មំ យាចន្តិ ព្រាហ្មណា
ឱបតុយ្ហំ ^(១) កជុត្តមំ ។
[២២២]	ហត្ថិក្ខន្ធតោ ឱរុយ្ហ
ព្រាហ្មណានំ អទា ទានំ	រាជា ចាកាទិមាទសោ
សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ ។
[២២៣]	តទាសិ យំ ភីសនកំ
ហត្ថិណតេ បទិន្ទម្ហិ
តទាសិ យំ ភីសនកំ
ហត្ថិណតេ បទិន្ទម្ហិ
សមាកុលំ បុរំ អាសិ
ហត្ថិណតេ បទិន្ទម្ហិ	តទាសិ លោមហំសនំ
មេទនី សមកម្ស្រថ ។
តទាសិ លោមហំសនំ
ខុត្តិត្ត នករំ តទា ។
យោសោ ច វិបុលោ មហា
សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
[២២៤]	អថេត្ត វត្តតិ សទ្ធា
ហត្ថិណតេ បទិន្ទម្ហិ	តុមុលោ ភេរវោ មហា
ខុត្តិត្ត នករំ តទា ។

១ ម. ឱបតុយ្ហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២២០] (ពួកព្រាហ្មណ៍...) បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព ពួកទូលព្រះបង្គំសុំហត្ថិ-
រតន៍ ដែលញ៉ាំងដែននៃពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន សូមព្រះអង្គ ទ្រង់
ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើរ ដែលមានភ្នក-ងទន្ធាំ អាចញ៉ាំងញីសត្រូវបាន ។

[២២១] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ សុំដំរីណានឹង
អញ្ញ ជាដំរីចុះប្រេង ជាកុញ្ញរជាតិ មានភ្នកដ៏ល្អ ជាដំរីដ៏ប្រសើរ
គួរជារាជពាហនៈ អញ្ញនឹងឲ្យ (ដំរីនោះ) អញ្ញមិនញាប់ញ័រទេ ។

[២២២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជាដែលជាអ្នកញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ
ឲ្យចម្រើន ទ្រង់មានព្រះហ្មម្ល៉ៃយប្រាថ្នាយ៉ាងលើសលុបក្នុងការបរិច្ចាគ
ទ្រង់ចុះចាកកន្លែងដំរី រួចទ្រង់ប្រទាន(ដំរី)ជាទានដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ។

[២២៣] កាលដែលព្រះរាជាទ្រង់ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើរ ផែនដីកម្រើកញាប់
ញ័រ ការកើតហេតុគួរខ្លាច គួរព្រឺរោម ក៏មានក្នុងកាលនោះ ។ កាល
ព្រះរាជាទ្រង់ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើរ ការកើតហេតុគួរខ្លាច គួរព្រឺរោម
ក៏មានក្នុងកាលនោះ អ្នកនគរក៏ជ្រួលជ្រើមក្នុងកាលនោះ ។ កាល
ព្រះរាជាទ្រង់ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើរ ដែលជាដំរីញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ
ឲ្យចម្រើន អ្នកបុរីក៏ជ្រួលច្របល់ ទាំងសំឡេងក៏គឺកកងរំពងខ្លាំង ។

[២២៤] កាលព្រះរាជា ទ្រង់ប្រទាន រូរដំរីដ៏ប្រសើរ គ្រានោះ
សំឡេង យ៉ាងខ្លាំងពន្លឹក ជាសំឡេងគួរខ្លាច ក៏ប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងនគរនោះ ក្នុងកាលនោះ អ្នកនគរក៏ជ្រួលជ្រើម ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

អថេត្ត វត្តតិ សន្នោ	តុមុលោ កេរវោ មហា
ហត្តិណាតេ បទិន្ទម្ហិ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
[២២៥] ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាណា ច ព្រាហ្មណា
ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
កេរវលោ ចាបិ និគមោ	សិរិយោ ចាបិ សមាគតា
ទិស្វា នាក់ និយ្យមាណំ	តេ រញ្ញោ បទិវេទយុំ ។
វិធមំ ទេវ តេ រដ្ឋំ	បុត្តោ វេស្សន្តរោ តវ
កថំ នោ ហត្តិនំ ទដ្ឋា	នាក់ រដ្ឋស្ស បូជិតំ ។
កថំ នោ កុញ្ញវំ ទដ្ឋា	ន្យសាទន្តំ ឧរុទ្ឋវំ
ខេត្តញ្ញំ សព្វយុទ្ធាណំ	សព្វសេតំ កដុត្តមំ ។
បណ្ឌាកម្ពលសញ្ញន្តំ	បភិន្នំ សត្តមទ្ធាណំ
ទន្ធិ សវាលវីជនី	សេតំ កេលាសសាទិសំ ។
សសេតច្ចត្តំ សុបត្តេយ្យ	សាថព្វនំ សហត្តិបំ
អត្តយាណំ រាជវាហី	ព្រាហ្មណាណំ អនា ទានំ ^(១) ។

១ ម. គជំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្តា

កាលព្រះរាជាទ្រង់ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើរ ជាដំរីញ៉ាំងពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រ
ឲ្យចម្រើន គ្រានោះ សំឡេងយ៉ាងខ្លាំងពន្លឹក គួរខ្លាច ប្រព្រឹត្តទៅ
ក្នុងនគរនោះ ។

[២២៥] ពួកជនអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពួករាជបុត្រ ពួកអ្នកជំនួញ ពួក
ព្រាហ្មណ៍ ពួកទាហានដំរី ទាហាន (សេះ) ទាហានរថនឹងពល
ថ្មើរជើង អ្នកនិគមទាំងអស់ និងពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រ ក៏មកប្រជុំគ្នា
ពួកជនទាំងនោះបានឃើញដំរី ដែលពួកព្រាហ្មណ៍កំពុងនាំទៅ ក៏
ក្រាបទូលចំពោះព្រះរាជា (ទ្រង់ព្រះនាមសញ្ជ័យ) ថា បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព ដែនរបស់ព្រះអង្គសាបសូន្យហើយ ព្រះវេស្សន្តរជាព្រះ
រាជបុត្ររបស់ព្រះអង្គ ម្តេចក៏ប្រទានដំរីដ៏ប្រសើររបស់យើង ជាដំរី
ដែលអ្នកដែនបូជាហើយ ម្តេចក៏ប្រទានដំរីកុញ្ញារបស់យើង ដែលជា
ដំរីមានភ្នុក-ងទន្ធាំ អាចញ៉ាំងសត្រូវបាន ជាសត្វស្គាល់ខេត្តចម្បាំង
ទាំងអស់ ជាដំរីដ៏ឧត្តម សសុទ្ធ ។ ដំរីនោះមានខ្លួនពាសដោយ
សំពត់កម្ពុលល្បឿង ជាដំរីចុះប្រេង ញ៉ាំងសត្រូវបាន មានភ្នុកដ៏ល្អ
ប្រកបដោយស៊ី ជាដំរី-សប្រហែលនឹងភ្នំកែលាស ។ ព្រះរាជបុត្រ
របស់ព្រះអង្គ បានប្រទានដំរី រាជពាហនៈ ជាយានដ៏ប្រសើរ
ព្រមទាំងស្នេតច្នូត្រ ព្រមទាំងកម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នង ព្រម
ទាំងពេទ្យ ព្រមទាំងអ្នករក្សាដំរី ទៅជាទានដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២២៦] អង្គំ ចានញា សោ ទដ្ឋា វត្តសេនាសនានិ ច

ឯតំ ខោ ទានបដិរូបំ ឯតំ ខោ ព្រាហ្មណារហំ ។

អយំ តេ វិសរាជានោ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ

កមំ វេស្សន្តរោ បុត្តោ ភជំ កាដេតិ សញ្ញយ ។

សចេ^(១) តំ ន ករិស្សសិ សិរីនំ វចនំ ឥទំ

មញ្ញោ តំ សហ បុត្តេន សិរិហត្ថេ ករិស្សវេ ។

[២២៧] កាមំ ជនបទោ មាសិ រដ្ឋញាបិ វិនស្សតុ

នាហំ សិរីនំ វចនា រាជបុត្តំ អទុសកំ

បញ្ចាជេយ្យំ សកា រដ្ឋា បុត្តោ ហិ មម ឱរសោ ។

កាមំ ជនបទោ មាសិ រដ្ឋញាបិ វិនស្សតុ

នាហំ សិរីនំ វចនា រាជបុត្តំ អទុសកំ

បញ្ចាជេយ្យំ សកា រដ្ឋា បុត្តោ ហិ មម អត្រិដោ ។

ន ចាហំ តស្មី ទុព្ពេយ្យំ អរិយសីលវតោ ហិ សោ

១ ម. សព្វេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២២៦] ព្រះរាជបុត្តរបស់ព្រះអង្គនោះ គួរតែឲ្យបាយទឹកសំពត់និងសេនា-
 សនៈ (ព្រោះថា) វត្ថុនុ៎ះឯងជារបស់គួរដល់ទាន វត្ថុនុ៎ះឯងជា
 របស់គួរដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះបាទសញ្ញ័យ ព្រះវេស្សន្តរ
 ជាបុត្តរបស់ព្រះអង្គនេះ ជាព្រះឱរសកើតក្នុងវង្សរបស់ព្រះអង្គ ជា
 អ្នកញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ម្តេចក៏ចែកដំរីទៅឲ្យព្រាហ្មណ៍ ។
 ថាបើព្រះអង្គ នឹងមិនធ្វើតាមសម្តីរបស់ពួកអ្នកដែនសិរិនេះទេ មុខ
 ជាពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ ធ្វើព្រះអង្គព្រមទាំងព្រះរាជបុត្ត ឲ្យបិតនៅក្នុង
 កណ្តាប់ដៃមិនខាន ។

[២២៧] (ព្រះរាជា...) ជនបទសាបសូន្យទៅចុះ ទាំងដែនទៀតក៏វិនាស
 ទៅចុះ យើងនឹងមិនបណ្តេញរាជបុត្ត ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ត
 ឲ្យចេញចាកដែនរបស់ខ្លួន តាមសម្តីពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រទេ ដ្បិតកូន
 ប្រុសនេះ ពិតជាកើតអំពីទ្រូង របស់យើង ។ ជនបទសាបសូន្យ
 ទៅចុះ ទាំងដែនទៀតក៏វិនាសទៅចុះ យើងនឹងមិនបណ្តេញ
 រាជបុត្ត ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ឲ្យចេញចាកដែនរបស់ខ្លួនតាម
 សម្តីពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រទេ ដ្បិតកូនប្រុសនេះ ពិតជាកើតអំពីខ្លួន
 របស់យើង ។ មួយទៀត យើងមិនគួរប្រទូស្តចំពោះកូនយើង
 នោះទេ ព្រោះថា កូនយើងនោះជាអ្នកមានសីលនិងវត្ថុដ៏ប្រសើរ

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

អសិលោកោបិ មេ អស្ស	ចាបញ្ច បសវេ ពហំ
កងំ វេស្សន្តរំ បុត្តំ	សត្តេន យាតយាមសេ ។
[២២៨] មា នំ ទណ្ឌាន សត្តេន	ន ហិ សោ ពន្ធជារហោ
បញ្ចដេហិ ច នំ រដ្ឋា	វង្កេ វសតុ បព្វតេ ។
[២២៩] ឯសោ ចេ សិរីនំ ឆន្ទោ	ឆន្ទំ ន បនុទាមសេ
ឥមំ សោ វសតុ វត្តិ	កាមេ ច បរិកុញ្ញតុ ។
តតោ រត្យា វិវសនេ	សុរិយស្សក្កមនំ បតិ ^(១)
សមក្កា សិរិយោ ហុត្វា	រដ្ឋា បញ្ចជយន្តុ នំ ។
[២៣០] ឧដ្ឋេហិ កត្តេ តរមាណោ	កត្តោ វេស្សន្តរំ វេ
សិរិយោ ទេវ តេ កុត្តា	នេកមា ច សមាភតា
ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាណា ច ព្រាហ្មណា
ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
កេវលោ ចាបិ និកមោ	សិរិយោ ចាបិ សមាភតា
អស្មា រត្យា វិវសនេ	សុរិយស្សក្កមនំ បតិ

១ ម. សុរិយក្កមទេ សតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្ត

តំណិះដំណៀលនឹងមានដល់យើងផង យើងត្រូវសោយបាបច្រើនផង
យើងនឹងសម្លាប់វេស្សន្តរជាកូនដោយគ្រឿងសស្ត្រាដូចម្តេចបាន ។

[២២៨] (ពួកអ្នកដែន...) សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ព្រះរាជបុត្តនោះដោយ
ដំបង ឬគ្រឿងសស្ត្រាឡើយ ព្រោះព្រះរាជបុត្តនោះមិនគួរដល់
ចំណងទេ ព្រះអង្គគ្រាន់តែបណ្តេញព្រះរាជបុត្តនោះ ចេញអំពីដែន
ទៅចុះ សូមឲ្យព្រះរាជបុត្តនោះទៅគង់នៅឯវង្សបព៌តចុះ ។

[២២៩] (ព្រះរាជា...) ថាបើពួកអ្នកដែនសិរិ មានចំណង់បែបនេះហើយ
យើងក៏មិនអាចបន្ទោបង់ចំណង់នេះបានទេ តែសូមឲ្យកូនយើងនោះ
នៅបរិភោគកាមបានមួយរាត្រីនេះសិនចុះ ។ នាកាលរាត្រីនោះ
អស់ហើយ ព្រះអាទិត្យរះឡើង ទើបសូមឲ្យពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ
ព្រមព្រៀងគ្នាបណ្តេញកូនរបស់យើងនោះ ចេញអំពីដែនចុះ ។

[២៣០] នៃអាមាត្យ អ្នកចូរក្រោកឡើង អ្នកចូរប្រញាប់ទៅប្រាប់វេស្សន្តរ
ថា បពិត្រព្រះទេវៈ ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ ពួកអ្នកនិគម ពួកអ្នកមាន
កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពួករាជបុត្ត ពួកអ្នកជំនួញនិងពួកព្រាហ្មណ៍ មកប្រជុំគ្នា
ខឹងនឹងព្រះអង្គហើយ ។ ពួកទាហានដំរី ទាហាន (សេះ) ទាហាន
រថ និងពលថ្មើរជើង ពួកអ្នកនិគមទាំងអស់ និងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ
ក៏មកប្រជុំគ្នាដែរ លុះរាត្រីនេះអស់ហើយ ព្រះអាទិត្យរះឡើង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សមគ្គា សិរិយោ ហុត្វា រដ្ឋា បញ្ចជយន្តិ តំ ។

[២៣១] ស កត្តា តរមាដោវ សិរិរាជេន បេសិតោ

អាមុត្តហត្តាករណោ សុវត្តោ ចន្ទនច្ឆោសិតោ

សីសំ ម្ហាតោ ឧទកោ សោ អាមុត្តមណិកុណ្ណាលោ

ឧចាគមិ បុរំ រម្មំ វេស្សន្តរនិវេសនំ ។

តត្ថទ្ធិស កុមារំ សោ រមមាជំ សកេ បុវេ

បរិកិណ្ណំ អមច្ចេហិ តិទសានំ វ វាសរំ ។

[២៣២] សោ តត្ថ កត្តា តរមាដោ កត្តា វេស្សន្តរំ ព្រិ

ទុក្ខន្តេ វេទយិស្សាមិ មា មេ កុដ្ឋ វថេសភ ។

វន្តិត្វា រោទមាដោ សោ កត្តា រាជានមព្រិ

ភត្តា មេសិ មហារាជ សព្វកាមរសាហារោ

ទុក្ខន្តេ វេទយិស្សាមិ តត្ថ អស្សាសយន្តុ មំ ។

សិរិយោ ទេវ តេ កុដ្ឋា នេកមា ច សមាគតា

ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច វេសិយាដា ច ព្រាហ្មណា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកអ្នកដែនសិវិព្រមព្រៀងគ្នា នឹងបណ្តោញព្រះអង្គចាកដែន ។

[២៣១] អាមាត្យនោះលុះព្រះបាទសិវិទ្រង់បញ្ជូនទៅ ក៏ប្រញាប់ប្រញាល់ ផ្លូវទឹកកកក្បាល ពាក់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ ស្បែកសំពត់ល្អ ប្រោះ ព្រំដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ពាក់កុណ្ណាលកែវមណី ចូរទៅកាន់ព្រះរាជនិវេសន៍ នៃព្រះបាទវេស្សន្តរដែលជាបុរីរម្យ ។ អាមាត្យនោះបានឃើញព្រះ រាជកុមារ (វេស្សន្តរ) កំពុងរីករាយក្នុងបុរីរបស់ព្រះអង្គនោះ ដ៏កុះ ករដោយពួកអាមាត្យ ដូចព្រះវាសវៈរបស់ទេវតាជាន់ត្រៃត្រីង្ស ។

[២៣២] អាមាត្យនោះប្រញាប់ប្រញាល់ទៅក្នុងរាជបុរីនោះហើយ ក្រាប ទូលព្រះបាទវេស្សន្តរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ទូលព្រះ បង្គំជាខ្ញុំនឹងក្រាបទូលសេចក្តីទុក្ខរបស់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គកុំខ្វាល់ នឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឡើយ ។ អាមាត្យនោះលុះថ្វាយបង្គំហើយក៏ យំទូញក្រាបបង្គំទូលព្រះរាជាថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គរមែងនាំ នូវវេសជាទីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាងមកចិញ្ចឹមទូលព្រះបង្គំ ។ នឹងក្រាបទូល សេចក្តីទុក្ខរបស់ព្រះអង្គ សូមល្អងធូលីព្រះបាទ ឲ្យទូលព្រះបង្គំ ដកដង្ហើមស្រួលក្នុងដំណើរក្រាបទូលនោះ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ ពួក អ្នកសិវិរាស្ត្រ ពួកអ្នកនិគម ពួកអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពួករាជបុត្ត ពួក អ្នកជំនួញ និងពួកព្រាហ្មណ៍ ប្រជុំគ្នា ខឹងនឹងព្រះអង្គហើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
កេវលោ ចាបិ និគមោ	សិរិយោ ចាបិ សមាគតា ។
អស្មា រត្យា វិវេសនេ	សុរិយស្សត្ថមនំ បតិ
សមត្តា សិរិយោ ហុត្វា	រដ្ឋា បញ្ចជយន្តិ តំ ។

[២៣៣] កិស្មី មេ សិរិយោ កុទ្ធា	យោ ន បស្សាមិ ទុក្កនំ
តំ មេ កត្តេ វិយាចិត្ត	កស្មា បញ្ចជយន្តិ មំ ។

[២៣៤] ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណា
ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
នាគនានេន ទីយន្តិ	តស្មា បញ្ចជយន្តិ តំ ។

[២៣៥] ហានយំ ចក្កុម្បហំ	ទន្ធិ កី មេ ពាហិរកំ ធនំ
ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា	មុត្តា វេជ្ជុរិយា មណិ
ទត្តិណំ វាមហំ ^(១) ពាហំ	ទិស្វា យាចកមាគតេ
ទទេយ្យំ ន វិកម្យេយ្យំ	នានេ មេ រមតី មនោ ។
កាមំ មំ សិរិយោ សព្វេ	បញ្ចជេន្តុ ហានន្តុ វា
នេវ ទានា វិមិស្សំ	កាមំ និទ្ធព្តុ សត្តនា ។

១ ឱ. អទក្ខិណំ វាមហំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្ណ

ពួកទាហានដំរី ទាហាន(សេះ) ពលរថនិងពលថ្មើរជើង ព្រមទាំង
អ្នកនិគមទាំងអស់ និងពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ ក៏មកប្រជុំគ្នាដែរ ។ លុះ
រាត្រីនោះអស់ហើយ ព្រះអាទិត្យក៏រះឡើង ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ ព្រម-
ព្រៀងគ្នានឹងបណ្តេញព្រះអង្គចាកដែន ។

[២៣៣] (ព្រះវេស្សន្តរ...)ព្រោះដំណើរដូចម្តេច បានជាពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ
ខឹងនឹងយើង ដ្បិតយើងរកមិនឃើញអំពើអាក្រក់ទេ ម្នាលអាមាត្យ
អ្នកចូរប្រាប់ដំណើរនោះដល់យើង ព្រោះហេតុអ្វីបានជាគេបណ្តេញ ។

[២៣៤] (អាមាត្យ...) ពួកអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពួករាជបុត្ត ពួកអ្នក
ជំនួញ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកទាហានដំរី ទាហាន (សេះ) ពលរថ
និងពលថ្មើរជើង ខឹងនឹងព្រះអង្គ ព្រោះតែការប្រទានដំរី ហេតុនោះ
បានជាគេបណ្តេញព្រះអង្គ ។

[២៣៥] (ព្រះវេស្សន្តរ..) យើងចង់ឲ្យបេះដូង ឬភ្នែកផង ទ្រព្យជាខាង
ក្រៅរបស់យើង គឺប្រាក់ មាស កែវមុក្តា កែវពិទ្ធុរ្យ និងកែវ
មណី ជាប្រយោជន៍អ្វី បើយើងបានឃើញស្នូម មកសុំដៃស្តាំឬដៃ
ឆ្វេង គួរតែឲ្យ មិនគប្បីរើកើបទេ (ព្រោះថា) ចិត្តរបស់យើងរីករាយ
ក្នុងការឲ្យ(ទាន) ។ ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រទាំងអស់នោះ ចង់បណ្តេញ
ឬចង់សម្លាប់យើងក៏ដោយចុះ យើងនឹងមិនរៀរចាកការឲ្យ(ទាន)ទេ
អ្នកដែនទាំងអស់ចង់កាត់យើងជាច្រាំពីរកំណាត់ក៏ដោយចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [២៣៦] ឯវន្តំ សិរិយោ អាហុ នេកមា ច សមាគតា
 កោន្តិមារាយ តីវេន កិរិមារញ្ជរំ បតិ
 យេន បញ្ចជិតា យន្តិ តេន កច្ចតុ សុព្វតោ ។
- [២៣៧] សោហំ តេន កមិស្សាមិ យេន កច្ចន្តិ ទូសកា
 រត្តិន្ទិរំ មេ ខមថ យាវ ទានំ ទទាមិហំ ។
- [២៣៨] អាមន្តយិត្ត រាជា នំ មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភិនី
 យំ តេ កិញ្ចិ មយា ទិន្នំ ធនំ ធម្មញ្ញុ វិជ្ជតិ
 ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា មុត្តា វេទ្យរិយា ពហុ
 សព្វន្តំ និទហោយ្យាសិ យញ្ច តេ បេត្តិកំ ធនំ ។
- [២៣៩] តមព្រិ រាជបុត្តិ មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភនា
 កុហិ ទេវ និទហាមិ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។
- [២៤០] សីលវន្តេសុ ទន្លេសិ ទានំ មទ្ធិ យថាវហំ
 ន ហិ ទានា បរំ អត្តិ បតិជ្ជា សព្វចាណំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៣៦] (អាមាត្យ...) ពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រ និងពួកអ្នកនិគម ប្រជុំគ្នា និយាយអំពីព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកទោសត្រូវនិរទេស តែងទៅ តាមឆ្នេរទន្លេកោន្តិមារាណា ព្រះបាទវេស្សន្តរដែលមានវត្តល្អ ចូរ យាងសំដៅទៅកាន់ភ្នំអារញ្ញរា តាមឆ្នេរទន្លេកោន្តិមារានោះចុះ ។

[២៣៧] (ព្រះវេស្សន្តរ...) ពួកជនអ្នកប្រទូស្ត តែងទៅតាមផ្លូវណា យើងនឹងទៅតាមផ្លូវនោះឯង តែសូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយអត់ទោសឲ្យ យើងបានមួយយប់មួយថ្ងៃ ចាំយើងឲ្យទានសិន ។

[២៣៨] ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះនាងមទ្រីទេវី ដែលមានអវយវៈល្អ ទាំងអស់នោះមកប្រាប់ថា ទ្រព្យស្រូវណាមួយដែលយើងឲ្យដល់នាង នៅមានក្តី ប្រាក់មាសកែវមុត្តាកែវពិទ្ធរូណាដ៏ច្រើនក្តី ទ្រព្យណា ជារបស់ព្រះបិតានាងក្តី នាងគប្បីកប់ទ្រព្យទាំងអស់នោះទុកចុះ ។

[២៣៩] ព្រះរាជបុត្រីទ្រង់ព្រះនាមមទ្រី ដែលមានអវយវៈល្អទាំងអស់បាន ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះរាជានោះថា បពិត្រព្រះទេវៈខ្ញុំម្ចាស់នឹងកប់ក្នុង ទីណា ខ្ញុំម្ចាស់ក្រាបទូលសួរហើយ សូមព្រះអង្គប្រាប់ដំណើរនោះ ។

[២៤០] (ព្រះវេស្សន្តរ...) ម្ចាស់នាងមទ្រី នាងគួរឲ្យទានចំពោះអ្នកមាន សីលទាំងឡាយ តាមសមគួរ ព្រោះថាទីពឹងរបស់សព្វសត្វ ដទៃ ក្រៅអំពីទានមិនមានទេ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

[២៤១]	បុត្តេសុ មទ្ធិ ទយេសិ	សស្សុយា សស្សុរម្ពិ ច
	យោ ច តំ ភត្តា មញ្ញេយ្យ	សក្កច្ចន្តំ ឧបដ្ឋហោ ។
	នោ ច តំ ភត្តា មញ្ញេយ្យ	មយា វិប្បវសេន តេ
	អញ្ញំ ភត្តារំ បរិយេស	មា កិលិត្ត មយា វិណា ។
[២៤២]	អហំ ហិ វនំ កត្តាមិ	យោរំ វាឡមិកាយុតំ
	សំសយោ ដីវិតំ មយ្ហំ	ឯកកស្ស ព្រហារនេ ។
[២៤៣]	តមព្រិ វាជបុត្តិ	មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោកនា
	អកុម្ម កថំ នុ កណាសិ	ចាបកំ វត ភាសសិ ។
	នេស ធម្មោ មហារាជ	យំ តំ កច្ឆេយ្យ ឯកកោ
	អហំបិ តេន កត្តាមិ	យេន កច្ឆសិ ខត្តិយ ។
	មរណំ វា តយា សទ្ធិ	ដីវិតំ វា តយា វិណា
	តនេវ មរណំ សេយ្យោ	យព្ពោ ដីវេ តយា វិណា ។
	អក្កិ ឧដ្ឋាលយិត្វាន ^(១)	ឯកជាលសមាហិតំ
	តត្ថេវ មរណំ សេយ្យោ	យព្ពោ ដីវេ តយា វិណា ។

១ ឱ. និដ្ឋាលយិត្វាន ។ ម. ឧដ្ឋាលយិត្វាន ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្តុខ

[២៤១] ម្ចាស់នាងមទ្រី នាងត្រូវមេត្តាបុត្ត ព្រះមាតាក្មេកនិងព្រះបិតា
ក្មេក មួយទៀត បើអ្នកណាសម្គាល់ថានឹងធ្វើជាប្តីនាង នាងចូរ
បម្រើអ្នកនោះ ដោយគោរពចុះ ។ បើគ្មានគេសម្គាល់ថានឹងធ្វើជាប្តី
នាងទេ កាលនាងព្រាត់ប្រាសអំពីយើងទៅហើយ នាងចូរស្វែងរកប្តី
ដទៃទៀតចុះ កុំឲ្យនាងលំបាក ព្រោះព្រាត់ប្រាសអំពីយើងឡើយ ។

[២៤២] ព្រោះយើងនឹងទៅកាន់ព្រៃប្រកបដោយម្រឹគសាហារពន្លឹក សេច-
ក្តីសង្ស័យនឹងជីវិត រមែងមានដល់យើងដែលនៅម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃធំ ។

[២៤៣] ព្រះរាជបុត្រីទ្រង់ព្រះនាមមទ្រី មានអវយវៈល្អទាំងអស់ នាង
បានក្រាបទូលព្រះបាទវេស្សន្តរនោះថា ថ្វីក៏ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូល
នូវព្រះវាចាដែលមិនធ្លាប់មាន ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនូវព្រះវាចាដ៏
អាក្រក់អ្វីម៉្លោះ ។ បពិត្រមហារាជ ដំណើរនោះមិនត្រូវតាមធម៌ទេ
ដ្បិតព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចយាងទៅតែមួយអង្គឯង បពិត្រក្សត្រិយ៍ ព្រះ
អង្គស្តេចយាងទៅតាមផ្លូវណា ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅតាមផ្លូវនោះដែរ ។
សេចក្តីស្លាប់ជាមួយនឹងព្រះអង្គក្តី សេចក្តីរស់នៅតែព្រាត់ប្រាសចាក
ព្រះអង្គក្តី សេចក្តីស្លាប់នោះឯងប្រសើរជាង ខ្ញុំម្ចាស់រស់នៅតែ
ព្រាត់ប្រាសចាកព្រះអង្គ មិនប្រសើរទេ ។ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងដុតភ្លើងឲ្យមាន
អណ្តាតឆេះមូលទ្រលោម សេចក្តីស្លាប់នៅក្នុងភ្លើងនោះឯងប្រសើរ
ជាង ខ្ញុំម្ចាស់រស់នៅតែព្រាត់ប្រាសចាកព្រះអង្គ មិនប្រសើរទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យថា អារញ្ញកំ ឆាតំ	ទន្តី អន្ទេតិ ហត្ថិនី
ជេស្សន្តំ កិរិទុក្កេសុ	សមេសុ វិសមេសុ ច ។
ឯវន្តំ អនុកច្ឆាមិ	បុត្តេ អាទាយ បច្ឆតោ
សុភរា តេ ភវិស្សាមិ	ន តេ ហោស្សាមិ ទុព្ពរា ។

[២៤៤]

ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មញ្ញុកេ បិយភាណិនេ
អាសិនេ រេនកុម្មស្មី	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មញ្ញុកេ បិយភាណិនេ
កីឡន្តេ រេនកុម្មស្មី	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មញ្ញុកេ បិយភាណិនេ
អស្សមេ រមណីយម្ហិ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មញ្ញុកេ បិយភាណិនេ
កីឡន្តេ អស្សមេ រម្មេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មាលទារី អលង្កតេ
អស្សមេ រមណីយម្ហិ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មាលទារី អលង្កតេ
កីឡន្តេ អស្សមេ រម្មេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មេដំរី តែងដើរតាមដំរីឈ្មោល ដែលមានភ្នកល្អ ដែលនៅក្នុងព្រៃ
កាលត្រាប់ទៅក្នុងជ្រោះ ជ្រលង ភ្នំស្មើខ្លះ មិនស្មើខ្លះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងនាំបុត្តទាំងឡាយ ដើរតាមក្រោយព្រះអង្គ
យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំម្ចាស់ជាស្រី ដែលព្រះអង្គចិញ្ចឹមបានដោយងាយ
មិនមែនជាស្រី ដែលព្រះអង្គចិញ្ចឹមបានដោយក្រទេ ។

[២២២] ព្រះអង្គកាលទតឃើញកុមារទាំងនេះ ដែលមានសំឡេងពីរោះ
និយាយសម្តីជាទីស្រឡាញ់ អង្គុយក្បែរគុម្ពឈើ នឹងមិនរលឹករាជ-
សម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គកាលទតឃើញកុមារទាំងនេះ មានសំឡេងពីរោះ
និយាយសម្តីជាទីស្រឡាញ់ កំពុងលេងក្បែរគុម្ពឈើ នឹងមិនរលឹក
រាជសម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គកាលទតឃើញកុមារទាំងនេះ មានសំឡេង
ពីរោះ និយាយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ក្នុងអាស្រម ជារមណីយដ្ឋាន
នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គកាលទតឃើញរាជកុមារទាំងនេះ
មានសំឡេងពីរោះ និយាយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ កំពុងលេងក្បែរ
អាស្រមជាទីត្រេកអរ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គកាលទត
ឃើញកុមារទាំងនេះ ពាក់កម្រងផ្កា មានខ្លួនប្រដាប់ហើយ ក្នុងអា-
ស្រមជារមណីយដ្ឋាន នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គកាលទត
ឃើញកុមារទាំងនេះ ពាក់កម្រងផ្កា មានខ្លួនប្រដាប់ហើយ កំពុង
លេងក្បែរអាស្រម ដែលជាទីត្រេកអរ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ហិមវន្តកណ្ណំ

យទា ទក្ខសិ នច្ចន្តេ	កុមារេ មាលទារិនេ
អស្សមេ រមណីយម្ហិ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ នច្ចន្តេ	កុមារេ មាលទារិនេ
កីឡន្តេ អស្សមេ រម្ម	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ មាតង្គំ	កុញ្ញវំ សដ្ឋិហាយនំ
ឯកំ អរញ្ញេ វិចរន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ មាតង្គំ	កុញ្ញវំ សដ្ឋិហាយនំ
សាយំ ទាតោ វិចរន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ករណុសជ្យស្ស	យុថស្ស បុរតោ វជំ
កោញំ កាហតិ មាតង្កោ	កុញ្ញរោ សដ្ឋិហាយនោ
តស្ស តំ នទតោ សុត្វា	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
ឧភតោ វេរិកាសេ	យទា ទក្ខសិ កាមទំ
វេន វាឡមិកាកិណ្ណោ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
មិកំ ទិស្វាន សាយណ្ណំ	បញ្ចមាលិទិមាតតំ
កីបុរិសេ ច នច្ចន្តេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា សុស្សសិ និក្ខោសំ	សន្ទមាឆាយ សិទ្ធិយា
កីតំ កីបុរិសានញ្ច	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ហិមវន្តកណ្ត

កាលណាព្រះអង្គទតឃើញកុមារពាក់កម្រងផ្កា កំពុងរាំក្នុងអាស្រម
 ជារមណីយដ្ឋាន នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទត
 ឃើញកុមារពាក់កម្រងផ្កា កំពុងរាំលេងក្នុងអាស្រមជាទីត្រេកអរ នឹង
 មិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញដំរីធំ ជាកុញ្ញរ-
 ជាតិ មានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ ត្រាប់ទៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង នឹងមិនរលឹក
 រាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញដំរីធំ ជាកុញ្ញរជាតិ
 មានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ ត្រាប់ទៅមករាល់ល្ងាច រាល់ព្រឹក នឹងមិនរលឹក
 រាជសម្បត្តិ ។ កាលណាដំរីធំ ជាកុញ្ញរជាតិ មានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ
 កាលដើរទៅខាងមុខនៃហ្វូងដំរីញីនិងហ្វូងដំរីឈ្មោល ហើយបន្តិ
 កោញនាទ ព្រះអង្គបានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ដំរី បន្តិកោញនាទនោះ
 ហើយ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញដង
 ព្រៃសងខាងផ្លូវ ជាទីឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងព្រៃ ដំដេរដាសដោយម្រឹគ
 សាហាវ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ ព្រះអង្គទតឃើញម្រឹគជាបញ្ច-
 មាលិនីដើរមក និងឃើញពួកកិន្ទរ ដែលកំពុងរាំក្នុងវេលាល្ងាច នឹង
 មិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គឮសូរសំឡេងគីកកងនៃទន្លេ
 កំពុងហូរទៅផង ឮចម្រៀងនៃពួកកិន្ទរផង នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យទា សុស្សសិ និក្ខោសំ	តិរិកព្ភរចារិទោ
វស្សមាណស្សលូកស្ស	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា សីហស្ស ព្យក្សស្ស	ខក្កស្ស កវយស្ស ច
វនេ សុស្សសិ វាណ្ណំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា មោរីហិ បរិកិណ្ណំ	វហិណំ មត្តកាសិណំ
មោរំ ទក្ខសិ នច្ចន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា មោរីហិ បរិកិណ្ណំ	អណ្ណាដំ ចិត្របេក្ខណំ ^(១)
មោរំ ទក្ខសិ នច្ចន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា មោរីហិ បរិកិណ្ណំ	ដីលកិរំ សិខណ្ណាណំ
មោរំ ទក្ខសិ នច្ចន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ ហោមន្តេ	បុប្ផិតេ ជរណីរុហោ
សុរកិសម្បវាយន្តេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ហោមន្តិកេ មាសេ	ហារិតំ ទក្ខសិ មេទដី
ឥន្ទតោបកសញ្ញន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។

១ ម. ចិត្របក្ខិណំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលណាព្រះអង្គឮសូរសំឡេងគឺកកងនៃសត្វម្យ៉ាម ដែលត្រាប់ក្នុង
ញាក់នៃភ្នំ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គឮសូរ
សំឡេងគឺកកងនៃម្រឹគសាហារក្នុងព្រៃ គឺរាជសីហ៍ ខ្វាធំ រមាស
គោព្រៃ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញ
ក្លោកឈ្មោល ដែលមានពួកក្លោកញីចោមរោម ជាសត្វដេរជាស
ដោយសំណុំកន្ទុយ ទំលើកំពូលភ្នំ កំពុងពេនពង័ នឹងមិនរលឹក
រាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញក្លោកឈ្មោល ដែលមាន
ក្លោកញីចោមរោម ជាអណ្ណជាតិ មានភ្នែកដំរិចិត្រ កំពុងពេនពង័
នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទតឃើញក្លោក
ឈ្មោល ដែលមានក្លោកញីចោមរោម ជាសត្វមានផ្ទុត់កខៀវ
មានកំប៉ោយ កំពុងពេនពង័ នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណា
ព្រះអង្គទតឃើញដើមឈើទាំងឡាយ មានផ្ការីក ក្នុងហោមន្តរដូវ
ផ្សព្វផ្សាយដោយភ្លឺក្រអូប នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាល
ណាព្រះអង្គទតឃើញផែនដី មានស្មៅខៀវខ្ចី ក្នុងខែខាងក្នុង
ហោមន្តរដូវ ដ៏ដេរជាសដោយមេភ្លៀង នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

យទា ទក្ខសិ ហោមន្តេ	បុប្ផិតេ ធរណីរុហោ
កុដដំ ពិម្ពជាលញ្ចា	បុប្ផិតំ លោទបទ្ធកំ ^(១)
សុរភិសម្បវាយន្តេ	ន រជ្ជស្ស សិស្សសិ ។
យទា ហោមន្តិកេ មាសេ	វនំ ទក្ខសិ បុប្ផិតំ
ឱបុប្ផានិ ច បប្ផានិ ^(២)	ន រជ្ជស្ស សិស្សសិ ។

ហិមវន្តំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤៥] តេសំ លាលបិតំ សុត្វា បុត្តស្ស សុណិសាយ ច
 កល្យនំ បរិទេវេសិ រាជបុត្តិ យសស្សិដិ ។
 សេយ្យោ វិសំ មេ ខាយិតំ បចាតា បបតេយ្យហំ

រជ្ជយា ពជ្ឈមិយាហំ

កស្មា វេស្សន្តរំ បុត្តំ	បញ្ចាជេន្តិ អទ្ទសកំ ។
អជ្ឈាយកំ ទានបតី	យាចយោកំ អមច្ឆរិ
កស្មា វេស្សន្តរំ បុត្តំ	បញ្ចាជេន្តិ អទ្ទសកំ ។
បូជិតំ បដិរាជ្ជហិ	កិត្តិមន្តំ យសស្សិដំ
កស្មា វេស្សន្តរំ បុត្តំ	បញ្ចាជេន្តិ អទ្ទសកំ ។

១ ឱ. លោមបទ្ធកំ ។ ម. លោទ្ធបទ្ធកំ ។ ២ ម. ពទ្ធានិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្ត

កាលណាព្រះអង្គទតឃើញដើមឈើទាំងឡាយ ដែលមានផ្ការីកស្កុស
ស្កាយក្នុងហេមន្តរដូវផង ដើមខ្លែងគង់ និងឈើដែលមានត្រួយ
មានស្លឹកក្រហមផង ដើមលោទនិងដើមឈូកមានផ្ការីក ផ្សព្វផ្សាយ
ក្លិនក្រអូបផង នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។ កាលណាព្រះអង្គទត
ឃើញព្រៃ មានផ្ការីកក្នុងខែខាងក្នុងហេមន្តរដូវផង ឈូកទាំងឡាយ
មានផ្កាជ្រុះហើយផង នឹងមិនរលឹករាជសម្បត្តិ ។

ចប់ ហិមវន្ត ។

[២២៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះនាងធុស្សតីជារាជបុត្រី មានយស បាន
ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ការចរចានៃព្រះរាជបុត្រ និងព្រះរាជសុណិសាទាំង-
នោះហើយ ទ្រង់ព្រះកន្សែង មុខគួរអណោចអធម្មថា ឱអាត្មា
អញគួរតែបរិភោគថ្នាំពិស ឬអាត្មាអញលោតទម្លាក់ខ្លួនក្នុងជ្រោះ
... ពុំនោះ ចង់ (ក) នឹងខ្សែ(ឲ្យស្លាប់) ប្រសើរជាង ។
ម្តេចឡើយ ក៏ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្របណ្តោញបាវេស្សន្តរ ជាកូនអញ
ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។ ម្តេចឡើយ ក៏ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្របណ្តោញបា
វេស្សន្តរជាកូនអញ ដែលជាអ្នកចេះចប់ត្រៃវេទ ជាម្ចាស់ទានជា
អ្នកគួរដល់សូម ឥតមានសេចក្តីកំណាញ់ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។ ម្តេច
ឡើយ ក៏ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ បណ្តោញបាវេស្សន្តរជាកូនអញ ដែល
ពួកព្រះរាជាប្រទេសដទៃបូជា មានកិត្តិយស ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មាតាបេតិកវំ ជន្នំ	កុលេ ជេដ្ឋាបចាយំនំ
កស្មា វេស្សន្តរំ បុត្តំ	បញ្ចជេន្តិ អន្ទុសកំ ។
រញ្ញោ ហិតំ ទេវហិតំ	ញាតីនំ សខិនំ ហិតំ

ហិតំ សព្វស្ស រដ្ឋស្ស

កស្មា វេស្សន្តរំ បុត្តំ	បញ្ចជេន្តិ អន្ទុសកំ ។
[២៤៦] មធុនីវ បលិតានិ	អម្ពាវ បតិកា ធមា
ឯវំ ហោស្សតិ តេ រដ្ឋំ	បញ្ចជេន្តិ អន្ទុសកំ ។
ហំសោ និក្ខិណាបត្តោវ	បល្លលស្មី អន្ទុនកេ
អបរិដ្ឋោ អមច្ចេហិ	ឯកោ រាជា វិហិយ្យសិ ។
តន្តំ ព្រមិ មហារាជ	អត្តោ តេ មា ឧបច្ចកា
មា នំ សិរីនំ វចនា	បញ្ចជេសិ អន្ទុសកំ ។
[២៤៧] ធម្មស្សាបចិត្តិ កុម្មិ	សិរីនំ វិនយំ ធនំ
បញ្ចជេមិ សកំ បុត្តំ	ចានណា បិយតរោ ហិ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្តេចឡើយ ក៏ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ បណ្តោញបាវេស្សន្តរជាកូនអញ
ដែលជាបុគ្គលចិញ្ចឹមមាតានិងបិតា ជាអ្នកគោរពចំពោះបុគ្គលជាធំ
ក្នុងត្រកូល ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។ ម្តេចឡើយ ក៏ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ
បណ្តោញបាវេស្សន្តរជាកូនអញ ជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះរាជា ជា
ប្រយោជន៍ដល់ទេវតា ជាប្រយោជន៍ដល់ពួកញាតិ និងសម្លាញ់
ជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដែនទាំងអស់ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។

[២២៦] ដែនរបស់ព្រះអង្គ មុខជានឹងសាធារណ៍ដល់ជនទាំងឡាយ ដូចផ្លិត
ឃ្មុំ ដែលមេឃ្មុំហើរចោល ពុំនោះដូចផ្លែស្វាយដែលជ្រុះលើផែនដី
(ព្រោះ) ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ បណ្តោញបាវេស្សន្តរជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។
ព្រះអង្គដែលពួកអាមាត្យបោះបង់ហើយ ជាព្រះរាជាម្នាក់ឯង រមែង
នឿយព្រួយដូចហង្ស ដែលអស់ស្នាបលើភក់ ដែលគ្មានទឹក ។
បពិត្រមហារាជ ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំម្ចាស់ក្រាបទូលព្រះអង្គ កុំ
ឲ្យប្រយោជន៍កន្លងផុតព្រះអង្គឡើយ សូមព្រះអង្គកុំបំបរបង់វេស្សន្តរ
ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្តនោះ តាមសម្តីពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រឡើយ ។

[២២៧] (ព្រះរាជា...) យើងបណ្តោញបាវេស្សន្តរ ដែលជាទង្គជ័យ
នៃពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ ឈ្មោះថាធ្វើនូវសេចក្តីគោរពចំពោះបវេណីធម៌
ទុកជាបាវេស្សន្តរ ជាទីស្រឡាញ់ដ៏លើសជាងជីវិតរបស់យើង ក៏
យើងនៅតែបណ្តោញបាវេស្សន្តរ ដែលជាកូនរបស់យើងមិនខាន ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

- [២៤៨] យស្ស បុព្វេ ធនត្តានិ កណិកាភារវ បុប្ផិតា
- យាយន្តមនុយាយន្តិ សុដ្ឋេកោវ កមិស្សតិ ។
- យស្ស បុព្វេ ធនត្តានិ កណិកាភារវនាទិវ
- យាយន្តមនុយាយន្តិ សុដ្ឋេកោវ កមិស្សតិ ។
- យស្ស បុព្វេ អនីកានិ កណិកាភារវ បុប្ផិតា
- យាយន្តមនុយាយន្តិ សុដ្ឋេកោវ កមិស្សតិ ។
- យស្ស បុព្វេ អនីកានិ កណិកាភារវនាទិវ
- យាយន្តមនុយាយន្តិ សុដ្ឋេកោវ កមិស្សតិ ។
- ឥន្ទតោបកវណ្ណាកា កន្ធារា បណ្ឌុកម្ពលា
- យាយន្តមនុយាយន្តិ សុដ្ឋេកោវ កមិស្សតិ ។
- យោ បុព្វេ ហត្ថិនា យាតិ សិរិកាយ រថេន ច
- សុដ្ឋេ វេស្សន្តរោ រាជា កថំ កច្ចតិ បត្តិកោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្ណ

[២៤៨] (ព្រះនាងផុស្សតិទេវី...) ក្នុងកាលមុន ចុងទង់ជ័យទាំងឡាយ ដូចជាផ្កាកណិការរឹក រមែងទៅតាមបាវេស្សន្តរណា កាលទៅ (កាន់ឧទ្យានជាដើម) តែក្នុងថ្ងៃនេះ បាវេស្សន្តរនោះ នឹងទៅតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងកាលមុន ចុងទង់ជ័យទាំងឡាយ ដូចជាព្រៃផ្កាកណិការ រមែងទៅតាមបាវេស្សន្តរណា កាលទៅ (កាន់ឧទ្យានជាដើម) តែក្នុងថ្ងៃនេះ បាវេស្សន្តរនោះ នឹងទៅតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងកាលមុន ពលទាំងឡាយដូចជាដើមកណិការរឹក រមែងទៅតាមបាវេស្សន្តរណា កាលទៅ (កាន់ឧទ្យានជាដើម) តែក្នុងថ្ងៃនេះ បាវេស្សន្តរនោះ នឹងទៅតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងកាលមុន ពលទាំងឡាយ ដូចជាព្រៃផ្កាកណិការ រមែងទៅតាមបាវេស្សន្តរណា កាលទៅ (កាន់ឧទ្យានជាដើម) តែក្នុងថ្ងៃនេះ បាវេស្សន្តរនោះ នឹងទៅតែម្នាក់ឯង ។ ពួកសេនាស្ងៀកសំពត់កម្ពលមានពណ៌ល្បឿង ដែលកើតក្នុងដែនគន្ធារៈ មានរស្មីដូចជាសម្បុរមេភ្លៀង រមែងទៅតាមបាវេស្សន្តរណា កាលទៅ (កាន់ឧទ្យានជាដើម) តែក្នុងថ្ងៃនេះ បាវេស្សន្តរនោះ នឹងទៅតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងកាលមុន បាវេស្សន្តរណា ទៅដោយជំរិះ ដោយសាល្បឿង និងរថ តែក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រះរាជាវេស្សន្តរនោះ នឹងដើរទៅដូចម្តេចបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កង ចន្ទនលិត្តដ្ឋោ	នច្ចកីតប្បពោធនោ
ខុរាជិនំ ផរសុញ្ញ	ខារិកាជញ្ញ ហារិតិ ។
កស្មា នាភិហារីយន្តិ	កាសា វា អជិណនិ ច
បរិសន្តំ ព្រហ្មារញ្ញំ	កស្មា ចីរំ ន ពជ្ឈរេ ។
កង នុ ចីរំ ជារន្តិ	រាជបព្វជិតា ជនា
កង កុសមយំ ចីរំ	មទ្ធិ បរិទហោស្សតិ ។
កាសិយានិ ច ជារត្វា	ខោមកោទុម្ពរាជិ ច
កុសចីរានិ ជារន្តិ	កង មទ្ធិ ករិស្សតិ ។
វយ្ហាហិ បរិយាយិត្វា	សិរិកាយ រថេន ច
សា កថជ្ជ អនុច្ចន្តិ	បថំ កច្ចតិ បត្តិកា ។
យស្សា មុទុតលា ហត្តា	ចលនា ^(១) ច សុខេ បិតា
សា កថជ្ជ អនុច្ចន្តិ	បថំ ^(២) កច្ចតិ បត្តិកា ។
យស្សា មុទុតលា ចាទា	ចលនា ច សុខេ បិតា

១ ឱ. ម. ចរណា ។ ២ ឱ. វនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បាវេស្សន្តរដែលមានអវយវៈលាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្លាប់ភ្ញាក់រលឹក
ដោយរហ័សនិងចម្រៀង (ស្ងៀកដណ្តាប់) ស្បែកខ្លាទាំងក្រចកគ្រាត
គ្រាតផង វែកអម្រែកទម្ងន់មួយខាវផង ដូចម្តេចកើត ។ ព្រោះ
ហេតុដូចម្តេច ក៏ជនទាំងឡាយមិននាំសំពត់កាសាវៈផង ស្បែកខ្លា
ផង ដើម្បីបាវេស្សន្តរ កាលចូលទៅក្នុងព្រៃធំ ព្រោះហេតុអ្វីក៏ជន
ទាំងឡាយ មិនត្បាញសំពត់សម្បកឈើថ្វាយ ។ ពួកជនជា
រាជបព្វជិត នឹងស្ងៀកសំពត់សម្បកឈើ ដូចម្តេចកើត នាងមទ្រី
នឹងស្ងៀកសំពត់ដែលក្រងដោយស្បូវភ្នាំង ដូចម្តេចកើត ។ នាង
មទ្រីធ្លាប់តែស្ងៀកសំពត់ដែលកើតក្នុងដែនកាសីផង សំពត់ដែល
កើតក្នុងដែនខោមៈ និងដែនកោទុម្ភៈផង ឥឡូវនេះ មកស្ងៀក
សំពត់ដែលក្រងដោយស្បូវភ្នាំង តើនឹងធ្វើអ្វីកើត ។ នាងមទ្រីនោះ
មានអវយវៈគួរសរសើរ ធ្លាប់ទៅដោយវៈ ព្រះសាលៀង និងរថ
ថ្ងៃនេះ នឹងដើរដោយជើងតាមផ្លូវ ដូចម្តេចបាន ។ នាងមទ្រី
ណា មានផ្ទៃដៃដ៏ទន់ មានចិត្តញាប់ញ័រ ធ្លាប់បិតនៅ ក្នុង
សេចក្តីសុខ ថ្ងៃនេះ នាងមទ្រីមានអវយវៈគួរសរសើរនោះ នឹង
ដើរដោយជើងតាមផ្លូវ ដូចម្តេចបាន ។ នាងមទ្រីណា មាន
ផ្ទៃដៃដ៏ទន់ មានចិត្តញាប់ញ័រ ធ្លាប់បិតនៅ ក្នុងសេចក្តីសុខ

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

ចានុកាហិ សុវណ្ណាហិ	បីឡមាណវ កច្ចតិ
សា កថជ្ជ អនុច្ចង្គី	បថំ កច្ចតិ បត្តិកា ។
យស្ស ឥត្តិសហស្សស្ស	បុរោ កច្ចតិ មាលិដី
សា កថជ្ជ អនុច្ចង្គី	វនំ កច្ចតិ ឯកិកា ។
យា សា សិវាយ សុត្វាន	មុហំ ឧត្តសតេ បុរេ
សា កថជ្ជ អនុច្ចង្គី	វនំ កច្ចតិ ភិរុកា ។
យា សា ឥន្ទសកោត្តស្ស	ឧលូកស្ស បវស្សតោ
សុត្វាន ននតោ ភិតា	វារុណីវ បវេធាតិ
សា កថជ្ជ អនុច្ចង្គី	វនំ កច្ចតិ ភិរុកា ។
សកុណី ហតបុត្តាវ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ	សុញ្ញំ អាតម្មិមំ បុរំ ។
សកុណី ហតបុត្តាវ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
កីសា បណ្ណា ភវិស្សាមិ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។
សកុណី ហតបុត្តាវ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
តេន តេន បដាវិស្សំ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តុ

នាងមទ្រីមានអវយវៈ គួរសរសើរនោះ តែងពាក់ស្បែកជើងមាស
ហើយដើរទៅ ថ្ងៃនេះ នឹងដើរដោយជើងទៅតាមផ្លូវ ដូចម្តេចបាន ។
នាងមទ្រីណា តែងពាក់កម្រងផ្កា ដើរទៅខាងមុខនៃស្រ្តីមួយពាន់
ថ្ងៃនេះ នាងមទ្រីមានអវយវៈគួរសរសើរនោះ នឹងដើរទៅព្រៃតែម្នាក់
ឯង ដូចម្តេចបាន ។ នាងមទ្រីណា ដែលនៅក្នុងបុរី គ្រាន់តែ
បានឮសំឡេងចចកលូរឿយៗ រមែងតក់ស្លុត ថ្ងៃនេះ នាងមទ្រីមាន
អវយវៈគួរសរសើរនោះ ជាស្រ្តីរន្ធត់ នឹងទៅព្រៃ ដូចម្តេចបាន ។
នាងមទ្រីណា គ្រាន់តែបានឮសំឡេងមៀម ជាកោសិយគោត្រ កាល
ស្រែកបន្លឺ ក៏ខ្លាចរន្ធត់ ដូចមេមត់ដែលខ្មោចចូល ថ្ងៃនេះ នាងមទ្រី
មានអវយវៈគួរសរសើរនោះ ជាស្រ្តីមានសេចក្តីរន្ធត់ នឹងដើរទៅព្រៃ
ដូចម្តេចបាន ។ ខ្ញុំម្ចាស់លុះមកកាន់បុរីនេះសូន្យទទេហើយ មុខជា
នឹងឆេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចមេបក្សីដែលបាត់កូន
ឃើញតែសម្បុកសូន្យទទេដូច្នោះ ។ ខ្ញុំម្ចាស់កាលមិនឃើញកូន
(ទាំងពីរ)ហើយ មុខជានឹងស្តមស្នេកស្នាំង ដូចជាមេបក្សីដែលបាត់
កូន ឃើញតែសម្បុកសូន្យទទេដូច្នោះ ។ ខ្ញុំម្ចាស់កាលមិនឃើញ
កូន(ទាំងពីរ)ជាទីស្រឡាញ់ហើយ មុខជានឹងស្ទុះទៅតាមទីនោះ ។
ដូចជាមេបក្សី ដែលបាត់កូន ឃើញតែសម្បុកសូន្យទទេដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កុរិ ហតច្ឆាចារ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ	សុញ្ញំ អាភម្មិមំ បុរំ ។
កុរិ ហតច្ឆាចារ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
កីសា បណ្ណា ភវិស្សាមិ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។
កុរិ ហតច្ឆាចារ	សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ
តេន តេន បដាវិស្សំ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។
សា នូន ចក្កវក្កិវ	បលូលស្មី អនូទកេ
ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ	សុញ្ញំ អាភម្មិមំ បុរំ ។
សា នូន ចក្កវក្កិវ	បលូលស្មី អនូទកេ
កីសា បណ្ណា ភវិស្សាមិ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។
សា នូន ចក្កវក្កិវ	បលូលស្មី អនូទកេ
តេន តេន បដាវិស្សំ	បិយេ បុត្តេ អបស្សតី ។
ឯវំ មេ វិលបន្តិយា	រាជបុត្តំ អនូសកំ
បញ្ចាដេសិ ច នំ រដ្ឋា	មញ្ញោ ហោស្សាមិ ជីវិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំម្ចាស់ លុះមកកាន់បុរីនេះសូន្យទទេហើយ នឹងឆេះដោយសេចក្តី
 ទុក្ខអស់កាលយូរ ដូចមេអកដែលបាត់កូន ឃើញតែសម្បុកសូន្យ
 ទទេដូច្នោះ ។ ខ្ញុំម្ចាស់កាលមិនឃើញកូន (ទាំងពីរ) ជាទីស្រឡាញ់
 ហើយ មុខជានឹងស្តមស្មេកស្មាំង ដូចជាមេអក ដែលបាត់កូន
 ឃើញតែសម្បុកសូន្យទទេដូច្នោះ ។ ខ្ញុំម្ចាស់កាលមិនឃើញកូន
 (ទាំងពីរ) ជាទីស្រឡាញ់ហើយ មុខជានឹងស្ទុះទៅតាមទីនោះៗ ដូច
 ជាមេអកដែលបាត់កូន ឃើញតែសម្បុកសូន្យទទេដូច្នោះ ។ ខ្ញុំម្ចាស់
 នោះ មកកាន់បុរីនេះសូន្យទទេហើយ មុខជានឹងឆេះដោយសេចក្តី
 ទុក្ខអស់កាលយូរដោយពិត ដូចជាមេចាក្រពាក ដែល (សំកុក)
 លើកក់មិនមានទឹក ។ ខ្ញុំម្ចាស់នោះមិនឃើញកូន (ទាំងពីរ) ជាទី
 ស្រឡាញ់ហើយ មុខជានឹងស្តមស្មេកស្មាំងដោយពិត ដូចជាមេ
 ចាក្រពាក ដែល (សំកុក) នៅលើកក់មិនមានទឹក ។ ខ្ញុំម្ចាស់កាល
 មិនឃើញកូន (ទាំងពីរ) ជាទីស្រឡាញ់ហើយ មុខជានឹងស្ទុះទៅ
 តាមទីនោះៗ ដោយពិត ដូចជាមេចាក្រពាក ដែលនៅលើកក់មិន
 មានទឹក ។ កាលបើខ្ញុំម្ចាស់យំរៀបរាប់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអង្គនៅ
 តែបណ្តេញរាជបុត្តនោះ ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ឲ្យចេញចាកដែន
 ខ្ញុំម្ចាស់ទំនងជានឹងលះបង់ជីវិតមិនខាន ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

[២៤៩] តស្សា លាលបិតំ សុត្វា	សព្វា អន្តេបុវេ អហុ
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ	សិរិកញ្ញា សមាគតា ។
សាលាវ សម្បមទ្ធិតា	មាលុតេន បមទ្ធិតា
សេន្តិ បុត្តា ច ទារា ច	វេស្សន្តរនិវេសនេ ។
ឱរោធា ច កុមារា ច	វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ	វេស្សន្តរនិវេសនេ ។
ហត្តាពោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្ទំ	វេស្សន្តរនិវេសនេ ។
តតោ រត្យា វិវេសនេ	សុរិយស្សក្កមនំ បតិ
អថ វេស្សន្តរោ រាជា	ទានំ ទានតំ ឧទាគមិ ។
វត្តានិ វត្តកាមានំ	សោណ្ឋានំ ទេថ វារណី
កោជនំ កោជនត្ថិនំ	សម្មទេវ បវេច្ឆថ ។
មា ច កិញ្ចិ វនិព្វកេ	ហោបយិត្ត ឥធាកតេ
តប្បេថ អន្តទានេន	កច្ឆន្ត បដិប្បដិតា ។
(អថត្ថ វត្តតិ សន្នោ	តុមុលោ កេរោ មហា
ទានេន តំ នីហរន្តិ	បុន ទានំ អទា តុវ) ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តា

[២២៧] (អភិសម្ពុទ្ធភាសា) ពួកកញ្ញារបស់ព្រះបាទសិរិទាំងអស់ដែលនៅ
 ក្នុងបុរី លុះបានឮទំនួញរៀបរាប់នៃព្រះនាងផុស្សតីនោះហើយ ក៏
 មកចូលជុំគ្នា ផ្តងដើមដៃកន្ទក់កន្ទេញ ។ កូននិងប្រពន្ធទាំងឡាយ
 ក៏ដួលដេកក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍ព្រះបាទវេស្សន្តរ ដូចដើមឈើដែល
 ត្រូវខ្យល់បក់បោកខ្ទេចខ្ទី ។ ពួកស្រីស្នំ ពួករាជកុមារ ពួកអ្នកជំនួញ
 និងពួកព្រាហ្មណ៍ ផ្តងដើមដៃកន្ទក់កន្ទេញ ក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍ព្រះ
 បាទវេស្សន្តរ ។ ពួកពលដំរី ពល (សេះ) ពលរថ ពលថ្មើរជើង
 ផ្តងដើមដៃកន្ទក់កន្ទេញក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍ព្រះបាទវេស្សន្តរ ។ រាត្រី
 នោះអស់ហើយ ព្រះអាទិត្យរះឡើង គ្រានោះព្រះបាទវេស្សន្តរស្តេច
 ចូលទៅ ដើម្បីឲ្យទាន ។ មានព្រះរាជបញ្ជាថា អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរឲ្យសំពត់ដល់ពួកជនដែលត្រូវការសំពត់ ឲ្យសុរាដល់ពួកអ្នកលេង
 ឲ្យភោជនដល់ពួកអ្នកត្រូវការដោយភោជន ចូរឲ្យដោយប្រពៃចុះ ។
 អ្នកទាំងឡាយ កុំបៀតបៀនពួកវណិព្វកៈ ដែលមកក្នុងទីនេះតិចតួច
 ឡើយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរញ៉ាំងពួកវណិព្វកៈឲ្យស្តប់ស្តល់ ដោយ
 បាយនិងទឹក ពួកវណិព្វកៈ ដែលយើងបានឲ្យរួចហើយ ចូរទៅចុះ ។
 (លំដាប់នោះ ស្រាប់តែសំឡេងក្រលួចយ៉ាងពន្លឹក ប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ព្រះនគរនោះថា ពួកអ្នកសិរិវាស្ត្របានបណ្តេញព្រះអង្គ ព្រោះតែ
 ឲ្យទាន ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គឲ្យទានទៀតហើយ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៥០] តេ សុ មត្តា កិលឆ្ការ សម្មតន្តិ វណិព្វកា

និក្ខមន្តេ មហារាជេ

សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

អច្ឆេច្ចំ វត កោ វុក្ខំ

នាណាផលទទំ^(១) ទុមំ

យថា វេស្សន្តរំ រដ្ឋា

បញ្ចេន្តិ អទ្ធិសកំ ។

អច្ឆេច្ចំ វត កោ វុក្ខំ

នាណាផលធរំ^(២) ទុមំ

យថា វេស្សន្តរំ រដ្ឋា

បញ្ចេន្តិ អទ្ធិសកំ ។

អច្ឆេច្ចំ វត កោ វុក្ខំ

សព្វកាមទទំ ទុមំ

យថា វេស្សន្តរំ រដ្ឋា

បញ្ចេន្តិ អទ្ធិសកំ ។

អច្ឆេច្ចំ វត កោ វុក្ខំ

សព្វកាមវសាហារំ

យថា វេស្សន្តរំ រដ្ឋា

បញ្ចេន្តិ អទ្ធិសកំ ។

យេ វុឌ្ឍា យេ ច ទហារា

យេ ច មជ្ឈិមចោរិសា

ពារា បក្កយ្ហ បក្កិដ្ឋំ

និក្ខមន្តេ មហារាជេ

សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

១ ឱ. ម. នាណាផលធរំ ។ ២ ឱ. ម. សព្វកាមទទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៥០] កាលមហារាជព្រះអង្គញ៉ាំងពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាង
 ចេញទៅ វណិព្វកៈទាំងនោះក៏ដួលចុះ ដូចជាបុគ្គលស្រវឹង ឬដូចជា
 បុគ្គលនឿយហត់ខ្លាំង (ដោយពាក្យថា) ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
 ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ បានបណ្តេញព្រះបាទវេស្សន្តរ ដែលជាអ្នកមិន
 ប្រទូស្តឲ្យចេញចាកដែន ដូចគេកាត់ផ្តាច់ដើមឈើ ជាឈើឲ្យផ្ទៃ
 ផ្សេងៗ ។ ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្របាន
 បណ្តេញព្រះបាទវេស្សន្តរ ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្តឲ្យចេញចាកដែន
 ដូចជាគេកាត់ចោល នូវដើមឈើជាឈើទ្រទ្រង់ផ្ទៃផ្សេងៗ ។ ម្ចាស់
 អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ បានបណ្តេញព្រះបាទ
 វេស្សន្តរ ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្តឲ្យចេញចាកដែន ដូចជាគេកាត់
 ដើមឈើ ជាឈើឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ។ ម្ចាស់អ្នកទាំង-
 ឡាយដ៏ចម្រើន ពួកអ្នកសិវិវាស្ត្រ បានបណ្តេញព្រះបាទវេស្សន្តរ
 ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្តឲ្យចេញចាកដែន ដូចជាគេកាត់ដើមឈើជា
 ឈើនាំមកនូវវេសជាទីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ។ ពួកជនណាដែលចាស់
 ក្តី ពួកជនណាដែលនៅក្មេងក្តី ពួកជនណាដែលមានវ័យកណ្តាល
 ក្តី ជនទាំងនោះ កាលដែលមហារាជព្រះអង្គញ៉ាំងដែន របស់ពួក
 អ្នកសិវិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញទៅ ក៏ផ្តងដែកន្ទក់កន្ទេញ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

អតិយក្ខា វេស្សរា	ឥត្តាការា ច រាជិណោ
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ	
និក្ខមន្តេ មហារាជេ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
ចិយោបិ តត្ថ បក្កន្តំ	យា តម្ហិ នតវេ អហុ
និក្ខមន្តេ មហារាជេ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
យេ ព្រាហ្មណា យេ ច សមណា អញ្ញោ វាបិ វនិព្វកា	
ពាហា បក្កយ្ហ បក្កន្តំ	អធម្មោ កិវ កោ ឥតិ ។
យថា វេស្សន្តរោ រាជា	យជមាណោ សកេ បុរេ
សិរីនំ វចនត្ថេន	សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
សត្ត ហត្ថិសតេ ទត្វា	សព្វាលដ្ឋារក្ខសិតេ
សុវណ្ណកច្ឆេ មាតដ្ឋេ	ហោមកប្បនិវាសសេ
អារុទ្ធូ តាមណីយេកិ	តោមរដ្ឋសចាណិកិ
ឯស វេស្សន្តរោ រាជា	សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
សត្ត អស្សសតេ ទត្វា	សព្វាលដ្ឋារក្ខសិតេ
អាជានិយេវ ជាតិយា	សិន្ធុវេ សីយវាហានេ
អារុទ្ធូ តាមណីយេកិ	ឥន្ទិយាចាបធាវិកិ
ឯស វេស្សន្តរោ រាជា	សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តុ

កាលមហារាជព្រះអង្គញ្ជាំងដែនអ្នកសិវិឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញទៅ
 ពួកពេទ្យចាប់ខ្មោច ពួកអ្នករក្សាស្រីស្នំ^១ និងពួកស្រីស្នំរបស់ព្រះរាជា
 ក៏ផ្គងដើមដៃ កន្ទក់កន្ទេញ ។ កាលមហារាជ ព្រះអង្គញ្ជាំងអ្នកដែន
 សិវិឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញទៅ ពួកស្រីដែលនៅក្នុងព្រះនគរនោះ
 ក៏កន្ទក់កន្ទេញ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ សមណៈនិងវណិព្វកៈដទៃៗ ផ្គង
 ដើមដៃកន្ទក់កន្ទេញថា ម្ចាស់គ្នាយើងដ៏ចម្រើន បានឮថា នេះមិនមែន
 ជាធម៌ទេ ។ ដូចយ៉ាងព្រះបាទវេស្សន្តរ កាលបូជាភ្នំបុរីរបស់ព្រះ
 អង្គទ្រង់យាងចេញចាកដែនរបស់ព្រះអង្គ ព្រោះហេតុតែសម្តីពួកអ្នក
 សិរិកស្ត្រ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានដំរីមាតង្គៈប្រាំពីររយ
 ដែលស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង មានខ្សែដង្កន់មាស
 មានគ្រឿងប្រដាប់ក្បាល ជាវិការៈនៃមាស ដែលពួកហ្មដំរីមានលំ-
 ពែងស្នែងក្របីនិងកង្វេរក្នុងដៃឡើងជិះហើយ ក៏យាងចេញទៅចាក
 ដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានសេះអាជានេយ្យ
 ប្រាំពីររយ ជាសេះសិន្ធពដោយជាតិ ជាពាហនៈមានសន្ទុះលឿន
 ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកអ្នកជិះសេះ
 កាន់ស៊ែនិងដូឡើងជិះហើយ ក៏យាងចេញចាកដែនរបស់ព្រះអង្គ ។

១ អង្គកថាអធិប្បាយថាពួកក្រុមនោះត្រូវគេត្រៀមពូជចេញសម្រាប់ថែរក្សាពួកស្រីស្នំក្នុងរាំង។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សត្ត រថសតេ ទត្វា
 ទីមេ អថោមិ វេយ្យក្សេ
 អារុទ្ធោ កាមណីយេភិ
 ឯស វេស្សន្តរោ រាជា
 សត្ត ឥត្ថិសតេ ទត្វា
 សន្នត្វា និក្ខរន្ទ្រហិ
 បីតាលង្ការា បីតវសនា
 អាឡារប្បមុខា^(១) ហសុលា
 ឯស វេស្សន្តរោ រាជា
 សត្ត ធជនុសតេ ទត្វា
 ឯស វេស្សន្តរោ រាជា
 សត្ត ទាសីសតេ ទត្វា
 ឯស វេស្សន្តរោ រាជា
 ហត្ថិ អស្សេ រថេ ទត្វា
 ឯស វេស្សន្តរោ រាជា
 តទាសិ យំ ភីសនកំ
 មហាទានេ បទិន្ទម្ហិ

សន្នន្ទេ ឧស្សិតទ្ធាដេ
 សព្វាលង្ការក្ខសិតេ
 ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
 សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
 ឯកមេកា រថេ បីតា
 សុវណ្ណេហិ អលង្កតា
 បីតាករណក្ខសិតា
 សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
 សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
 សព្វា កំសុបទារិណោ
 សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
 សត្ត ទាសសតានិ ច
 សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
 ទារិយោ ច អលង្កតា
 សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។
 តទាសិ លោមហំសនំ
 មេទនី សមកម្សថ ។

១ ម. អាឡារបម្ហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានរថប្រាំពីររយ ដែលប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកឡើងហើយ បិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបង និង ស្បែកខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួក នាយសារថីមានធុក្នុងដៃនិងពាក់អាវក្រោះឡើងជិះហើយ ក៏យាង ចេញចាកដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទាន ស្រីប្រាំពីររយ បិតនៅលើរថមួយម្នាក់ ។ ដែលស្អិតស្អាងហើយ ប្រដាប់ដោយខ្សែជាវិការៈនៃមាសឆ្ការ មានគ្រឿងប្រដាប់ល្បឿង មានសម្លៀកបំពាក់ល្បឿង ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអាករណៈល្បឿង មានថ្ពាល់និងភ្នែកដ៏ល្អ ញញឹមហើយទើបនិយាយ ជាស្រីមាន ត្រតាកល្អ មានចង្កេះរៀវ ក៏យាងចេញចាកដែន របស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានមេគោប្រាំពីររយ ព្រមទាំង ភាជន៍មាសសម្រាប់ត្រងទឹកដោះទាំងអស់ ហើយយាងចេញចាក ដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានខ្ញុំស្រីប្រាំ ពីររយ ខ្ញុំប្រុសប្រាំពីររយ ហើយយាងចេញចាកដែនរបស់ព្រះ អង្គ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរនុ៎ះ បានប្រទានដំរី សេះ រថ និង នាងនារីដែលប្រដាប់ហើយ ក៏យាងចេញចាកដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ កាលដែលព្រះបាទវេស្សន្តរ ប្រទានមហាទាន ការស្ងប់ស្ងែង ការព្រឺរោមក៏កើតមាន ក្នុងកាលនោះ ដែនដី ក៏ញាប់ញ័រ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្ណំ

តទាសិ យំ ភីសនកំ តទាសិ លោមហំសនំ

យំ បញ្ចលីកតោ រាជា សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋតិ ។

[២៥១] អថេត្ថ វត្ថុតិ សទ្ធោ តុមុលោ ភេរវោ មហា

នានេន តំ នីហរន្តិ បុន នានំ ទទាតិ សោ^(១)។

[២៥២] តេ សុ មត្តា កិលន្តាវ សម្មតន្តិ វណិព្វកា

និក្ខមន្តេ មហារាជេ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

[២៥៣] អាមន្តយិត្ត រាជានំ សញ្ញយំ ធម្មិកំ វរំ

អវុទ្ធសិ មំ ទេវ វង្គំ កច្ឆាមិ បព្វតំ ។

យេ ហិ កេចិ មហារាជ ភូតា យេ ច ភវិស្សវេ

អតិត្តាយេវ កាមេហិ កច្ឆន្តិ យមសាធនំ ។

សោហំ សកេ អភិសសី យជមាណោ សកេ បុវេ

សិរីនំ វចនត្ថេន សម្មា រដ្ឋា និរដ្ឋហំ^(២)

អយន្តំ បដិសេវិស្សំ

១ ឱ. ម. បុន ទានំ នទាគុរំ ។ ២ ឱ. និរដ្ឋតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្ត

ព្រះរាជាដែលមហាជនកំពុងផ្គង់អញ្ញាលី ទ្រង់យាងចេញចាកដែន
របស់ព្រះអង្គ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាការគួរស្ងប់ស្ងែង
គួរព្រឺរោម កើតមានក្នុងកាលនោះ ។

[២៥១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) គ្រានោះ សំឡេងក្រលួចយ៉ាងពន្លឹកប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍នុះថា ពួកអ្នកសិវិរាស្ត្របណ្តោញព្រះវេស្សន្តរ
នោះ ព្រោះតែឲ្យទាន ព្រះវេស្សន្តរនោះ នៅតែឲ្យទានទៀត ។

[២៥២] កាលមហារាជ ព្រះអង្គញ៉ាំងពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន យាង
ចេញទៅ ពួកវណិព្វកៈទាំងនោះ ក៏ដួលចុះ ដូចបុគ្គលស្រវឹង ឬ
ដូចបុគ្គលនឿយហត់ខ្លាំង ។

[២៥៣] ព្រះបាទវេស្សន្តរ បានក្រាបទូលព្រះរាជាព្រះនាមសញ្ជ័យ ជា
ធម្មិករាជដ៏ប្រសើរថា បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គទ្រង់បណ្តោញ ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងទៅឯវង្សបពិត ។ បពិត្រមហារាជ
សត្វទាំងឡាយណាមួយកើតហើយក្តី ទាំងសត្វទាំងឡាយណានឹង
កើតក្តី (ពួកសត្វដែលកំពុងកើតក្តី) សត្វទាំងនោះសុទ្ធតែមិនឆ្កែត
ដោយកាមទាំងអស់ រមែងទៅកាន់ទីរបស់យមៈ ។ ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំនោះ កាលឲ្យទានក្នុងបុរីជារបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា បៀតបៀន
ពួកអ្នកដែនរបស់ខ្លួន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កាលចេញចាកដែនរបស់
ខ្លួន ព្រោះហេតុតែសម្តីពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រ ទូលព្រះបង្គំក៏នឹងរងទុក្ខ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

វេន វាឡមិកាកិណ្ណោ ខត្តទីបិណិសេវិតេ

អហំ បុញ្ញានិ កកោមិ តុម្ភេ បដ្ឋមិ សីទថ ។

[២៥៤] អនុជាធាមិ មំ អម្ព បព្វជ្ជា មម វុច្ចតិ

សោហំ សកេ អភិសសី យជមាណោ សកេ បុរេ

សិរីនំ វចនត្ថេន សម្មា វជ្ជា និវជ្ជហំ

អយន្តំ បដិសេវិស្សំ

វេន វាឡមិកាកិណ្ណោ ខត្តទីបិណិសេវិតេ

អហំ បុញ្ញានិ កកោមិ វន្តំ កច្ឆាមិ បព្វតំ ។

[២៥៥] អនុជាធាមិ តំ បុត្ត បព្វជ្ជា តេ សមិជ្ឈតុ

អយញ្ច មទ្ធិ កល្យាណី សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា

អច្ចតំ សហ បុត្តេហិ កី អរញ្ញោ ករិស្សតិ ។

[២៥៦] ធាហំ អកាមាទាសីបិ អរញ្ញំ នេតុមុស្សុហោ

សចេ ឥច្ចតិ អន្ទេតុ សចេ និច្ចតិ អច្ចតុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ក្នុងព្រៃ ដែលច្របូកច្របល់ដោយម្រឹគសាហារ ដែលរមាសនិងខ្លា
ដំបងអាស្រ័យហើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
ឯព្រះអង្គលិចក្នុងភក់គឺកាមចុះ ។

[២៥២] (ព្រះវេស្សន្តរ...) បពិត្រព្រះមាតា សូមទ្រង់អនុញ្ញាតទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ គាប់ចិត្តនឹងបព្វជ្ជា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
នោះ កាលឲ្យទានក្នុងបុរិជារបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា បៀតបៀនពួកអ្នក
ដែនរបស់ខ្លួន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កាលចេញចាកដែន របស់ខ្លួន
ព្រោះហេតុតែសម្តីពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងសោយ
ទុក្ខក្នុងព្រៃ ដែលច្របូកច្របល់ដោយម្រឹគសាហារ ដែលរមាសនិង
ខ្លាដំបងអាស្រ័យហើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ តែងធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
នឹងទៅឯគិរីវង្គត ។

[២៥៣] (ព្រះនាងផុស្សតិទេវី...) ម្ចាស់កូន យើងអនុញ្ញាតអ្នកហើយ
បព្វជ្ជា ចូរសម្រេចដល់អ្នកចុះ តែនាងមទ្រឹកល្យាណីនេះ នាង
មានត្រតាកដ៏ល្អ មានចង្កេះរៀវ ចូរនៅជាមួយនឹងកូនទាំងពីរចុះ
នាងនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

[២៥៤] (ព្រះវេស្សន្តរ...) សូម្បីតែទាសី ដែលមិនប្រាថ្នានឹងទៅ ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក៏មិនអាចនាំទៅកាន់ព្រៃទេ ប្រសិនបើនាងមទ្រឹ
ចង់ ចូរទៅតាមចុះ បើមិនចង់ ចូរនៅចុះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

[២៥៧] តតោ សុណ្ណំ មហារាជា យាចិត្តំ បដិបដ្ឋេថ
 មា ចន្ទនសមាចារេ រដោជល្ងំ អធារយិ ។
 កាសិយានិ បធាវេត្វា^(១) កុសចីរំ អធារយិ
 ទុក្ខោ វាសោ អវញ្ញស្មី មា ហិ ត្តំ លក្ខណោ ភមិ ។

[២៥៨] តមព្រិ រាជបុត្តិ មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភនា
 ធាហន្តំ សុខមិច្ឆេយ្យំ យំ មេ វេស្សន្តរំ វិណា ។

[២៥៩] តមព្រិ មហារាជា សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ
 ឥដ្ឋ្យ មទ្ធិ និសាមេហិ វនេ យេ ហោន្តិ ទុស្សហា ។
 ពហូ កីជា បដដ្ឋា ច មកសា មធមក្ខិកា
 តេបិ តំ តត្ថ ហីសេយ្យំ តន្តេ ទុក្ខតរំ សិយា ។
 អបវេ បស្ស សន្តាសេ នទីន្ទបនិសេវិតេ
 សប្បា អជករា នាម អរិសា តេ មហាពូលា ។
 តេ មនុស្សំ មិកំ វាបិ អបិចាសន្នមាភតំ
 បរិក្ខិបិត្វា កោតេហិ វសមាទេន្តិ អត្តនោ ។

១ ឱ. មា កាសិយានិ ធាវេត្វា ។ ម. កាសិយានិ ច ធាវេត្វា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តុ

[២៥៧] លំដាប់នោះ មហារាជទ្រង់យាងទៅអង្វរព្រះសុណិសាថា ម្ចាស់
នាងមានរាងកាយប្រោះព្រំ ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ នាងកុំស្លៀកដណ្តាប់
សំពត់ឲ្យប្រឡាក់ក្អែកឡើយ ។ នាងធ្លាប់ស្លៀកដណ្តាប់សំពត់អ្នក
ដែនកាសិ ហើយត្រឡប់ជាស្លៀកដណ្តាប់សំពត់ ដែលក្រុងដោយ
ស្ទូរវិញ ការនៅក្នុងព្រៃ តែងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ម្ចាស់
នាងមានលក្ខណ៍ នាងកុំទៅឡើយ ។

[២៥៨] ព្រះរាជបុត្រីព្រះនាមមទ្រី មានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ បាន
ក្រាបបង្គំទូលព្រះបិតាក្មេកថា ខ្ញុំម្ចាស់ បើប្រាសចាកព្រះវេស្សន្តរ
របស់ខ្ញុំម្ចាស់ហើយ មិនចង់បានសេចក្តីសុខទេ ។

[២៥៩] មហារាជជាអ្នកញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន មានព្រះបន្ទូល
នឹងនាងមទ្រីនោះថា ម្ចាស់នាងមទ្រី បើដូច្នោះ នាងចូរស្តាប់សេចក្តី
អន្តរាយទាំងឡាយ ដែលនាងអត់ទ្រាំបានដោយក្រ ក្នុងព្រៃចុះ ។
កណ្តាប រលោម មូស និងឃ្មុំដ៏ច្រើន សត្វទាំងនោះ គប្បីបៀតបៀន
នាងក្នុងព្រៃនោះ ការបៀតបៀននោះ មុខជានាំមកនូវទុក្ខយ៉ាង
ខ្លាំង ដល់នាង ។ នាងចូរមើលពួកសត្វដទៃ ដែលគួរឲ្យតក់ស្លុត
ដែលអាស្រ័យនៅនឹងទន្លេ គឺពស់ថ្លាន់ ពស់ទាំងនោះមិនមានពិស
ទេ តែមានកម្លាំងច្រើន ។ ពស់ថ្លាន់ទាំងនោះ តែងយកភ្នែនរឹត
មនុស្សឬម្រឹគ ដែលមកជិតវា ហើយនាំមកកាន់អំណាចខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អញ្ញេបិ កណ្ណា ជដិណោ

ន តេហិ បុរិសោ ទិដ្ឋោ

សង្ឃដ្ឋយន្តា សិដ្ឋានិ

មហិសា វិចរន្តេត្ថ

ទិស្វា មិកានំ យូថានំ

ធនុវ វច្ឆតិទ្ធាវ

ទិស្វា សម្បតិភេ យោវ

អខេត្តញ្ញាយ តេ មទ្ធិ

យា តំ សិវាយ សុត្វាន

សា តំ វង្គី អនុប្បត្តា

បិតេ មជ្ឈន្តិកេ កាលេ

សុណាតេវ ព្រហ្មារញ្ញំ

[២៦០] តមព្រិ រាជបុត្តី

យានី ឯតានិ អក្កាសិ

សព្វានិ អភិសម្ភោសំ

អច្ឆា នាម អយម្មិកា

រុក្ខមារុយ្ហ មុច្ឆតិ ។

តិក្ខុក្កានិ បហារិណោ

នទី សោតុម្ភំ បតិ ។

ករំ សញ្ជរិតំ វនេ

កថំ មទ្ធិ ករិស្សសិ ។

ទុម្ភក្តេសុ បល្លង្គមេ^(១)

ករិស្ស ត មហាព្វយំ ។

មុហំ ឧត្តសតេ បុវេ

កថំ មទ្ធិ ករិស្សសិ ។

សន្និសិន្នេសុ បក្ខិសុ

តត្ថ កី កន្តមិច្ឆសិ ។

មទ្ធិ សព្វង្គសោភនា

វនេ បដិកយានិ មេ

កច្ឆញ្ញាវ វថេសក ។

១ ឱ. ប្លង្គមេ ។ ម. ប្លង្គមេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្លាប្តូរដទៃទៀត មានសម្បុរខ្មៅ រោមរឹង ជាម្រឹកឲ្យទុក្ខ បុរសដែល
 ខ្លាទាំងនោះឃើញហើយ រត់ឡើងដើមឈើ ក៏មិនរួច ។ ក្របីជាសត្វ
 ប្រហារ តែងរំឭកនឹងស្នែងមានចុងដ៏មុត តែងត្រាច់ទៅមកក្នុងព្រៃ
 នោះ ជិតទន្លេឈ្មោះសោតុម្ពរា ។ ម្នាលនាងមទ្រី នាងដូចជា
 មេគោដែលមានចិត្តជាប់នឹងកូន ឃើញគោឈ្មោលកំពុងទៅតាម
 ហ្វូងម្រឹកក្នុងព្រៃ នឹងធ្វើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងមទ្រី ភ័យធំ មុខជា
 នឹងមានដល់នាង ដែលជាស្រ្តីមិនដឹងទីខេត្ត ព្រោះឃើញស្វាទាំង-
 ឡាយដ៏ពន្លឹក ដែលផ្គុំគ្នាក្បែរផ្លូវ ដែលទៅមកបានដោយក្រ ។
 ម្នាលនាងមទ្រី ក្នុងបុរី នាងគ្រាន់តែឮ (សូរសំឡេង) ចចក រមែង
 តក់ស្លុតរឿយៗ ដល់ទៅគិរីវង្គត តើនឹងធ្វើដូចម្តេចទៅ ។ កាល
 ដែលពួកបក្សីប្រជុំគ្នា ក្នុងវេលា ដែលព្រះអាទិត្យបិទនៅ ត្រង់
 កណ្តាល (ថ្ងៃត្រង់) ព្រៃធំក៏លាន់ឮសំឡេងគីកកង ចុះនាងចង់ទៅ
 ក្នុងព្រៃធំនោះធ្វើអ្វី ។

[២៦០] ព្រះរាជបុត្រីព្រះនាមមទ្រី មានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ បានក្រាប
 បង្គំទូលព្រះរាជបិតាក្មេកនោះថា ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ ដល់
 ខ្ញុំម្ចាស់ នូវភ័យ ដែលមានចំពោះមុខទាំងឡាយណា ក្នុងព្រៃ ឯ
 ខ្ញុំម្ចាស់អាចទទួលអត់ទ្រាំភ័យ ដែលមានចំពោះមុខទាំងអស់នោះ
 បាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តាំ

កាសំ កុសំ^(១) ចោតកិលំ ឧសិរំ មុញ្ញបព្វជំ

ឧរសា បន្ទុទហិស្សាមិ ឆាស្ស ហិស្សាមិ ទុន្ទយា ។

ពហូហិ វត្តចរិយាហិ កុមារី វិទ្ធុតេ បតី

ឧទរស្សបរោធនេ កោហានុវេដ្ឋនេន ច

អត្តិស្ស ទារិចយាយ ឧទកុម្មដ្ឋនេន ច

វេជព្យំ កដុកំ លោកេ កច្ចញ្ញោវ រថេសភ ។

អបិស្សា ហោតិ អប្បត្តោ ឧច្ឆិដ្ឋំ បរិកុញ្ញិតំ

យោ នំ ហត្ថេ កហេត្វាន អកាមំ បរិកឌ្ឍតិ

វេជព្យំ កដុកំ លោកេ កច្ចញ្ញោវ រថេសភ ។

កេសត្តហណាមុក្ខេចា ភូម្យា ច បរិសុម្ពនា

ទត្វា ច នោ បក្កមតិ ពហំ ទុក្ខំ អនប្បកំ

វេជព្យំ កដុកំ លោកេ កច្ចញ្ញោវ រថេសភ ។

១ ម. កុដំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្ត

ខ្ញុំម្ចាស់នឹងយកទ្រូងរុលវែកដើមអំពៅព្រៃ ស្បូវភ្នាំង ស្មៅសសិត
 ស្មៅរណ្តាស ស្មៅយាបូង និងស្មៅដំណែកទន្សាយ (ដើរមុខព្រះវេ-
 ស្សន្តរជាប្តីខ្ញុំម្ចាស់) ខ្ញុំម្ចាស់នឹងនាំព្រះភស្តាទៅមិនឲ្យលំបាក ។
 កុមារីរមែងបានប្តីដោយការប្រព្រឹត្តវត្ថុដ៏ច្រើន គឺដោយការបិទពោះ
 (បន្ថយអាហារឲ្យពោះតូច) ដោយការដំបង្កើត ដោយឈើមានស-
 ណ្តានដូចចង្កាគោ និងការរឹតចង្កើតខ្លួនដោយឈ្នួត (ធ្វើឲ្យចង្កើតរៀវ)
 ដោយការបម្រើភ្លើង(អាំងភ្លើង) និងដោយការដុសលាងសម្អាតដោយ
 ទឹក ភាពជាស្ត្រីមេម៉ាយ រមែងក្តៅក្រហាយក្នុងលោក បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុរស
 មិនគួរបរិភោគរបស់សំណល់អំពីស្ត្រីមេម៉ាយនោះ បុរសណា សូម្បី
 (មានជាតិទាប បុរសនោះ)ក៏ចាប់ផ្តើមទង់ទាញស្ត្រីមេម៉ាយនោះ ដែល
 មិនប្រាថ្នាផង ភាពជាស្ត្រីមេម៉ាយ រមែងក្តៅក្រហាយក្នុងលោក
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។ បុរស
 តែងឲ្យសេចក្តីទុក្ខយ៉ាងច្រើនលើសលុប ដោយការចាប់សក់កញ្ចក់
 ឡើង ដោយការផ្តល់លើផែនដី ហើយក៏មិនដើរចេញទៅណា (នៅ
 ឈរមើលព្រងើយ) ភាពជាស្ត្រីមេម៉ាយរមែងក្តៅក្រហាយក្នុងលោក
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅមិនខានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុត្តច្ឆរី វេទវេរា	ទត្វា សុភក្កមាជិទោ
អកាមំ បរិកឡន្តិ	ឧលុកញ្ជោរ វាយសា
វេទព្យំ កដុកំ លោកេ	កច្ឆញ្ជោរ រថេសភ ។
អបិ ញាតិកុលេ ដីតេ	កំសប្បជ្ជោតនេ វសំ
នេវាតិវាក្យំ ន លភេ	ភាតូហិ សទិដីហិ ច
វេទព្យំ កដុកំ លោកេ	កច្ឆញ្ជោរ រថេសភ ។
នត្តា នទី អនូទកា	នក្កំ រដ្ឋំ អរាជិកំ
ឥត្ថិបិ វិធរា នត្តា	យស្សាបិ ទស ភាតរោ
វេទព្យំ កដុកំ លោកេ	កច្ឆញ្ជោរ រថេសភ ។
ធជោ រថស្ស បញ្ញាណំ	ជូមោ បញ្ញាណាមត្តិនោ
រាជា រដ្ឋស្ស បញ្ញាណំ	ភត្តា បញ្ញានមិត្តិយា
វេទព្យំ កដុកំ លោកេ	កច្ឆញ្ជោរ រថេសភ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកបុរសដែលមានសម្បុរ-ស ជាអ្នកត្រូវការនឹងស្រ្តីមេម៉ាយ ប្រកាន់
 ខ្លួនថា មានលម្អដ៏ប្រសើរ បានឲ្យ (ទ្រព្យបន្តិចបន្តួច) ហើយទង់
 ទាញស្រ្តីមេម៉ាយដែលមិនត្រូវការនឹងខ្លួន ដូចក្អែកដែលឆាបមៀម
 ដូច្នោះ ភាពជាស្រ្តីមេម៉ាយ រមែងក្តៅក្រហាយក្នុងលោក បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ស្រ្តីមេម៉ាយ កាលនៅក្នុងត្រកូលញាតិដ៏ស្តុកស្តម្ភ រុងរឿងដោយ
 ភាជន៍មាស ក៏នៅតែបានពាក្យតិះដៀលអំពីបងប្អូនប្រុស និងពួក
 ស្រ្តីជាសម្លាញ់ពុំខាន ភាពជាស្រ្តីមេម៉ាយ រមែងក្តៅក្រហាយ
 ក្នុងលោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។
 ទន្ទេដែលគ្មានទឹក ហៅថា ទន្ទេស្រោត ដែនដែលគ្មានព្រះរាជា
 ហៅថា ដែនស្រោត ចំណែកស្រ្តីមេម៉ាយ បើទុកជាមានបងប្អូនប្រុស
 ដល់ ១០ នាក់ ក៏ហៅថា ស្រ្តីស្រោត ភាពជាស្រ្តីមេម៉ាយ រមែងក្តៅ
 ក្រហាយក្នុងលោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅ
 ពុំខានឡើយ ។ ទង់ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់រថ ផ្សែងជាគ្រឿងប្រាកដ
 របស់ភ្លើង ព្រះរាជា ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ដែន ភស្តុជាគ្រឿង
 ប្រាកដរបស់ស្រ្តី ភាពជាស្រ្តីមេម៉ាយ រមែងក្តៅក្រហាយក្នុងលោក
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅពុំខានឡើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

យា ទលិទ្ធិ ទលិទ្ធិស្ស	អឌ្ឍា អឌ្ឍស្ស កិត្តិមា
តំ វេ ទេវា បសំសន្តិ	ទុក្ការំ ហិ ករោតិ សា ។
សាមិកំ អនុពន្ធិស្សំ	សទា កាសាយវាសិនី
បបព្យាបិ អភិជ្ជន្ត្រា	វេជព្យំ កេដុកិត្តិយា ។
អបិ សាករបរិយន្តំ	ពហុវិត្តេជំ មហី
នាណាតនបរិប្បំ	និច្ឆេ វេស្សន្តរំ វិណា ។
កថន្ត តាសំ ហទយំ	សុខរា វត ឥត្តិយោ
យា សាមិកេ ទុក្ខិតម្ហិ	សុខមិច្ឆន្តិ អត្តនោ ។
និក្ខមន្តេ មហារាជេ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ
តមហំ អនុពន្ធិស្សំ	សព្វកាមទទោ ហិ មេ ។
[២៦១] តមព្រិ មហារាជា	មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោកនំ
ឥមេ តេ ទហារា បុត្តា	ជាសី កណ្តាជិនា ចុកោ
និក្ខិប្ប លក្ខណោ កច្ច	មយន្តេ ទោសិយាមសេ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តា

ស្រ្តីណាដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ កាលស្វាមីទីលក្រ ក៏ជាស្រ្តីទីលក្រ
 (ជាមួយ) កាលស្វាមីស្តុកស្តម្ភក៏ជាស្រ្តីស្តុកស្តម្ភ(ជាមួយ)ពួកទេវតា
 រមែងសរសើរស្រ្តីនោះឯង ព្រោះថា ស្រ្តីនោះធ្វើអំពើដែលគេធ្វើ
 បានដោយក្រ ។ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងស្លៀកសំពត់កាសាយៈ ហើយដើរ
 តាមប្តីសព្វ ។ កាល ភាពជាស្រ្តីមេម៉ាយ ទោះបីមានផែនដីមិនបែក
 (បានជាធំលើផែនដីទាំងមូល) ក៏នៅតែក្តៅក្រហាយដែរ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ខ្ញុំម្ចាស់បើប្រាសព្រាត់ព្រះវេស្សន្តរជាប្តីហើយ មិនចង់បាន
 ផែនដីដែលមានសមុទ្រព័ទ្ធជុំវិញ ទ្រទ្រង់ទ្រព្យដ៏ច្រើន ជាផែនដី
 បរិបូណ៌ដោយរតនៈផ្សេង ។ ទេ ។ ពួកស្រ្តីណា ជាស្រ្តីរឹងរូស
 យ៉ាងក្រៃលែង កាលដែលស្វាមីដល់នូវសេចក្តីទុក្ខហើយ ប្រាថ្នា
 សេចក្តីសុខដល់ខ្លួនតែម្យ៉ាង ហូរទ័យរបស់ស្រ្តីទាំងនោះនឹងទៅជា
 ដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កាលបើមហារាជ ដែលញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រឲ្យ
 ចម្រើន ទ្រង់ចេញទៅហើយ ខ្ញុំម្ចាស់ នឹងទៅតាមមហារាជនោះ
 ព្រោះថា ព្រះអង្គជាអ្នកឲ្យវត្ថុ ជាទីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ។

[២៦១] ព្រះបាទសញ្ញាយមហារាជ មានព្រះរាជឱង្ការនឹងព្រះនាងមទ្រី
 ដែលមានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អនោះថា ម្នាលនាងមានលក្ខណ៍ នាង
 ចូរទុកកូនតូចទាំងពីររបស់នាង គឺបាជាលី និងនាងកណ្តាជិនានេះ
 ហើយទៅចុះ យើងនឹងចិញ្ចឹមកូនតូចទាំងនោះ ។

[២៦២] តមព្រិ រាជបុត្តី
 បិយា មេ បុត្តកា ទេវ
 ត្សម្ហំ តត្ថ រមិស្សន្តិ

មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភណ
 ជាសី កណ្ណាជិនា ចុកោ
 អរញ្ញោ ជិវិសោកិនំ ។

[២៦៣] តមព្រិ មហារាជា
 សាលីនមោទនំ ភុត្វា
 រុក្ខុដលានិ ភុញ្ញន្តា
 ភុត្វា សតបលេ កំសេ
 រុក្ខុបត្តេសុ ភុញ្ញន្តា
 កាសិយានិ ច ធារត្វា
 កុសទីរានិ ធារន្តា
 វយ្ហាហិ បរិយាយិត្វា
 បត្តិកា បរិធារន្តា
 ក្សជាតារេ សយិត្វាន
 សយន្តា រុក្ខុមូលស្មី

សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ
 សុចិមំសូបសេចនំ
 កថំ កាហន្តិ ទារកា ។
 សោវណ្ណោ សតរាជិកេ
 កថំ កាហន្តិ ទារកា ។
 ខោមកោទុម្ពរានិ ច
 កថំ កាហន្តិ ទារកា ។
 សិរិកាយ រថេន ច
 កថំ កាហន្តិ ទារកា ។
 និវាតេ ផុសិតត្តុឡេ
 កថំ កាហន្តិ ទារកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៦២] ព្រះរាជបុត្រីព្រះនាមមទ្រី ដែលមានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ បាន
ក្រាបទូលព្រះរាជានោះវិញថា បពិត្រព្រះទេវៈ កូនតូចទាំងពីរគឺបា-
ជាលីនិងនាងកណ្តាជិនា ជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំម្ចាស់ កូនតូចទាំង-
ពីរនោះ នឹង (ញ៉ាំងហឫទ័យ) នៃយើងខ្ញុំ ដែលមិនទាន់ប្រាស
ចាកសេចក្តីសោក ឲ្យត្រេកអរក្នុងព្រៃនោះបាន ។

[២៦៣] ព្រះបាទសញ្ញាយមហារាជ ទ្រង់ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន
មានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះនាងមទ្រីនោះថា ក្មេងទាំងពីរ ធ្លាប់បរិភោគ
បាយអង្ករសាលី លាយដោយសាច់ដ៏ស្អាត នឹងបរិភោគផ្លែឈើ
ធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំងពីរ ធ្លាប់បរិភោគកោជនក្នុងភាជន៍មាស
ដែលមានទម្ងន់ ១០០ បល្លៈ មានស្នាមចម្លាក់មួយ ១០០ នឹង
បរិភោគកោជនដែលដាក់ក្នុងស្លឹកឈើធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំងពីរ
ធ្លាប់ស្លៀកដណ្តាប់សំពត់អ្នកដែនកាសិផង សំពត់ខោមៈផង សំពត់
កោទុម្ភៈផង នឹងស្លៀកដណ្តាប់សំពត់ ដែលក្រងដោយស្បូវភ្នាំង
ធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំងពីរ ធ្លាប់ទៅដោយរ ដោយគ្រែស្នែង
ដោយរថ នឹងដើរទៅដោយជើងធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំងពីរ
ធ្លាប់ដេកក្នុងផ្ទះមានកំពូល មានសន្ទុះទ្វារនិងបង្អួច ដ៏ជិតស្និទ្ធ
ខ្យល់ចេញចូលមិនបាន នឹងដេកទៀបគល់ឈើ ធ្វើម្តេចកើត ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទានកណ្តំ

បល្លង្កេសុ សយិត្វាន	កោនកេ ចិត្រសន្តតេ
សយន្តា តិណាសន្តារេ	កថំ កាហាន្តិ ទារកា ។
កន្ធកេន វិលិម្បិត្វា	អក្កលុច្ឆន្ទនេន ច
រដោជល្វានិ ធារេន្តា	កថំ កាហាន្តិ ទារកា ។
ចាមរិមោរហត្ថេហិ	វិជិតដ្ឋា សុខេ បិតា
ដុដ្ឋា ^(១) ខំសេហិ មកសេហិ	កថំ កាហាន្តិ ទារកា ។

[២៦៤] តមព្រិ រាជបុត្តិ	មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភនា
មា នេវ បរិនេវេសិ	មា ច តំ វិមនោ អហុ
យថា មយំ ភវិស្សាម	តថា ហោស្សន្តិ ទារកា ។
ឥទំ វត្វាន បក្កាមិ	មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភនា
សិរិមក្កេន អន្ទេសិ	បុត្តេ អាទាយ លក្ខណា ។

[២៦៥] តតោ វេស្សន្តរោ រាជា	ទានំ ទត្វាន ខត្តិយោ
បិតុ មាតុញ្ច វេទិត្វា	កត្វា ច នំ បទក្ខិណំ ។
ចតុវាហំ រមំ យុត្តំ	សីយមារុយ្ហ សន្ធនំ
អាទាយ បុត្ត ទារញ្ច	វេទ្ជិ ចាយាសិ បព្វតំ ។

១ ឱ. ទដ្ឋា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទានកណ្តា

ក្មេងទាំងពីរ ធ្លាប់ដេកលើបល្ល័ង្ក លើកម្រាលរោមវែង និងលើ
កម្រាលដ៏ពិចិត្រ នឹងដេកលើកម្រាលស្មៅ ធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំង-
ពីរធ្លាប់លាបស្រឡាបដោយគ្រឿងក្រអូប គឺខ្លឹមក្រឹស្នា ខ្លឹមចន្ទន៍
នឹងស្លៀកដណ្តាប់សំពត់ប្រឡាក់ក្តែល ធ្វើម្តេចកើត ។ ក្មេងទាំងពីរ
ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអវយវៈគេតែងបក់ដោយផ្លិតរោម
ចាមរី និងសំណុំកន្ទុយក្លោក ត្រូវបោមមូសប៉ះពាល់ នឹងធ្វើ
ដូចម្តេចកើត ។

[២៦៤] ព្រះរាជបុត្រីទ្រង់ព្រះនាមមទ្រី ដែលមានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ
ក្រាបទូលព្រះរាជបិតានោះថា បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គកុំទ្រង់ព្រះ
កន្សែងឡើយ សូមព្រះអង្គកុំមានព្រះហឫទ័យអាក់អន់ឡើយ ខ្ញុំ
ម្ចាស់ទាំងពីរនាក់នឹងរស់នៅយ៉ាងណា ក្មេងទាំងពីរនាក់ ក៏រស់នៅ
យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះនាងមទ្រីដែលមានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ
ដ៏ទ្រង់លក្ខណ៍ លុះបានពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ក៏នាំព្រះរាជ-
បុត្រាបុត្រីទៅតាមផ្លូវដែលព្រះបាទសិរី(វេស្សន្តរ)ទ្រង់ស្តេចទៅ ។

[២៦៥] លំដាប់នោះ ព្រះវេស្សន្តរជាក្សត្រទ្រង់បានឲ្យទាន ហើយក៏ថ្វាយ
បង្គំព្រះបិតានិងព្រះមាតា ធ្វើប្រទក្សិណព្រះបិតានិងព្រះមាតានោះ ។
ព្រះវេស្សន្តរឡើងកាន់រថ ដែលទឹមដោយសេះ ៤ មានសន្ទុះដ៏
លឿន នាំបុត្រាបុត្រីនិងព្រះជាយា ស្តេចទៅកាន់គិរីវង្គត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៦៦] តតោ វេស្សន្តរោ រាជា យេនាសិ ពហុកោ ជនោ

អាមន្ត ខោ តំ កច្ឆាម អរោតា ហោន្តុ ញាតយោ ។

[២៦៧] និក្ខមិត្តាន នករា និវត្តិត្វា វិលោកិតេ

តនាបិ បបរី កម្មិ សិនេរុនរជំសកា ។

[២៦៨] ឥជ្ឈំ មទ្ធិ និសាមេហិ រម្មរូបំ^(១) ទិស្សតិ

អាវាសោ សិរិសេដ្ឋស្ស បេត្តិកំ ករំ មម ។

[២៦៩] តំ ព្រាហ្មណា អន្ធកម្មំ តេ តំ អស្សេ អយាចិសំ

យាចិតោ បដិចាទេសិ ចតុន្នំ ចតុរោ ហាយេ ។

[២៧០] ឥជ្ឈំ មទ្ធិ និសាមេហិ ចិត្តរូបំ ទិស្សតិ

មិកា រោហិត្តរណ្ណេន ទត្តិណាស្សា វហន្តិ មំ ។

១ ម. រម្មរូបំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៦៦] លំដាប់នោះ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមវេស្សន្តរ ទ្រង់បររថសំដៅ
ទៅរកទីដែលមានជនច្រើន ហើយត្រាស់ថា យើងសូមលាអ្នករាល់
គ្នាទៅហើយ សូមឲ្យពួកញាតិកុំមានរោគឡើយ ។

[២៦៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) កាលដែលព្រះបាទវេស្សន្តរ ស្តេចចេញអំពី
ព្រះនគរ ហើយងាកក្រឡេកទតព្រះរាជនិវេសន៍ គ្រានោះឯង ផែនដី
ដែលមានភ្នំសិរេនុនិងព្រៃជាគ្រឿងប្រដាប់ ក៏ញាប់ញ័រ ។

[២៦៨] (ព្រះវេស្សន្តរ...) នៃនាងមទ្រី នាងចូរគន់មើលចុះ (នុ៎ះ) និវេ-
សន៍ របស់ព្រះបាទសិវិដ៏ប្រសើរ (នុ៎ះ) រាំងរបស់យើងដែលព្រះ
បិតាប្រទានឲ្យ ប្រាកដជារូបគួរត្រេកអរ ។

[២៦៩] ពួកព្រាហ្មណ៍បានទៅតាមព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំង-
នោះ បានសុំសេចក្តីទាំងឡាយអំពីព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ព្រះបាទវេ-
ស្សន្តរ លុះពួកព្រាហ្មណ៍សុំហើយ ក៏បានប្រទានសេចក្តីទាំង ៤ ដល់
ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៤ នាក់ ។

[២៧០] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) នៃមទ្រី នាងចូរគន់មើលចុះ ម្រឹគទាំង-
ឡាយមានភេទជារមាំង នាំខ្ញុំទៅ ដូចសេចក្តីដែលគេទូន្មានល្អហើយ
ប្រាកដជារូបដ៏វិចិត្រ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស វនប្បវេសនំ

[២៧១] អថេត្ត បញ្ចមោ អាតា សោ តំ រថមយាចថ
តស្ស តំ បដិយាទាសិ ន ចស្ស បហាតោ មនោ ។

[២៧២] តតោ វេស្សន្តរោ រាជា ឱរោមេត្វា សកំ ជនំ
អស្សាសយិ អស្សរថំ ព្រាហ្មណស្ស ធនេសិនោ ។

[២៧៣] តំ មទ្ធិ កណ្ហំ កណ្ហាហិ លហុកា ឯសា កនិដ្ឋកា
អហំ ជាលី កហោស្សមិ ករុកោ ភាតិកោ ហិ សោ ។

[២៧៤] រាជា កុមារមាទាយ រាជបុត្តិ ច ទារិកំ
សម្មោទមាទា បក្កាមុំ អញ្ញមញ្ញំ បិយំវទា ។

ទានកណ្ហំ នាម ។

[២៧៥] យទិ កេចិ មនុជា ឯន្តិ អនុមត្តេ បដិបថេ
មត្តន្តេ បដិបុត្តាមិ កុហិ វុត្តតបព្វតោ ។

តេ តត្ថ អម្ពេ បស្សិត្វា កល្យនំ បរិទេវយុំ
ទុក្ខន្តេ បដិវេទន្តិ ទូរេ វុត្តតបព្វតោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ វេស្សវេសន៍

[២៧១] លំដាប់នោះ ព្រាហ្មណ៍ទី ៥ ក៏មកក្នុងព្រៃនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះ
បានសុំរថអំពីព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរក៏ប្រទានរថ
ដល់ព្រាហ្មណ៍នោះ ព្រះហ្មទ័យរបស់ព្រះបាទវេស្សន្តរ មិនបាន
រួញរាឡើយ ។

[២៧២] ព្រះបាទវេស្សន្តរទ្រង់ឲ្យជន គឺព្រះទេវី បុត្រា បុត្រីរបស់ព្រះអង្គ
(ចុះពីរថនោះ) រួចប្រទានអស្សរថ ដល់ព្រាហ្មណ៍អ្នកស្វែងទ្រព្យ ។

[២៧៣] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...)នៃមទ្រី នាងចូរពកណ្តាចុះ ដ្បិតកណ្តានុ៎ះ
ជាបួននៅតូចស្រាល ខ្ញុំនឹងពជាលី ដ្បិតជាលីនោះជាបងដ៏ធ្ងន់ ។

[២៧៤] ព្រះរាជាទ្រង់ពជាលីកុមារ ចំណែកព្រះរាជបុត្រី ទ្រង់ពនាង
កណ្តាជិនា ទ្រង់យាងទៅ មានព្រះបន្ទូលព្រះវាចាជាទីស្រឡាញ់
សំណោះសំណាលទៅវិញទៅមក ។

ចប់ ទានកណ្តា ។

[២៧៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) (ក្សត្រទាំងនោះ មានព្រះបន្ទូលសំណោះសំ-
ណាលថា) ប្រសិនបើពួកមនុស្សណាមួយ មកចូបក្នុងផ្លូវជាលំដាប់
យើងនឹងសួររកផ្លូវនឹងមនុស្សទាំងនោះថា វង្គតបព័តនៅក្នុងទីណា ។
មនុស្សទាំងនោះ បានឃើញយើងក្នុងទីនោះហើយ សមជាទ្ធត្រា
យំ មុខគួរឲ្យអណោចអធម្ម មនុស្សទាំងនោះ ក៏ប្រាប់សេចក្តីទុក្ខ
ថា វង្គតបព័តនៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។

[២៧៦]	យទិ បស្សន្តិ បវនេ តេសំ ផលានំ ហេតុម្ហិ រោទន្តេ ទារកេ ទិស្វា សយមេរោទមិត្តាន ឥទំ អច្ឆោកំ ទិស្វា សាធុការំ បវត្តេសិ អច្ឆោរំ វត លោកស្មី វេស្សន្តវស្ស តេជេន	ទារកា ផលិតេ ទុមេ ឧបរោទន្តិ ទារកា ។ ឧព្វិត្តា ^(១) វិបុលា ទុមា ឧបកច្ឆន្តិ ទារកេ ។ អព្វតំ លោមហំសនំ មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភនា ។ អព្វតំ លោមហំសនំ សយមេរោទតា ទុមា ។
[២៧៧]	សទ្ធិបីសុ បចំ យក្ខា និក្ខន្តទិវសេនេវ	អនុកម្មាយ ទារកេ ចេតវដ្ឋមុចាភមុំ ។
[២៧៨]	តេ កត្តា ទិយមទ្ធានំ ឥទ្ធិ ធីតំ ជនបទំ	ចេតវដ្ឋមុចាភមុំ ពហុមំសសុរោទកំ ។
[២៧៩]	ចេតិយោ បរិករីសុ សុខុមាលី វតាយយ្យា ^(២) វយ្ហាហិ បរិយាយិត្វា សាដ្ឋ មទ្ធិ អវញ្ញស្មី	ទិស្វា លក្ខណាមាភតំ បត្តិកា បរិដាវតិ ។ សិរិកាយ រថេន ច បត្តិកា បរិដាវតិ ។

១ ម. ឧព្វិត្តា ។ ២ ម. វតា អយ្យា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៧៦] បើក្មេងទាំងពីរ បានឃើញដើមឈើ ដែលមានផ្លែក្នុងព្រៃ ក្មេងទាំងពីររមែងយំទារ ព្រោះហេតុចង់បានផ្លែឈើទាំងនោះ ។ ដើមឈើទាំងឡាយដ៏ខ្ពស់ ឃើញក្មេងទាំងពីរ កំពុងយំ ក៏ទោរទន់មកជិតក្មេងទាំងពីរ ដោយខ្លួនឯងតែម្តង ។ ព្រះនាងមទ្រីដែលមានអវយវៈទាំងអស់ដ៏ល្អ បានឃើញហេតុនេះ ជាហេតុអស្ចារ្យ ចម្លែកគួរឲ្យព្រឺរោម ក៏ញ៉ាំងសាធុការឲ្យប្រព្រឹត្តទៅថា ឱហ្ន៎(នេះ) គួរអស្ចារ្យណាស់ ចម្លែកណាស់ គួរឲ្យព្រឺរោមក្នុងលោក ដើមឈើទាំងឡាយស្រាប់តែទោរចុះមកឯង ដោយតេជះនៃព្រះវេស្សន្តរ ។

[២៧៧] យក្ខទាំងឡាយ បំប្រួញផ្លូវដោយសេចក្តីអនុគ្រោះចំពោះក្មេងទាំងពីរ ក្សត្រទាំងនោះ បានទៅដល់ដែនឈ្មោះចេតៈ តែមួយថ្ងៃ រាប់ពីស្តេចចេញទៅ ។

[២៧៨] ក្សត្រទាំងនោះយាងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក៏បានដល់ដែនឈ្មោះចេតៈ ដែលជាជនបទស្តុកស្តម្ភធំទូលាយ មានសាច់ សុរា និងទឹកច្រើន ។

[២៧៩] អ្នកដែនចេតៈទាំងឡាយ បានឃើញព្រះនាងមទ្រីដែលប្រកបដោយលក្ខណៈ ស្តេចមកដល់ហើយ ក៏នាំគ្នាចោមរោមចរចាថា ឱហ្ន៎ ព្រះនាងម្ចាស់ជាសុខុមាលជាតិ ស្តេចសញ្ញាមកដោយព្រះបាទទទេ ។ សម្តេចព្រះមទ្រីនោះ ធ្លាប់ស្តេចទៅដោយ-វ គ្រែស្នែង និងរថ តែក្នុងថ្ងៃនេះ ស្តេចទៅក្នុងព្រៃដោយព្រះបាទទទេ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស វេស្សវេសនំ

[២៨០] តំ ទិស្វា ចេតទាមោក្ខា រោទមាណា ឧចាភម្មំ	
កច្ចិ នុ ទេវ កុសលំ	កច្ចិ ទេវ អនាមយំ ។
កច្ចិ បិតា អរោតា តេ	សិរីនេត្ត អនាមយំ
កោ តេ ពលំ មហារាជ	កោ នុ តេ វេមណ្ណាលំ ។
អនស្សកោ អរថកោ	ទីយមទ្ធានមាភតោ
កច្ចាមិត្តេហិ បកតោ	អនុប្បត្តោសិមំ ទិសំ ។
[២៨១] កុសលញ្ជោវ មេ សម្មា	អថោ សម្មា អនាមយំ
អថោ បិតា អរោតា មេ	សិរីនេត្ត អនាមយំ ។
អហំ ហិ កុញ្ញំ ទធ្មំ	ន្នៀសាទន្តំ ឧរុទ្ធក្រំ
ខេត្តញ្ញំ សព្វយុទ្ធានំ	សព្វសេតំ កដុត្តមំ ។
បណ្ណាកម្ពលសញ្ញន្នំ	បភិទ្នំ សត្តមទ្ធានំ
ទន្ធិ សវាលវីជនី	សេតំ កេលាសសាទិសំ ។
សសេតច្ចត្តំ សុបត្តេយ្យំ	សាថព្វនំ សហត្តិបំ
អត្តយានំ រាជវាហី	ព្រាហ្មណានំ អនាសហំ ^(១) ។

១ ម. អទាគជំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ វេស្សន្តរវេសន៍

[២៨០] ព្រះរាជាចេតៈទាំងឡាយ លុះបានឃើញព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះកន្សែងចូលទៅជិតថា បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គ សុខស្រួលទេឬ បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គមិនមានជំងឺតម្កាត់ទេឬ ។ ព្រះបិតារបស់ព្រះអង្គ មិនមានរោគទេឬ ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រមិនមាន ជំងឺតម្កាត់ទេឬ បពិត្រមហារាជ ទៅណាទៅ ពួកពលរបស់ព្រះអង្គ ទៅណាទៅរថមណ្ឌលរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចមកកាន់ ផ្លូវឆ្ងាយ មិនមានសេះ មិនមានរថ ពួកបច្ចាមិត្រគ្របសង្កត់ព្រះ អង្គឬ ទើបស្តេចយាងមកកាន់ទិសនេះ ។

[២៨១] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ យើងមាន សេចក្តីសុខស្រួលទេ ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ យើងមិនមាន ជំងឺតម្កាត់អ្វីទេ ព្រះបិតារបស់យើង ក៏មិនមានរោគទេ ទាំងពួក អ្នកសិរិរាស្ត្រ ក៏មិនមានជំងឺតម្កាត់ដែរ ។ យើងបានឲ្យដំរី មាន ភ្នុក-ងទន្ធាំ អាចពុះពារសត្រូវ ស្គាល់ខែត្រនៃចម្បាំងគ្រប់យ៉ាង ជាដំរីដ៏ឧត្តម-សសុទ្ធ បិទបាំងដោយសំពត់កម្ពលល្បឿង ជាដំរី ចុះប្រេងអាចញ៉ាំញីសត្រូវបាន មានភ្នុក(ល្អ)ប្រកបដោយសៃសិ ជា ដំរីសប្រហែលនឹងភ្នុកកែលាស ។ ខ្ញុំបានឲ្យដំរីនោះព្រមទាំងស្នេ- ត្រង់ត្រ ព្រមទាំងកម្រាលលើខ្នងដ៏ល្អ ព្រមទាំងពេទ្យ ព្រមទាំង អ្នករក្សា ជាយានដ៏ប្រសើរ ជាភរាជពាហនៈ ដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តស្មី មេ សិរិយោ កុទ្ធា បិតា ចុបហតោ មនោ

អរុទ្ធសិ មំ រាជា វង្គី កច្ឆាមិ បព្វតំ

ឱកាសំ សម្មា ជានាថ វនេ យត្ត វសេម្ហសេ ។

[២៨២] ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អនុរាគតំ

ឥស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ ឥទត្តិ បវេទយ ។

សាកំ ភីសំ មជំ មំសំ សុទ្ធិំ សាលីនមោទនំ

បរិភុញ្ញ មហារាជ ចាហុនោ នោសិ អាគតោ ។

[២៨៣] បដិក្កហិតំ យំ ទិដ្ឋំ សព្វស្ស អត្សិយំ កតំ

អរុទ្ធសិ មំ រាជា វង្គី កច្ឆាមិ បព្វតំ

ឱកាសំ សម្មា ជានាថ វនេ យត្ត វសេម្ហសេ ។

[២៨៤] ឥនេវ តាវ អច្ឆស្ស ចេតរដ្ឋេ វថេសក

យាវ ចេតា កមិស្សន្តិ វញ្ញោ សន្តិក យាចិត្តំ ។

និដ្ឋាបេតុំ មហារាជ សិរីនំ វជ្ជវឌ្ឍនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រោះដំណើរនោះហើយ បានជាពួកអ្នកសិវិកាស្រ្តខឹងនឹងខ្ញុំ ទាំង
ព្រះបិតា ក៏មានព្រះហ្មឺនយកអាក់អន់នឹងខ្ញុំ ព្រះរាជាទ្រង់ដេញខ្ញុំ
ខ្ញុំនឹងទៅឯភ្នំវង្សត នៃសម្មាញ់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹង
ឱកាសជាទីនៅក្នុងព្រៃ ។

[២៨២] (ពួកព្រះរាជាចេតៈ...) បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គទ្រង់យាងមក
ស្រួលហើយ ព្រះអង្គមិនមែនយាងមកដោយអាក្រក់ទេ ព្រះអង្គ
ជាធំទ្រង់ស្តេចមកដល់ហើយ សូមព្រះអង្គ មានព្រះបន្ទូលប្រាប់
របស់ដែលមានក្នុងទីនេះ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់
សោយអន្ទក់ ក្រអៅឈូក ទឹកឃ្មុំ សាច់ និងបាយនៃអង្គរស្រូវ
សាលីដ៏ស្អាត ដ្បិតព្រះអង្គយាងមកហើយ ទុកជាក្លៀវរបស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ។

[២៨៣] (ព្រះវេស្សន្តរ...) វត្ថុណា ដែលអ្នកទាំងអស់ធ្វើឲ្យជារបស់
មានតម្លៃ បានឲ្យដល់ខ្ញុំ វត្ថុនោះ ខ្ញុំក៏បានទទួលហើយ (តែថា)
ព្រះរាជាទ្រង់បណ្តេញខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងទៅឯភ្នំវង្សត នៃសម្មាញ់ទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងឱកាសជាទីនៅក្នុងព្រៃ ។

[២៨៤] (ពួកព្រះរាជាចេតៈ...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ សូម
ព្រះអង្គស្តេចគង់នៅ ក្នុងដែនឈ្មោះចេតៈនេះសិនចុះ ទម្រាំពួក
ព្រះរាជាចេតៈ នឹងទៅកាន់សម្នាក់ព្រះរាជា ដើម្បីទូលអង្វរ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស វេស្សវេសនំ

តំ តំ ចេតា បុរក្ខិត្តា	បតីតា លទ្ធិបច្ចយា
បរិវារេត្វាន កច្ឆន្តិ	ឃុំ ជាតាហិ ខត្តិយ ។

[២៨៥] មា វោ រុចិត្ត កមនំ	រញ្ញោ សន្តិក យាចិត្តំ
និជ្ឈាបេតុំ មហារាជំ	រាជាបិ តត្ថ និស្សរោ ។
អច្ចុក្កតា ហិ សិរិយោ	ពលក្កា នេកមា ច យេ
តេ បដំសេតុមិច្ឆន្តិ	រាជានំ មម កាវណា ។

[២៨៦] សចេ ឯសា បរត្តេត្ថ	រដ្ឋស្មី រដ្ឋវឌ្ឍន
តេជេ រដ្ឋំ កាវេហិ	ចេតេហិ បរិវារិតោ
តន្តំ ដីតញ្ចំនំ រដ្ឋំ	តន្តោ ជនបទោ មហា
មតី ករោហិ ត្ថំ នេវ	រដ្ឋស្សមនុសាសិតុំ ។

[២៨៧] ន មេ ឆន្ទោ មតិ អត្ថិ	រដ្ឋស្សមនុសាសិតុំ
បញ្ចាជិតស្ស រដ្ឋស្មា	ចេតបុត្តា សុណាថ មេ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ វេស្សន្តរសន្ត

ពួកព្រះរាជាចេតៈត្រេកអរបានទីពឹងហើយ ហែហមចោមរោមព្រះអង្គ
ទៅ ដើម្បីញ៉ាំងមហារាជ ដែលញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ឲ្យ
លើកទោសចោល បពិត្រក្សត្រ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងនេះចុះ ។

[២៨៥] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) អ្នកទាំងឡាយ កុំពេញចិត្តនឹងការទៅ
កាន់សម្នាក់ព្រះរាជា ដើម្បីទូលអង្វរមហារាជ ឲ្យលើកទោស
ចោល ព្រោះព្រះរាជាមិនជាធំ ក្នុងការនោះទេ ។ ព្រោះថាពួក
អ្នកសិរិរាស្ត្រណា ជានាយពលក្តី ជាអ្នកនិគមក្តី សុទ្ធតែជា
អ្នកខឹង ពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រនោះ ចង់បណ្តោញទាំងព្រះរាជា ព្រោះ
ហេតុតែយើងផង ។

[២៨៦] (ពួកព្រះរាជាចេតៈ...) បពិត្រព្រះអង្គអ្នកញ៉ាំងដែនឲ្យចម្រើន បើ
ដំណើរហ្នឹងមានក្នុងដែននុ៎ះមែន សូមព្រះអង្គដែលពួកព្រះរាជា
ចេតៈចោមរោម ទ្រង់សោយរាជ្យក្នុងដែននេះចុះ ។ ឯដែននេះ ជា
ដែនស្តុកស្តម្ភទូលាយ ជនបទក៏ស្តុកស្តម្ភធំ បពិត្រព្រះទេវៈ សូម
ព្រះអង្គ ទ្រង់ធ្វើសេចក្តីពេញព្រះទ័យ ដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងរាជ្យ ។

[២៨៧] (ព្រះបាទវេស្សន្តរ...) យើងដែលគេបណ្តោញ អំពីដែន
ហើយ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា មិនមានសេចក្តីពេញចិត្ត ដើម្បី
នឹងគ្រប់គ្រងរាជ្យទេ ម្ចាស់ពួកចេតបុត្រ អ្នកចូរស្តាប់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អតុដ្ឋា សិរិយោ អស្ស	ពលត្តា នេតមា ច យេ
បញ្ចាទិតស្ស រដ្ឋស្មា	ចេតា រដ្ឋេភិសេចយុំ ។
អសម្មោទិយំបិ វោ អស្ស	អច្ចន្តំ មម ការណា
សិរិហិ កណ្ណានញាបិ	វិត្តហោ មេ ន រុច្ឆតិ ។
អថស្ស កណ្ណានំ យោរំ	សម្បហារោ អនប្បកោ
ឯកស្ស ការណា មយ្ហំ	ហីសេយ្យ ពហុកោ ជនោ ។
បទិត្តហិតំ យំ ទិដ្ឋំ	សព្វស្ស អក្សិយំ កតំ
អរុទ្ធសិ មំ រាជា	រដ្ឋំ កច្ឆាមិ បព្វតំ
ឱកាសំ សម្មា ជានាថ	វនេ យត្ត វសេម្ហសេ ។
[២៨៨] តក្ស្យ តេ មយមក្ខាម	យថាបិ កុសលា តថា
រាទិសី យត្ត សម្មន្តិ	អាហុតក្តី សមាហិតា ។
ឯស សេលោ មហារាជ	បព្វតោ កន្ធមាទនោ
យត្ត ត្វំ សហ បុត្តេហិ	ហាស ភរិយាយ ចច្ឆសិ ^(១) ។

១ ម. គច្ឆសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បើពួកព្រះរាជាចេតៈអភិសេកយើង ដែលគេបណ្តោញចាកដែនក្នុង
 រាជ្យហើយ ពួកអ្នកសិវិវាស្តណា ជានាយពលក្តី ជាអ្នកនិគមក្តី
 ពួកអ្នកសិវិវាស្តនោះ មិនត្រេកអរទេ ។ ទាំងមិនមានសេចក្តីស្មោះ
 ស្ម័គ្រនឹងអ្នកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែខ្ញុំដោយពិត ខ្ញុំមិនគាប់ចិត្ត
 នឹងការប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែង ជាមួយពួកអ្នកសិវិវាស្ត ។ តទៅ
 នឹងកើតមានការប្រកួតប្រកាន់ដ៏ពន្លឹក ការវាយដំគ្នាយ៉ាងសម្បើមនឹង
 មានមិនខាន ជនជាច្រើនគប្បីបៀតបៀនគ្នា ព្រោះហេតុតែខ្ញុំម្នាក់
 ឯង ។ វត្តណាដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើឲ្យជារបស់មានតម្លៃ បាន
 ឲ្យដល់ខ្ញុំ វត្តនោះខ្ញុំបានទទួលហើយ ព្រះរាជាទ្រង់បណ្តោញខ្ញុំ
 ខ្ញុំនឹងទៅភ្នំវង្កត ម្ចាស់សម្ងាញ់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹង
 ឱកាសជាទីនៅក្នុងព្រៃ ។

[២៨៨] (ពួកព្រះរាជាចេតៈ...) ពួករាជបព្វជិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកបូជា
 ភ្លើង មានចិត្តតម្កល់មាំ តែងគង់នៅក្នុងទីណា ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
 នឹងក្រាបទូលដល់ព្រះអង្គយ៉ាងនោះ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គគង់
 នៅជាមួយព្រះរាជបុត្ត ព្រមទាំងព្រះអគ្គជាយា ក្បែរភ្នំណា ភ្នំនោះ
 ហៅថា ភ្នំគន្ធមាទន៍ ជាវិការៈនៃឫសុទ្ធ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស វនប្បវេសនំ

[២៨៩] តំ ចេតា អនុសាសីសុ	អស្សុនេត្តា រុទម្ពុខា
ឥតោ កច្ច មហារាជ	ឧជំ យេនុត្តរាមុខោ ។
អថ ទក្ខុសិ ភទ្ធន្តេ	វេបុលំ ឆាម បព្វតំ
ឆាឆាទុមកណាកិណ្ណំ	សីតច្ឆាយំ មនោរមំ ។
តមតិក្កិម្ម ភទ្ធន្តេ	អថ ទក្ខុសិ អាបថំ
នទី កេតុមតី ឆាម	កម្មិរំ កិរិកព្ភរំ ។
បុប្ផលោមមច្ឆាកិណ្ណំ	សុបតិត្តំ មហោទកំ
តត្ថ ដ្ឋាត្វា បិរិត្វា ច	អស្សាសេត្វា សបុត្តកេ ។
អថ ទក្ខុសិ ភទ្ធន្តេ	និក្រោធំ មធុរិប្បលំ
រម្មកេ សិខរេ ជាតំ	សីតច្ឆាយំ មនោរមំ ។
អថ ទក្ខុសិ ភទ្ធន្តេ	ឆាលិកំ ឆាម បព្វតំ
ឆាឆាទិជកណាកិណ្ណំ	សេលំ កិប្បិសាយុតំ ។
តស្ស ឧត្តរុបុព្វេន	មុចលិដ្ឋោ ឆាម សោ សរោ
បុណ្ណារីកេហិ សញ្ញាដ្ឋោ	សេតសោកន្ធិយេហិ ច ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ វនប្បវេសន៍

[២៨៧] ពួកព្រះរាជាចេតៈ កាលយំមានមុខជោកដោយទឹកភ្នែក ក៏ក្រាប
 ទូលព្រះបាទវេស្សន្តរនោះថា បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់យាង
 ទៅអំពីទីនេះ សំដៅត្រង់ទៅទិសខាងជើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន គ្រានោះ ព្រះអង្គនឹងទតឃើញភ្នំឈ្មោះវេបុល្លៈ ជាភ្នំដេរជាស
 ដោយពួកឈើផ្សេងៗ មានម្លប់ត្រជាក់ ជាទីរីករាយចិត្ត ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះព្រះអង្គឆ្លងផុតភ្នំនោះហើយ នឹងបានឃើញស្ទឹង
 មួយជាទីហូរទៅនៃទឹក ឈ្មោះកេតុម្មតិ ជាស្ទឹងជ្រៅ ហូរចេញអំពី
 ផ្ទៃភ្នំ ។ ដេរជាសដោយហ្វូងត្រីច្រើន មានកំពង់រាបស្មើល្អ មានទឹក
 ច្រើន ព្រះអង្គស្រង់ផង សោយផង ល្ងង់លោមព្រះរាជបុត្ររបស់
 ព្រះអង្គក្នុងស្ទឹងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តទៅព្រះអង្គនឹងទត
 ឃើញដើមជ្រៃ មានផ្លែផ្អែម ដុះនៅលើកំពូលភ្នំជាទីត្រេកអរ មាន
 ម្លប់ត្រជាក់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ
 ព្រះអង្គនឹងទតឃើញភ្នំមួយ ឈ្មោះនាលិកៈ ជាវិការៈនៃថ្ម ដេរ-
 ជាសដោយពួកសត្វស្វាបផ្សេងៗ កុះករដោយពួកកិន្ទរ ។ នៅ
 ភាគខាងជើងឆៀងខាងកើតនៃភ្នំនោះ មានស្រះឈ្មោះមុចលិន្ទ
 ដេរជាសដោយឈូក-សផង ឧប្បល-សផង ចង្កុលណីផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សោ វេនំ មេយសង្កាសំ	ធុរំ ហរិតសទ្ធុលំ
សីហោវាមិសបេក្ខីវ	វេនសណ្ឋំ វិតាហិយ
បុប្ផរុក្ខេហិ សញ្ញន្នំ	ដលរុក្ខេហិ ច្ចកយំ ។
តត្ថ ពិន្ទុស្សរា វក្ខ	នាណវណ្ណា ពហូ ទិជា
ក្កដន្តមុបក្កដន្តិ	ឧតុសម្បុប្បិតេ ទុមេ ។
កត្តា កិរិទុក្កានិ	នទីនំ បកវានិ ច
សោ អន្ទុស ចោក្ខវណី	ករញ្ញកកុធាយុតំ ។
បុដុលោមមច្ឆាកិណ្ណំ	សុបតិត្តំ មហោទកំ
សមញ្ច ចតុរស្សញ្ច	សាដុំ អប្បដិតន្ទិយំ ។
តស្សា ឧត្តរុបុព្វេន	បណ្ណសាលំ អមាបយ
បណ្ណសាលំ អមាបេត្វា	ឧច្ឆាចរិយាយ ឡ្យាថ ។

វេនប្បវេសនំ នាម ។

[២៩០] អហុ វាសី កាលិដ្ឋេសុ	ជូជកោ នាម ព្រាហ្មណោ
តស្សាបិ ទហារា ភរិយា ^(១)	នាមេនាមិត្តតាបនា ។
តា នំ តត្ថ កតាវោចុំ	នទីឧទកហារិយា
ទិយោ នំ បរិកាសីសុ	សមាភត្តា កុត្វហាលា ។

១ ម. បិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះអង្គចូលទៅកាន់ព្រៃដូចផ្ទៃមេឃ មានស្មៅចិញ្ចៀនខៀវស្រស់
 ជានិច្ច ចូលទៅកាន់ដងព្រៃដេរដាសដោយឈើមានផ្កា និងឈើ
 មានផ្លែទាំងពីរ ដូចសីហៈប្រាថ្នាចំណី ។ ក្នុងព្រៃនោះ មានបក្សី
 ជាច្រើនមានសម្បុរវែកៗគ្នា មានសំឡេងមូល មានសំឡេងពីរោះ
 ស្រែកយំធ្ងន់ធ្ងយគ្នាទៅមក លើដើមឈើមានផ្ការីកតាមរដូវ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ជង្គុកភ្នំ និងកន្លែង កកើតនៃស្ទឹងទាំងឡាយ
 នឹងបានទតឃើញស្រះបោក្ខរណីដេរដាសដោយដើមកញ្ជើបាយដាច
 និងដើមថ្ងាន់ ។ ជាស្រះដេរដាសដោយហ្វូងត្រីដ៏ច្រើន មានកំពង់
 រាបស្មើល្អ មានទឹកច្រើន មានសណ្ឋាន៤ជ្រុងស្មើ មានទឹកមាន
 រសត្វាញ មានក្លិនមិនគួរខ្លើម ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់សាងបណ្ណ-
 សាលា ត្រង់ទិសខាងជើងឆៀងខាងកើត នៃស្រះបោក្ខរណីនោះ
 លុះទ្រង់បានសាងបណ្ណសាលាហើយ សូមទ្រង់ព្យាយាមត្រាច់ស្វែង
 រកផលាផលចិញ្ចឹមព្រះអង្គចុះ ។

ចប់ វេទប្បវេសន៍ ។

[២៩០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះជូជក នៅក្នុងដែន
 កលិដ្ឋៈ ឯកវិយារបស់គាត់នៅក្មេង ឈ្មោះនាងអមិត្តតាបនា ។ ពួក
 ស្រីជាអ្នកដងទឹកស្ទឹងក្នុងស្រុកនោះ បានទៅស្តីថានាងអមិត្តតាបនា
 នោះ ផ្ទុយជ្រួលជ្រើមចោមរោម ដេរប្រទេចនាងអមិត្តតាបនានោះ

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ជួជកបព្វំ

អមិត្តា នូន តេ មាតា	អមិត្តោ នូន តេ បិតា
យេ តំ ធិណាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
អហិតំ វត តេ ញាតី	មន្តយីសុ រហោកតា
យេ តំ ធិណាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
ទុក្ខំ ^(១) វត តេ ញាតី	មន្តយីសុ រហោកតា
យេ តំ ធិណាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
ចាបកំ វត តេ ញាតី	មន្តយីសុ រហោកតា
យេ តំ ធិណាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
អមធាបំ វត តេ ញាតី	មន្តយីសុ រហោកតា
យេ តំ ធិណាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
អមធាបវាសំ វសិ	ធិន្ទ្រាន បតិណ សហ
យា តុំ វសសិ ធិន្ទ្រាស្ស	មតន្តេ ជីវិតា វំ ។
ន ហិ នូន តុយ្ហំ កល្យាណី	បិតា មាតា ច សោភនេ
	អញ្ញំ ភត្តារំ វិជ្ជីសុ
យេ តំ ធិន្ទ្រាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។
ទុយិដ្ឋន្តេ នវមិយំ	អកតំ អក្កិហុត្តកំ
យេ តំ ធិន្ទ្រាស្ស ចានំសុ	ឯវំ ទហារិយំ សតី ។

១ ឱ. ទុក្ខំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ដូដកបព្វៈ

ថា ម្តាយនាងជាសត្រូវពិត ឪពុកនាងជាសត្រូវពិត បានជាឲ្យនាង
 ដែលនៅកំពុងក្រមុំយ៉ាងនេះដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ពួកញាតិរបស់
 នាងនាំគ្នាទៅប្រឹក្សាក្នុងទីស្ងាត់ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នាងពិតហើយ
 បានជានាំគ្នាលើកនាង ដែលនៅកំពុងក្រមុំយ៉ាងនេះ ឲ្យដល់ព្រា-
 ហ្មណ៍ចាស់ ។ ពួកញាតិរបស់នាង នាំគ្នាទៅប្រឹក្សា ក្នុងទីស្ងាត់ជា
 ការអាក្រក់របស់នាងប្រាកដហើយ បានជានាំគ្នាលើកនាង ដែល
 នៅក្រមុំយ៉ាងនេះឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ពួកញាតិរបស់នាងនាំ
 គ្នាទៅប្រឹក្សាក្នុងទីស្ងាត់ ជាការលាមករបស់នាងប្រាកដហើយ បាន
 ជានាំគ្នាលើកនាង ដែលនៅក្រមុំយ៉ាងនេះឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។
 ពួកញាតិរបស់នាង នាំគ្នាទៅប្រឹក្សាក្នុងទីស្ងាត់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត
 របស់នាងពិតហើយ បានជានាំគ្នាលើកនាង ដែលនៅក្រមុំយ៉ាងនេះ
 ឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ នាងនៅទាំងមិនគាប់ចិត្តជាមួយនឹងប្តី
 ចាស់ ដ្បិតនាងនៅក្នុងផ្ទះនៃប្តីចាស់បែបនេះ នាងស្លាប់ទៅប្រសើរ
 ជាងការរស់នៅ ។ នៃនាងមានលម្អយ៉ាងធ្វើត មាតាបិតារបស់
 នាងជាកំហែរកប្តីដទៃឲ្យនាងមិនបាន បានជានាំគ្នាលើកនាង ដែល
 នៅក្រមុំយ៉ាងនេះឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ នាងបានធ្វើការបូជាមិន
 ល្អក្នុងថ្ងៃទី ៩ ទាំងមិនបានធ្វើការបូជាព្រះអគ្គី បានជាពួកញាតិ
 នាំគ្នាលើកនាងដែលនៅក្រមុំយ៉ាងនេះ ឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សមណោ ព្រាហ្មណោ នូន ព្រហ្មចរិយបរាយនេ	
សា ភ្នំ លោកេ អភិស្សសិ ^(១) សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ	
យា ភ្នំ វសសិ ជិន្នាស្ស ឯវំ ទហារិយំ សតី ។	
ន ទុក្ខំ អហិណា ទដ្ឋំ	ន ទុក្ខំ សត្តិយា ហតំ
តញ្ច ទុក្ខញ្ច តិប្បញ្ច	យំ បស្សេ ជិន្នាកំ បតី ។
នត្ថិ ទិដ្ឋា នត្ថិ វតិ	ជិន្នាន បតិណា សហ
នត្ថិ អល្ហាបសល្ហាចោ	ជត្សិតម្បិ ន សោភតិ ។
យនា ច ទហារោ ទហារា	មន្តយីសុ រហោតតា
សព្វេ សោកា វិនស្សន្តិ	យេកេចិ ហទយស្សិតា
ទហារា ភ្នំ រូបវតី	បុរិសានំភិបត្តិតា
កច្ច ញាតិកុលេ អច្ច	កី ជិន្នា រមយិស្សតិ ។

[២៩១] ន តេ ព្រាហ្មណា កច្ចាមិ នទី ឧទកហារិយា	
ចិយោ មំ បរិកាសន្តិ	តយា ជិន្នាន ព្រាហ្មណា ។
[២៩២] មា មេ ភ្នំ អករា កម្មំ	មា មេ ឧទកមាហារិ
អហំ ឧទកមាហិស្សំ	មា កោតី កុប្បិតា អហុ ។

១ ម. មភីស្សបិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នាងជាក់ជាជេរប្រទេចពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ មានព្រហ្មចរិយៈ
 ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ជាអ្នកមានសីល មានការចេះដឹងច្រើន ក្នុង
 លោក បានជានាងដែលនៅក្រមុំយ៉ាងនេះនៅ (ក្នុងផ្ទះ) ព្រាហ្មណ៍
 ចាស់ ។ ពស់ចឹក មិនទាន់ជាទុក្ខទេ ទាំងលំពែងមុត ក៏មិនទាន់
 ជាទុក្ខដែរ ត្រង់នាងឃើញប្តីចាស់នោះ ទើបជាទុក្ខ ទាំងជាគ្រឿង
 ក្តៅក្រហាយ ។ ល្បែងមិនមាន តម្រេកមិនមាន ការចរចា
 ទៅមក ជាមួយនឹងប្តីចាស់មិនមាន ទាំងការសើច ក៏មិនសមណ្ណ ។
 កាលណាប្តីក្មេង ប្រពន្ធក្មេង ទៅប្រឹក្សាគ្នាក្នុងទីស្ងាត់ កាល
 ណោះ សេចក្តីសោកគ្រប់យ៉ាងណាមួយ ដែលអាស្រ័យនៅ
 ហ្មឺន័យ ក៏រមែងវិនាសបាត់ទៅ នាងក្មេង មានរូបល្អ រមែងជាទី
 ប្រាថ្នានៃពួកបុរសណាស់ ចូរនាងវិលទៅនៅឯត្រកូលញាតិវិញទៅ
 ព្រាហ្មណ៍ចាស់ នឹងធ្វើនាងឲ្យរីករាយដូចម្តេចកើត ។

[២៩១] (នាងអមិត្តតាបនា..)នៃព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនទៅដងទឹកស្ទឹងឲ្យអ្នកទេ
 នៃព្រាហ្មណ៍ ដ្បិតពួកស្រីៗ ជេរប្រទេចខ្ញុំ ព្រោះតែអ្នកចាស់ ។

[២៩២] (ដូជក...) នាងកុំធ្វើកិច្ចការឲ្យអញឡើយ នាងកុំដងទឹកមក
 ឲ្យអញឡើយ អញនឹងដងទឹក (ខ្លួនឯង) ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន នាង
 កុំក្រែកក្រាធឡើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ជូជកបព្វំ

[២៩៣] នាហំ តម្ពិ កុលេ ជាតា យំ តំ ឧទកមាហរេ

ឯវំ ព្រាហ្មណ ជាតាហិ ន តេ វច្ឆាមិហំ យរេ ។

សចេ មេ នាសំ នាសី វា នានយិស្សសិ ព្រាហ្មណ

ឯវំ ព្រាហ្មណ ជាតាហិ ន តេ វច្ឆាមិ សន្តិកេ ។

[២៩៤] នត្ថិ មេ សិប្បដ្ឋានំ វា ធនំ ធម្មញ្ញេ ព្រាហ្មណិ

កុតោហំ នាសំ នាសី វា អានយិស្សាមិ កោតិយា

អហំ កោតី ឧបជ្ជិស្សំ មា កោតី កុប្បិតា អហុ ។

[២៩៥] ឯហិ តេ អហាមក្ខិស្សំ យថា មេ វចនំ សុតំ

ឯស វេស្សន្តរោ វាជា វុទ្ធី វសតិ បព្វតេ ។

តំ តំ កត្តាន យាចស្ស នាសំ នាសិញ ព្រាហ្មណ

សោ តេ ទស្សតិ យាចិតោ នាសំ នាសិញ ខត្តិយោ ។

[២៩៦] ធិណ្ណាហាមស្មិ ទុព្វលោ ធិយោ ចទ្ធា សុទុក្កមោ

មា កោតី បរិទេវសិ មា កោតី វិមនា អហុ

អហំ កោតី ឧបជ្ជិស្សំ មា កោតី កុប្បិតា អហុ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ជូជកបព្វៈ

[២៩៣] (នាងអមិត្តតាបនា...) ខ្ញុំមិនមែនកើតក្នុងត្រកូល (ស្រីអ្នកប្រើប្រាស់) នោះទេ អ្នកដងទឹកណា (ខ្ញុំមិនត្រូវការទឹកនោះទេ) នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ខ្ញុំនឹងមិននៅក្នុងផ្ទះអ្នកទេ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកមិននាំខ្ញុំប្រុស ឬខ្ញុំស្រីមកឲ្យខ្ញុំទេ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរដឹង យ៉ាងនេះចុះ ខ្ញុំមិននៅក្នុងសម្នាក់អ្នកទេ ។

[២៩៤] (ជូជក...) ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍ ហេតុជាទីតាំង នៃសិល្បៈ ក្តី ទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី របស់អញមិនមានទេ អញនឹងនាំយកខ្ញុំប្រុស ឬខ្ញុំស្រីមកឲ្យនាងដ៏ចម្រើន អំពីណាបាន អញនឹងបម្រើនាងដ៏ចម្រើន នាងដ៏ចម្រើនកុំក្រែវក្រោធឡើយ ។

[២៩៥] (នាងអមិត្តតាបនា...)អ្នកចូរមក ខ្ញុំនឹងប្រាប់អ្នក តាមពាក្យដែល ខ្ញុំឮមកថា ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមវេស្សន្តរនោះ ស្តេចគង់នៅនា គិរីវង្គត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរទៅសុំខ្ញុំប្រុសខ្ញុំស្រីនឹងព្រះបាទ វេស្សន្តរនោះ ។ ក្សត្រនោះដែលអ្នកសុំហើយ មុខជាប្រទាន ខ្ញុំប្រុសខ្ញុំស្រីដល់អ្នកពុំខាន ។

[២៩៦] (ជូជក...)អញចាស់ហើយ មានកម្លាំងថយ ទាំងផ្លូវក៏ឆ្ងាយលំបាក ទៅណាស់ នាងដ៏ចម្រើនកុំយំយែកឡើយ នាងដ៏ចម្រើន កុំអាក់អន់ចិត្ត ឡើយ អញនឹងបម្រើនាងដ៏ចម្រើន នាងដ៏ចម្រើនកុំក្រែវក្រោធឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៩៧] យថា អកន្ធា សង្កាមំ អយុទ្ធរ បរាជិតោ
 ឯវមេវ តុំ ព្រហ្ម អកន្ធាវ បរាជិតោ ។
 សចេ មេ ទាសំ ទាសី វា នាណយិស្សសិ ព្រាហ្មណា
 ឯវំ ព្រាហ្មណា ជាទាហិ ន តេ វច្ឆាមិហំ យវេ
 អមនាបន្តេ ករិស្សាមិ តន្តេ ទុក្ខំ ករិស្សតិ ។
 នក្ខត្តេ ខតុបុព្វេសុ យទា មំ ទក្ខសិលដ្ឋតំ
 អញ្ញេហិ សទ្ធិ រមមាណំ តន្តេ ទុក្ខំ ករិស្សតិ ។
 អទស្សនេន មយ្ហន្តេ ដិណ្ណស្ស បរិទេវតោ
 ភិយ្យោ វដ្ឋា បលិតា ច ពហូ ហោស្សន្តិ ព្រាហ្មណា ។

[២៩៨] តតោ សោ ព្រាហ្មណោ ភីតោ ព្រាហ្មណិយាវសានុតោ
 អន្តិតោ កាមរាគេន ព្រាហ្មណី ឯតទព្រិ ។
 ចាថេយ្យំ មេ កកោហិ ត្វំ សង្កុលា សង្កុទ្ធានិ^(១) ច
 មធុបិណ្ឌិកា ច សុកតាយោ សត្តភត្តញ្ច ព្រាហ្មណិ ។
 អាណយិស្សំ មេថុនកេ ឧកោ ទាសកុមារកេ
 តេ ច បរិចរិស្សន្តិ វត្តិនិវមត្តនិតា ។

១ ឱ. សង្កុល្យា សកុទ្ធានិ ។ ម. សង្កុទ្ធា សកលានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៩៧] (នាងអមិត្តតាបនា...) ទាហានមិនទាន់ទៅធ្វើសង្គ្រាម មិន
 ទាន់ច្បាំង ចាញ់មុនទៅហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមិនទាន់ទាំងទៅ
 ផងចាញ់យ៉ាងនោះដែរ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកមិននាំខ្ញុំប្រុសខ្ញុំស្រី
 មកឲ្យខ្ញុំទេ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ខ្ញុំនឹងមិននៅក្នុងផ្ទះ
 អ្នកទេ ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើមិនគាប់ចិត្តដល់អ្នក អំពើនោះនឹងជាទុក្ខដល់
 អ្នកមិនខាន កាលណា អ្នកនឹងឃើញខ្ញុំតាក់តែង (ខ្លួន) ត្រេក
 ត្រអាលជាមួយនឹងពួកប្រុសឯទៀត ក្នុងថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ ក្នុងខាងដើម
 រដូវទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងជាទុក្ខ ដល់អ្នកក្នុងកាលនោះ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលអ្នកជាបុគ្គលចាស់ទួញយំរៀបរាប់ ព្រោះ
 តែមិនបានឃើញខ្ញុំ ខ្នងរឹតតែកោងទៅ សក់នឹងស្កូវច្រើនឡើង ។

[២៩៨] (អភិសម្ពុទ្ធភាថា) លំដាប់នោះ ព្រាហ្មណ៍នោះ ភិតភ័យ លុះ
 ក្នុងអំណាចនាងព្រាហ្មណ៍ ត្រូវកាមរាគគ្របសង្កត់ បានពោលនឹង
 នាងព្រាហ្មណ៍យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍ នាងចូរធ្វើ
 ទ្រាបលូផង ទ្រាបលាជផង នំទឹកឃ្នុំដែលគេធ្វើល្អហើយផង ភត្តគី
 សដូវផង ឲ្យជាស្បៀងដល់អញ ។ អញនឹងនាំកុមារជាខ្ញុំពីរនាក់
 មានជាតិគោត្រត្រកូលនិងប្រទេស ដើម្បីនាង កុមារទាំងនោះ នឹង
 បម្រើនាង ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ មិនខ្ជិលច្រអូសឡើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ជួជកបព្វំ

[២៩៩] ឥទំ វត្ថា ព្រហ្មពន្ទ	បដិមុញ្ញំ ឧបាហានំ
តតោ សោ មន្តយិត្វាន	ភរិយំ កត្វា បទក្ខិណំ ។
បក្កាមិ សោ វុណ្ណមុខោ	ព្រាហ្មណោ សហិតពូតោ
សិរីនំ នករំ ដីតំ	នាសបរិយេសនញ្ចរំ ។

[៣០០] សោ តត្ថ កត្វា អវចាសិ	យេ តត្ថាសុំ សមាគតា
កុហី វេស្សន្តរោ វាជា	កត្ថ បស្សេមុ ខត្តិយំ ។
តេ ជនា តំ អវចីសុ	យេ តត្ថាសុំ សមាគតា
តុម្ពេហិ ព្រហ្ម បកតោ	អតិទានេន ខត្តិយោ
បព្វាទិតោ សកា វជ្ជា	វុដ្ឋេ វសតិ បព្វតេ ។
តុម្ពេហិ ព្រហ្ម បកតោ	អតិទានេន ខត្តិយោ
អាទាយ បុត្តនារញ្ច	វុដ្ឋេ វសតិ បព្វតេ ។

[៣០១] សោ ចោទិតោ ព្រាហ្មណិយា ព្រាហ្មណោ កាមភិទ្ធិមា
 អយន្តំ បដិសេវិត្ត

វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ	ខត្តដិបិដិសេវិតេ ។
អាទាយ វេលុរំ ទណ្ឌំ	អត្តិហុត្តំ កមណ្ឌលុំ
សោ ចារិសិ ព្រហ្មារញ្ញំ	យត្ត អស្សោសិ កាមទំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ជូជកបព្វ:

[២៩៩] ជូជក ជាព្រហ្មពន្ធុ លុះពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏ពាក់ស្បែកជើង
លំដាប់នោះ គាត់ផ្អែផ្អាករិយាហើយប្រទក្សិណ ចៀសចេញទៅ ព្រា-
ហ្មណ៍នោះ មានមុខយំសស្រាក់ បានសមាទានវត្ថុត្រាប់ទៅកាន់នគរ
របស់ពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រ ជានគរធំទូលាយ ស្វែងរកខ្ញុំប្រុសខ្ញុំស្រី ។

[៣០០] ព្រាហ្មណ៍នោះ បានដើរទៅក្នុងនគរនោះ សាកសួរជនទាំង-
ឡាយ ដែលប្រជុំគ្នាក្នុងនគរនោះថា ព្រះបាទវេស្សន្តរ ស្តេចយាង
ទៅក្នុងទីណា យើងគប្បីគាល់ក្សត្រអង្គនោះក្នុងទីណា ។ ពួកជន
ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ។ បាននិយាយនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រត្រូវពួកអ្នក ធ្វើឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាត់ទៅ ព្រោះ
អតិទាន(ទានប្រសើរ) គេបំបរបង់ចាកដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ ទៅគង់ឯ
គិរីវង្គត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រត្រូវពួកអ្នក ធ្វើឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាត់ទៅ
ព្រោះអតិទាន ទ្រង់នាំព្រះឱរសនិងព្រះទេវីទៅគង់នៅឯគិរីវង្គត ។

[៣០១] ជូជកនោះ ដែលនាងព្រាហ្មណ៍ជាសំភៀនហើយ ជាបុគ្គល
មានសេចក្តីជាប់ចំពាក់នឹងកាម រងទុក្ខក្នុងព្រៃដេរដាសដោយម្រឹគ
សាហារ ជាទីដែលរមាសនិងខ្លាដំបង អាស្រ័យនៅហើយ ។
ព្រាហ្មណ៍នោះ បានកាន់ដំបងមានសម្បុរដូចផ្លែភ្លៅ និងវែកសម្រាប់
បូជាភ្លើង ព្រមទាំងកុណ្ឌិ ចូលទៅកាន់ព្រៃធំ ដែលគាត់បានឮថា
ជាទីដែលព្រះវេស្សន្តរ ព្រះអង្គឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នា (គង់នៅ) ។

តំ បរិដ្ឋំ ព្រហ្មារញ្ញំ	កោកា ទំ បរិវារយុំ
វិក្កន្ធិ សោ វិប្បនដ្ឋោ	ទ្វេ បន្តា អបក្កមិ ។
តតោ សោ ព្រាហ្មណោ កន្ធា	កោកលុទ្ធា អសញ្ញតោ
វុទ្ធិស្សោហារណោ នដ្ឋោ	(សុនទេហិ បរិវារិតោ
រុក្ខស្មិត្តា និសិទ្ធា វ)	ឥមា កាថា អភាសថ ។

[៣០២] កោ រាជបុត្តំ និសកំ	ជយន្តមបរាជិតំ
ភយេ ខេមស្ស ទាតារំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
យោ យាចតំ បតិដ្ឋាសិ	ភូតានំ ធរណីរិវ
ធរណ្យបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
យោ យាចតំ កតិ អាសិ	សវន្តីនំវ សាគរោ
ឧទទ្ធបមំ ^(១) មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
កល្យាណតិត្តំ សុបិរំ ^(២)	សីត្វនកំ មនោរមំ
បុណ្ណារិកេហិ សញ្ញន្នំ	យុត្តំ កិញ្ចក្ខុវេណុនា
រហទ្ធបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
អស្សត្តំវ បថេ ជាតំ	សីតច្ឆាយំ មនោរមំ
សន្តានំ វិសមេតានំ ^(៣)	កិលន្តានំ បដិក្កហំ
តថ្វបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។

១ ម. តថ្វបមំ ។ ២ ឱ. សុបិបំ ។ ម. សុចិមំ ។ ៣ ឱ. ម. វិសមេតារំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឆ្កែទាំងឡាយ បានចោមរោមគាត់ កំពុងចូលទៅកាន់ព្រៃជំនោះ
 គាត់វង្វេងផ្លូវ ស្រែកទ្រហោយំ សុះយ្វាតទៅក្នុងទីព្រាយអំពីផ្លូវ
 (ដែលជាទីទៅកាន់គិរីវង្កត) ។ លំដាប់នោះ ព្រាហ្មណ៍ដែលល្មោក
 ក្នុងភោគៈ មិនសង្រួម ទៅវង្វេងនៅក្នុងផ្លូវដែលជាទីទៅកាន់គិរីវង្កត
 (ត្រូវពួកឆ្កែទាំងឡាយចោមព័ទ្ធ ក៏ឡើងទៅអង្គុយនៅលើដើមឈើ)
 បានពោលតាថាទាំងនេះថា

[៣០២] ជនណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរ ដែលជាវាជបុត្ត ដ៏ប្រសើរ
 ឈ្នះសេចក្តីកំណាញ់មិនចាលចាញ់ ជាអ្នកឲ្យសេចក្តីក្សេម ក្នុងកាល
 មានភ័យ ដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរណា ជាទីពឹងនៃពួកអ្នកស្នូម
 ដូចជាផែនដីជាទីពឹងនៃពួកសត្វ នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរ
 មហារាជ មានឧបមាដូចផែនដី ដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះបាទវេស្សន្តរណា
 ជាទីទៅរបស់ពួកស្នូម ដូចជាសាគរជាទីទៅ នៃផ្លូវទឹកទាំងឡាយ
 នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចជាសមុទ្រ
 ដល់ខ្ញុំ ។ នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូច
 ជាអន្ទង់ទឹកមានកំពង់ល្អ ងាយដឹក មានទឹកត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ
 ដេរជាស ដោយផ្កាឈូក-ស ប្រកបដោយលម្អផ្កា ដល់ខ្ញុំ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ជូជកបព្វំ

និគ្រោធិវ បថេ ជាតំ	សីតច្ចាយំ មនោរមំ
សន្តានំ វិសមេតានំ	កិលន្តានំ បដិក្កហំ
តច្ចុបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
អម្ពំ ឥវ បថេ ជាតំ	សីតច្ចាយំ មនោរមំ
សន្តានំ វិសមេតានំ	កិលន្តានំ បដិក្កហំ
តច្ចុបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
សាលំ ឥវ បថេ ជាតំ	សីតច្ចាយំ មនោរមំ
សន្តានំ វិសមេតានំ	កិលន្តានំ បដិក្កហំ
តច្ចុបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
នុមំ ឥវ បថេ ជាតំ	សីតច្ចាយំ មនោរមំ
សន្តានំ វិសមេតានំ	កិលន្តានំ បដិក្កហំ
តច្ចុបមំ មហារាជំ	កោ មេ វេស្សន្តរំ វិទូ ។
ឯវព្ពា មេ វិលបតោ	បវិជ្ជស្ស ព្រហារនេ
អហំ ជានន្តិ យោ វជ្ជា	នន្តិ សោ ជនយេ មម ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ជូជកបព្វៈ

នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចជាដើមពោធិ៍
 បាយ ដែលដុះក្បែរផ្លូវ មានម្លប់ត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ ជាទីសម្រាក
 របស់បុគ្គលនឿយហត់ ជាទីពំនាក់នៃបុគ្គលដែលលំបាក ដល់ខ្ញុំ ។

នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចជាដើមជ្រៃ
 ដែលដុះក្បែរផ្លូវ មានម្លប់ត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ ជាទីសម្រាកនៃ
 បុគ្គលនឿយហត់ ជាទីពំនាក់នៃបុគ្គលដែលលំបាក ដល់ខ្ញុំ ។

នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចដើមស្វាយ
 មានម្លប់ត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ ជាទីសម្រាកនៃបុគ្គលនឿយហត់
 ជាទីពំនាក់នៃបុគ្គលដែលលំបាក ដល់ខ្ញុំ ។ នរណាហ្ន៎ ប្រាប់
 ព្រះវេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចជាដើមរាំងដែលដុះក្បែរផ្លូវ មាន
 ម្លប់ត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ ជាទីសម្រាកនៃបុគ្គលនឿយហត់ ជាទី
 ពំនាក់នៃបុគ្គលដែលលំបាក ដល់ខ្ញុំ ។ នរណាហ្ន៎ ប្រាប់ព្រះ
 វេស្សន្តរមហារាជ មានឧបមាដូចជាដើមឈើដែលដុះក្បែរផ្លូវ មាន
 ម្លប់ត្រជាក់ ជាទីមនោរម្យ ជាទីសម្រាកនៃបុគ្គលនឿយហត់ ជា
 ទីពំនាក់នៃបុគ្គលដែលលំបាក ដល់ខ្ញុំ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា
 និយាយប្រាប់ថា ខ្ញុំឯងស្គាល់កន្លែងនៅ នៃព្រះបាទវេស្សន្តរដូច្នោះ
 ដល់ខ្ញុំ ដែលចូលមកក្នុងព្រៃធំ កំពុងយំរៀបរាប់ យ៉ាងនេះ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាញ៉ាំងសេចក្តីត្រេកត្រអាលឲ្យកើត ដល់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯវញ្ច មេ វិលបតោ	បរិដ្ឋស្ស ព្រហ្មារនេ
អហំ ជានន្តិ យោ វជ្ជា	វេស្សន្តរនិវាសនំ
តាយ សោ ឯកវាចាយ	បសវេ បុញ្ញំ អនប្បកំ ។

[៣០៣] តស្ស ចេតោ បដិស្សោសិ	អរញ្ញេ លុទ្ធកោ ចរោ
តុម្ពេហិ ព្រហ្ម បកតោ	អតិទានេន ខត្តិយោ
បញ្ចាដិតោ សកា វជ្ជា	វដ្តេ វសតិ បព្វតេ ។
តុម្ពេហិ ព្រហ្ម បកតោ	អតិទានេន ខត្តិយោ
អាទាយ បុត្តទារញ្ច	វដ្តេ វសតិ បព្វតេ ។
អតិច្ចការី ទុម្មេដោ	វជ្ជា វិវេនមាតតោ
រាជបុត្តំ កវេសន្តោ	ពកោ មច្ចមិវោទកេ ។
តស្ស ត្យាហំ ន ទស្សាមិ	ដីវិតំ ឥធ ព្រាហ្មណ
អយំ ហិ តេ មយា ទុន្នោ ^(១)	សរោ ចាស្សតិ លោហិតំ ។
សិរោ តេ វជ្ឈយិត្វាន	ហទយំ ឆេត្វា សពន្ធនំ
បន្តសកុលំ យទិស្សាមិ	តុយ្ហំ មំសេន ព្រាហ្មណ ។
តុយ្ហំ មំសេន មេទេន	មត្តកេន ច ព្រាហ្មណ
អាហុតី បក្កហោស្សាមិ	ឆេត្វាន ហទយំ តវ ។

១ ម អយញ្ជិកេ មយា ទុន្នោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មួយទៀត បុគ្គលណា និយាយប្រាប់ថា ខ្ញុំដឹងទីលំនៅនៃព្រះបាទ
វេស្សន្តរដូច្នោះ ដល់ខ្ញុំ ដែលចូលមកក្នុងព្រៃធំ កំពុងយំរៀបរាប់
យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះ រមែងប្រទះបុណ្យដ៏ច្រើន ព្រោះតែសម្តី
មួយម៉ាត់នោះឯង ។

[៣០៣] ចេតបុគ្គព្រានព្រៃ អ្នកចរទៅក្នុងព្រៃ បានស្រដឹតបទៅនឹង
ដូជកព្រាហ្មណ៍នោះថា នៃព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រត្រូវពួកអ្នកធ្វើឲ្យខ្ចាត់
ភ្នាត់ទៅព្រោះអតិទាន ត្រូវគេបណ្តេញចេញចាកដែន របស់ព្រះអង្គ
ទៅគង់ឯគិរីវង្គត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រត្រូវពួកអ្នកធ្វើឲ្យខ្ចាត់ភ្នាត់
ទៅព្រោះអតិទាន ទ្រង់នាំព្រះរាជបុត្រនិងព្រះទេវីទៅគង់ឯគិរីវង្គត ។
អ្នកជាបុគ្គលឥតប្រាជ្ញា មិនខំប្រឹងធ្វើការងារ ចេញអំពីដែនចូល
មកកាន់ព្រៃធំ ដើរស្វែងរកព្រះរាជបុត្រ ដូចជាកុកស្វែងរកត្រីក្នុង
ទឹក ។ នៃព្រាហ្មណ៍ យើងមុខជាមិនឲ្យជីវិត ដល់អ្នកនោះក្នុង
ទីនេះទេ ព្រោះថា ព្រួញនេះដែលយើងបាញ់ សំដៅអ្នកហើយ
មុខជាជីកឈាមអ្នក ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងមុខជានឹងកាត់
ក្បាលអ្នក ពន្លះកាត់យកបេះដូង ព្រមទាំងទង ហើយបូជា
បន្តសកុណាយ័ញ្ញ (បូជាទេវតាក្នុងផ្នូរ) ដោយសាច់របស់អ្នក ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងនឹងកាត់យកបេះដូង របស់អ្នក រួចផ្តង
ការបូជា ដោយសាច់ ខ្លាញ់ខាប់ និងក្បាល របស់អ្នក ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ជូជកបព្វំ

តំ មេ សុយិដ្ឋំ សុហុតំ តុយ្ហំ មំសេន ព្រាហ្មណ
ន ច ត្ថំ រាជបុត្តស្ស ភវិយំ បុត្តេ ច នេស្សសិ ។

[៣០៤] អវជ្ជោ ព្រាហ្មណោ ទូតោ ចេតបុត្ត សុណោហិ មេ
តស្មា ហិ ទូតំ ន ហន្តិ ឯស ធម្មោ សនន្តនោ ។
និជ្ឈត្តា សិរិយោ សព្វេ មិតា នំ ទដ្ឋមិច្ឆតិ
មាតា ច ទុព្វលា តស្ស អចិរា ចក្ខុនិ ដីយរេ ។
តេសាហំ បហិតោ ទូតោ ចេតបុត្ត សុណោហិ មេ
រាជបុត្តំ នយិស្សាមិ យទិ ជាតាសិ សំស មេ ។

[៣០៥] មិយស្ស មេ មិយោ ទូតោ បុណ្ណបត្តំ ទទាមិ តេ
ឥមញ្ច មធុនោ តុម្ហំ មិតសត្តិញ្ច ព្រាហ្មណ
តញ្ច តេ នេសមក្ខិស្សំ យត្ថ សម្មតិ កាមនោ ។

ជូជកបព្វំ នាម ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ជូជកបព្វៈ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការបូជានោះ ដោយសាច់របស់អ្នកនោះ ឈ្មោះ
ថា យើងបូជាល្អហើយ មួយទៀត អ្នកនឹងនាំព្រះទេពី និង
ព្រះរាជបុត្រាបុត្រីនៃព្រះរាជបុត្រមិនបានទេ ។

[៣០៤] (ជូជក...) នៃចេតបុត្ត អ្នកចូរស្តាប់យើង ព្រាហ្មណទូតអ្នក
មិនត្រូវសម្លាប់ទេ ព្រោះហេតុនោះឯង បានជាគេមិនសម្លាប់ទូត
នេះ ជាធម៌មានមកយូរយារណាស់ហើយ ពួកអ្នកសិវិកាស្រ្តទាំង-
អស់ បាត់ខឹងហើយ ព្រះបិតាចង់ចូបព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ទាំង
ព្រះមាតាព្រះអង្គក៏មានកម្លាំងថយ ពុំយូរឡើយ មុខជានឹងងងឹត
ព្រះនេត្រ (ដោយទ្រង់ព្រះពិលាប) ។ នៃចេតបុត្ត អ្នកចូរស្តាប់
ពាក្យយើង យើងជារាជទូតដែលក្សត្រទាំងនោះ បញ្ជូនមកហើយ
យើងនឹងនាំទៅនូវព្រះរាជបុត្ត បើអ្នកដឹង អ្នកចូរប្រាប់យើង ។

[៣០៥] (ចេតបុត្ត...) នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកជាទូតជាទីស្រឡាញ់នៃព្រះបាទ
វេស្សន្តរ ដែលជាទីស្រឡាញ់របស់យើង យើងខ្ញុំនឹងឲ្យភាជន៍ដ៏
ពេញដោយទឹកផង តុម្កទឹកឃ្មុំនេះផង ភ្លៅម្រឹគ(ដែលចម្អិនស្រេច)ផង
ដល់អ្នក មួយទៀត ព្រះបាទវេស្សន្តរ ដែលជាអ្នកឲ្យវត្ថុជាទីប្រាថ្នា
គង់នៅក្នុងប្រទេសណា យើងនឹងប្រាប់ប្រទេសនោះ ដល់អ្នក ។

ចប់ ជូជកបព្វ ។

[៣០៦] ឯស សេសោ មហាព្រហ្មេ បព្វតោ កន្ធមាទនោ

យត្ថ វេស្សន្តរោ រាជា	សហ បុត្តេហិ សម្មតិ ។
ធាវេន្តោ ព្រាហ្មណាវណ្ណំ	អាសទញ្ច ^(១) មសញ្ចដំ
ចម្មវាសី ឆមា សេតិ	ជាតវេទំ នមស្សតិ ។
ឯតេ ដីលា បទិស្សន្តិ	នាណាផលធរា ទុមា
ឧត្តតា អព្ពក្ខុដាវ	ដីលា អញ្ជនបព្វតា ។
ធរស្សកណ្ណា ខទិរា	សាលា ផន្ទនមាលុវា
សម្បវេទន្តិ វាតេន	សកី បីតាវ មាលាវា ។
ឧបរិ ទុមបរិយាយេសុ	សង្កតិយោវ សុយ្យវេ
នជ្ជហា កោកិលា សង្ឃា	សម្បតន្តិ ទុមា ទុមំ ។
អរ្យយន្តេវ កច្ឆន្តំ	សាខាបត្តសមីរិតា
រមយន្តេវ អាគន្តំ	មោទយន្តិ ជិវាសនំ ។
យត្ថ វេស្សន្តរោ រាជា	សហ បុត្តេហិ សម្មតិ
ធាវេន្តោ ព្រាហ្មណាវណ្ណំ	អាសទញ្ច មសញ្ចដំ
ចម្មវាសី ឆមា សេតិ	ជាតវេទំ នមស្សតិ ។

១ ម. អាសទញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣០៦] (ចេតបុត្ត...) នៃមហាប្រាហ្មណ៍ នោះហ្ន៎ ភ្នំគន្ធមាទន៍ ជាវិការៈ
 នៃថ្ម ដែលព្រះបាទវេស្សន្តរស្តេចគង់នៅជាមួយនឹងព្រះរាជបុត្រនិង
 ព្រះទេពី ។ ព្រះរាជាទ្រទ្រង់ភេទអ្នកបួសដ៏ប្រសើរផង មានតម្កក់
 និងវែកសម្រាប់បូជាភ្លើង និងជជាផង ទ្រង់ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លា ផ្ទុំ
 លើផែនដី នមស្ការនូវភ្លើង ។ ឈើទាំងឡាយនុ៎ះ ដ៏ខ្សែវ ទ្រទ្រង់
 ផ្ទៃផ្សេងៗ ដ៏ខ្ពស់មានកំពូលទើសមេឃ ដ៏ខ្សែវដូចភ្នំផ្កាអញ្ញ័ន ។
 មានដើមត្របែកព្រៃ ដើមត្រចៀកប្រើស ដើមគគីរ ដើមរាំង ដើមពង្រ
 និងដើមជ្រៃ ទោរទន់ទៅមក ដោយខ្យល់ ដូចជាមាណពទើបផឹក
 (ស្រា)ម្តង ។ នៅខាងលើមែកឈើទាំងឡាយ ពួស្សរស័ព្ទដូចជា
 ចម្រៀងទិព្វ (ព្រោះ) មានហ្វូងប៉ោលតោកនិងតារាវៅ ចុះទំព័រឈើ
 មួយទៅឈើមួយ ។ មែកឈើ និងស្លឹកឈើទាំងឡាយ ដែល
 ខ្យល់បក់ត្រូវហើយ ពួដូចជាហោរកជនកំពុងដើរ ដូចជាវិករាយ
 នឹងជនដែលមកដល់ ត្រេកត្រអាលនឹងជនដែលនៅអាស្រ័យ ។
 អ្នកនឹងចូលទៅក្នុងអាស្រម ដែលជាកន្លែង ព្រះបាទវេស្សន្តរស្តេច
 គង់នៅ ជាមួយនឹងព្រះរាជបុត្រាបុត្រីទាំងឡាយ ស្តេចទ្រទ្រង់ភេទ
 ជាអ្នកបួសដ៏ប្រសើរ មានតម្កក់និងវែកសម្រាប់បូជា និងព្រះជជា
 ទ្រង់ស្ងៀកស្បែកខ្លា ផ្ទុំលើផែនដី នមស្ការភ្លើង ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ចុល្លវនវណ្ណនា

[៣០៧] អម្ពា កបិត្តា បនសា	សាលា ជម្ពូ វិភេទកា
ហរីតកិ អាមលកា	អស្សត្តា ពទរាជិ ច
ចារុតិម្ពុត្តា ចេត្ត	និក្រោធា ច កបិត្តនា
មធុមធុកា ថេវន្តិ	នីចេ បក្កា ចុទម្ពរា
ចារេវតា ភវេយ្យា ច	មុទ្ធិកា ច មធុត្តិកា
មជ្ជំ អនេលកំ តត្ត	សកមាទាយ ភុញ្ញវេ ។
អញ្ញេត្ត បុប្ផិតា អម្ពា	អញ្ញេ តិដ្ឋន្តិ ទោវិលា
អញ្ញេ អាមា ច បក្កា ច	ភិក្កុវណ្ណា ^(១) តទ្ធកយំ ។
អថេត្ត ហេដ្ឋា បុរិសោ	អម្ពបក្កានិ កណ្ហាតិ
អាមាជិ ថេវ បក្កានិ	វណ្ណកន្ធវសុត្តមា ។
អត្ថេវ ^(២) មេ អច្ឆរិយំ	ហិដ្ឋាហេ បដិកាតិ មំ
ទេវានមិវ អាវាសោ	សោភតិ នន្ទន្ទបមោ
វិភេទកា ធាឡិកោរា	ខដ្ឋុវីនំ ព្រហារនេ
មាលាវ កន្តិតា បន្តិ	ធជត្តានេវ ទិស្សវេ ។
ធានាវណ្ណេហិ បុប្ផេហិ	នកំ តារា ចិតាមិវ
កុដដី ^(៣) កុដ្ឋតត្តរា	ចាជលិយោ ច បុប្ផិតា
បុដ្ឋាតា តិវបុដ្ឋាតា	កោវិទ្យារា ច បុប្ផិតា ។

១ ឱ. ភេកវណ្ណា ។ ២ ម. តថេវ ។ ៣ ម. កុដដា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ចុល្លវនវណ្ណនា

[៣០៧] ក្នុងទីនុំ៖ មានដើមស្វាយ ខ្ចិត ខ្ចុរ រាំង ព្រឹង សម័ពិភេទក៍
សម័ភ្នក កន្ទួតព្រៃ ពោធិ ពុទ្រា ទន្ធាប់មាស ជ្រៃនិងក្រសាំង
មាក់សាង មានផ្លែដ៏ផ្លែមរុងរឿង និងល្ងាមានផ្លែទុំ ដើមទាបៗ
មានចេកអំបូងភ្នក ចេកអំបូងស្នែង និងចន្ទន៍ មានផ្លែផ្លែមដូច
ទឹកឃ្មុំ គេតែងយកឃ្មុំ ឥតមេក្នុងទីនោះ មកជារបស់ខ្លួនហើយ
បរិភោគ ។ ក្នុងទីនុំ៖ មានស្វាយខ្លះកំពុងផ្កា ស្វាយខ្លះទើបជា
ក្បាលរុយ ស្វាយខ្លះមានផ្លែខ្លីនិងទុំ ផ្លែទាំងពីរបែបនោះមានសម្បុរ
ដូចខ្នងកញ្ញាញ៉ាចេក ។ ក្នុងទីនុំ៖ បុរស(ឈរ)ខាងក្រោម បេះ
ផ្លែស្វាយទុំទាំងឡាយ ស្វាយទាំងឡាយទាំងខ្លីទាំងទុំ មានសម្បុរ
ក្លិននិងរសដ៏ឧត្តម ។ ខ្ញុំតែងមានសេចក្តីអស្ចារ្យក្រៃពេក ទាំង
ការលាន់ពួងហឹងៗ ក៏ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ប្រទេសនោះ ឧបមាដោយ
នន្ទនវ័ន ល្អដូចជាទីនៅរបស់ពួកទេវតា ។ ភ្នោត ដូងដុះចម្រុះ
គ្នា ក្នុងព្រៃលើដីធំ ផ្កាទាំងឡាយ ដូចជាកម្រងដែលគេក្រងហើយ
ឬប្រាកដដូចជាជាយទង់ជ័យ ។ ខ្មែងគង់ គុម្ពកោដ្ឋ គុម្ពក្រឹស្នា
ច្រនៀង បុន្នាគតូច បុន្នាគធំ និងរលួស មានផ្កាពណ៌ផ្សេងៗ
រីកស្តុសស្តាយ ដូចផ្កាយដែលភ្លឺព្រោងព្រាត ព្វដ៏អាកាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឧទ្ធាលកា សោមរុក្ខា	អករុកល្វិយា ^(១) ពហូ
បុត្តដីវា ច កុក្កុជា ^(២)	អសនា ចេត្ត បុប្ផិតា ។
កុដជា សលទ្យា ជីវា	កោសម្ពុលពុជា ធាវា
សាលា ច បុប្ផិតា តត្ថ	បលាលខលសន្និកា ។
តស្សា វិទូរេ ចោក្ខុរណី	ភូមិកាកេ មនោរមេ
បទុមុប្បលសញ្ញន្ទា	នេវានមិវ នន្ទនេ ។
អថេត្ត បុប្ផសមត្តា	កោកិលា មញ្ញុភាណិកា
អភិណាទេន្តិ តំ វនំ	ឧតុសម្បុប្ផិតេ ទុមេ ។
ភស្សន្តិ មករន្ទេហិ	ចោក្ខុរេ ចោក្ខុរេ មធុ
អថេត្ត វាតា វាយន្តិ	នក្ខិណា អថ បច្ឆិមា ។
បទុមតិញ្ញក្ខុរេណ្ឌហិ	ឱតិណ្ណោ ហោតិ អស្សមោ
ថូលា សិដ្ឋ្យាជកា ចេត្ត	សសាទិយា បសាទិយា ^(៣) ។
មច្ឆកច្ឆបព្យា វិធា	ពហូ ចេត្ត មុបយានកា
មជ្ជំ ភិសេហិ សវតិ	ឡិវំ សប្បិ មុទ្យាលិភិ
សុរភិ តំ វនំ វាតិ	នាណាគន្ធសមេវិតំ ។

១ ម. អគ្គសុភត្តិយា ។ ២. ឱ. ម. កកុណា ។ ៣ ម. សំសារិយា បសារិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

រាជព្រឹក្ស ខ្នុញ កំញ៉ាន រាក់ខ្មៅ ជ្រៃធំ ទន្ធនិងផ្ទង់ជាច្រើន
 បញ្ចេញផ្កាក្នុងទីនោះ ។ ខ្លែងគង់ ស្រល់ ស្មោល សង្ឃឹរ ខុរសម្ម
 ត្របែកព្រៃនិងរាំង ជ្រុះផ្កាក្នុងទីនោះ ដូចជាលានចំបើង ។ ក្នុង
 ភូមិភាគជាទីមនោរម្យ ជិតអាស្រមនោះ មានស្រះបោក្ខរណីដេរដាស
 ដោយផ្កាឈូក និងផ្កាព្រលិត ដូចជាក្នុងនន្ទវ័នរបស់ពួកទេវតា ។
 មួយទៀត ពួកតារាវែលស្រវឹងដោយរសផ្កា យំពីរោះ នៅលើ
 ឈើដែលមានផ្ការីកតាមរដូវ ញ៉ាំងព្រៃនោះឲ្យលាន់ពួកកកង ។
 លម្អងដែលរោយរាយ ចេញអំពីកេសរ ដែលមាននៅគ្រប់ស្លឹក
 ឈូកមានរសផ្អែម បើខ្យល់បក់ផាត់មក ក្នុងទីអាស្រមនុំ៖ អំពី
 ទិសខាងត្បូងនិងខាងលិច ។ អាស្រមក៏ដេរដាសដោយលម្អង
 កេសរផ្កាឈូក ក្នុងស្រះបោក្ខរណីនុំ៖ មានផ្លែក្រចាប់ដ៏ថ្លោសៗ
 និងស្រូវសាលីជ្រុះរុះរោយរាយលើផែនដី ។ មួយទៀត មានត្រី
 អណ្តើក និងក្តាមច្រើនបែប ហែបហែលទៅមកក្នុងស្រះនោះ
 រសដែលហូរចេញអំពីក្រអៅឈូក មានឱជាដូចទឹកឃ្មុំ និងរស
 ដែលហូរចេញអំពីមើមឈូក មានឱជាដូចទឹកដោះស្រស់និងទឹកដោះ
 ថ្លា ព្រៃនោះមានក្លិនក្រអូបផ្សេងៗ ផ្សព្វផ្សាយក្លិនឈ្ងុយឈ្ងប់ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ចុល្លវេណ្ណនា

សម្មោទិតេវ កន្លែន	បុប្ផសាខាហិ តំ វនំ
ភមរា បុប្ផកន្លែន	សមញ្ញាមភិណាទិតា ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	នាណវណ្ណា ពហូ ទិដា
មោទន្តិ សហ ភិរិយាហិ	អញ្ញមញ្ញំ បក្កុទិណោ ។
នន្ទិកា ដីវបុត្តា ច	ដីវបុត្តា បិយាចណោ
បិយា បុត្តា បិយា នន្ទា	ទិដា ចោក្ខុរណីយរា ។
មាលាវ កន្តិកា បន្តិ	ធនក្កានេវ ទិស្សវេ
នាណវណ្ណាហិ បុប្ផហិ	កុសលេហិ សុកន្តិកា ។
យត្ត វេស្សន្តរោ រាជា	សហ បុត្តេហិ សម្មតិ
នាវេន្តោ ព្រាហ្មណវណ្ណំ	អាសនញ្ច មសញ្ចដំ
ចម្មវាសី ធមា សេតិ	ជាតវេទំ នមស្សតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ចុល្លវេស្សនា

ព្រៃនោះ ដូចជា (ញ៉ាំងជនដែលមកដល់) ឲ្យរីករាយ ដោយក្លិន
 ដោយផ្កា និងមែកឈើ កន្លង់ទាំងឡាយ ក៏ញ៉ាំងព្រៃឲ្យគឺកកង
 ដោយជុំវិញ ព្រោះតែក្លិនផ្កា ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត មានសត្វ
 បក្សីទ្វិជាតិជាច្រើន មានសម្បុរផ្សេង ។ គ្នា ត្រេកត្រអាលជាមួយ
 នឹងមេ យំរកគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងស្រះនោះ ។ ពួកបក្សីដែល
 នៅក្នុងស្រះបោក្ខរណី គឺសត្វនន្ទិកា ១^(១) សត្វជីវបុត្តា ១^(២)
 សត្វជីវបុត្តាបិយាចនោ ១^(៣) សត្វបិយាបុត្តាបិយានន្ទា ១^(៤) ។
 ផ្កាទាំងឡាយ ដូចជាកម្រងផ្កាដែលគេក្រងហើយ ប្រាកដដូចជា
 ជាយទង់ជ័យ ពុំនោះដូចជាកម្រងផ្កា ដែលមាលាការដ៏ឃ្នាសក្រង
 យ៉ាងល្អ ដោយផ្កាមានពណ៌ផ្សេងៗ ។ ក្នុងទីដែលព្រះបាទវេស្សន្តរ
 ទ្រង់គង់នៅ ជាមួយនឹងព្រះរាជបុត្រាបុត្រី ព្រះអង្គទ្រង់ភេទជាអ្នក
 បួសដ៏ប្រសើរ មានតម្កក់ និងវែកសម្រាប់បូជាក្លើងផង និង
 ព្រះជជា ទ្រង់ស្ងៀកស្ងៀកខ្លា ផ្ទំនៅលើផែនដី នមស្ការក្លើង ។

១ ពួកសត្វនេះពោលថា បពិត្រព្រះវេស្សន្តរ ព្រះអង្គកាលគង់នៅក្នុងព្រៃនេះ ចូរ
 ត្រេកអរចុះ ។ ២ ពួកសត្វនេះពោលថា ព្រះអង្គក្តី បុត្រាបុត្រីរបស់ព្រះអង្គក្តី ចូរ
 រស់នៅសប្បាយចុះ ។ ៣ ពួកសត្វនេះពោលថា ព្រះអង្គក្តី បុត្រាបុត្រីរបស់ព្រះអង្គ
 ក្តី ដែលជាទីស្រឡាញ់ ចូររស់នៅចុះ ។ ៤ ពួកសត្វនេះពោលថា ព្រះអង្គក្តី
 បុត្រាបុត្រីរបស់ព្រះអង្គក្តី ដែលជាទីស្រឡាញ់ ចូរត្រេកអរ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣០៨] ឥនព្វា មេ សត្តកត្តំ មធុនា បដិសំយុតំ
 មធុបិណ្ឌិកា ច សុកតាយោ សត្តកត្តំ ទទាមិ តេ ។

[៣០៩] តុយ្ហេវ សម្ពលំ ហោតុ ឆាហំ ឥច្ឆាមិ សម្ពលំ
 ឥតោមិ ព្រហ្មេ កល្យាណិ កច្ច ព្រហ្មេ យថាសុខំ ។
 អយំ ឯកបដិ ឯតិ ខុដំ កច្ចតិ អស្សមំ
 ឥសីមិ អច្ចតោ តត្ថ បដ្ឋេទន្តោ រជស្សិហោ
 ឆារេន្តោ ព្រាហ្មណាវណ្ណំ អាសនព្វា មសញ្ញដំ ។
 ចម្មវាសី ធមា សេតិ ជាតវេទំ នមស្សតិ
 តំ តំ កត្តា បុច្ឆស្ស សោ តេ មក្កំ បវក្ខតិ ។

[៣១០] ឥទំ សុត្វា ព្រហ្មពន្ទ ចេតំ កត្វា បទក្ខិលំ ។
 ខុទក្ខចិត្តោ បក្កាមិ យេនាសិ អច្ចតោ ឥសិ ។

ចុល្លវនវណ្ណនា ។

[៣១១] កច្ចន្តោ សោ ការទ្វាដោ អទ្ធិស អច្ចតំ ឥសី
 ទិស្វាន តំ ការទ្វាដោ សម្មោទិ ឥសិណា សហ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣០៨] (ជូជក...) ភត្តគីសដូវនេះ ដែលយើងលាយហើយដោយទឹកឃ្មុំ យើងនឹងឲ្យនូវទឹកឃ្មុំដែលយើងធ្វើល្អហើយផង និងភត្តគីសដូវផង ដល់អ្នក ។

[៣០៩] (ចេតបុត្ត...) ស្បៀងចូរនៅជារបស់អ្នកឯងចុះ យើងមិនត្រូវការ ស្បៀងទេ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរយកស្បៀងអំពីនេះទៅ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរទៅតាមស្រួលចុះ ។ ផ្លូវនេះជាផ្លូវល្មមដើរចុះបុគ្គលម្នាក់ ត្រង់ ទៅកាន់អាស្រម ក្នុងអាស្រមនោះ មានឥសីឈ្មោះអច្ចុតៈមានធ្មេញ ប្រកបដោយមន្ទិល មានសរីរៈប្រឡាក់ដោយធូលី ទ្រទ្រង់ភេទជា អ្នកបួសដ៏ប្រសើរផង តម្កក់ផង វែកសម្រាប់បូជាភ្លើងផង ជជាផង ។ ឥសីឈ្មោះអច្ចុតៈនោះជាអ្នកស្លៀកស្បែកខ្លា ដេកនៅលើកម្រាល ស្លឹកឈើលើផែនដី នមស្ការភ្លើង អ្នកចូរទៅសួរលោកចុះ លោក នឹងប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកពុំខាន ។

[៣១០] ជូជកជាព្រាហ្មពន្ធ លុះបានឮពាក្យនេះហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ប្រទក្សិណចេតបុត្តព្រានព្រៃ រួចដើរតម្រង់ទៅកាន់អច្ចុតបូសី ។
ចប់ ចុល្លវនវណ្ណនា ។

[៣១១] កាលជូជកព្រាហ្មណ៍នោះ ដើរទៅចូលឥសីឈ្មោះអច្ចុតៈ លុះជូជក បានឃើញឥសីនោះហើយ ក៏សំណេះសំណាលជាមួយនឹងឥសីថា

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហានវណ្ណនា

កត្វិ នុ កោតោ កុសលំ	កត្វិ កោតោ អនាមយំ
កត្វិ ឧញ្ញេន យាបេថ	កត្វិ មូលដលា ពហូ ។
កត្វិ ខំសា មកសា ច	អប្បមេវ សិរីសទា
វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ	កត្វិ ហីសា ន វិជ្ជតិ ។
[៣១២] កុសលញ្ជេវ មេ ព្រហ្មេ	អថោ ព្រហ្មេ អនាមយំ
អថោ ឧញ្ញេន យាបេមិ	អថោ មូលដលា ពហូ ។
អថោ ខំសា មកសា ច	អប្បមេវ សិរីសទា
វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ	ហីសា មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ ។
ពហូនិ វស្សបូកានិ	អស្សមេ សម្មតោ មម
នាភិជាតាមិ ឧប្បន្នំ	អាពាធំ អមនោរមំ ។
ស្វាភតន្តេ មហាព្រហ្មេ	អថោ តេ អនុរាគតំ
អន្តោ បរិស ភទ្ធន្តេ	ចានេ បក្ខាលយស្ស តេ ។
តិណ្ណាកានិ បិយាលានិ	មធុកេ កាសមារិយោ
ដលានិ ឧទ្ធកប្បានិ	ភុញ្ញ ព្រហ្មេ វំ វំ ។
ឥទំបិ ចានិយំ សីតំ	អាកតំ តិរិតព្ពរា
តតោ បិវ មហាព្រហ្មេ	សចេ ត្ថំ អភិកត្តសិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហានិរណ្ណនា

លោកដ៏ចម្រើន សុខសប្បាយទេឬ លោកដ៏ចម្រើន មិនមានរោគាពាធទេឬ លោកចិញ្ចឹមជីវិតដោយការស្វែងរក (ស្រួល)ទេឬ មើមឈើនិងផ្លែឈើមានច្រើនដែរឬ ។ ពួករបោម មូស ពស់មានតិចទេឬ ក្នុងព្រៃដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ មិនមានការបៀតបៀនទេឬ ។

[៣១២] (តាបស...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អាត្មាសុខសប្បាយទេ អាត្មាមិនមានរោគាពាធទេ មួយទៀត អាត្មាចិញ្ចឹមជីវិតដោយការស្វែងរក (ស្រួល) ទេ ទាំងមើមឈើផ្លែឈើ ក៏មានច្រើនដែរ ។ មួយវិញទៀត ពួករបោម មូស ពស់ មានតិចទេ ក្នុងព្រៃដ៏ដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ មិនមានការបៀតបៀនអាត្មាទេ ។ អាត្មានៅក្នុងអាស្រមនេះ អស់ប្រជុំនៃឆ្នាំជាច្រើន អាត្មាមិនដែលស្គាល់អាពាធមិនជាទីត្រេកអរនៃចិត្តកើតហើយទេ ។ នៃមហាព្រាហ្មណ៍ អ្នកមកល្អហើយ អ្នកមិនមែនមកអាក្រក់ទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដ៏ចម្រើន អ្នកអញ្ជើញចូលមកខាងក្នុង អ្នកចូរលាងជើងទាំងឡាយរបស់អ្នកចុះ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរបរិភោគផ្លែទន្ធាប់ ផ្លែទ្រយឹង ផ្លែមាក់សាង ផ្លែមាក់ដោក មានរសត្វញ្ចុំសា ដូចជាទឹកឃ្មុំ ។ ទាំងទឹកត្រជាក់នេះ អាត្មាបានដងមកអំពីជ្រោះភ្នំ នៃមហាព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរផឹកទឹកនោះចុះ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣១៣] បដិក្កហិតំ យំ ទិដ្ឋំ	សព្វស្ស អក្សិយំ កតំ
សញ្ញយស្ស សកំ បុត្តំ	សិរីហិ វិប្បវាសិតំ
តមហំ ទស្សនមាគតោ	យទិ ជាធាសិ សំស មេ ។
[៣១៤] ន ភវំ ឯតិ បុញ្ញត្ថំ	សិរិរាជស្ស ទស្សនំ
មញ្ញោ ភវំ បត្តយតិ	រញ្ញោ ភវិយំ បតិព្វតំ ។
មញ្ញោ កណ្ណាទិនំ ទាសី	ជាសី ទាសពូ ឥច្ឆសិ
អថវា តយោ មាតាបុត្តេ	អរញ្ញោ នេតុមាគតោ
ន តស្ស ភោកា វិជ្ជន្តិ	ធនំ ធន្ញពូ ព្រាហ្មណ ។
[៣១៥] អកុទ្ធុរោហំ ភោតោ	នាហំ យាចិតុមាគតោ
សាហុ ទស្សនមរិយានំ	សន្និវាសោ សទា សុខោ ។
អទិដ្ឋបុព្វោ សិរិរាជា	សិរីហិ វិប្បវាសិតោ
តមហំ ទស្សនមាគតោ	យទិ ជាធាសិ សំស មេ ។
[៣១៦] ឯស សេលោ មហាព្រហ្ម	បព្វតោ កន្ធមាទនោ
យត្ថ វេស្សន្តរោ រាជា	សហ បុត្តេហិ សម្មតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣១៣] (ជូជក...) វត្ថុដែលលោកបានឲ្យ ខ្ញុំបានទទួលយកហើយ ដែលលោកបានធ្វើឲ្យជាជំនួនដល់ខ្ញុំទាំងអស់ ខ្ញុំមកដើម្បីចង់ចូបនឹង ព្រះរាជបុត្របង្កើត របស់ព្រះបាទសញ្ជ័យ ដែលពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រ បំបរបង់ហើយនោះ ប្រសិនបើលោកជ្រាប សូមប្រាប់ខ្ញុំផង ។

[៣១៤] (តាបស...) អ្នកមិនមែនមកគាល់ព្រះបាទសិវិ ដើម្បីបុណ្យទេ អ្នកទំនងជាចង់បានព្រះទេពីរបស់ព្រះរាជា ដែលជាស្រ្តីប្រតិបត្តិក្នុង កស្តា ។ អ្នកទំនងជាចង់បានកុមារឈ្មោះកណ្តាជិនា ធ្វើជាទាសី និងកុមារឈ្មោះជាលីធ្វើជាទាសៈ ឬក៏អ្នកមកដើម្បីនាំយកជនទាំង ៣នាក់ គឺមាតានិងបុត្រីបុត្រា ទៅអំពីព្រៃ នៃព្រាហ្មណ៍ ឯព្រះបាទ វេស្សន្តរនោះ មិនមានភោគៈ មិនមានទ្រព្យ មិនមានធម្មជាតិទេ ។

[៣១៥] (ជូជក...) ខ្ញុំមិនមែនមានសភាពជាអ្នកខឹងនឹងលោកទេ ខ្ញុំមិន មែនមកដើម្បីសូមទេ កាលចូបប្រទះនឹងពួកលោកដ៏ប្រសើរ ជាការ ល្អ ការនៅរួម នាំមកនូវសេចក្តីសុខសព្វៗកាល ។ ព្រះបាទសិវិ ដែលពួកអ្នកសិវិរាស្ត្របំបរបង់ហើយ ខ្ញុំមិនដែលបានឃើញ បាន ជាខ្ញុំមកគាល់ព្រះអង្គ ប្រសិនបើលោកជ្រាប សូមប្រាប់ខ្ញុំផង ។

[៣១៦] (តាបស...) នៃមហាព្រាហ្មណ៍ នុ៎ះហ្ន៎ក្នុងគន្ធមាទន៍ ជាវិការៈនៃថ្ម ដែលព្រះបាទវេស្សន្តរស្តេចគង់នៅ ជាមួយព្រះរាជបុត្រនិងព្រះទេពី ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហានិវណ្ណនា

ធារេន្តោ ព្រាហ្មណារណ្ណំ	អាសទញ្ច មសញ្ចដំ
ចម្មវាសី ធមា សេតិ	ជាតវេទំ នមស្សតិ ។
ឯតេ ជីលា បទិស្សន្តិ	នាណាផលធរា ទុមា
ឧត្តតា អព្ពក្ខជាវ	ជីលា អញ្ជនបព្វតា
ធរស្សកណ្ណា ខទិរា	សាលា ផន្ទនមាលុវា
សម្បវេទន្តិ វាតេន	សកី បីតាវ មាលាវា ។
ឧបរិ ទុមបរិយាយេសុ	សង្កតិយោវ សុយ្យវេ
នដ្ឋហា កោកិលា សដ្ឋា	សម្បតន្តិ ទុមា ទុមំ ។
អ្សយន្តេវ កច្ចន្តំ	សាខា បត្តសមីរិតា
រមយន្តេវ អាភន្តំ	មោទយន្តិ និវាសិនំ ។
យត្ថ វេស្សន្តរោ រាជា	សហ បុត្តេហិ សម្មតិ
ធារេន្តោ ព្រាហ្មណារណ្ណំ	អាសទញ្ច មសញ្ចដំ
ចម្មវាសី ធមា សេតិ	ជាតវេទំ នមស្សតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហានិរណ្ណនា

ព្រះរាជាទ្រទ្រង់ភេទនៃបព្វជិតដ៏ប្រសើរ មានដំពាក់និងវែកសម្រាប់
 បូជាភ្លើង សក់កណ្តាញ់ ស្លៀកដណ្តាប់ស្បែកខ្លា ផ្ទំផ្ទាល់ផែនដី
 នមស្ការភ្លើង ។ ពួកឈើដែលមើលទៅឃើញរុំ៖ ជាឈើមាន
 ពណ៌ខៀវ ទ្រទ្រង់ផ្ទៃផ្សេង ។ ខ្ពស់មានចុងស្មើនឹងពពក មានពណ៌
 ខៀវដូចភ្នំផ្កាអញ្ញ័ន គឺដើមត្របែកព្រៃ ត្រចៀកប្រើស គគីរ រាំងភ្នំ
 ពង្រនិងជ្រៃ ញ័រទ្រេតទ្រោតដោយខ្យល់ ដូចពួកមាណពទើបផឹក
 (សុរា)ម្តង ។ (សំឡេងរបស់ពួកសត្វស្វាបផ្សេងៗ) លើមែកឈើ
 ទាំងឡាយលាន់ឮដូចចម្រៀង (ទិព្វ) ពួកសត្វប៉ោលតោក សត្វ
 តារៅ នាំគ្នាហើរឆ្ងៀលធ្ងត់ អំពីដើមឈើមួយ ទៅកាន់ដើម
 ឈើមួយ ។ អស់ទាំងមែកឈើមានស្លឹក ដែលត្រូវខ្យល់បក់មក
 ក៏ហាក់ដូចជាដង្ហោយហោជនដែលកំពុងដើរ ដូចជាត្រេកអរនឹងជន
 ដែលមកដល់ រីករាយនឹងជនដែលនៅអាស្រ័យ ។ (អ្នកនឹង
 ឃើញសម្បត្តិនៃអាស្រមបទ) ក្នុងអាស្រម ដែលព្រះបាទវេស្សន្តរ
 ស្តេចគង់នៅ ជាមួយព្រះរាជបុត្រនិងព្រះទេពី ព្រះអង្គទ្រទ្រង់ភេទ
 បព្វជិតដ៏ប្រសើរ មានដំពាក់និងវែកសម្រាប់បូជាភ្លើង និងសក់
 កណ្តាញ់ស្លៀកដណ្តាប់ស្បែកខ្លា ផ្ទំផ្ទាល់ផែនដី នមស្ការភ្លើង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កិរីមាលា វិតតា	ភូមិភាគេ មនោរមេ
សទ្ធាលា ហរិតា ភូមិ	ន តត្ថុទ្ធិសតេ រដោ ។
មយ្យរកិរសង្កាសា	តូលដស្សសម្មបមា
តិណានិ ធាតិវត្តនិ	សមន្តា ចតុរដ្ឋុលា ។
អម្ពា ជម្ពូ កបិដ្ឋា ច	ដីចេ បក្កា ចុទុម្ពា
បរិភោគេហិ រុក្ខេហិ	រន្តំ រតិវឌ្ឍនំ ។
វេទ្យុរិយវណ្ណសន្និកំ	មច្ចុកុម្ពនិសេរិតំ
សុចិ សុកន្តំ សលិលំ	អាចោ តត្ថបិ សន្នតិ ។
តស្សារិទ្ធវេ ចោក្ខុរណី	ភូមិភាគេ មនោរមេ
បទុមុប្បលសញ្ញា	នេវានមិវ នន្ទនេ ។
តីណិ ឧប្បលជាតានិ	តស្មី សរសិ ព្រាហ្មណ
វិចិត្រដីលានេកានិ	សេតា លោហិតកានិ ច ។
[៣១៧] ខោមាវ តត្ថ បទុមា	សេតសោកន្ធិយេហិ ច
កលម្ពកេហិ សញ្ញោ	មុចលិទ្ធា ធាម សោ សពា ។
អថេត្ថ បទុមា ដុល្លា	អបរិយន្តាវ ទិស្សវេ
តិម្ពា ហេមន្តិកា ដុល្លា	ជណ្ណតត្យា ឧបត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មានផ្កាទន្ធជ្រុះពោយរាយ ដេរដាសលើភូមិភាគ ជាទីត្រេកអរនៃ
 ចិត្ត ទាំងផ្ទៃផែនដីក៏មានពណ៌ខៀវស្រងាត់ ដោយស្មៅចិញ្ចៀន
 តតមានដូរហុយក្នុងទីនោះឡើយ ។ ទាំងស្មៅសោតក៏មានពណ៌
 ដូចជាផ្កាត-កនៃក្លោក មានឧបមាស្មើដោយសម្បជនៃសំឡី មិន
 ហួសអំពី៤ធ្នាប់ដោយជុំវិញ ។ មានស្វាយ ព្រីង ក្លិដ្ឋ ល្វាមានផ្លែ
 ទុំក្នុងទីទាប ព្រៃនោះសម្រាប់ញ៉ាំងតម្រេកឲ្យចម្រើន ដោយពួកឈើ
 សម្រាប់បរិភោគ ។ ទឹកស្អាត មានក្លិនក្រអូប មានសម្បជនប្រហែល
 គ្នានឹងពណ៌នៃកែវពៃទូរ្យ កុះករដោយហ្វូងត្រី រមែងហូរទៅក្នុង
 ព្រៃនោះ ។ ក្នុងទីជិតនៃអាស្រមបទនោះ មានស្រះបោក្ខរណី
 ដ៏ដេរដាសដោយឈូកនិងឧប្បលក្នុងភូមិភាគ ជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត
 ដូចជាក្នុងនន្ទរវ័ននៃពួកទេវតា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងស្រះនោះ
 សឹងត្រូវស្លាប់ដោយឧប្បលជាតបី (នេះ) គឺឧប្បលខៀវ ឧប្បល-ស
 និងឧប្បលក្រហម ។

[៣១៧] ក្នុងស្រះនោះ (ស) ដូចជាសំពត់សម្បកឈើ ស្រះនោះ
 ឈ្មោះថាមុចលិន្ទស្រះ ដេរដាសដោយព្រលិតនិងស្ពន្ធទាំងឡាយ
 ផង ដោយត្រកូនទាំងឡាយផង ។ មួយទៀត ពួកផ្កាឈូក
 ក្នុងស្រះនោះ រីកស្តុសស្តាយ ឃើញហាក់ដូចជាគ្មានទីបំផុត ខ្លះក៏
 រីកក្នុងគិម្ភរដូវ ខ្លះរីកក្នុងហេមន្តរដូវ បិតនៅក្នុងទឹកត្រឹមជង្គង់ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហានិវណ្ណនា

សុរកី សម្បវាយន្តិ	វិចិត្រា បុប្ផសន្តតា
ភមរា បុប្ផកន្ទេន	សមញ្ញាមភិណាទិតា ។
[៣១៨] អថេត្ត ឧទកន្តស្មី	រុក្ខា តិដ្ឋន្តិ ព្រាហ្មណ
កទម្ហា ចាជលី ដុល្លា	កោវិណ្ណារា ច បុប្ផិតា ។
អង្កោលា កច្ចិការា ច	ចារិជញ្ញា ច បុប្ផិតា
វារណា វុយ្ហនា រុក្ខា	មុចលិន្ទមុកតោ សរំ ។
សិរីសា សេតចារិសា	សាធុ វាយន្តិ បទ្ទកា
និក្កុណ្ណិ សរនិក្កុណ្ណិ	អសនា ចេត្ត បុប្ផិតា ។
បង្កុរា ពហុលា សេលា	សោភញ្ញនា ច បុប្ផិតា
កេតកា កណិការា ច	កណាវេរា ច បុប្ផិតា ។
អដ្ឋុនា អដ្ឋុកណ្ណា ច	មហានាមា ច បុប្ផិតា
សម្បប្ផិតក្កា តិដ្ឋន្តិ	បដ្ឋុលន្តេវ កឹសុកា ។
សេតបណ្ណិ សត្តបណ្ណា	កទលិយោ កុសុម្ហរា
ធនុតក្ការិបុប្ផេហិ	សីសចារវណានិ ច ។
អច្ចិកា សិម្ពលីរុក្ខា	សលុកិយោ ច បុប្ផិតា
សេតកេរុតកិកា	មំសិកោដ្ឋកុលារា ។
ទហារា រុក្ខា វុឡា ច	អកុដិលា ចេត្ត បុប្ផិតា
អស្សមំ ឧកតោ បន្តិ	អក្យាតារំ សមន្តតោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហានិទ្ទេស

ផ្ទៃទឹកនោះសឹងវិចិត្រល្អ ដ៏ដេរដាសដោយផ្កា មានក្លិនក្រអូបឈ្ងុយ
 ឈ្ងប់បក់ផ្សាយទៅ ពួកមេឃុំកន្លង់ទ្រហឹងអីងកងជុំវិញព្រោះក្លិនផ្កា ។

[៣១៨] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត មានពួកដើមឈើ គឺក្នុង ច្រនៀងនិង
 រលួសផ្កា មានផ្ការីកស្កុសស្កាយ ដុះក្បែរមាត់ទឹកមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ ។
 មានទាំងដើមព្រួស ជន្ទូស ស្វាត ខ្នឹង មានផ្ការីក អមសងខាង
 មុចលិន្ទស្រះ ។ មានពួកដីរខ្មៅ ដីរ-ស ឈូកត្រាញ់ គណ្ឌី-ស
 គណ្ឌីខ្មៅ ធ្នង់ បញ្ចេញផ្កា ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានក្លិនក្រអូប
 បក់ផ្សាយទៅ ។ មានពួកដើមសុក្រំ ដកពរ ពពូលថ្ម ម្រុំ មាន
 ផ្ការីក ពួកដើមកេតកៈ កណិការ ច្បាទេស មានផ្ការីក ។ ពួក
 ថ្ងាន់-ស ថ្ងាន់ខ្មៅ ជន្ទាត់ដៃ មានផ្ការីក មានត្រួយរីកល្អ ដុះនៅ
 ច្រាលរន្ទាលដូចជាផ្កាចារ ។ ពួកដើមសត្យា-ស សត្យាខ្មៅ ដើម
 ចេកមាស ដើមដកគាំ (ព្រៃនោះរុងរឿង) ដោយផ្កាទឹកដោះខ្លា
 និងគន្ធាផង ដោយផ្កាធ្នង់ និងទន្ធាផង ។ ដើមដកខិម រកា
 អំពៅព្រៃ អង្កាសដី ក្រឹស្នា គ្រញូង កោដ្ឋ-ស កោដ្ឋខ្មៅ មាន
 ផ្ការីក ។ ព្រឹក្សា(ទាំងនោះ) ទោះខ្លី សឹងមានដើមដ៏ត្រង់ មាន
 ផ្ការីក ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ ដុះនៅទាំងសងខាងអាស្រម (ព័ន្ធព័ន្ធ)
 ជុំវិញរោងភ្លើង ។

[៣១៧] អថេត្ត ឧទកន្តស្មី	ពហូ ជាតា ផណិជ្ជកា ^(១)
មុត្តតិយោ ករតិយោ	សេវាលំ សីសកំ ពហុ ^(២) ។
ឧទ្ធាបរត្ថំ ឧលុទ្ធិតំ	មក្ខិកា ហិដ្ឋុជាលិកា
នាសិមកញាកោ ចេត្ត	ពហូ នីចេ កលម្ហកា
ឯឡម្ហកេហិ សញ្ញា	រុក្ខា តិដ្ឋន្តិ ព្រាហ្មណ
សត្តាហំ ជារិយមាណំ	កន្លោ តេសំ ន ធិដ្ឋតិ ។
ឧភតោ សរញ្ច មុចលិដ្ឋំ	បុច្ឆា តិដ្ឋន្តិ ភាគសោ
ឥន្ទិរេហិ សញ្ញដ្ឋំ	វនន្តមុបសោភតិ
អឡមាសំ ជារិយមាណំ	កន្លោ តេសំ ន ធិដ្ឋតិ ។
នីលបុប្ផិសេតវារី	បុប្ផិតា តិរិកណ្ណិកា
កលេរុក្ខេហិ ^(៣) សញ្ញដ្ឋំ	វនន្តំ តុលសីហិ ច ។
សម្មោទិតេវ កន្លេន	បុប្ផសាខាហិ តំ វនំ
ភមរា បុប្ផកន្លេន	សមន្តាមភិណាទិតា ។
តីណិ កក្ការុជាតានិ ^(៤)	តស្មី សរសិ ព្រាហ្មណ
កុម្មមត្តានិ ចេកានិ	មុរមត្តានិ វា ឧភោ ។

១ ម. ពហុ ជាតោ ផណិជ្ជកោ ។ ២ ម. សេវាលសីសកា ពហុ ។ ៣ ឱ. កដេរុក្ខេហិ ។ ៤ ម. កណ្ណរុក្ខជាតានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣១៧] មួយទៀត មានទាំងស្លឹកត្រៃ សណ្តែកបាយ សណ្តែករាជ-
 មាសជាច្រើន សារាយ និងកំពឹងពួយ ជាច្រើនដុះក្បែរមាត់ទឹកមុច-
 លិន្ទស្រះនុ៎ះ ។ (ទឹកនោះ) មានប្រាំងជាទំនប់ ត្រូវខ្យល់បក់មក
 រលកក៏ខ្លាយខ្លួរឡើង មានពួកមេឃ្មុំ យំដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ
 ហើរធ្យូលធ្លាត់ គុម្ពឈើមាន ម្លូភ្នំ ស្វាស្នាប់ ស្វាធំ ក្នុងទីទំនាប
 ទៀបមុចលិន្ទស្រះនោះ មានត្រកូនជាច្រើន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ពួកព្រឹក្សាសឹងដ៏ដេរដាស ដោយពួកវល្លិឈ្មោះ ឯឡម្កកៈ ដុះនៅ
 ក្នុងរបស់ផ្កានៃវល្លិទាំងនោះ ដែលគេទ្រទ្រង់អស់ ៧ ថ្ងៃ មិនទាន់
 បាត់ក្រអូបឡើយ ។ ពួកផ្កាដុះនៅ ក្នុងចំណែកទាំងពីរនៃមុចលិន្ទ-
 ស្រះ ព្រៃនោះដ៏ដេរដាស ដោយពួកផ្កាលំចង់ ដ៏រុងរឿង ក្នុង
 របស់ផ្កាទាំងនោះ ដែលគេទ្រទ្រង់អស់កន្លះខែ ក៏មិនទាន់បាត់ក្រអូប
 ឡើយ ។ រីឯអញ្ច័នខៀវ អញ្ច័ន-ស អញ្ច័នល្បឿង មានផ្ការីកស្កុស
 ស្តាយ ព្រៃនោះដ៏ដេរដាសដោយម្លិះរួត ម្លិះលា ។ រីឯព្រៃនោះដូច
 ជា (ញាំងជនដែលមកដល់) ឲ្យរីករាយដោយក្លិនផង ដោយមែក
 មានផ្កាទាំងឡាយផង ឯពួកកន្លង់មានសូរសព្ទទ្រហឹងអឹងកងជុំវិញ
 ព្រោះក្លិនផ្កា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមុចលិន្ទស្រះនោះ មានពួក
 ត្រឡាចបីមុខ គឺមួយពួកផ្លែប៉ុនក្អម ពីរពួកទៀតផ្លែប៉ុនសម្តោរ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហានិវណ្ណនា

[៣២០] អថត្ថ សាសទោ ពហុកោ នាទិយោ^(១) ហរិតាយុតោ
 អសី តាលាវ តិដ្ឋន្តិ ឆេដ្ឋា ឥន្ទិរា ពហូ ។
 អន្ទោជា សុរិយវល្លិ ច កោឡិយា^(២) មធុតន្ទិយា
 អសោកា មុទយន្តិ ច វល្លិកោ ខុទ្ធិបុប្ផិយោ ។
 កោរណ្ហាកា អនោជា ច បុប្ផិតា នាគមល្លិកា^(៣)
 រុក្ខមារុយ្ហ តិដ្ឋន្តិ ធុល្លា កឹសុកវល្លិយោ ។
 កដេរុហា បវាសេន្តិ យោទិកា មធុតន្ទិយា
 និលិយា សុមនា ភណ្ឌី សោភតិ បទុមុត្តរោ ។
 ចាដលិសមុទ្ធកប្បាសី កណិកា ច បុប្ផិតា
 ហោមជាលាវ ទិស្សន្តិ រុចិរា អត្តិសិខុបមា ។
 យានិ តានិ ច បុប្ផានិ ថលជាទ្ធីកានិ ច
 សព្វានិ តត្ថ ទិស្សន្តិ ឯវំ រម្មោ មហោទទិ ។

[៣២១] អថស្សា ទោក្ខរណិយា ពហុកា វារិតោចរា
 រោហិតា នលបេសិដ្ឋុ កុម្ភិលា មករា សុសូ ។
 មធុ ច មធុលដ្ឋិ ច តាលីយា^(៤) ច បិយដ្ឋុកា
 កុទ្ធិជា ភទ្ធិមុដ្ឋា ច^(៥) សត្តបុប្ផា^(៦) ច លោលុចា ។

១ ម. នារិយោ ។ ២ ម. កោឡិយា ។ ៣ ឱ. នាគវល្លិកា ។ ៤ ឱ. ម. តាលីសា ។
 ៥ ម. កុដន្ទជា ភទ្ធិមុដ្ឋា ។ ៦ ម. សេតបុប្ផា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហាវនវណ្ណនា

[៣២០] មួយទៀត មានស្តេដ៍ច្រើន និងខ្ចីម-ស លាយដោយខ្ចីមក្រហម ជាច្រើន ដើមរកាទាំងឡាយ ដុះនៅដូចជាដើមត្នោត មានទាំងពួក លំចង់ដ៏ច្រើន ដែលគេគប្បីក្តិច ដុះនៅក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ ។ មាន វល្លិម្លិះរួត ម្លិះលា ក្លាំពាក់ ឈើឯម ពួកអសោកព្រឹក្ស និងដើមទៀន ព្រៃ ល្អៅ វល្លិជ្ជៅឆ្ងាំង ។ ស្មៅកន្ទុយដំរី ននោងព្រៃ ដើមខ្ចីម ដើម ម្លិះសឹងដ៏មានផ្ការីកស្កុសស្កាយ វល្លិចារ មានផ្ការីក ដុះព័ទ្ធព័ន្ធដើម ឈើ ។ ពួកឈើនាងនួន មៀនព្រៃ យុថ្កា មានក្លិនដូចជាទឹកឃ្មុំ ម្លិះវល្លិ ម្លិះប្រក្រតី ច្បា បទុមុត្តរព្រឹក្ស សឹងដ៏រុងរឿងល្អ ។ ពួកច្រ- នៀង កប្បាសសមុទ្រ កណិការសឹងដ៏មានផ្ការីកស្កុសស្កាយប្រាកដ ដូចជាបណ្តាញាមាស សឹងដ៏រុងរឿងល្អ ដូចជាអណ្តាតភ្លើង ។ ពួក ផ្កាណា កើតលើគោកនិងកើតក្នុងទឹក ពួកផ្កាទាំងអស់នោះ ប្រា- កដក្នុងមុចលិន្ទស្រះនោះ មុចលិន្ទស្រះទ្រទ្រង់ទឹកច្រើន គួរឲ្យ ត្រេកអរ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២១] មួយទៀត ក្នុងស្រះបោក្ខរណីនោះ មានពួកសត្វដែល ត្រាច់ទៅក្នុងទឹក ជាច្រើន គឺត្រីឆ្កិន ត្រីរស់ ត្រីអណ្តែង ក្រពើ មករ ឆ្មាម ។ មានទាំងផ្លិតឃ្មុំ ឈើឯម ក្លាំពូ ប្រយង្គុ ស្មៅក្រវាញជ្រូក ស្មៅមាត់ក្អែក ដើមសត្តបុស្ស សម្បុរល្ងែង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុរភិមរុតតរា ^(១)	ពហុកា តុដ្ឋវល្លិយោ ^(២)
បទ្ធកា នារទា កោដ្ឋា	ឈាមកា ច ហាវេណុកា ។
ហាលិទ្ធកា កន្ធសេសា	ហារិវេរា ច កុត្តុលា
វិភេទកា ចោរកោដ្ឋា	កប្បរា ច កាលិដ្ឋកា ។
[៣២២] អថេត្ត សីហា ព្យត្សា ច	បុរិសាលូ ច ហត្ថិយោ
ឯណោយ្យា បសទា ចេវ	រោហិតា សរកា មិតា ។
កោដ្ឋសុណា សុណោមិ ច	តុលិយា នឡសន្និកា
ចាមរី ចលដី លដ្ឋី	ឈាមិតា មក្កដា មិច្ឆ ។
កក្កដា កតមាយា ច	ឥក្កា កោណាសិរា ពហូ
ខត្តា រាហា នកុលា	កាឡកេត្ត ពហុតសោ ។
មហិសា សោណា សិកាលា	ចប្បកា ច សមន្តតោ
អាគុច្ឆា បចលាកា ច	ចិត្រកា ចាមិ ឌីមិយោ ។
មេលកា ច វិហាសាទា	សីហា កោកនិសាតកា
អដ្ឋចាទា ច មោរា ច	ភស្សរា ច កុក្កដ្ឋកា ។
ចង្កោរា កុក្កដា នាតា	អញ្ញមញ្ញំ បកោធិនោ
ពកា ពលាកា នដ្ឋហា	ទិដ្ឋិកា កោព្វារទិកា ។

១ ឱ. សុរភី ច រុក្ខា តតរា ។ ម. សុរភិមរុត្តតត្តរា ។ ២ ឱ. តុដ្ឋវណ្ណកា ។ ម. តុដ្ឋវល្លិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ដើមពុំសែន ដើមឫសសាមសិប ក្រឹស្នា វល្លិជណ្ឌើរស្វា ឈូកត្រាញ់
ក្រវាវន់ កោដ្ឋ ព្រហ្មត បាយម៉ាត ។ ពួករមៀត ហរតាន យ៉ាង
ណា ហិរិវេរព្រឹក គ្រើល សម័ពិភេទក៍ ប្រោស កប្បរ រង្គក្រហម ។

[៣២២] មួយទៀត ក្បែរស្រះបោក្ខរណីនោះ មានពួករាជសីហ៍
ខ្លាធំ យក្ខិនី មានមុខដូចជាមុខមេសេះ ដំរី ទ្រាយ ស្វាន រមាំង
សរកម្រឹត ។ ហ្វូងចចក ទន្សាយ ឆ្មាបា ឆ្កែព្រៃ មានសម្បុរ
ដូចជាផ្កាបបុស ចាមរី ទោច ឈូស ស្វាព្រាម ស្វាក្រិស
ស្វាខោល ។ ទន្សោង ខ្លាំង ខ្លាឃុំ គោព្រៃ ជាច្រើន ហ្វូងរមាស
ជ្រូកព្រៃ ស្តា កង្កែប ដោយច្រើន ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ ។ មាន
ទាំងហ្វូងក្របី ឆ្កែព្រៃ ចចក មានស្នាប់ឫស្សីធំព័ន្ធព័ន្ធជុំវិញអាស្រម-
បទ ទន្សង បចលាកម្រឹត វិចិត្តម្រឹត ខ្លាដំបង ។ ហ្វូងទន្សាយ ឆ្មាត
កេសរសីហា: កោកនិសាតកម្រឹត សរក: ក្លោក ក្លាន អាអូតភ្លើង ។
ពួកមាន់ទឹក មាន់ព្រៃ ដំរី ស្រែកយំឆ្លើយឆ្លងរកគ្នាទៅវិញទៅមក
ពួកកុកសាប់ កុកក្រក ប៉ោលតោក ត្រដេវវិច ក្រៀល រនាល ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហានវណ្ណនា

ព្យត្តិទសា លោហបិដ្ឋា	ចប្បកា ដីរដីរកា
កបិញ្ញា តិត្តិរាយោ	កុលារា បដិកុដ្ឋកា ។
មណ្ឌាលកា ចេលកេឡ ^(១)	កណ្តាតិត្តិរនាមកា
ចេលាវកា បិដ្ឋុលាយោ	កោជកា អដ្ឋហេតុកា ។
ករិកា ច សក្កា ច	ឧហុដ្ឋារា ច កុក្កុហា
នាណទិដកណាកិណ្ណ	នាណសរនិក្ខុដិតំ ។

[៣២៣] អថេត្ត សកុណា សន្តិ	ដីលកា ^(២) មញ្ញុកាលិកា
មោទន្តិ សហ ភរិយាហិ	អញ្ញមញ្ញំ បក្ខុដិទោ ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	ទិដា មញ្ញុស្សរាសិកា
សេតក្ខិក្ខុជា ភទ្រក្ខា	អណ្តាជា ចិត្របេក្ខុណា ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	ទិដា មញ្ញុស្សរាសិកា
សិខណ្ឌំ ដីលតិវាហិ	អញ្ញមញ្ញំ បក្ខុដិទោ ។
កុក្កុដ្ឋកា កុដ្ឋិរកា	កោដ្ឋា ចោក្ខុរសាតកា
កាលវេយ្យា ពលីយក្ខា	កទម្ហា សុវសាលិកា ។
ហាលិទ្ធា លោហិតា សេតា	អថេត្ត នឡកា ពហុ
វារណា ភិដ្ឋុរាជា ច	កទម្ហា សុវកោតិលា ។
ឧក្កុសា ក្បុរា ហំសា	អាជា បរិវេទន្តិកា
ចាកហំសា ^(៣) អតិពលា	នដ្ឋុហា ដីរដីរកា ។

១ ឱ. ចេតកេទុ ។ ម. ចេលកេដុ ។ ២ ម. សាលីកា ។ ៣ ឱ. ម. បាកហំសា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហាវនវណ្ណនា

ពួកខ្មែង ប្រមង់ ចង្កៀលខ្យង ចាបស្រុក ចចាត ទទា ខ្មែក អាអូត ។
ពួកចចាតធំ ច្រឡៃ ក្រួច ទទា ចាបស្រុក ចាបព្រៃ សាលិកា
កែវគោ គ្រលីងគ្រលោង ។ ពួកករិកផង ត្រចៀកកាំផង មៀម
ផង អកផង (មុចលិន្ទស្រះនោះ) កុះករដោយហ្វូងបក្សីផ្សេងៗ ជា
ទីទ្រហឹងអីងកងដោយសំឡេងផ្សេងៗ ។

[៣២៣] មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានសត្វស្លាបទាំងឡាយ
គឺពួកសាលិកាកែវ មានសំឡេងពីរោះ ស្រែកយំធ្វើយធ្ងន់រកគ្នាទៅ
វិញទៅមក រីករាយជាមួយនឹងញី (របស់ខ្លួន) ។ មួយទៀត
ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកសត្វស្លាបកើតពីរដង មានសំឡេង
ពីរោះមានរង្វង់ភ្នែកស មានភ្នែកល្អ កើតក្នុងពង មានស្លាបដ៏វិចិត្រ។
មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកបក្សី មានសំឡេង
ពីរោះគឺក្លោក មានកខៀវ ស្រែកយំធ្វើយធ្ងន់គ្នាទៅវិញទៅមក ។
អាអូតភ្លើង មានព្រៃ កោដ្ឋបក្សីពញាក់ ត្រចៀកកាំសមុទ្រ ខ្មែងជ្រក
បក្សីប្រវឹក សេកនិងសាលិកា ។ មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ
មានពួកហង្សច្រើន មានសម្បុរលឿង ក្រហម-ស សត្វហត្ថិលិង្គ
សម្បុកត្រពាំង ប្រវឹក សេកនិងតារាវ ។ ពួកអង្កត់ខ្មៅ អង្កត់ស ហង្ស
រអាដ ក្លែងស្រាក ចាកហង្ស កុកគ្រោង ប៉ោលតោក ចាបស្រុក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ចារេតា រិហំសា	ចាកវាកា នទីចរា
វារណាភិរុទា រម្មា	ឧកោ កាលុបក្ខដិដោ ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	នាណវណ្ណា ពហូ ទិដា
មោទន្តិ សហ ភិរិយាហិ	អញ្ញមញ្ញំ បក្ខដិដោ ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	នាណវណ្ណា ពហូ ទិដា
សព្វេ មញ្ញំ និក្ខដន្តិ	មុចលិន្ទមុកតោ សរំ ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	ករវីកា នាម តេ ទិដា
មោទន្តិ សហ ភិរិយាហិ	អញ្ញមញ្ញំ បក្ខដិដោ ។
អថេត្ត សកុណា សន្តិ	ករវីកា នាម តេ ទិដា
សព្វេ មញ្ញំ និក្ខដន្តិ	មុចលិន្ទមុកតោ សរំ ។
ឯណោយ្យបសនាភិណ្ណំ	នាកសំសេរីតំ វនំ
នាណលតាហិ សញ្ញន្តំ	កេនលិមិតសេរីតំ ។
អថេត្ត សាមា ^(១) ពហុកា	និវាហេ វរកោ ពហុ
សាលិ អកដ្ឋចាកោ ច	ឧច្ច តត្ថ អនប្បកោ ។

១ ឱ. សាសបោ ពហុកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ហ្នូងព្រាប គ្រលែងវែក ចាក្រពាក ក្អែកទឹក វារណាបក្សី មាន
សំឡេងគួរឲ្យត្រេកអរ ស្រែកយំហៅគ្នាក្នុងកាលទាំងពីរ គឺព្រឹកល្ងាច
មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកសត្វស្លាបកើតពីរដង មាន
សម្បុរផ្សេងៗជាច្រើន ស្រែកយំឆ្លើយឆ្លងទៅវិញទៅមក រីករាយ
ជាមួយនឹងញី ។ មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកសត្វ
ស្លាបមានកំណើតពីរដង មានសម្បុរផ្សេងៗជាច្រើន សុទ្ធតែមាន
សំឡេងពីរោះ ស្រែកស័ព្ទស៊ានត្រង់ឆ្នែរទាំងសងខាងមុចលិន្ទស្រះ ។
មួយទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកកររីក សត្វទាំងនោះមាន
កំណើតពីរដង រមែងស្រែកហៅគ្នា រីករាយជាមួយនឹងញី ។ មួយ
ទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានពួកកររីក សត្វទាំងនោះមាន
កំណើតពីរដង សុទ្ធតែមានសំឡេងដ៏ពីរោះស្រែកស័ព្ទស៊ានត្រង់ឆ្នែរ
ទាំងសងខាងមុចលិន្ទស្រះ ។ ព្រៃ(ជិតស្រះបោក្ខរណីនោះ) ដែល
ពួកដំរីអាស្រ័យនៅហើយ សឹងដំកុះករដោយទ្រាយ ស្វាន ទាំងដេរ-
ដាសដោយពួកវល្លិផ្សេងៗ ដែលពួកសត្វឈ្នួសអាស្រ័យនៅហើយ ។
មួយយ៉ាងទៀត ក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ មានស្រងែច្រើន ស្នូយច្រើន
ពោតច្រើន ស្រូវសាលីដុះឯង មិនបាច់មានអ្នកណាភ្ជួររាស់ដាំ
ឡើយ ទាំងអំពៅសោតក៏មានច្រើន ដុះក្បែរមុចលិន្ទស្រះនុ៎ះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

អយំ ឯកបដី ឯតិ

ឧជុំ កច្ចតិ អស្សមំ

ឧជុំ បិចាសំ អរតិ

តត្ថ បត្តោ ន វិទ្ធិតិ ។

យត្ថ វេស្សន្តរោ រាជា

សហ បុត្តេហិ សម្មតិ

នារេន្តោ ព្រាហ្មណាវណ្ណំ

អាសនញោ មសញ្ញដំ

ចម្មវាសី ធមា សេតិ

ជាតវេទំ នមស្សតិ ។

[៣២៤] ឥទំ សុត្វា ព្រហ្មពន្ទុ

ឥសី កត្វា បទក្ខិណំ

ឧទក្ខចិត្តោ បក្កាមិ

យត្ថ វេស្សន្តរោ អហុ ។

មហានិបាតោ ។

[៣២៥] ឧដ្ឋេហិ ជាលិ បតិដ្ឋ

ចោរាណំ វិយ ទិស្សតិ

ព្រាហ្មណំ វិយ បស្សាមិ

នទ្ធិយោ មាភិកិរេ ។

[៣២៦] អហំបិ តាត បស្សាមិ

យោ សោ ព្រហ្មារ ទិស្សតិ

អទ្ធិកោ វិយ អាយាតិ

អតិថី ឆោ ភវិស្សតិ ។

[៣២៧] កច្ចិ នុ កោតោ កុសលំ

កច្ចិ កោតោ អនាមយំ

កច្ចិ ឧញ្ជេន យាបេថ

កច្ចិ មូលដលា ពហូ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

ផ្លូវដើរនេះចុះតែជើងមួយ បុគ្គលដើរទៅត្រង់អាស្រម ដល់ទៅ
ទីនោះហើយ ក៏មិនបានសម្រេក គម្លាន និងសេចក្តីអផ្សុកឡើយ ។
ជាអាស្រមដែលព្រះបាទវេស្សន្តរគង់នៅ ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ និង
ព្រះរាជទេពី ព្រះអង្គទ្រទ្រង់ភេទបព្វជិតដ៏ប្រសើរ មានដំពាក់និង
វែកសម្រាប់បូជាភ្លើង និងសក់កណ្តាញ ទ្រង់ស្បែកខ្លា ផ្ទុំផ្ទាល់
ផែនដី នមស្ការភ្លើង ។

[៣២៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ដូជកជាដៅពង្សនៃព្រហ្ម ព្វពាក្យនេះហើយ
ក៏ធ្វើប្រទក្សិណាសី មានចិត្តត្រេកអរ ក៏ដើរចេញទៅសំដៅទៅ
អាស្រម ដែលព្រះបាទវេស្សន្តរគង់នៅ ។

ចប់ មហានិបាត ។

[៣២៥] (ព្រះវេស្សន្តរ...) ហែបាជាលី អ្នកចូរក្រោកឈរឡើង (ដំណើរ
មករបស់ស្នម) ប្រាកដដូចជាដំណើរមកអំពីមុនៗ បិតាមើលទៅ
ឃើញដូចជាព្រាហ្មណ៍ សេចក្តីរីករាយ ក៏មកស្រោចស្រពលើបិតា ។

[៣២៦] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រព្រះវរបិតា ខ្ញុំមិលមើលទៅ ឃើញប្រាកដ
ដូចជាព្រាហ្មណ៍ ដូចជាមានអ្នកដំណើរមក នឹងជាក្លៀវរបស់យើង ។

[៣២៧] (ដូជក...) ព្រះអង្គបានសេចក្តីសុខសប្បាយទេឬ ព្រះអង្គមិន
មានរោគាពាធទេឬ ព្រះអង្គចិញ្ចឹមជីវិត ដោយការស្វែងរក
(ស្រួល) ទេឬ មើមឈើ និងផ្លែឈើ មានច្រើនឬ ។

កច្ចិ ខំសា មកសា ច
 វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ
 [១២៨] កុសលញ្ចេវ នោ ព្រហ្ម
 អថោ ឧញ្ញេន យាបេម
 អថោ ខំសា មកសា ច
 វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ
 សត្ត នោ មាសេ វសតំ
 ឥទំបិ បបមំ បស្សាមិ
 អាទាយ វេឡុវំ ទណ្ឌំ
 ស្វាភតន្តេ មហាព្រហ្ម
 អន្តោ បរិស ភទ្ធន្តេ
 តិណ្ណាកានិ បិយាលានិ
 ផលានិ ឧទ្ធកប្បានិ
 ឥទំបិ ចានិយំ សីតំ
 តតោ បិវ មហាព្រហ្ម
 អថ ភំ កេន វណ្ណេន
 អនុប្បត្តោ ព្រហ្មារញ្ញំ

អប្បមេវ សិរីសថា
 កច្ចិ ហីសា ន វិជ្ជតិ ។
 អថោ ព្រហ្ម អនាមយំ
 អថោ មូលផលា ពហូ ។
 អប្បមេវ សិរីសថា
 ហីសា មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ ។
 អរញ្ញោ ដីរិសោកិនំ
 ព្រាហ្មណំ នេវណ្ណិនំ
 អត្តិហុត្តំ កមណ្ណាលុំ ។
 អថោ តេ អនុភតតំ
 ចានេ បក្ខាលយស្ស តេ ។
 មធុកេ កាសមារិយោ
 ភុញ្ញ ព្រហ្ម វំ វំ ។
 អាកតំ តិរិកព្ភរា
 សចេ ភំ អភិកដ្ឋសិ ។
 កេន វា បន ហេតុនា
 តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួករបោម មូស ពស់មានតិចទេឬ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករដោយម្រឹគយង់ ឃ្នង មិនមានការបៀតបៀនព្រះអង្គទេឬ ។

[៣២៨] (ព្រះពោធិសត្វ...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងបានសេចក្តីសុខ សប្បាយទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត យើងមិនមានរោគាពាធទេ យើងចិញ្ចឹមជីវិតដោយការស្វែងរកស្រួលទេ ទាំងមើមឈើនិង ផ្លែឈើ ក៏មានច្រើនដែរ ។ មួយវិញទៀត ពួករបោម មូស ពស់ ក៏មានតិចទេ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករ ដោយម្រឹគយង់ឃ្នង មិនមានការ បៀតបៀនយើងទេ ។ យើងនៅក្នុងព្រៃអស់ ៧ ខែហើយ រស់នៅ ទាំងទុក្ខសោក ទើបតែនឹងបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឯងជាដំបូង មានភេទ ដ៏ប្រសើរ កាន់ឈើច្រត់ មានសម្បុរដូចផ្លែញ្ឆៅទុំ មានវែកសម្រាប់ បូជាភ្លើងនិងកុណ្ឌី ។ ហែមហាព្រាហ្មណ៍ អ្នកមកល្អហើយ មួយទៀត អ្នកមិនមែនមកអាក្រក់ទេ អ្នកចូរចូលមកខាងក្នុង សេចក្តី ចម្រើន(ចូរមាន)ដល់អ្នក អ្នកចូរលាងជើងរបស់អ្នក ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរហិរោគផ្លែឈើដ៏ឆ្ងាញ់ពិសាដូចទឹកឃ្មុំ គឺផ្លែទន្ធាប់ ផ្លែទ្រយឹង ផ្លែមាក់ប្រាង ផ្លែមាក់ដោក ។ ទឹកដ៏ត្រជាក់នេះឯង ដែលដងមកអំពី ជ្រោះភ្នំ ម្ចាស់មហាព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកប្រាថ្នាចង់ផឹក ចូរដងយកអំពី រោងទឹកនោះហើយផឹកចុះ ។ អ្នកមកដល់ព្រៃដ៏ដោយហេតុដូចម្តេច ដោយបច្ច័យដូចម្តេច យើងសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់ហេតុនោះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

[៣២៩] យថា វារិហោ បូរោ	សព្វកាលំ ន ទីយតិ
ឯវន្តំ យាចិតាគញ្ជី	បុត្តេ មេ ទេហិ យាចិតោ។

[៣៣០] ទទាមិ ន វិកម្យាមិ	ឥស្សរោ នយ ព្រាហ្មណា
ចាតោ កតា រាជបុត្តិ	សាយំ ឧញ្ញាតោ ឯហិតិ ^(១)

ឯករត្តិ វសិត្វាន	ចាតោ កច្ចសិ ព្រាហ្មណា ។
------------------	-------------------------

តស្សា ដ្ឋាតោ ឧបក្សា តេ	អថ នេ មាលរិទេ
------------------------	---------------

ឯករត្តិ វសិត្វាន	ចាតោ កច្ចសិ ព្រាហ្មណា ។
------------------	-------------------------

នាណបុប្ផេហិ សញ្ញន្នេ	នាណកន្ទេហិ ភូសិតេ
----------------------	-------------------

នាណមូលដលាកិណ្ណោ	កច្ចស្វាទាយ ព្រាហ្មណា ។
-----------------	-------------------------

[៣៣១] ន វាសមភិរោចាមិ	កមនំ មយ្ហំបិ រុច្ចតិ
----------------------	----------------------

អន្តរាយោបិ មេ អស្ស	កច្ចញ្ញេវ រថេសភ ។
--------------------	-------------------

១ ម. ហោហិតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

[៣២៩] (ដូជក...) ផ្លូវទឹក (មានទន្លេនិងស្ទឹងជាដើម) ដ៏ពេញប្រៀប
មិនចេះអស់ទៅសព្វកាល យ៉ាងណាមិញ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកដើម្បី
សូមទានព្រះអង្គ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមហើយ សូមប្រទានព្រះរាជ-
បុត្រទាំងពីរ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៣០] (ព្រះមហាសត្វ...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងឲ្យ យើងមិនរួញរា
ទេ អ្នកជាម្ចាស់ (នៃពួកបុត្ររបស់យើង) ចូរនាំយកទៅចុះ រាជ-
បុត្រី (ជាមាតានៃបុត្រទាំងពីរនុ៎ះ) បានចេញទៅរកផលានុផល
អំពីព្រឹក នាងនឹងត្រឡប់មកអំពីការស្វែងរកក្នុងវេលាល្ងាច ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរឈប់សម្រាកបានមួយយប់សិន លុះព្រឹកឡើង
សឹមទៅចុះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឈប់សម្រាកបានមួយយប់ លុះ
ព្រឹកឡើង (សឹមនាំយក) កុមារទាំងពីរនោះ ដែលមាតានោះដុស
ក្បាលហើយ ប្រដាប់ដោយផ្កាកម្រង ហើយទៅចុះ ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរនាំយក (កុមារទាំងពីរនោះ) ដែលពាក់ដោយផ្កា
ផ្សេង ៗ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងក្រអូបផ្សេង ៗ សម្បូរដោយ
មើមឈើនិងផ្លែឈើផ្សេងៗ ហើយទៅចុះ ។

[៣៣១] (ដូជក...) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ ទូលព្រះបង្គំ មិន
គាប់ចិត្តនឹងការនៅទេ គាប់ចិត្តនឹងការទៅ ក្រែងអន្តរាយមាន
ដល់ទូលព្រះបង្គំ ឯទូលព្រះបង្គំ នឹងទៅ ខានពុំបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ន ហោតា យាចយោគី ធំ អន្តរាយស្ស ការិយា	
ឥត្តិកា មន្តំ ជានន្តិ	សព្វំ កណ្ណានិ វាមតោ ។
សទ្ធាយ ទានំ ទទតោ	មា សមទត្តិ មាតរំ
អន្តរាយំបិ សា កយិរា	កច្ឆញ្ញេវ រថេសភ ។
អាមន្តយស្ស តេ បុត្តេ	មា តេ មាតរមទ្ធសុំ
សទ្ធាយ ទានំ ទទតោ	ឯវំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ ។
អាមន្តយស្ស តេ បុត្តេ	មា តេ មាតរមទ្ធសុំ
មាទិសស្ស ធនំ ទត្វា	រាជ សក្កំ កមិស្សសិ ។

[៣៣២] សចេ ត្វំ និច្ឆសេ ទន្តុំ	មម ភរិយំ បតិព្វតំ
អយ្យកស្សបិមេ ទេហិ	ជាលី កណ្ណាទិនំ ចុកោ ។
ឥមេ កុមារេ ទិស្វាន	មញ្ញុកេ បិយភាលិណេ
បតីតោ សុមនោ វិត្តោ	ពហំ ទស្សតិ តេ ធនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ធម្មតាពួកស្រីនុ៎ះមិនមែនជាអ្នកគួរដល់សូមទេ តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ពួកស្រីរមែងចេះកិច្ចកលមាយា តែងកាន់យកកិច្ចការទាំងពួង ដោយ
 ខាងធ្វេង ។ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ កាលបើព្រះអង្គប្រទាន
 ដោយសទ្ធា សូមកុំឲ្យ(ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ)ចូបនឹងព្រះមាតា (របស់
 កុមារទាំងនោះឡើយ)ក្រែងព្រះនាងនោះ ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ទូល
 ព្រះបង្គំនឹងទៅ ខានពុំបាន ។ សូមព្រះអង្គត្រាស់ហៅបុត្រទាំង
 គួរបស់ព្រះអង្គមក កុំឲ្យបុត្រទាំងនោះបានឃើញព្រះមាតាឡើយ
 កាលបើព្រះអង្គប្រទាន ដោយសទ្ធា បុណ្យតែងចម្រើនលូតលាស់
 យ៉ាងនេះ ។ សូមព្រះអង្គត្រាស់ហៅបុត្រទាំងគួរបស់ព្រះអង្គមក
 កុំឲ្យបុត្រទាំងនោះបានឃើញព្រះមាតាឡើយ បពិត្រព្រះរាជា លុះ
 ព្រះអង្គប្រទានព្រះរាជទ្រព្យ ដល់បុគ្គលប្រាកដដូចជាខ្ញុំហើយ ព្រះ
 អង្គនឹងយាងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

[៣៣២] (ព្រះវេស្សន្តរ...) បើអ្នកមិនប្រាថ្នាចង់ចូបនឹងភរិយារបស់យើង
 ដែលជាស្រ្តីមានវ័តក្នុងស្វាមីទេ អ្នកចូរឲ្យកុមារទាំងពីរ គឺជាលីនិង
 កណ្តាជិនានេះ ដល់ព្រះអយ្យកោចុះ ។ ព្រះអយ្យកោនោះ ទ្រង់
 ទតឃើញកុមារទាំងនេះ ដែលមានសម្តីពីរោះ និយាយពាក្យជាទី
 ស្រឡាញ់ហើយ ទ្រង់សប្បាយរីករាយត្រេកអរ នឹងប្រទានទ្រព្យ
 ច្រើនដល់អ្នក ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

[៣៣៣] អច្ឆេទនស្ស កាយាមិ រាជបុត្ត សុណោហិ មេ
 រាជទណ្ឌាយ មំ ទដ្ឋា វិក្កិលោយ្យ ហនេយ្យ វា
 ធិន្នោ ធនញ្ច ទាសេ ច ការយ្ហស្ស ព្រហ្មពន្ធុយា ។

[៣៣៤] ឥមេ កុមារេ ទិស្វាន មញ្ចុកេ បិយភាណិនេ
 ធម្មេ បិតោ មហារាជា សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ
 លទ្ធា បីតិសោមនស្សំ ពហំ ទស្សតិ តេ ធនំ ។

[៣៣៥] នាហន្តំបិ ករិស្សាមិ យំ មំ ត្វំ អនុសាសសិ
 ទារកេវ អហំ នេស្សំ ព្រហ្មណិយា បរិចារិកេ ។

[៣៣៦] តតោ កុមារា ព្យត្តិតា សុត្វា លុទ្ធស្ស ភាសិតំ
 តេន តេន បទារីសុ ជាលី កណ្ណាធិនា ចុកោ ។

[៣៣៧] ឯហិ តាត បិយបុត្ត បូរេថ មម ទារមី
 ហទយំ មេភិសិញ្ចេថ ករោថ វចនំ មម ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

[៣៣៣] (ជូជក...) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
(ពាក្យ) របស់ទូលព្រះបង្គំ ទូលព្រះបង្គំខ្លាចក្រែងព្រះអយ្យកោ
ដណ្តើមយក (ព្រះរាជកុមារ) ព្រះអយ្យកោនឹងប្រទានទូលព្រះបង្គំ
(ដល់ពួកអាមាត្យ) ដើម្បីព្រះរាជទណ្ឌ ឬលក់ពិន័យ ពុំនោះសោត
នឹងសម្លាប់ពុំខាន ទូលព្រះបង្គំមុខជានឹងដាច់ចាកទ្រព្យផង ចាក
ពួកទាសៈផង ត្រូវនាងព្រាហ្មណីតិះដៀលផង ។

[៣៣៤] (ព្រះវេស្សន្តរ...) ព្រះមហារាជទ្រង់បិតនៅក្នុងធម៌ ញ៉ាំង
ពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់ទតឃើញកុមារទាំងនេះ ដែល
មានសម្តីពីរោះ និយាយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ទ្រង់បានបីតិនិង
សោមនស្ស នឹងព្រះរាជទានព្រះរាជទ្រព្យជាច្រើនដល់អ្នក ។

[៣៣៥] (ជូជក...) ទូលព្រះបង្គំមិនធ្វើតាមព្រះបន្ទូលដែលទ្រង់បង្គាប់នោះ
ទេ ទូលព្រះបង្គំសូមនាំយកទារកទាំងពីរទៅឲ្យបម្រើនាងព្រាហ្មណី ។

[៣៣៦] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ព្រះរាជកុមារទាំងពីរ គឺជាលី
និងកណ្តាជិនា លុះឮសម្តីព្រាហ្មណីឈ្មានពានហើយ ក៏តក់ស្លុត
នាំគ្នាស្ទុះរត់ទៅតាមទីនោះ ។ ។

[៣៣៧] (ព្រះមហាសត្វ...) ហៃបា ជាកូនស្នូនសម្លាញ់ កូនចូរ
មកអាយ ចូរចំពេញបារមី របស់បិតា កូនចូរស្រោចស្រព
ហ្វូទ័យ របស់បិតា កូនចូរធ្វើតាមពាក្យ របស់បិតា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យាននាវាវ មេ ហោថ	អចលា ភវសាគវេ
ជាតិចារំ តវិស្សាមិ	សន្តារស្សំ សនេវកំ ។
ឯហិ អម្ព បិយា ដីតា	បិយា មេ នានចារមិ
ហនយំ មេភិសិញ្ចេថ	កកោថ វចនំ មម ។
យាននាវាវ មេ ហោថ	អចលា ភវសាគវេ
ជាតិចារំ តវិស្សាមិ	ខុទ្ធវិស្សំ សនេវកំ ។
[៣៣៨] តតោ កុមារេ អាទាយ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ
ព្រាហ្មណស្ស អនា នានំ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ ។
តតោ កុមារេ អាទាយ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ
ព្រាហ្មណស្ស អនា ចិត្តោ	បុត្តកេ នានមុត្តមំ ។
តនាសិ យំ ភីសនកំ	តនាសិ លោមហំសនំ
យំ កុមារេ បទិន្ទម្ហិ	មេននី សមកម្មថ ។
តនាសិ យំ ភីសនកំ	តនាសិ លោមហំសនំ
យំ បញ្ចលិកតោ រាជា	កុមារេ សុខវច្ឆិតេ
ព្រាហ្មណស្ស អនា នានំ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កូនចូរដូចជាយាននាវា របស់បិតា ឲ្យនឹងប្តូរក្នុងសាគរគឺភព
 បិតានឹងឆ្លងចាកត្រើយគឺជាតិ និងចម្លងមនុស្ស ព្រមទាំងទេវតា
 (ទៅកាន់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន) ។ ហៃជីតាសួនសម្មាញ្ញ(ឪពុក)
 នាងចូរមក ព្រោះទានបារមី ជាសម្មាញ្ញរបស់បិតា នាងចូរ
 ស្រោចស្រពហូរទ្រុយ របស់បិតា ចូរធ្វើតាមពាក្យ របស់បិតា ។
 នាងចូរដូចជាយាននាវា របស់បិតា ឲ្យនឹងប្តូរក្នុងសាគរគឺភព បិតា
 នឹងឆ្លងចាកត្រើយគឺជាតិ និងចម្លងពួកមនុស្សព្រមទាំងទេវតា ។

[៣៣៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ព្រះបរមពោធិសត្វញ្ញាំងពួកអ្នក
 សិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់នាំយកកុមារទាំងពីរ គឺជាលីនិងកណ្តាជិនា
 ហើយទ្រង់ប្រទានដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ ក្នុងលំដាប់នោះ ព្រះរាជា
 ទ្រង់មានព្រះហូរទ្រុយរីករាយនាំយកកុមារទាំងពីរ គឺជាលីនិងកណ្តា-
 ជិនា ជាបុត្រឲ្យជាទានដ៏ឧត្តមដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ ហេតុដែលគួរឲ្យ
 ស្ងប់ស្ងែង ក៏កើតមានក្នុងកាលនោះ សេចក្តីព្រឺព្រួចរោម ក៏កើតមាន
 ក្នុងកាលនោះ កាលដែលព្រះរាជាបានប្រទានកុមារទាំងពីរហើយ
 ផែនដីក៏កម្រើកញាប់ញ័រ ។ ហេតុដែលគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែងក៏កើតមាន
 ក្នុងកាលនោះ សេចក្តីព្រឺព្រួចរោម ក៏កើតមានក្នុងកាលនោះ ព្រោះ
 ព្រះរាជា ញ្ញាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់ផ្តល់អញ្ញាលីបានប្រទាន
 កុមារទាំងពីរ ដ៏ចម្រើនដោយសេចក្តីសុខ ឲ្យជាទានដល់ព្រាហ្មណ៍ ។

[៣៣៩] តតោ សោ ព្រាហ្មណោ លុទ្ទោ លតំ ទន្តេហិ ធិន្ទិយ

លតាយ ហត្ថេ ពន្ទិត្វា លតាយ អនុមជ្ជថ ។

តតោ សោ វជ្ជមាទាយ ទណ្ណាញាទាយ ព្រាហ្មណោ

អាគោជយន្តោ តេ នេតិ សិរិរាជស្ស បេក្ខតោ ។

[៣៤០] តតោ កុមារា បក្កាមុំ ព្រាហ្មណស្ស បមុញ្ចិយ

អស្សុបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ បិតរំ សោ ឧទិត្តតិ ។

វេទមស្សត្ថបត្តំវ បិតុ ចាទានិ វន្ទតិ

បិតុ ចាទានិ វន្ទិត្វា ឥទំ វេទមព្រិ ។

អម្ពា ច តាត និក្ខត្តា តូញោ នោ តាត ទស្សសិ

យាវ អម្ពិបិ បស្សេមុ អថ នោ តាត ទស្សសិ ។

អម្ពា ច តាត និក្ខត្តា តូញោ នោ តាត ទស្សសិ

មា នោ តំ តាត អទទា យាវ អម្ពិបិ ឯតិ នោ ។

តទាយំ ព្រាហ្មណោ កាមំ វិក្កិណាតុ ហនាតុ វា

ពលន្ត្តិចាទោ អទ្ធនខោ អថោ ឌីពទ្ធិបិណ្ឌិកោ

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

[៣៣៩] លំដាប់នោះ ព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកល្មោកនោះ បានខាំកាត់វល្លិ
ដោយធ្មេញទាំងឡាយ ហើយចង់ដៃទាំងឡាយដោយវល្លិ ហើយ
យកវល្លិវាយបណ្តើរ ។ លំដាប់តពីនោះមក ព្រាហ្មណ៍នោះ កាន់
ខ្សែផង កាន់ឈើច្រត់ផង វាយកុមារទាំងពីរនោះ នាំបណ្តើរទៅ
(ក្នុងទី) ចំពោះព្រះភ័ក្ត្រនៃព្រះបាទសិវី (វេស្សន្តរ) ។

[៣៤០] ក្នុងកាលដែលព្រាហ្មណ៍នាំទៅនោះ កុមារទាំងពីរបានរហូតរួច
(អំពីចំណង) នៃព្រាហ្មណ៍ ហើយរត់ចៀសចេញទៅ កុមារនោះ
មាននេត្រាទាំងពីរដ៏ពោរពេញដោយទឹកភ្នែក ងើបមើលព្រះបិតា ។
កុមារក៏ញាប់ញ័រចំប្រប់ដូចជាស្លឹកពោធិ៍ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូ
របស់ព្រះបិតា លុះថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូ របស់ព្រះបិតាហើយ
បានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះបិតា ព្រះមាតាចេញទៅព្រៃ
ហើយ បពិត្រព្រះបិតា ឯព្រះអង្គប្រទានយើងខ្ញុំ បពិត្រព្រះបិតា ចាំ
យើងខ្ញុំចូបនឹងព្រះមាតាសិន សឹមព្រះអង្គប្រទានយើងខ្ញុំ ។ បពិត្រ
ព្រះបិតា ព្រះមាតាចេញទៅព្រៃហើយ បពិត្រព្រះបិតា ឯព្រះអង្គ
ប្រទានយើងខ្ញុំ បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គកុំអាលប្រទានយើងខ្ញុំឡើយ
រង់ចាំព្រះមាតារបស់យើងខ្ញុំត្រឡប់មកសិន ។ ក្នុងពេលនោះព្រាហ្ម-
ណ៍នេះ ចង់លក់ឬចង់សម្លាប់ក៏តាមប្រាថ្នាចុះ (ដូជកព្រាហ្មណ៍
នេះ) មានជើងត្រប៉ាត ក្រចកស្អុយ មួយទៀត មានដុំសាច់យុវយារ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទីឃោត្តរោដ្ឋោ ចបលោ កណ្ណោរោ ភក្កនាសកោ ។

កុម្មោទរោ ភក្កបិដ្ឋិ អថោ វិសមចក្កកោ

លោហាមស្សុហរិតកោសោ រលីនំ តិលកាហោតោ ។

បិដ្ឋុលោ ច វិនតោ ច វិកដោ ច ព្រហ្មា ខរោ

អទិណនិបិ សន្នុទ្ធោ អមនុស្សោ ភយានកោ ។

មនុស្សោ ឧទាហុ យក្ខោ មំសលោហិតកោជនោ

កាមា អរញ្ញមាភម្ម ជនំ តំ តាត យាចតិ ។

នីយមាណា បិសាចេន កិណ្ណុ តាត ឧទិក្ខុសិ

អស្មា នូន តេ ហទយំ អយសា ទទ្ធិពន្ធនំ ។

យោ នោ ពន្ធន ជាណសិ ព្រាហ្មណោន ជនេសិណ

អច្ឆាយិកេន លុទ្ធន យោ នោ កាវេវ សុម្ពតិ ។

ឥយេវ អច្ឆតំ កណ្ណោ ន សា ជាណសិ កិស្មិញ្ចិ

មិគីវ ទីវសម្មត្តា យូថា ហីណា វ កន្ធិតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បបូរមាត់ខាងលើវែង មានទឹកមាត់ហៀរចេញ ធ្មេញស្មេញ (ដូចខ្មាយ
 ជ្រូក) ច្រមុះបាក់ ។ មានពោះធំកំប៉ោង ខ្នងកោង ភ្នែកស្រលៀង
 ពុកមាត់ពុកចង្កាភ្នែកហម សក់ល្បើង ស្បែកជ្រួញជ្រើវ រទុះដោយ
 អាចម៍រុយ ។ មានភ្នែកលៀនក្រឡោត (ដូចភ្នែកឆ្មា) ចង្កេះ ខ្នង ក រៀច
 សន្ទាក់ឆ្អឹងលាន់ពុប្រសា។ ធំដំបង ឈ្មានពាន ទុកជាស្លៀកដណ្តាប់
 ស្បែកខ្លា ក៏ដូចជាអមនុស្ស គួរស្មើម ។ បពិត្រព្រះបិតា (ព្រាហ្មណ៍
 នេះ)ជាមនុស្ស ឬជាយក្ស ជាអ្នកស៊ីសាច់និងឈាម ចេញអំពីស្រុក
 មកកាន់ព្រៃ សូមទ្រព្យគឺកូន នឹងព្រះបិតាទេដឹង ។ បពិត្រព្រះបិតា
 យើងខ្ញុំត្រូវបិសាចកំពុងនាំទៅ ព្រះបិតាទ្រង់ទតឃើញឬទេ ព្រះ
 ហ្មឺនយរបស់ព្រះបិតា (ធ្លង់ដូចឬ) ឬដូចជាចំណងដែកដ៏មាំ ព្រះអង្គ
 មិនជ្រាបយើងខ្ញុំ ដែលព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកស្វែងរកទ្រព្យល្មោកហួស
 ប្រមាណចាប់ចងហើយវាយយើងខ្ញុំ ដូចជាគេវាយគោ ។ នាងកណ្តា-
 ជិនាចូរនៅក្នុងទីនេះចុះ ដ្បិតនាងមិនទាន់ដឹងក្តីនៅឡើយ រមែងកន្ទក់-
 កន្ទេញ ដូចជាកូនម្រឹគនៅបោដោះហើយព្រាត់ប្រាសចាកហ្មឺន ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

[៣៤១] ន មេ ឥទំ តថា ទុក្ខំ លព្ពា ហិ បមុនា ឥទំ
 យព្ពា អម្ពំ ន បស្សីស្សំ តំ មេ ទុក្ខតវំ ឥតោ ។

ន មេ ឥទំ តថា ទុក្ខំ លព្ពា ហិ បមុនា ឥទំ
 យព្ពា តាតំ ន បស្សីស្សំ តំ មេ ទុក្ខតវំ ឥតោ ។

សា នូន កបណា អម្ពា ចិវំ រត្តាយ រុច្ចតិ
 កណ្ណាជិនំ អបស្សន្តិ កុមារី ចារុទស្សនី ។

សោ នូន កបណា តាតោ ចិវំ រត្តាយ រុច្ចតិ
 កណ្ណាជិនំ អបស្សន្តោ កុមារី ចារុទស្សនី ។

សា នូន កបណា អម្ពា ចិវំ រុច្ចតិ អស្សមេ
 កណ្ណាជិនំ អបស្សន្តិ កុមារី ចារុទស្សនី ។

សោ នូន កបណា តាតោ ចិវំ រុច្ចតិ អស្សមេ
 កណ្ណាជិនំ អបស្សន្តោ កុមារី ចារុទស្សនី ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

[៣៤១] ទុក្ខដូច្នោះនេះមិនមែនជាទុក្ខដល់អញទេ ព្រោះទុក្ខនេះ បុរស
 (ដែលរង់ចាំទៅក្នុងភព) ត្រូវបាន អញមិនឃើញព្រះមាតាណា
 ការមិនឃើញព្រះមាតានោះ ជាសេចក្តីទុក្ខក្រៃលែង របស់អញ
 ជាងសេចក្តីទុក្ខដែលព្រាហ្មណ៍វាយដំនេះទៅទៀត ។ ទុក្ខដូច្នោះ
 នេះ មិនមែនជាទុក្ខដល់អញទេ ព្រោះទុក្ខនេះ បុរសត្រូវបាន
 អញមិនឃើញព្រះបិតាណា ការមិនឃើញព្រះបិតានោះ ជា
 សេចក្តីទុក្ខក្រៃលែង របស់អញ ជាងសេចក្តីទុក្ខដែលព្រាហ្មណ៍
 វាយដំនេះទៅទៀត ។ ព្រះមាតានោះ ជាមនុស្សកំព្រាពិត
 កាលបើមិនឃើញកុមារី ឈ្មោះកណ្តាជិនា ល្អគួរមើល មុខជា
 នឹងទ្រង់ព្រះកន្សែងអស់កាលយូរ ។ ព្រះបិតានោះជាមនុស្សកំព្រា
 ដោយពិត កាលបើមិនឃើញកុមារី ឈ្មោះកណ្តាជិនា ល្អគួរ
 មើល មុខជានឹងទ្រង់ព្រះកន្សែងអស់កាលយូរ ។ ព្រះមាតានោះ
 ជាមនុស្សកំព្រាពិត កាលបើមិនឃើញកុមារី ឈ្មោះកណ្តា-
 ជិនា ល្អគួរមើល មុខជានឹងទ្រង់ព្រះកន្សែង ក្នុងអាស្រម
 អស់កាលយូរ ។ ព្រះបិតានោះ ជាមនុស្សកំព្រាពិត
 កាលបើមិនឃើញកុមារី ឈ្មោះកណ្តាជិនា ល្អគួរមើល
 មុខជានឹងទ្រង់ព្រះកន្សែង ក្នុងអាស្រម អស់កាលយូរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សា នូន កបណា អម្មា	ចិរំ រត្តាយ រុច្ចតិ
អឌ្ឍរត្តេវ រត្តេ វា	នទីវ អវសុស្សតិ ។
សោ នូន កបណា តាតោ	ចិរំ រត្តាយ រុច្ចតិ
អឌ្ឍរត្តេវ រត្តេ វា	នទីវ អវសុស្សតិ ។
ឥមេ តេ ជម្ពុកា រុក្ខា	វេទិសា សិទ្ធិវារិតា
វិរិដានិ រុក្ខជាតានិ	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។
អស្សត្តា បនសា ចេមេ	និក្រោធា ច កមិវត្តនា
វិរិដានិ ផលជាតានិ	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។
ឥមេ តិដ្ឋន្តិ អារាមា	អយំ សីត្វនកា នទី
យត្តស្ស បុព្វេ កីឡាម	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។
វិរិដានិ បុប្ផជាតានិ	អស្មី ឧបរិ បព្វតេ
យានស្ស បុព្វេ ជាវេម	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។
វិរិដានិ ផលជាតានិ	អស្មី ឧបរិ បព្វតេ
យានស្ស បុព្វេ ភុញ្ញាម	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។
ឥមេ នោ ហត្ថិកា អស្សា	ពលិពទ្ធា ច នោ ឥមេ
យេហិស្ស បុព្វេ កីឡាម	តានិ អន្ធិ ជហាមសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះមាតានោះ ជាមនុស្សកំព្រាពិត (រព្វកព្វកយើង) ក្នុងពាក់
កណ្តាលអប្រាត្រ ឬក្នុងរាត្រីទាំងមូល នឹងទ្រង់ព្រះកន្សែងអស់
កាលយូរ នឹងរឹងស្អិត ដូចស្ទឹង ។ ព្រះបិតានោះ ជាមនុស្សកំព្រា
ដោយពិត (រព្វកព្វកយើង) ក្នុងកណ្តាលអប្រាត្រ ឬក្នុងរាត្រីទាំង-
មូល នឹងទ្រង់ព្រះកន្សែងអស់កាលយូរ នឹងរឹងស្អិត ដូចជាស្ទឹង ។
រុក្ខជាតិផ្សេងៗទាំងនេះ គឺដើមព្រីង ឈើទាលខ្សាច់ មានមែក
ត្រសុំត្រសាយ ថ្ងៃនេះ យើងនឹងបោះបង់ពួករុក្ខជាតិទាំងនោះចោល
ហើយ ។ ពួកផលជាតិផ្សេងៗទាំងនេះ គឺពោធិ៍ ខ្នុរ ជ្រៃ ក្រសាំង
ថ្ងៃនេះ យើងនឹងបោះបង់ផលជាតិទាំងនោះចោលហើយ ។ នេះ
សួនច្បារ នេះស្ទឹងមានទឹកត្រជាក់ ពីដើមយើងលេងក្នុងទីណា
ថ្ងៃនេះ យើងនឹងបោះបង់ទីទាំងនោះ ។ ពីដើមពួកយើងទ្រទ្រង់ផ្កា
ណាច្រើនយ៉ាង លើភ្នំនេះ ថ្ងៃនេះ យើងនឹងបោះបង់ផ្កាទាំងនោះ ។
ពីដើមពួកយើងបរិភោគផ្លែឈើណាច្រើនយ៉ាង លើភ្នំនេះ ថ្ងៃនេះ
យើងនឹងបោះបង់ផ្លែឈើទាំងនោះ ។ នេះរូបដំរី រូបសេះរបស់យើង
នេះរូបគោរបស់យើង ពីដើមយើងលេងដោយរូបណា ថ្ងៃនេះ
យើងនឹងបោះបង់រូបទាំងនោះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

[៣៤២] ជីយមាណ កុមារា តេ បិតរំ ឯតទព្រំ
 អម្ពំ អាហេក្យំ វជ្ជាសិ តូញា តាត សុខី កវ ។
 ឥមេ ឆោ ហត្ថិកា អស្សា បលិពទ្ធា ច ឆោ ឥមេ
 តានិ អម្ពាយ ទជ្ជាសិ សោកន្តេហិ វិនេស្សតិ ។
 ឥមេ ឆោ ហត្ថិកា អស្សា ពលិពទ្ធា ច ឆោ ឥមេ
 តានិ អម្ពា ឧទិក្ខន្តិ សោកំ បដិវិនេស្សតិ ។

[៣៤៣] តតោ វេស្សន្តរោ រាជា ទានំ ទត្វាន ខត្តិយោ
 បណ្ណសាលំ បរិសិត្វា កល្យំ បរិទេវយិ ។
 កន្ធព្ព្យាតា តសិតា ឧបុច្ឆេន្តិ ទារកា
 សាយំ សំវេសនាកាលេ កោ នេ ទស្សតិ កោជនំ ។
 កន្ធព្ព្យាតា តសិតា ឧបុច្ឆេន្តិ ទារកា
 សាយំ សំវេសនាកាលេ អម្ព ឆាតម្ព ទេថ ឆោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

[៣៤២] កុមារទាំងនោះ កាលជួជកព្រាហ្មណ៍កំពុងនាំទៅ បានពោល
 នឹងព្រះបិតាដូច្នោះថា បពិត្រព្រះបិតា សូមព្រះអង្គប្រាប់នូវភាព (របស់
 យើងខ្ញុំ) ជាបុគ្គលមិនមានរោគដល់ព្រះមាតាផង ទាំងព្រះអង្គសោត
 ក៏សូមឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។ នេះរូបដំរី រូបសេះរបស់យើងខ្ញុំ នេះ
 រូបគោរបស់យើងខ្ញុំ សូមព្រះអង្គប្រទានរូបទាំងនោះដល់ព្រះមាតា។
 នឹងបន្ទោបង់សំណោក ព្រោះរូបទាំងនោះ ។ នេះរូបដំរី រូបសេះ
 របស់យើងខ្ញុំ នេះរូបគោរបស់យើងខ្ញុំ ព្រះមាតាកាលបើក្រឡេក
 ឃើញរូបទាំងនោះហើយ នឹងបន្ទោបង់សំណោកចេញបាន ។

[៣៤៣] លំដាប់នោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរជាតកត្រឹម ទ្រង់ដាក់ទានរួច
 ហើយ ក៏យាងចូលទៅកាន់បណ្ណសាលា ហើយខ្សឹកខ្សួល គួរឲ្យ
 អាណោចអាជ័ម ។ (ព្រះមហាសត្វទ្រង់ព្រះពិលាបថា) ក្នុងថ្ងៃ
 នេះ ទារកទាំងពីរ មានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ហើយយំទារនរណា
 អ្នកណា ហ្ន៎ នឹងឲ្យភោជន ដល់ទារកទាំងពីរនោះ ក្នុងកាលជាទី
 អង្គាស (អាហារ) ក្នុងវេលាល្ងាច ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ ទារកទាំងពីរ
 មានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ហើយយំទារនរណា បពិត្រព្រះមាតា យើង
 ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រេកឃ្លានហើយ សូមព្រះមាតាប្រទានភោជនដល់
 យើងខ្ញុំ ក្នុងកាលជាទីអង្គាស (អាហារ) ក្នុងវេលាល្ងាច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កថន្តុ បចំ កច្ឆន្តិ	បត្តិកា អនុចាហនា
សន្តា សុណោហិ ចានេហិ កោ នេ ហត្ថេ តហោស្សតិ ។	
កថន្តុ សោ អលដ្ឋេយ្យ	សម្មុខា បហវំ មម
អទ្ធិសកានំ បុត្តានំ	អលដ្ឋិ វត ព្រាហ្មណោ ។
យោមិមេ នាសីនាសស្ស	រញ្ញោ វាបន មេសិយោ
តស្សាមិ សុវិហីនស្ស	កោ លដ្ឋិ បហវិស្សតិ ។
វារិជស្សេវ មេ សតោ	ពន្ធស្ស កុមិណោ មុខេ
អក្កោសតិ បហវតិ	មិយេ បុត្តេ អបស្សតោ ។
[៣៤៤] អាទ្ធិ ^(១) ចាបំ តហោត្វាន	ខត្តំ ពន្ធិយ វាមតោ
អាទិស្សាមិ សកេ បុត្តេ	បុត្តានំ ហិ វដោ ទុក្ខោ ។
អដ្ឋានមេតំ ទុក្ខរូបំ	យំ កុមារា វិហញ្ញេ
សតព្វា ធម្មមញ្ញាយ	កោ ទត្វា អនុតប្បតិ ។
[៣៤៥] សច្ចំ កិវេមាហំសុ	នរា ឯកច្ចិយា ឥធម
យស្ស នត្តិ សកា មាតា	យថា ^(២) នត្តិ តថេវ សោ ។

១ ម. ធនំ ។ ២ ម. ចិតា អត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទារកទាំងពីរដើរទៅដោយជើងទទេ មិនមានស្បែកជើង នឿយហត់ មានជើងទាំងពីរដ៏ពុរពង ទៅកាន់ផ្លូវ ដូចម្តេចបាន អុនកណារីងដឹកដៃទារកទាំងនោះទៅ ។ កោតតែព្រាហ្មណ៍នោះហ៊ានវាយកូនទាំងពីររបស់អញ ជាអ្នកមិនមានកំហុស ក្នុងទីចំពោះមុខ មិនអៀនខ្មាស ព្រាហ្មណ៍នេះហៅពេញជាមនុស្សឥតអៀនខ្មាស ។ អ្នកណាមានសេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងវាយពួកជន សូម្បីជាខ្ញុំស្រីខ្ញុំប្រុស ឬជាអ្នកបម្រើដទៃរបស់អញ ដែលលះឲ្យហើយនោះ ។ ព្រាហ្មណ៍ហ៊ានដេរ ហ៊ានវាយដំកូនសម្លាញ់របស់អញ ដែលកំពុងមើលឃើញ ដូចជាត្រីដែលជាប់នៅក្នុងមាត់លប ។

[៣២២] អញនឹងកាន់យកផ្លូវ ស្តាយព្រះខ័នលើស្មាខាងឆ្វេង ហើយនាំយកកូនទាំងពីររបស់ខ្លួនមកវិញឬ ព្រោះថាការដែលគេវាយដំកូនទាំងពីរ នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។ កុមារទាំងពីរ គប្បីលំបាកដោយហេតុណា ហេតុនេះ មិនមែនជាទីតាំងមានសភាពជាទុក្ខទេ នរណាយល់ធម៌របស់ពួកសប្បុរស ហើយឲ្យទាន រមែងក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ។

[៣២៥] (ជាលិកុមារ...) បានឮថា ជនពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានពោលពាក្យពិត យ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា មិនមានមាតាបង្កើត បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនមានបិតា ដូចគ្នាដែរ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

ឯហិ កល្លោ មរិស្សាម

ទិដ្ឋម្ហាបិ ជនិទ្ទេន

អច្ចាយិកស្ស លុទ្ធស្ស

ឥមេ តេ ជម្ពុកា រុក្ខា

វិវាទិ រុក្ខជាតានិ

អស្សត្ថា បនសា ចេមេ

វិវាទិ ផលជាតានិ

ឥមេ តិដ្ឋន្តិ អារាមា

យត្ថស្ស បុព្វេ កិឡាម

វិវាទិ បុប្ផជាតានិ

យានស្ស បុព្វេ ជាវេម

វិវាទិ ផលជាតានិ

យានស្ស បុព្វេ ភុញាម

ឥមេ នោ ហត្ថិកា អស្សា

យេហិស្ស បុព្វេ កិឡាម

[៣៤៦] ដីយមាណ កុមារា តេ

តេន តេន បដារីសុ

នត្ថត្តោ ដីវិតេន នោ

ព្រាហ្មណស្ស ជនេសិនោ

យោ នោ កាវោវ សុម្ពតិ

វេទិសា សិទ្ធិវារិតា

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

និក្រោធា ច កបិត្តនា

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

អយំ សីត្វទកា នទី

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

អស្មី ឧបរិ បព្វតេ

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

អស្មី ឧបរិ បព្វតេ

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

ពលិតទ្ធា ច នោ ឥមេ

តានិ កល្លោ ជហាមសេ ។

ព្រាហ្មណស្ស បមុញ្ជិយ

ជាលី កល្ល្ហានិណ ចុកោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

នៃនាងកណ្តាកបួន នាងចូរមក យើងមុខជានឹងស្លាប់ យើងមិនមាន
 សេចក្តីត្រូវការដោយជីវិតទេ ដោយយើងត្រូវព្រះជនិទ្ធិប្រទានដល់
 ព្រាហ្មណ៍អ្នកស្វែងរកទ្រព្យ ជាមនុស្សកំណាចលើសលន់ វាយ
 ដំយើងដូចជាគេវាយហ្វូងគោ ។ នៃនាងកណ្តា ពួករុក្ខជាតិ
 ផ្សេងៗនេះ គឺដើមព្រីង ឈើទាលខ្សាច់ មានមែកត្រសុំត្រសាយ
 យើងនឹងបោះបង់រុក្ខជាតិទាំងនោះ នៃនាងកណ្តា ពួកផលជាតិ
 ផ្សេងៗនេះ គឺពោធិ៍ ខ្នុរ ជ្រៃ ក្រសាំង យើងនឹងបោះបង់ផលជាតិ
 ទាំងនោះ ។ ហៃនាងកណ្តា នេះសួនច្បារ នេះស្ទឹងមានទឹក
 ត្រជាក់ ពីដើមយើងលេងក្នុងទីណា យើងនឹងបោះបង់ទីទាំងនោះ
 ហៃនាងកណ្តា ពីដើមយើងទ្រទ្រង់ផ្កាទាំងឡាយណាផ្សេងៗ លើ
 ភ្នំនេះ យើងនឹងបោះបង់ផ្កាទាំងនោះ ។ ហៃនាងកណ្តា ពីដើមយើង
 បរិភោគផ្លែឈើផ្សេងៗទាំងឡាយណា យើងនឹងបោះបង់ផ្លែឈើទាំង-
 នោះ ។ ហៃនាងកណ្តា នេះរូបដំរី រូបសេះរបស់យើង នេះរូបគោ
 របស់យើង ជារូបដែលយើងធ្លាប់លេង យើងនឹងបោះបង់រូបនោះ ។

[៣៤៦] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) កុមារទាំងពីរនោះ គឺជាលីនិងកណ្តាជិនា
 កាលដែលព្រាហ្មណ៍កំពុងនាំទៅ ក៏រហូតចេញ (អំពីចំណង) ហើយ
 នាំគ្នាស្តុះចូលទៅក្នុងទីនោះ ក្នុងខណៈនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៤៧] តតោ សោ រដ្ឋមាទាយ ទណ្ហាញាទាយ ព្រាហ្មណោ

អាគោជយន្តោ តេ នេតិ សិរិរាជស្ស មេត្តតោ ។

[៣៤៨] តំ តំ កណ្ហាទិណវោច អយំ មំ ភាត ព្រាហ្មណោ

លដ្ឋិយា បដិកោដេតិ យវេ ជាតំ ទាសិយំ ។

ន ចាយំ ព្រាហ្មណោ ភាត ធម្មិកា ហោន្តិ ព្រាហ្មណោ

យក្ខោ ព្រាហ្មណាវណ្ណេន ខាទិតុំ ភាត នេតិ នោ

ដីយមាណ មិសាចេន កិណ្ឌុ ភាត ឧទិត្តសិ ។

[៣៤៩] ឥមេ នោ ចាទុកា ទុក្ខា ដីយោ ចទ្ធា សុទុក្ខមោ

ដីចេ វោលម្ពកេ សុរិយេ ព្រាហ្មណោវ តវេតិ នោ ។

ឱកណ្ហាម្ពសេ ភូតានិ បព្វតានិ វេនានិ ច

សវស្ស សិរសា វជ្ជាម សុបតិត្ថេ ច អាបកេ ។

តិណា លតានិ ឱសដ្យោ បព្វតានិ វេនានិ ច

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៤៧] លំដាប់នោះ ដូជកព្រាហ្មណ៍នោះ កាន់យកខ្សែ និងឈើច្រត់ វាយដំកុមារទាំងពីរនោះ ហើយនាំទៅក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះ បាទសិរី (វេស្សន្តរ) ។

[៣៤៨] នាងកណ្តាជិនា បានពោលនឹងព្រះបិតានោះថា បពិត្រព្រះបិតា ព្រាហ្មណ៍នេះ វាយដំខ្ញុំម្ចាស់ដោយឈើច្រត់ ដូចជាទាសីដែលកើត ក្នុងផ្ទះ ។ បពិត្រព្រះបិតា នេះមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ទេ ដ្បិតពួក ព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ បពិត្រព្រះបិតា យក្សក្លែងភេទជា ព្រាហ្មណ៍នាំយើងខ្ញុំយកទៅស៊ីទេដឹង បពិត្រព្រះបិតា យើងខ្ញុំត្រូវ បិសាចកំពុងនាំទៅ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គទ្រង់ទតព្រងើយ ។

[៣៤៩] ជើងទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំនេះ ក៏សែនលំបាក ផ្លូវសោត ក៏ឆ្ងាយដាច់ស្រយាល លំបាកនឹងដើរទៅណាស់ ព្រះសុរិយាក៏កាន់ តែទន់ទាប ជិតអស្តង្គតណាស់ហើយ ព្រាហ្មណ៍ក៏នាំយើងខ្ញុំ ទៅប្រញាប់ប្រញាល់ ។ យើងខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំ នូវពួកភូត ដែលនៅអាស្រ័យលើភ្នំនិងព្រៃ សូមថ្វាយបង្គំដោយសិរសា នូវ ពួកទេវតាដែលរក្សាស្រះ និងទេវតាដែលនៅអាស្រ័យ ក្នុងស្ទឹង មានកំពង់ដំលូ ។ (យើងខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំ) នូវពួកទេវតាដែល នៅអាស្រ័យលើស្មៅ និងវល្លិ និងឈើឱសធន និងភ្នំ និងព្រៃ

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ទារកបព្វំ

អម្ពំ អាហេត្យំ វជ្ជាថ	អយំ នោ នេតិ ព្រាហ្មណោ ។
វជ្ជន្តុ កោន្តោ អម្ពញ្ច	មទ្ធិី អស្មាក មាតរំ
សចេ អនុប្បតិភុកាមា	ទិប្បំ អនុប្បតេយ្យ នោ ។
អយំ ឯកបទី ឯតិ	ឧជំ កច្ឆតិ អស្សមំ
តមេវានុប្បតេយ្យាសិ	អបិ បស្សេសិ នោ លហំ ។
អហោ វត វេ ជជិដី	វេនមូលដលហារិយា
សុញ្ញំ ទិស្វាន អស្សមំ	តន្តេ ទុក្ខំ ភវិស្សតិ ។
អតិវេលំ នុ អម្ពាយ	ឧញ្ញាលទ្ធិំ អនប្បកំ
យា នោ ពន្លេ ន ជាតាតិ	ព្រាហ្មណោន ជនេសិណា ។
អច្ចាយិកេន លុទ្ធន	យោ នោ តាវោវ សុម្ពតិ
អបទ្ធិ អម្ពំ បស្សេមុ	សាយំ ឧញ្ញាតោ អាភតំ ។
ទច្ឆា អម្ពា ព្រាហ្មណស្ស	ដលំ ឧទ្ធន មិស្សិតំ
តទាយំ អាសិតោ នាតោ ^(១)	ន ពាទ្ឋំ តរយេយ្យ នោ ។
សុណា ច វត នោ ចាទា	ពាទ្ឋំ តាវេតិ ព្រាហ្មណោ
តតិ តត្ថ វិលបីសុ	កុមារា មាតុភិទ្ធិនោ ។

ទារកបព្វំ នាម ។

១ ឱ. យាតោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទារកបព្វៈ

សូមទេវតាទាំងឡាយ ទូលព្រះមាតានូវភាពរបស់យើងខ្ញុំជាអ្នកមិន
មានរោគ ដ្បិតព្រាហ្មណ៍នេះកំពុងនាំយកយើងខ្ញុំទៅ ។ សូមពួក
លោកដ៏ចម្រើន ទូលដល់ព្រះមន្ត្រីជាព្រះមាតារបស់យើងខ្ញុំថា បើ
លោកចង់អញ្ជើញមកតាមយើងខ្ញុំ គប្បីអញ្ជើញមកឲ្យឆាប់ ។ ផ្លូវ
នេះ ដើរចុះតែជើងមួយ ត្រង់ទៅកាន់អាស្រម ព្រះមាតាគប្បី
ស្តេចអញ្ជើញមកតាមផ្លូវនោះឯង មុខជានឹងឃើញយើងខ្ញុំភ្លាម ។
បពិត្រព្រះមាតា ដ៏មានជជាអើយ ទុក្ខនោះនឹងមានដល់លោក
ដែលនាំមើមឈើ និងផ្លែឈើអំពីព្រៃមក ព្រោះឃើញអាស្រមស្ងាត់
ជ្រងំ ។ ព្រះមាតាបាន (មើមឈើនិងផ្លែឈើអំពីព្រៃនិងចំណី)ច្រើន
ដោយការស្វែងរកហួសវេលា មិនជ្រាបយើងខ្ញុំដែលព្រាហ្មណ៍
អ្នកស្វែងរកទ្រព្យ កំណាចលើសលន់ ចង់ វាយដំយើងខ្ញុំ ដូចជាគេ
វាយហូងគោ ថ្ងៃនេះ យើងខ្ញុំសូមចូបនឹងព្រះមាតា ដែលអញ្ជើញ
មកអំពីការស្វែងរកផ្លែឈើ ក្នុងវេលាល្ងាច ។ ព្រះមាតាគប្បីប្រទាន
ផ្លែឈើលាយដោយទឹកឃ្មុំ ដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ នេះបានបរិភោគផ្លែ
ឈើនោះឆ្អែតហើយ មុខជាមិនបង្ខំនាំយើងខ្ញុំទៅ ។ កុមារទាំងពីរ
មានសេចក្តីជាប់ចិត្តក្នុងព្រះមាតា ពិលាបក្នុងកាលនោះថា ឱហ្ន៎
បាតជើងទាំងឡាយរបស់យើងពុទ្ធពង្សអស់ហើយ ព្រាហ្មណ៍ដឹក
នាំយើងទៅប្រញាប់ប្រញាល់ខ្លាំងណាស់ ។

ចប់ ទារកបព្វៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៥០] តេសំ លាលបិតំ សុត្វា	តយោ វាណ្ណា វនេ មិតា
សីហោ ព្យក្លោ ច ធីបិ ច	ឥទំ វចនមព្រុំ ។
មា ហេវ នោ វាជបុត្តិ	សាយំ ឧញ្ញាតោ អាភមា
មា ហេវម្ហាភ និព្ពាតេ	ហោបយិត្ត វនេ មិតា ។
សីហោ ច នំ វិហោឃេយ្យ	ព្យក្លោ ធីបិ ច លក្ខណំ
នេវ ជាលិកុមារស្ស	កុតោ កណ្ណាជិនា សិយា
ឧភយេនេវ ជិយ្យេថ	បតិបុត្តេ ច លក្ខណា ។
[៣៥១] ខណិភ្លិតំ មេ បតិកំ	ទក្ខិណាក្ខិ ច ដន្ទតិ
អដលា ផលិនោ រុក្ខា	សព្វា មុយ្ហន្តិ មេ ទិសា ។
តស្សា សាយណ្ណាកាលម្ហិ	អស្សមាភមនំ បតិ
អត្តជ្ជតម្ហិ សុរិយេ	វាណ្ណា បន្តេ ឧបដ្ឋហំ ។
ជីចេ វោលម្ហកេ សុរិយេ	ទូរេ ច វត អស្សមោ
យព្វា នេសំ ឥតោ ហិស្សំ	តន្តេ ភុញ្ញេយ្យ ភោជនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៥០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកទេវតាបានឮពិលាបនៃកុមារទាំងពីរនោះ ហើយ បានពោលពាក្យនេះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើជាម្រឹគសាហារវបីក្នុងព្រៃ គឺសីហាៈ ១ ខ្លាធំ ១ ខ្លាដំបង ១ ។ កុំឲ្យព្រះរាជបុត្រីមកអំពីការស្វែងរកផ្លែឈើ ក្នុងវេលារសៀលឡើយ កុំឲ្យពួកម្រឹគក្នុងព្រៃ ជាដែនរបស់យើង បៀតបៀនឡើយ ។ ប្រសិនបើសីហាៈក្តី ខ្លាធំក្តី ខ្លាដំបងក្តី បៀតបៀននាងមទ្រី ដែលប្រកបដោយលក្ខណានោះហើយ ជាលិកុមារនិងនាងកណ្តាជិនា នឹងរស់នៅដូចម្តេចបាន នាងមទ្រី ដែលប្រកបដោយលក្ខណា នឹងព្រាត់ប្រាសចាកចំណែកទាំងពីរ គឺកស្តានិងបុត្រទាំងពីរ ។

[៣៥១] (ព្រះនាងមទ្រី...) ជ្រនីក ធ្លាក់ចុះ (អំពីដៃ) របស់អញ ភ្នែកស្តាំក៏កម្រើក ទាំងដើមឈើមានផ្លែ ក៏ប្រែជាមិនមានផ្លែ អញរង្វេងទិសទាំងអស់ ។ កាលដែលអញនោះ មកកាន់អាស្រមក្នុងវេលាល្ងាច ក្នុងពេលដែលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ក៏មានពួកម្រឹគសាហារវ មកឈររាំងក្នុងផ្លូវ កាលបើព្រះអាទិត្យទៀបអស្តង្គតហើយ អាស្រមក៏នៅឆ្ងាយណាស់ អញនឹងនាំយកមើមឈើនិងផ្លែឈើណា អំពីទីនេះ ដើម្បីជនទាំងនោះ ជនទាំងនោះ គប្បីនាំគ្នាបរិភោគមើមឈើនិងផ្លែឈើនោះ ជាភោជន ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបទ្ធំ

សោ នូន ខត្តិយោ ឯកោ	បណ្ណសាលាយ អច្ឆតិ
តោសេន្តោ ទារកេ ឆាតេ	មមំ ទិស្វា អនាយតី ។
តេ នូន បុត្តកា មយ្ហំ	កបណាយ វរកិយា
សាយំ សំវេសនា កាលេ	ទីវបីតាវ អច្ឆវេ ។
តេ នូន បុត្តកា មយ្ហំ	កបណាយ វរកិយា
សាយំ សំវេសនា កាលេ	វារីបីតាវ អច្ឆវេ ។
តេ នូន បុត្តកា មយ្ហំ	កបណាយ វរកិយា
បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ	វច្ឆា ពាលាវ មាតរំ ។
តេ នូន បុត្តកា មយ្ហំ	កបណាយ វរកិយា
បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ	ហំសារុបរិបល្លលេ ។
តេ នូន បុត្តកា មយ្ហំ	កបណាយ វរកិយា
បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ	អស្សមស្សវិទូរតោ ។
ឯកាយនោ ឯកបថោ	សរា សោព្ពា ច បស្សតោ
អញ្ញំ មក្កំ ន បស្សាមិ	យេន កច្ឆេយ្យ អស្សមំ ។
មិកា នមត្តុ រាជានោ	កាននស្មី មហាពូលា
ធម្មេន ភាតរោ ហោថ	មក្កំ មេ ទេថ យាចិតា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មទ្ធិបព្វៈ

ក្សត្រិយ៍នោះគង់នៅតែមួយអង្គឯងក្នុងបណ្ណសាលាពិត ម៉្លោះសម
 ឃើញអាត្មាអញដែលមិនទាន់មកដល់ ក៏ខំល្ងង់លោមទារកទាំងពីរ
 ដែលមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ។ កូនតូចទាំងនោះរបស់អញ ជា
 ស្រ្តីកំព្រា កម្សត់ ដោយពិត នៅអង្គុយ (ចាំមើលផ្លូវ) ដូចកូនម្រឹគ
 នៅបៅទឹកដោះ ក្នុងវេលាល្ងាច ឬក្នុងវេលាដែលបរិភោគ ។ កូន
 តូចទាំងនោះរបស់អញ ជាស្រ្តីកំព្រា កម្សត់ ដោយពិត នៅអង្គុយ
 (ចាំមើលផ្លូវ) ដូចកូនម្រឹគប្រាថ្នារកទឹកដឹក ក្នុងវេលាល្ងាច ឬក្នុង
 វេលាដែលបរិភោគ ។ កូនតូចទាំងនោះរបស់អញ ជាស្រ្តីកំព្រា
 កម្សត់ ដោយពិត នាំគ្នាឈរចាំទទួលអញ ដូចជាពួកកូនគោតូច
 ឈរចាំទទួលមេ ។ កូនតូចទាំងនោះរបស់អញ ជាស្រ្តីកំព្រា
 កម្សត់ ដោយពិត នាំគ្នាឈរចាំទទួលអញដូចជាពួកហង្សឈរ
 នៅលើកក់ ។ កូនតូចទាំងនោះរបស់អញ ជាស្រ្តីកំព្រាកម្សត់
 ដោយពិត នាំគ្នាឈរចាំទទួលអញ ក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីអាស្រម ។
 ផ្លូវតែមួយ ចុះបានតែជើងនៃបុគ្គលម្នាក់ ក្បែរខាងផ្លូវមានស្រះ មាន
 ជ្រោះ អញមិនឃើញផ្លូវដទៃ សម្រាប់ទៅកាន់អាស្រមបានទេ ។
 បពិត្រម្រឹគទាំងឡាយ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំលោកទាំងឡាយ ជាស្តេច
 មានកម្លាំងច្រើន ក្នុងព្រៃធំ សូមលោកជាបងប្អូននឹងគ្នាដោយធម៌
 លោកទាំងឡាយ កាលបើខ្ញុំអង្វរហើយ ក៏សូមឲ្យផ្លូវដល់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អរុទ្ធស្សាហំ ភរិយា
 តញ្ចាហំ នាតិមញ្ញាមិ
 តុម្កេ ច បុត្តេ បស្សេថ
 អហាញូ បុត្តេ បស្សេយ្យំ
 ពហុញ្ចិទំ មូលផលំ
 តតោ ឧបខ្ល័ ទស្សាមិ
 រាជបុត្តី ច នោ មាតា
 ធម្មេន ភាតរោ ហោថ

រាជបុត្តស្ស សិរីមតោ
 រាមំ សីតារទុព្វតា ។
 សាយំ សំវេសនំ បតិ
 ជាលី កណ្ណាទិនំ ចុកោ ។
 ភក្ខោ ចាយំ អនប្បកោ
 មក្កំ មេ ទេថ យាចិតា ។
 រាជបុត្តោ ច នោ បិតា
 មក្កំ មេ ទេថ យាចិតា ។

[៣៥២] តស្សា លាលប្បមាណាយ

ពហំ ការុញ្ញសញ្ចិតំ

សុត្វា នេលបតី វាចំ

វាទ្ធា បន្ទា អបក្កមុំ ។

[៣៥៣] ឥមម្ហិ នំ បទេសម្ហិ

បុត្តកា បំសុកុណ្ឌិតា

បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ

វច្ឆា ពាលាវ មាតវំ ។

ឥមម្ហិ នំ បទេសម្ហិ

បុត្តកា បំសុកុណ្ឌិតា

បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ

ហំសារុបរិបលូលេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំជាករិយារបស់ព្រះរាជបុត្រដ៏មានសិរី ដែលគេនិរទេស ខ្ញុំមិន
 ហ៊ានមើលងាយព្រះរាជស្វាមីនោះ ដូចនាងសិតា ជាស្ត្រីមានវ័ត
 មិនហ៊ានមើលងាយព្រះរាម ។ លោកទាំងឡាយ ចូរឃើញបុត្រ
 ទាំងឡាយចុះ ចំណែកខ្ញុំសូមឃើញស្វាមីនិងបុត្តទាំងពីរ គឺជាលី
 និងកណ្តាជិនា ក្នុងពេលល្ងាច គឺកាលជាទីទទួលចំណី ។ មើម
 ឈើនិងផ្លែឈើនេះសោតក៏ច្រើន ចំណីនេះមិនមែនតិចទេ ខ្ញុំនឹង
 បែងចំណីនោះពាក់កណ្តាលជូន លោកទាំងឡាយ កាលបើខ្ញុំ
 អង្វរហើយ សូមឲ្យផ្លូវខ្ញុំ ។ ព្រះមាតារបស់យើង ជាព្រះរាជបុត្រី
 ព្រះបិតារបស់យើង ជាព្រះរាជបុត្រា លោកទាំងឡាយចូរជាបងប្អូន
 ដោយធម៌ លោកទាំងឡាយ កាលបើខ្ញុំអង្វរហើយ សូមឲ្យផ្លូវខ្ញុំ ។

[៣៥២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកម្រឹគសាហាវ បានស្តាប់វាចាពីពោះពិសា
 ជាវាចាប្រកបដោយសេចក្តីករុណាច្រើន របស់នាងមទ្រីនោះ ដែល
 កំពុងល្អងលោមហើយ ក៏នាំគ្នាថយចេញអំពីផ្លូវបាត់ទៅ ។

[៣៥៣] (ព្រះនាងមទ្រី...) កូនតូចទាំងពីរ ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី
 រមែងឈរចាំទទួលអញក្នុងប្រទេសនេះ ដូចជាពួកកូនគោ ឈរចាំ
 ទទួលមេ ។ កូនតូចទាំងពីរប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី រមែងឈរ
 ចាំទទួលអញក្នុងប្រទេសនេះ ដូចជាពួកហង្សឈរនៅលើកក់ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបព្វំ

ឥមម្ហិ នំ បទេសម្ហិ	បុត្តកា បំសុកុណ្ណិតា
បច្ចុក្កតា មំ តិដ្ឋន្តិ	អស្សមស្សវិទូរតោ ។
តេ ^(១) មិតា វិយ ឧក្កុណ្ណា	សមន្តាមភិដារិដោ
អាណន្ទិដោ បមុទិតា	វត្តមាដាវ កម្មវេ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
ឆតិលីវ ^(២) មិតី ឆាបំ	បក្ខី មុត្តាវ បញ្ចរា
ឱហាយ បុត្តេ និក្ខម្ម	សីហីវាមិសតិទ្ធិដី
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
ឥទំ នេសំ បរក្កន្តំ	នាតានមិវ បព្វតេ
ចិតកា បរិកិណ្ណាយោ	អស្សមស្សវិទូរតោ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
វាលុកាយបិ ឱកិណ្ណា	បុត្តកា បំសុកុណ្ណិតា
សមន្តាមភិដារិដ្ឋិ	ន តេ បស្សាមិ ទារកេ ។
យេ មំ បុវេ បច្ចុទេន្តិ	អរញ្ញា ទូរមាយតី
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។

១ ម. ទ្វេ ។ ២ ឱ. ឆតលីវ ។ ម. ឆតលីវ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មទ្ធិបព្វៈ

កូនតូចទាំងពីរ ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី រមែងឈរចាំទទួលអញ
 ក្នុងប្រទេសនេះ ក្នុងទីជិតអាស្រម ។ កូនតូចទាំងនោះ ធ្លាប់តែ
 ស្ទុះមកព័ទ្ធជុំវិញ មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ នាំគ្នាលោតមក
 ហាក់ដូចជា (ញ៉ាំងហ្មឺម្យែររបស់មាតា) ឲ្យកម្រើក ដូចកូនម្រឹគទាំង-
 ឡាយ (ឃើញមេ) ហើយដំឡើងស្លឹកត្រចៀក (អើត-កចូលទៅជិត
 មេ រីករាយត្រេកអរស្ទុះទៅព័ទ្ធជុំវិញ) ថ្ងៃនេះអញមិនបានឃើញ
 កូនទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនានោះ ។ អញលះបង់កូន
 ទាំងពីរ ហើយចេញទៅ ដូចមេពពែប្តូរមេម្រឹគ លះបង់កូន ដូច
 មេបក្សីចេញអំពី (សម្បក) ឬដូចមេសីហៈប្រាថ្នាសាច់ (លះ
 បង់កូនរបស់ខ្លួនដើរចេញទៅរកចំណី) ថ្ងៃនេះ អញមិនបានឃើញ
 កូនទាំងពីរ គឺជាលី និងនាងកណ្តាជិនានោះ ។ នេះស្នាមជើងនៃ
 កូនទាំងនោះ ដូច(ស្នាមជើង) នៃហ្វូងដំរីក្បែរភ្នំ ពំនូកខ្សាច់ដែល
 កូនទាំងពីរនាំគ្នាពូន ក៏ខ្ចាត់ខ្ចាយ ក្នុងទីជិតនៃអាស្រម ថ្ងៃនេះ
 អញមិនបានឃើញកូនទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនានោះ ។
 កូនតូចទាំងពីរ រោយរាយ ដោយខ្សាច់ ប្រឡាក់ ដោយអាចម៍ដី
 រមែងស្ទុះមកព័ទ្ធជុំវិញ អញមិនបានឃើញទារកទាំងនោះ ។ កាល
 ពីដើម កូនទាំងពីរណា ទទួលអញដែលមកអំពីព្រៃឆ្ងាយ ថ្ងៃនេះ
 អញមិនបានឃើញកូនទាំងពីរនោះ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឆតិសីវ មិគី ឆាថា	បច្ចុក្កដ្ឋាន មាតវំ
ទ្វេរ មំ បដិវិលោកេន្តិ	តេ ន បស្សាមិ ទារកេ ។
ឥទព្វា នេសំ កីឡុនំ	បតិភំ បណ្ណុវេលុវំ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
ថនា ច មយ្ហ មេ បូរា	ឧរោ ច សម្មទាលតិ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
ឧច្ចុដ្ឋេ ^(១) មេកោ ^(២) វិចិនតិ	ថនា មេការវ លម្ពតិ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
យស្សា សាយណ្ណាសមយំ	បុត្តកា បំសុកុណ្ណិតា
ឧច្ចុដ្ឋេ មេ វិវត្តន្តិ	តេ ន បស្សាមិ ទារកេ ។
អយំ សោ អស្សមោ បុព្វេ	សមជ្ជោ បដិភាតិ មំ
ត្យដ្ឋ បុត្តេ អបស្សន្យា	ភមតេ វិយ អស្សមោ ។
កិមិទំ អប្បសន្នាវ	អស្សមោ បដិភាតិ មំ
កាកោលាបិ ន វស្សន្តិ	មតា មេ នូន ទារកា ។
កិមិទំ អប្បសន្នាវ	អស្សមោ បដិភាតិ មំ
សកុណាបិ ន វស្សន្តិ	មតា មេ នូន ទារកា ។

១ ឱ. ម. ឧច្ចុដ្ឋេ ។ ២ ម. មេសទ្វោ នត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទារកទាំងពីរ តែងរមិលមើលផ្លូវអញ ក្នុងទីព្រាយ ដូចកូនម្រឹគ
ទទួលមេតពៃ ឬម្រឹគជាមេ អញមិនបានឃើញទារកទាំងនោះ ។ ផ្ទៃញ្ឆោ
ល្បឿងខ្លី ដែលជ្រុះមក នេះឯង ជាល្បឿងរបស់ទារកទាំងនោះ ថ្ងៃនេះអញ
មិនបានឃើញកូនទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនានោះ ។ ស្តេចរបស់
អញទាំងពីរនេះពេញ(ដោយទឹកដោះ) ទាំងទ្រូងសោតក៏ស្ទើរតែនឹងធ្លាយ
អញមិនបានឃើញកូនទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនានោះ ។ កូន
មួយ រារកផ្ទៃឈើក្នុងថ្នក់របស់អញ កូនមួយ តោងដោះទាំងគូ
របស់អញ ថ្ងៃនេះ អញមិនបានឃើញកូនទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាង
កណ្តាជិនានោះ ។ វេលាថ្ងៃល្ងាច កូនតូចទាំងពីរ ប្រឡាក់ដោយ
អាចម៍ដី ននៀលលើភ្នៅរបស់អញ អញមិនបានឃើញទារកទាំង-
នោះ ។ កាលពីដើម អាស្រមនេះ ប្រាកដដល់អញ (ដូចជា)
កន្លែងមហោស្រព ថ្ងៃនេះ អាស្រមហាក់ដូចវិលដល់អញ ដែល
មិនបានឃើញកូនទាំងនោះ ។ ហេតុដូចម្តេច បានជាអាស្រមនេះ
ហាក់ដូចជាស្ងាត់ស្ងួនឈឹង ប្រាកដដល់អញ សូម្បីពួកក្អែកព្រៃ
ក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីររបស់អញ ប្រាកដជាស្ងាប់ហើយ ។
ហេតុដូចម្តេច បានជាអាស្រមនេះ ហាក់ដូចជាស្ងាត់ស្ងួនឈឹង
ប្រាកដដល់អញ សូម្បីពួកសត្វហើរ ក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំង-
ពីររបស់អញ ប្រាកដជាស្ងាប់ហើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបព្វំ

[៣៥៤] កិមិទំ តុណ្ហិក្ខុតោសិ	អបិ រត្តេវ មេ មនោ
កាកាលាបិ ន វស្សន្តិ	មតា មេ នូន ទារកា ។
កិមិទំ តុណ្ហិក្ខុតោសិ	អបិ រត្តេវ មេ មនោ
សកុណាបិ ន វស្សន្តិ	មតា មេ នូន ទារកា ។
កច្ចិ នុ មេ អយ្យបុត្ត	មិតា ខាទីសុ ទារកេ
អរញ្ញេ ឡិវិណោ វិវេ	កេន ជីតា មេ ទារកា ។
អាទុ តេ បហិតា ទូតា	អាទុ សុត្តា បិយំវេ
អាទុ ពហិ វេ និក្ខត្តា	ទិទ្ធាសុ បសុតា នុ តេ ។
នេវាសំ កេសា ទិស្សន្តិ	ហត្ថទាទា ច ជាលីវេ
សកុណានញ្ច ឱទាតោ	កេន ជីតា មេ ទារកា ។
[៣៥៥] ឥទំ តតោ ទុក្ខតំ	សល្លវិទ្ធោ យថា វណោ
ឡដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាទិទំ ចុកោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មទ្ធិបព្វៈ

[៣៥៤] ហេតុនេះដូចម្តេច បានជាព្រះអង្គគង់ស្ងៀម ចិត្តរបស់ខ្ញុំម្ចាស់
 ហាក់ដូច(យល់សប្តិ)ក្នុងរាត្រី សូម្បីពួកក្អែកក្អែកព្រែកមិនកញ្ជ្រៀវ ទារក
 ទាំងពីររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដជាស្លាប់ហើយ ។ ហេតុដូចម្តេច បានជា
 ព្រះអង្គគង់ស្ងៀម ចិត្តរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ហាក់ដូចជា (យល់សប្តិ) ក្នុងរាត្រី
 សូម្បីពួកសត្វហើរក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដ
 ជាស្លាប់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ ពួកម្រឹគស៊ីទារកទាំងពីរ
 របស់ខ្ញុំម្ចាស់ហើយទេដឹង ឬនរណានាំយកទារក របស់ខ្ញុំម្ចាស់
 ទៅក្នុងព្រៃ ដ៏ស្ងាត់ឥតជាតិដៅ ។ ព្រះអង្គធ្វើទារកទាំងនោះឲ្យជា
 ទូតហើយប្រើទៅឬ ឬក៏ទារកទាំងនោះ ជាអ្នកពោលពាក្យពីរោះ
 ដេកលក់អស់ហើយ ឬទារកទាំងនោះខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងល្បែងទាំង-
 ឡាយ ហើយនាំគ្នាចេញទៅខាងក្រៅ ។ សក់ទាំងឡាយក្តី ដៃ
 ជើងទាំងឡាយក្តី ដ៏វិចិត្រដោយបណ្តាញរបស់ទារកទាំងនោះ ក៏
 មិនឃើញសោះ ក្រែងពួកបក្សីវាបនាំយកទៅទេដឹង ឬនរណានាំ
 យកទារក របស់ខ្ញុំម្ចាស់ទៅ ។

[៣៥៥] ការដែលព្រះអង្គមិនមានព្រះបន្ទូលនេះ ជាទុក្ខក្រៃលែងជាង
 ទុក្ខរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ដែលមិនឃើញកូនទាំងពីរ គឺជាលីនិង
 នាងកណ្តាជិនានោះ ដូចជាដំបៅ ដែលមុត ដោយព្រួញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥទំបិ ទុតិយំ សល្លំ	កម្មេតិ ហទយំ មម
យញ្ច បុត្តេ ន បស្សាមិ	តូញ្ច មំ នាភិកាសសិ ។
អន្ធនំ ចេ មេ ឥមំ រត្តិ	រាជបុត្តេ ន សំសសិ
មញ្ញេ ឱក្កន្តសន្តំ មំ	ចាតោ ទក្ខសិ នោ មតំ ។

[៣៥៦] ននុ មទ្ធិ វារោហា	រាជបុត្តិ យសស្សិដី
ចាតោ កតាសិ ឧញ្ញាយ	កិមិទំ សាយមាកតា ។

[៣៥៧] ននុ ត្វំ សទ្ធមស្សោសិ	យេ សរំ ចាតុមាកតា
សីហស្ស វិនទន្តស្ស	ព្យក្សស្ស ច និក្ខេតំ ។

អហុ បុព្វនិមិត្តំ មេ	វិចរន្តោ ព្រហ្មារនេ
ខណ្ឌោតោ មេ ហត្តា បតិភោ	ឧត្តិវញ្ញាបិ អំសតោ ។

តទាហំ ព្យត្តិភា ភីតា	បុប្ផំ កត្វាន អញ្ញសី
សញ្ញា ទិសា នមស្សិស្សំ	អបិ សោត្តិ ឥតោ សិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នេះជាព្រៀញទីពីរ គឺត្រង់ដែលខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញបុត្រទាំងពីរ ១ ដែល
ព្រះអង្គមិនត្រាស់ប្រាប់ខ្ញុំម្ចាស់ ១ នាំឲ្យកម្រើកហ្មឺយរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ។
បពិត្រព្រះរាជបុត្រ បើព្រះអង្គមិនត្រាស់ប្រាប់ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ អស់
រាត្រីនេះ ក្នុងថ្ងៃនេះទេ ព្រះអង្គមុខជានឹងឃើញខ្ញុំម្ចាស់អស់ជីវិត
ស្លាប់ក្នុងពេលព្រឹកមិនខាន ។

[៣៥៦] (ព្រះមហាសត្វ...) ក្រែងនាងមទ្រី មានកម្ពស់និងទំហំដ៏
ប្រសើរ ជាព្រាជបុត្រី មានយសឬ នាងទៅដើម្បីស្វែងរក (ផ្ទៃឈើ
តូច-ធំ) តាំងពីពេលព្រឹក ហេតុដូចម្តេច បានជាដល់ពេលល្ងាច
ហើយ ទើបមក ។

[៣៥៧] (ព្រះនាងមទ្រី...) ក្រែងព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់សំឡេង
ទ្រហឹងអីងកងនៃសីហៈនិងខ្លា ដែលស្រែកបន្លឺឡើង (ព្រមទាំង
ម្រឹគដទៃមានជំរិជាដើម) ដែលមកកាន់ស្រះ (នេះ) ដើម្បីផឹក
ទឹកដែរឬទេ ។ បុព្វនិមិត្តបានកើតឡើងដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ដែលដើរ
រង្គាត់ក្នុងព្រៃធំ ជ្រនីកក៏ធ្លាក់អំពីដៃរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ទាំងកញ្ជ្រាង
ដែលលីលើចង្កូយស្នាក់ធ្លាក់អំពីស្នា ។ ក្នុងពេលនោះ ខ្ញុំម្ចាស់
មានសេចក្តីភិតភ័យក្រៃពេក ក៏ប្រណាម្យអញ្ជូលី នមស្ការគ្រប់
ទិសផ្សេង ។ សូមឲ្យសួស្តីគប្បីមាន ព្រោះការនមស្ការនេះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបព្វំ

មា ហោវ ឆោ វាជបុត្តោ ហតោ សីហោន ទីបិណ

នារកា វា បរាមជ្ជា អច្ចកោកតវច្ឆិកិ ។

សីហោ ព្យត្យោ ច ទីបិ ច តយោ វាឡា វនេ មិកា

តេ មំ បរិយារុំ មក្កំ តេន សាយម្ហិ អាភតា ។

[៣៥៨] អហំ បតិញ្ច បុត្តេ ច អាចរិយមិវ មាលាវោ

អនុទ្ឋិតា ទិវារត្តិ ជទិទី ព្រហ្មចារិទី ។

អទិណនិ បរិទហិត្វា វនមូលផលហារិយា

វិចរាមិ ទិវារត្តិ តុម្ហំ កាមា ហិ បុត្តកា ។

ឥទំ^(១) សុវណ្ណហាលិទ្ឋំ អាភតំ បណ្ណុវេលុវំ

រុក្ខបក្កានិ ចាហាសី ឥមេ វោ បុត្តកីឡនា ។

ឥទំ មូឡាលិវត្តកំ សាលុកំ ទិញ្ចរោទកំ^(២)

ភុញ្ច ខុទ្ទេន សំយុត្តំ សហ បុត្តេហិ ខត្តិយ ។

បទុមំ ជាលិណោ ទេហិ កុមុទំ បន កុមារិយា

មាលិនេ បស្ស នច្ចន្តេ សិវិបុត្តានិ អរ្ជយ ។

១ ឱ. ម. អហំ ។ ២ ឱ. ចិញ្ចរោទកំ ។ ម. ចិញ្ចភេទកំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មទ្ធិបព្វៈ

សូមកុំឲ្យសីហៈនិងខ្លាដំបង បៀតបៀនព្រះរាជបុត្ររបស់យើងបាន មួយទៀត សូមកុំឲ្យខ្លាឃ្មុំ ឆ្កែព្រៃ និងខ្លាខិនចាប់ខាំស៊ីទារកទាំង ពីរបាន ។ ពួកពាឡម្រឹគទាំងបីក្នុងព្រៃ គឺសីហៈមួយ ខ្លាដំបងមួយ ខ្លាដំបងមួយ រាំងផ្លូវខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំម្ចាស់មក ក្នុងវេលាល្ងាច ។

[៣៥៨] ខ្ញុំម្ចាស់មានសក់កណ្តាញ់ ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្រវាស្រទេញ (ផ្គត់ផ្គង់) ប្តីផង បុត្រទាំងពីរផង អស់ថ្ងៃនិងយប់ ដូចជាមាណព (ផ្គត់ផ្គង់) អាចារ្យ ។ ហែបុត្រកម្សត់ទាំងពីរ មាតាស្លៀកដណ្តាប់ ស្បែកខ្លា ខំស្វែងរកមើមឈើនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃ ទាំងថ្ងៃ ទាំងយប់ ព្រោះតែសេចក្តីស្រឡាញ់កូនឯងទាំងពីរ ។ រមៀតមានព័ណ៌ ដូចជាមាសនិងផ្លែញ៉ៅនេះ មាតាបាននាំមកដល់ហើយ មាតាបាន នាំទាំងផ្លែឈើទាំងឡាយ (ឯទៀតផង) ហែបុត្រកម្សត់ទាំងពីរ ផ្លែ ឈើទាំងនេះ ជាល្បែងរបស់កូនឯងទាំងពីរ ។ មើមឈូក ក្រអៅ ឧប្បល ក្រចាប់នេះ បពិត្រក្សត្រិយ៍ សូមព្រះអង្គព្រមទាំងបុត្រទាំង ពីរសោយ (វត្ថុទាំងនោះ) ដែលលាយដោយទឹកឃ្មុំចុះ ។ បពិត្រព្រះ បាទសិរី សូមព្រះអង្គប្រទានផ្កាល្អកដល់ជាលី សូមព្រះអង្គប្រទាន ផ្កាកុមុទ ដល់នាងកុមារី សូមទត(កុមារទាំងពីរ) ដែលប្រដាប់ដោយ កម្រងផ្កាហើយរាំ សូមព្រះអង្គ ត្រាស់ហៅបុត្រទាំងពីរមក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តតោ កណ្ណាជិណ យាតិ	និសាមេហិ រថេសក
មញ្ញុស្សរាយ វត្តុយា	អស្សមំ ឧបកច្ឆន្តិយា ។
សមាណសុខទុក្ខម្ហា	រជ្ជា បញ្ចាជិតា ឧភោ
អបិ សិរិបុត្តេ បស្សេសិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។
សមណោ ព្រហ្មណោ នូន	ព្រហ្មចរិយបរាយនេ
អហំ លោកេ អភិសសី	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
ត្យជ្ជ បុត្តេ ន បស្សាមិ	ជាលី កណ្ណាជិនំ ចុកោ ។

[៣៥៩] ឥមេ តេ ជម្ពុកា រុក្ខា

វិរិដានិ រុក្ខជាតានិ	វេទិនា សិទ្ធការិតា
អស្សត្តា បនសា ចេមេ	តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។
វិរិដានិ ផលជាតានិ	និក្រោធា ច កមិគ្គតា
ឥមេ តិដ្ឋន្តិ អារាមា	តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។
យត្តស្ស បុព្វេ កីឡិសុ	អយំ សីត្វទកា នទី
វិរិដានិ បុប្ផជាតានិ	តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។
យានស្ស បុព្វេ ធារិសុ	អស្មី ឧបរិបព្វតេ
វិរិដានិ ផលជាតានិ	តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។
យានស្ស បុព្វេ ភុញ្ជិសុ	អស្មី ឧបរិបព្វតេ
	តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះអង្គ ជាធំក្នុងរថ បណ្តាបុត្រទាំងពីរនោះ បុត្រីឈ្មោះ
 កណ្តាជិនា រមែងទៅ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ (សំឡេង)
 របស់វាដែលពីរោះ គួរចាប់ចិត្តពាក្យពីរោះ ចូលទៅកាន់អាស្រម ។
 បពិត្រព្រះបាទសិរិ យើងទាំងពីរនាក់ ត្រូវគេនិរទេសចាកដែន
 ហើយជាអ្នករួមសុខរួមទុក្ខជាមួយគ្នា ព្រះអង្គឃើញបុត្រទាំងពីរ គឺ
 ជាលីនិងកណ្តាជិនាដែរឬ ។ ខ្ញុំម្ចាស់បានជេរប្រទេចពួកស្រមណ៍
 និងព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក មានព្រហ្មចរិយធម៌ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 មានសីល ជាពហុស្សូតដោយពិត បានជាខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញបុត្រ
 ទាំងពីរ គឺជាលី និងកណ្តាជិនានោះ ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

[៣៥៧] នេះរុក្ខជាតិផ្សេងៗ គឺព្រីង ឈើទាលខ្សាច់ មានមែកត្រសុំ
 ត្រសាយ កុមារទាំងនោះ អញមិនបានឃើញ ។ នេះផលជាតិ
 ផ្សេង ៗ គឺពោធិ៍ ខ្នុរ ជ្រៃ ក្រសាំង កុមារទាំងនោះអញមិន
 បានឃើញ ។ នេះសួនច្បារទាំងឡាយ នេះស្ទឹងមានទឹក
 ត្រជាក់ ជាទីដែលកុមារទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំងនោះអញ
 មិនបានឃើញ ។ ផ្កាឈើច្រើនយ៉ាង លើភ្នំនេះ ជាផ្កា
 ដែលកុមារទាំងពីរធ្លាប់ទ្រទ្រង់ កុមារទាំងនោះ អញមិនបាន
 ឃើញ ។ ផ្ទៃឈើច្រើនយ៉ាងលើភ្នំនេះ ជាផ្ទៃដែលកុមារទាំង-
 ពីរធ្លាប់បរិភោគ កុមារទាំងនោះ អញមិនបានឃើញសោះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបព្វំ

ឥមេ តេ ហត្ថិកា អស្សា ពលិតទ្វា ច នោ ឥមេ
យេហិស្សុ បុព្វេ កីឡីសុ តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

[៣៦០] ឥមេ សាមា សសោល្យកា^(១) ពហុកា កទលីមិកា
យេហិស្សុ បុព្វេ កីឡីសុ តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

ឥមេ ហំសា ច កោញា ច មយុរា ចិត្របេខុណា
យេហិស្សុ បុព្វេ កីឡីសុ តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

[៣៦១] ឥមា តា វនកុម្មាយោ បុប្ផិតា សព្វកាលិកា
យត្ថស្សុ បុព្វេ កីឡីសុ តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

ឥមា តា ចោក្ខវណី រម្មា ចក្កវាក្ខបក្ខទិតា
មណ្ឌាលកេហិ សញ្ញន្ទា បទុមុប្បលកេហិ ច

យត្ថស្សុ បុព្វេ កីឡីសុ តេ កុមារា ន ទិស្សវេ ។

[៣៦២] ន តេ កដ្ឋានិ ភិដ្ឋានិ ន តេ ឧទកមារតំ
អត្ថិមិ តេ ន ហាសិតោ កិណ្ឌុ មន្ទោវ ឈាយសិ ។

មិយោ មិយេន សង្កម្ម សមោហំ ព្យបហញ្ញតិ

ត្យដ្ឋ បុត្តេ ន បស្សមិ ជាលី កណ្ណាទិនំ ចុកោ ។

១ ម. សសាល្យកា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មទ្ធិបព្វៈ

រូបដំរី រូបសេះទាំងនេះក្តី រូបគោទាំងនេះក្តី ជារូបដែលកុមារ
ទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំងនោះ អញមិនបានឃើញ ។

[៣៦០] រូបម្រឹគមានសម្បុរពព្រុស រូបទន្សាយ រូបមៀម រូបម្រឹគឈ្នួស
ជាច្រើនទាំងនេះ ជារូបដែលកុមារទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំង-
នោះ អញមិនបានឃើញ ។ រូបហង្ស រូបក្រៀល រូបក្លោក មាន
ស្លាបដំរីចិត្រ ជារូបដែលកុមារទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំងនោះ
អញមិនបានឃើញ ។

[៣៦១] គុម្មឈើទាំងនេះ មានផ្ការីកសព្វកាល ជាផ្កាដែលកុមារ
ទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំងនោះ អញមិនបានឃើញ ។ ស្រះ
បោក្ខរណីទាំងនេះ គួរជាទីត្រេកអរ ទ្រហឹងអឹងកង ដោយ
សត្វចាក្រពាក ដេរដាសដោយផ្កាមណ្ឌាលកៈផង ដោយផ្កាឈូក
និងផ្កាឧប្បលផង ជាទីដែលកុមារទាំងពីរធ្លាប់លេង កុមារទាំង
នោះអញមិនបានឃើញ ។

[៣៦២] ឧសទាំងឡាយព្រះអង្គមិនកាច់ ទឹកព្រះអង្គមិនដង ភ្លើងព្រះអង្គ
មិនបង្កាត់ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គសញ្ញប់សញ្ជឹង ដូចមនុស្សខ្មៅ ។
(ព្រះវេស្សន្តរ) ជាទីស្រឡាញ់ (របស់ខ្ញុំម្ចាស់) សេចក្តីព្រួយតែង
រសាយ ព្រោះបានជួបជុំដោយព្រះអង្គជាទីស្រឡាញ់ ក្នុងថ្ងៃនេះ
ខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញបុត្រទាំងពីរ គឺជាលីនិងនាងកណ្តាជិនានោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៦៣] ន ខោ នោ ទេវ បស្សមិ យេន តេ ជីហជា មតា

កាកោលាបិ ន វស្សន្តិ មតា មេ នូន ទារកា ។

ន ខោ នោ ទេវ បស្សមិ យេន តេ ជីហជា មតា

សកុណាបិ ន វស្សន្តិ មតា មេ នូន ទារកា ។

[៣៦៤] សា តត្ថ បរិទេវិត្វា បព្វតានិ វនានិ ច

បុនទេវស្សមំ កន្ធា សាមិកស្សន្តិ រោទតិ ។

ន ខោ នោ ទេវ បស្សមិ យេន តេ ជីហជា មតា

កាកោលាបិ ន វស្សន្តិ មតា មេ នូន ទារកា ។

ន ខោ នោ ទេវ បស្សមិ យេន តេ ជីហជា មតា

សកុណាបិ ន វស្សន្តិ មតា មេ នូន ទារកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៦៣] បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញបុត្ររបស់យើងទាំងពីរសោះ ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងជា (អ្នកណា) នាំយកបុត្រទាំងនោះទៅ ទាំងពួកក្អែក ព្រៃសោត ក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដ ជាស្លាប់ហើយ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញបុត្ររបស់ យើងទាំងពីរសោះ ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងជា (អ្នកណា) នាំយកបុត្រទាំង- នោះទៅ ទាំងពួកសត្វស្វាបសោត ដ៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីរ របស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដជាស្លាប់ហើយ ។

[៣៦៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) នាងមទ្រីនោះ (បានត្រាច់ទៅ) កាន់ក្នុងព្រៃ ខ្សឹកខ្សួលក្នុងទីនោះ ហើយត្រឡប់មកអាស្រមវិញ ក៏ទ្រង់ព្រះ កន្សែងក្នុងសម្លាក់ព្រះរាជស្វាមីថា បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់មិន ឃើញ(បុត្រទាំងពីរ)របស់យើងសោះ ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងជា(អ្នកណា) នាំយកបុត្រទាំងនោះទៅ ទាំងពួកក្អែកព្រៃសោត ក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដជាស្លាប់ហើយ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញ (បុត្រទាំងពីរ) របស់យើងសោះ ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹង ជា (អ្នកណា) នាំយកបុត្រទាំងនោះទៅ ទាំងពួកសត្វស្វាបសោត ក៏មិនកញ្ជ្រៀវ ទារកទាំងពីររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រាកដជាស្លាប់ហើយ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មទ្ធិបព្វំ

ន ខោ ឆោ ឆេវ បស្សាមិ យេន តេ ធីហជា មតា

វិចរន្តិ រុក្ខមូលេសុ បព្វតេសុ គុហាសុ ច ។

ឥតិ មទ្ធិ វារោហា រាជបុត្តិ យសស្សិធី

ពាហា បក្កយ្ហ កន្ធិត្វា តត្ថេវ បតិតា ធមា ។

[៣៦៥] តមជ្ឈ បត្តំ រាជបុត្តិ ឧទកេនាភិសិព្វាថ

អស្សត្តំ នំ វិទិត្វាន អថ នំ ឯតទព្រិ ។

អាទិយេឆេវ តេ មទ្ធិ ទុក្ខំ នក្ខាតុមិទ្ធិសំ

ទសិទ្ធោ យាចកោ រុទ្ធោ ព្រាហ្មណោ យរមាតតោ ។

តស្ស ទិដ្ឋា មយា បុត្តា មទ្ធិ មា កាយិ អស្សស

មំ បស្ស មទ្ធិ មា បុត្តេ មា ពាទ្ធិំ បរិទេវយិ

លច្ឆាម បុត្តេ ដីវន្តា អរោតា ច ភវាមសេ ។

បុត្តេ បសុព្វា ធម្មញ្ញា យព្វា អញ្ញំ យវេ ធនំ

ទដ្ឋា សប្បុរិសោ ទានំ ទិស្វា យាចកមាតតេ

អនុមោទាហិ មេ មទ្ធិ បុត្តកេ ទានមុត្តមំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មថ្វីបព្វៈ

បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់មិនឃើញ (បុត្រទាំងពីរ) របស់យើងសោះ ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងជា (អ្នកណា) នាំយកបុត្រទាំងនោះទៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាងមទ្រីត្រាច់ទៅក្រោមម្លប់ឈើនិងភ្នំនិងគុហា ។ នាងមទ្រីមានកម្ពស់និងទំហំដ៏ប្រសើរ ជារាជបុត្រីមានយស ក៏ផ្គងដើមដៃទាំងពីរកន្ទក់កន្ទេញយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដួលទៅលើផែនដីក្នុងទីនោះ ។

[៣៦៥] ព្រះបាទវេស្សន្តរ ទ្រង់ស្រោចស្រពព្រះរាជបុត្រីនោះ ដែលបានមកដល់សម្នាក់ព្រះអង្គ បន្ទាប់អំពីនោះមក ព្រះអង្គជ្រាបព្រះរាជបុត្រីនោះ ដែលស្រួលចិត្តហើយ ទើបបានត្រាស់នឹងព្រះរាជបុត្រីនោះយ៉ាងនេះថា ហែនាងមទ្រី អញមិនចង់ប្រាប់សេចក្តីទុក្ខដល់នាងអំពីដំបូងទេ មានព្រាហ្មណ៍ចាស់កម្សត់ជាស្នូម បានមកកាន់លំនៅ ។ ហែនាងមទ្រី អញបានឲ្យបុត្រទាំងពីរដល់ព្រាហ្មណ៍នោះហើយ នាងកុំភិតភ័យអ្វី នាងចូរស្រួលចិត្តចុះ ហែនាងមទ្រី នាងចូរមើលមកអញ កុំមើលបុត្រទាំងពីរ កុំខ្សឹកខ្សួលខ្លាំងឡើយ កាលបើយើងរស់នៅបានសុខសប្បាយ ក៏គង់បាន (ច្នៃប្រទះ) នឹងបុត្រវិញ ។ សប្បុរសបានឃើញពួកស្នូមមកហើយ គប្បីឲ្យកូនសត្វចិញ្ចឹម ធម្មជាតិ និងទ្រព្យដទៃដែលមានក្នុងផ្ទះជាទាន ហែនាងមទ្រី នាងចូររីករាយតាម នូវអំណោយបុត្រដ៏ឧត្តមរបស់អញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៦៦] អនុមោទាមិ តេ ទេវ បុត្តកេ ទានមុត្តមំ
 ទត្វា ចិត្តំ បសាទេហិ ភិយ្យោ ទានំ ទទោ ភវ ។
 យោ ត្ថំ មច្ឆេរក្ខតេសុ មនុស្សេសុ ជនាទិប
 ព្រហ្មណស្ស អទា ទានំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ ។

[៣៦៧] និដ្ឋាទិតា តេ បឋវី សន្នោ តេ តិទិវដ្តតោ
 សមន្តា វិដ្ឋតា អាក្ខ តិរីនំ បទិស្សតា ។

[៣៦៨] តស្ស តេ អនុមោទន្តិ ឧកោ ទារទបព្វតា
 ឥន្នោ ច ព្រហ្មា ច បជាបតី ច
 សោមោ យមោ វេស្សវណោ ច រាជា
 សព្វេ ទេវានុមោទន្តិ តាវត្តីសា សឥន្ធកា ។
 ឥតិ មទ្ធិ វារោហា រាជបុត្តិ យសស្សិដី
 វេស្សន្តវស្ស អនុមោទិ បុត្តកេ ទានមុត្តមំ ។

មទ្ធិបព្វំ នាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៦៦] (ព្រះនាងមទ្រី...) បពិត្រព្រះទេវៈ ខ្ញុំម្ចាស់សូមរីករាយតាម
 នូវអំណោយបុត្រដ៏ឧត្តមរបស់ព្រះអង្គ ព្រះអង្គប្រទានហើយ សូម
 ធ្វើព្រះហ្មឺទ័យឲ្យជ្រះថ្លាចុះ សូមព្រះអង្គទ្រង់ឲ្យទានជាភិយ្យោភាព
 ចុះ ។ បពិត្រព្រះជនាធិបៈ កាលដែលពួកមនុស្ស កំពុងមានសេចក្តី
 កំណាញ់ ព្រះអង្គជាអ្នកញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិវាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់បាន
 ដាក់ទានដល់ព្រាហ្មណ៍ ។

[៣៦៧] ព្រះអង្គបានញ៉ាំងផែនដី ឲ្យខ្វែរខ្វា កិត្តិសព្វរបស់ព្រះអង្គទៅ
 ដល់ទេវលោក ធ្វើកបន្ទោរពុំជួកកាលដាលច្រវាត់ជុំវិញព្រៃហេមពាន្ត
 ដូចជាសំឡេងលាន់នៃភ្នំទាំងឡាយ ។

[៣៦៨] ពួកទេវតាទាំងពីរក្រុម គឺនារទៈនិងបព្វតៈ ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ
 ព្រះព្រហ្ម និងបជាបតិទេវបុត្រ សោមទេវបុត្រ ព្រះបាទយមៈនិង
 ព្រះបាទវេស្សវ័ណ ក៏នាំគ្នារីករាយតាមព្រះអង្គនោះ ពួកទេវតាទាំង-
 អស់ដែលកើតក្នុងឋានតាវត្តិជ្យ ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រក៏រីករាយតាម ។
 (ព្រះសាស្តាបានត្រាស់គាថានេះថា) ព្រះនាងមទ្រី មានកម្ពស់និង
 ទំហំដ៏ប្រសើរ ជារាជបុត្រីមានយស បានរីករាយតាមនូវអំណោយ
 បុត្រដ៏ឧត្តម របស់ព្រះបាទវេស្សន្តរ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មទ្រីបព្វៈ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស សក្កបព្វំ

[៣៦៩] តតោ រត្យា វិវេសនេ សុរិយស្សគ្គមនំ^១ បតិ
សក្កោ ព្រាហ្មណារណ្ណេន ចាតោ នេសំ អទិស្សថ ។

[៣៧០] កច្ចិ នុ ភោតោ កុសលំ កច្ចិ ភោតោ អនាមយំ
កច្ចិ ឧញ្ញេន យាបេថ កច្ចិ មូលដលា ពហូ ។
កច្ចិ ខំសា មកសា ច អប្បមេវ សិរីសចា
វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ កច្ចិ ហីសា ន វិជ្ជតិ ។

[៣៧១] កុសលញ្ជេវ នោ ព្រហ្មេ អថោ ព្រហ្មេ អនាមយំ
អថោ ឧញ្ញេន យាបេម អថោ មូលដលា ពហូ ។
អថោ ខំសា មកសា ច អប្បមេវ សិរីសចា
វនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ ហីសា មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ ។
សត្ត នោ មាសេ វសតំ អរញ្ញេ ជីវិសោកិនំ
ឥទំបិ ទុតិយំ បស្សាម ព្រាហ្មណំ នេវរណ្ណិនំ
អាទាយ វេលុវំ ទណ្ហំ ធាវន្តំ អទិនក្ខិបំ ។
ស្វាគតន្តេ មហាព្រហ្មេ អថោ តេ អទុរាគតំ

១ ម. សុរិយុគ្គមនំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ សក្កបព្វៈ

[៣៦៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ក្នុងកាលដែលរាត្រីកន្លងទៅ ហើយ ព្រះអាទិត្យក៏រះឡើង សក្កទេវរាជ មានភេទជាព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដ ដល់ក្សត្រទាំងពីរនោះក្នុងពេលព្រឹក ។

[៣៧០] (សក្កទេវរាជ...) ព្រះអង្គសុខសប្បាយទេឬ ព្រះអង្គមិនមាន រោគាពាធទេឬ ព្រះអង្គញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយការស្វែង រកស្រួលទេឬ មើមឈើនិងផ្លែឈើមានច្រើនដែរឬ ។ ពួករបោម មូស និងពស់ មានតិចទេឬ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករដោយម្រឹគយង់យ្មង មិន មានការបៀតបៀនទេឬ ។

[៣៧១] (ព្រះមហាសត្វ...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកយើងសុខសប្បាយទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មិនមានរោគាពាធអ្វីទេ មួយទៀត យើងញ៉ាំង អត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយការស្វែងរកស្រួលទេ មើមឈើនិងផ្លែ ឈើទាំងឡាយដ៏បរិបូណ៌ដែរទេ ។ ទាំងពួករបោម មូសនិងពស់មាន តិចទេ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករដោយម្រឹគយង់យ្មង មិនមានការបៀតបៀន យើងទេ ។ យើងនៅក្នុងព្រៃអស់៧ខែ រស់នៅទាំងសំណោក ទើបឃើញព្រាហ្មណ៍ជាគម្រប់ពីរនេះ មានភេទដ៏ប្រសើរ កាន់ឈើ ច្រត់មានព័ណ៌ដូចជាផ្លែញ្ជៅទុំទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក ។ នៃមហា- ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមកល្អហើយ មួយទៀត អ្នកមិនមែនមកអាក្រក់ទេ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អន្តោ បរិស ភទ្ធន្តេ ចានេ បក្ខាលយស្ស តេ ។

តិណ្ហាកានិ បិយាលានិ មធុកេ កាសមារិយោ

ផលានិ ខុទ្ធកប្បានិ ភុញ្ញ ព្រហ្មេ វរំ វរំ ។

ឥទំបិ ចានិយំ សីតំ អាកតំ តិរិកព្ពរា

តតោ បិវ មហាព្រហ្មេ សចេ តំ អភិកដ្ឋុសិ ។

អថ តំ កេន វណ្ណាន កេន វា បន ហេតុនា

អនុប្បត្តោសិ ព្រហ្មារញ្ញំ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

[៣៧២] យថា វារិហោ បូរោ សព្វកាលំ ន ទីយតិ

ឯវន្តំ យាចិតាគច្ឆី ភិរិយំ មេ ទេហិ យាចិតោ ។

[៣៧៣] ទទាមិ ន វិកម្យាមិ យំ មំ យាចសិ ព្រាហ្មណា

សន្តំ នប្បដិតូហាមិ ទានេ មេ រមតេ មនោ ។

[៣៧៤] មទ្ធិ ហត្ថេ តហេត្វាន ឧទកស្ស កមណ្ហាលុំ

ព្រាហ្មណស្ស អទា ទានំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ ។

តទាសិ យំ ភីសនកំ តទាសិ លោមហំសនំ

មទ្ធិ បរិច្ចជន្តស្ស មេទដី សមកម្មថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អញ្ជើញអ្នកចូលទៅខាងក្នុង សេចក្តីចម្រើន (ចូរមាន) ដល់អ្នក អ្នកចូរ
លាងជើងទាំងឡាយរបស់អ្នក ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរហិរកោតផ្ទៃ
ឈើយ៉ាងឆ្ងាញ់ៗ ដូចទឹកឃ្មុំ គឺផ្ទៃទន្ធបំប្រយោជន៍ មាក់ប្រាង មាក់
ដោក ។ ទឹកត្រជាក់នេះ ដងមកអំពីជ្រោះភ្នំ ម្នាលមហាព្រាហ្មណ៍
អ្នកចូរជីកទឹកនេះចុះ បើអ្នកប្រាថ្នាចង់ជីក ។ យើងសូមសួរអ្នក
អ្នកបានមកដល់ព្រៃធំ ដោយរឿងដូចម្តេច ឬដោយហេតុដូចម្តេច
អ្នកកាលបើយើងសួរហើយ ចូរប្រាប់រឿងនោះ ។

[៣៧២] (សក្តិទេវរាជ...) ផ្លូវទឹកដ៏ពេញប្រៀប មិនអស់ទៅសព្វកាល
យ៉ាងណាមិញ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ មកដើម្បីសូមទានព្រះអង្គ ទូលបង្គំ
ជាខ្ញុំសូមហើយ សូមព្រះអង្គប្រទានភរិយា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៣] (ព្រះមហាសត្វ...) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យើងឲ្យរបស់ដែលអ្នក
សូមនឹងយើង យើងមិនរួញរាទេ យើងមិនលាក់លៀមវត្ថុដែល
មាន ចិត្តរបស់យើងត្រេកអរក្នុងទាន ។

[៣៧៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទវេស្សន្តរ ជាអ្នកញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិ-
រាស្ត្រឲ្យចម្រើន ចាប់ដៃនាងមទ្រីនិងកុណ្ឌីទឹក ហើយបានដាក់ទាន
ដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ កាលដែលព្រះវេស្សន្តរទ្រង់លះបង់ព្រះនាងមទ្រី
ហេតុដែលគួរស្ងប់ស្ងែង ក៏កើតមាន ក្នុងកាលនោះ សេចក្តី
ព្រឺរោមក៏កើតមាន ក្នុងកាលនោះ ផែនដីក៏ញាប់ញ័រ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស សក្កបព្វំ

នេវស្ស មទ្ធិ ភក្កដី ន សន្ធិយតិ ន រោទតិ

បេក្ខតេវស្ស តុណ្ហិយា ឯស ជាតាតិ យំ វំ ។

[៣៧៥] ជាសី កណ្ណាជិនំ ជីតំ មទ្ធិ ទេវី បតិព្វតំ

ចជ្ជមាណោ ន ចិន្តេសី ពោធិយាយេវ ការណា ។

ន មេ ទេស្សា ឧកោ បុត្តា មទ្ធិ ទេវី ន អប្បិយា

សព្វញ្ញតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា បិយេ អទាសហំ^(១) ។

[៣៧៦] កោមារី យស្សាហំ ភិយា សាមិកោ មម ឥស្សរោ

យស្សិច្ឆេ តស្ស មំ ទជ្ជា វិក្កិណោយ្យ ហានេយ្យ វា ។

[៣៧៧] តេសំ សង្កប្បមញ្ញាយ ទេវិទ្ធោ ឯតទព្រិ

សព្វេ ទិតា តេ បច្ចុហា យេ ទិព្វា យេ ច មាណុសា

ទិដ្ឋាទិតា តេ បហី សទ្ធោ តេ តិទិវដ្តតោ

១ ម. ជាសី កណ្ណាជិនំ ជីតំ មទ្ធិ ទេវី បតិព្វតំ
 ចជ្ជមាណោ ន ចិន្តេសី ពោធិយាយេវ ការណា ។
 ន មេ ទេស្សា ឧកោ បុត្តា មទ្ធិ ទេវី ន អប្បិយា
 សព្វញ្ញតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា បិយេ អទាសហន្តីតិ
 តាថាយោ ន ទិស្សន្តិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ សក្កបព្វៈ

ព្រះនាងមទ្រី មិនមានមុខក្រញូរ មិនអៀន មិនយំ ព្រះនាងស្ងៀម
សម្លឹង (ព្រះភក្រ្ត) របស់ព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ (ដោយគិតថា)
ព្រះរាជានេះ ជ្រាបហេតុដ៏ប្រសើរ ។

[៣៧៥] តថាគតកាលដែលលះរាជបុត្រាឈ្មោះជាលី រាជធីតាឈ្មោះ
កណ្តាជិនា និងនាងទេវីឈ្មោះមទ្រី ដែលមានវ័តដ៏ល្អក្នុងប្តី មិន
គិត (ស្តាយ) ព្រោះហេតុតែពោធិញ្ញាណដោយពិត ។ បុត្រទាំង-
ពីរមិនមែនជាទីស្អប់របស់តថាគតទេ នាងទេវីឈ្មោះមទ្រី មិនមែន
មិនជាទីស្រឡាញ់របស់តថាគតទេ សព្វញ្ញតញ្ញាណជាទីស្រឡាញ់
របស់តថាគត ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតឲ្យជនទាំង ៣ នាក់
ជាទីស្រឡាញ់ (ដល់ព្រាហ្មណ៍) ។

[៣៧៦] (ព្រះនាងមទ្រី...) ខ្ញុំម្ចាស់ជាភរិយារបស់ព្រះអង្គអំពីក្មេង ព្រះ
អង្គជាស្វាមី ជាឥស្សរៈរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ស្រាប់ហើយ ចង់ឲ្យខ្ញុំម្ចាស់ដល់
អ្នកណា គប្បីឲ្យដល់អ្នកនោះចុះ ចង់លក់ឬចង់សម្លាប់ (ក៏បាន) ។

[៣៧៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះតន្ត្រី ជាធំជាងទេវតា ជ្រាប
សេចក្តីត្រិះរិះ របស់ជនទាំងនោះហើយ ក៏បានពោលដូច្នោះថា
ពួកសត្រូវទាំងអស់ ដែលឃាត់នូវទិព្វសម្បត្តិ និងមនុស្ស-
សម្បត្តិ ព្រះអង្គ ក៏បានឈ្នះហើយ ព្រះអង្គបានញ៉ាំងផែន
ដីឲ្យខ្ទរខ្ទាវ កិត្តិសព្វរបស់ព្រះអង្គ ផ្សាយទៅ ដល់ទេវលោក

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សមន្តា វិជ្ជតា អាក្ខ តិរិវំ បដិស្សតា ។

តស្ស តេ អនុមោទន្តិ ឧភោ ណាទបព្វតា

ឥន្ទោ ច ព្រហ្មា ច បជាបតី ច

សោមោ យមោ វេស្សវណោ ច រាជា

សព្វេ ទេវានុមោទន្តិ ទុក្ខំ ហិ កកោតិ សោ ។

ទុទ្ធានំ ទទមាណំ ទុក្ខំ កម្មកុព្វតំ

អសន្តោ ធានុកុព្វន្តិ សតំ ធម្មោ ទុរទ្ធយោ ។

តស្មា សតញ្ច អសតញ្ច ធានា ហោតិ ឥតោ គតិ

អសន្តោ និរយំ យន្តិ សន្តោ សក្កបរាយណា ។

យមេតំ កុមារេ អទទា ភិរិយំ អទទា វនេ វសំ

ព្រហ្មយានមនោក្កម្ម សក្កេ តេ តំ វិបច្ចតុ ។

[៣៧៨] ទទាមិ កោតោ ភិរិយំ មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភិទី

តូញោវ មទ្ធិយា ឆន្ទោ មទ្ធិ ច បតិណា សហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ផ្នែកបន្ទោរក៏ដាលច្រវាត់ជុំវិញ ដូចជាសំឡេងលាន់នៃភ្នំទាំងឡាយ ។
 ពួកទេវតាទាំង ២ ក្រុម គឺនារទៈនិងបព្វតៈ ទាំងព្រះឥន្ទ្រ ព្រះព្រហ្ម
 និងបជាបតិទេវបុត្រ សោមទេវបុត្រ ព្រះបាទយមៈ និងព្រះបាទ
 វេស្សវ័ណ រីករាយតាមព្រះអង្គនោះ ពួកទេវតាទាំងអស់ ក៏រីក
 រាយតាម (យ៉ាងនេះថា) មែនពិត ព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ធ្វើអំពើ
 ដែលគេធ្វើបានដោយកម្មរ ។ កាលដែលពួកជនកំពុងឲ្យវត្ថុដែល
 គេឲ្យបានដោយកម្ម កំពុងធ្វើអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្ម ពួក
 អសប្បុរស រមែងមិនធ្វើតាម (អំពើនោះ) ឡើយ ធម៌របស់ពួក
 សប្បុរស គឺគេដឹងបានដោយក្រ ។ ព្រោះហេតុនោះ ដំណើរទៅ
 អំពីលោកនេះ (ទៅកាន់បរលោក) នៃពួកសប្បុរស និងពួកអសប្បុ-
 រស ជាដំណើរផ្សេងគ្នា ពួកអសប្បុរសទៅកាន់នរក ពួកសប្បុរស
 មានឋានសួគ៌ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ព្រះអង្គកាលដែលគង់នៅ
 ក្នុងព្រៃ បានប្រទានកុមារទាំងពីរ ទាំងបានប្រទានភរិយា ទានទាំង-
 ពីរនោះឈ្មោះថាជាយានដ៏ប្រសើរ មិននាំចុះទៅ(កាន់អបាយភូមិ)
 ទេ យានដ៏ប្រសើរនោះ សូមសម្រេចដល់ព្រះអង្គក្នុងឋានសួគ៌ ។
 [៣៧៨] (សក្កទេវរាជ...) ឥឡូវខ្ញុំសូមថ្វាយនាងមទ្រី ជាស្រ្តីមានសព៌ាង្គ
 ដ៏ល្អ ជាភរិយារបស់ព្រះអង្គវិញ ព្រះអង្គសមគួរនឹងនាងមទ្រី
 ដោយពិត នាងមទ្រីក៏សមគួរនឹងព្រះអង្គ ដែលជាភស្តាដែរ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស សក្កបព្វំ

យថា បយោ ច សង្ខោ ច ឧកោ សមាណវណ្ណិណោ

ឯវំ តុវព្វា មទ្ធិំ ច សមាណមនចេតសា ។

អវុទ្ធត្ថ អវញ្ញស្មី ឧកោ សម្មថ អស្សមេ

ខត្តិយា កោត្តសម្បជ្ជា សុជាតា មាតុបេតិកោ

យថា បុញ្ញានិ កយិរាថ ទទន្តា អបរាបវំ ។

[៣៧៩] សក្កោហមស្មិ ទេវិម្ហោ អាតតោស្មិ តវន្តិកេ

វំ វស្ស រាទិសិ វេ អដ្ឋ ទទាមិ តេ ។

[៣៨០] វេព្វោ មេ អទោ សក្ក សព្វក្ខតានមិស្សរ

មិតា មំ អនុមោទេយ្យ តតោ បត្តំ សកំ យវំ

អាសនេន និមន្តេយ្យ បបមេតំ វំ វេ ។

បុរិសស្ស វងំ ន រោចេយ្យំ អមិ កិព្វិសការកំ

វង្គំ វង្គា មោចេយ្យំ ទុតិយេតំ វំ វេ ។

យេ វុឡ្ហា យេ ច ទហារា យេ ច មជ្ឈិមចោរិសា

មមេវ ឧបដីវេយ្យំ តតិយេតំ វំ វេ ។

បរទារំ ន កច្ឆេយ្យំ សទារបសុតោ សិយំ

មីនំ វសំ ន កច្ឆេយ្យំ ចតុត្ថេតំ វំ វេ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ សក្កបញ្ចៈ

វត្ថុទាំងពីរ គឺទឹកដោះស្រស់មួយ ស័ង្កមួយ មានសម្បុរស្មើគ្នា
យ៉ាងណាមិញ ព្រះអង្គនិងនាងមទ្រី មានព្រះហ្មម្យស្មើគ្នា ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។ ព្រះអង្គទាំងពីរ ជាក្សត្រិយ៍បរិបូណ៌ដោយគោត្រ មាន
ព្រះជាតិល្អខាងមាតានិងបិតា ត្រូវគេនិរទេស មកគង់នៅក្នុងអាស្រម
នាព្រៃនេះ ព្រះអង្គគប្បីធ្វើបុណ្យឲ្យទានតាមសមគួរតៗទៅ ។

[៣៧៧] ខ្ញុំជាទេវិន្ទ ឈ្មោះសក្កៈ បានមកក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គ បពិត្រ
ព្រះរាជា ជាតសី សូមព្រះអង្គទទួលយកពរចុះ ខ្ញុំសូមថ្វាយពរ ៨
យ៉ាង ចំពោះព្រះអង្គ ។

[៣៧៨] (ព្រះពោធិសត្វ...) បពិត្រសក្កៈជាធំជាងទេព្យាទាំងពួង បើព្រះ
អង្គនឹងប្រទានពរដល់ខ្ញុំ (ខ្ញុំ) សូមព្រះបិតាស្រុះស្រួលទទួលខ្ញុំដែល
ទៅអំពីព្រៃនេះ ដល់ដំណាក់របស់ខ្លួន សូមអញ្ជើញខ្ញុំដោយ
អាសនៈ (រាជសម្បត្តិ) ខ្ញុំសូមពរទី ១ នេះ ។ ខ្ញុំសូមមិនចូលចិត្តនឹង
ការសម្លាប់បុរស ខ្ញុំសូមដោះអំពីការសម្លាប់នូវមនុស្សដែលគេត្រូវ
សម្លាប់ សូម្បីមនុស្សនោះធ្វើអំពើមោះមៃ(មានកំហុសក្នុងព្រះរាជា)
ក៏ដោយ ខ្ញុំសូមពរទី ២ នេះ ។ សូមឲ្យពួកបុរសទាំងចាស់ក្មេង ទាំង
កណ្តាល រស់នៅអាស្រ័យនឹងខ្ញុំ ខ្ញុំសូមពរទី ៣ នេះ ។ ខ្ញុំសូម
មិនគប់រកប្រពន្ធអ្នកដទៃ ខ្ញុំសូមជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយចំពោះតែប្រពន្ធ
របស់ខ្លួន ខ្ញុំសូមមិនលុះក្នុងអំណាចពួកស្រ្តី ខ្ញុំសូមពរទី ៤ នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុត្តោ មេ សក្កោ ជាយេថ	សោ ច ទីឃាយុកោ សិយា
ធម្មេន ជិនេ បឋវី	បញ្ចមេតំ វរំ វេ ។
តតោ រត្យា វិសេនេ	សុរិយស្សក្កមនំ បតិ
ទិព្យា ភក្ខា ចាតុភវេយ្យំ	ធន្នមេតំ វរំ វេ ។
ទទតោ មេ ន ទីយេថ	ទត្វា នានុតបេយ្យហំ
ទទំ ចិត្តំ បសាទេយ្យំ	សត្តមេតំ វរំ វេ ។
តតោ វិមុច្ចមាណហំ	សក្កតាមី វិសេសក្ខ
អនិព្វត្តិ តតោ អស្សំ	អន្នមេតំ វរំ វេ ។
[៣៨១] តស្ស តំ វេចនំ សុត្វា	ទេវិជ្ជោ ឯតទព្រិ
អចិរំ វត តេ តាតោ	បិតា តំ ទន្នមេស្សតិ ។
ឥទំ វត្វាន មយវា	ទេវរាជា សុជម្បតិ
វេស្សន្តវេ វរំ ទត្វា	សក្កកាយំ អបក្កមិ ។
	សក្កបព្វំ នាម ។
[៣៨២] កស្សេតំ មុខមាភាតិ	ហេមំ វុត្តតមត្តិណ
និក្ខរំ ជាតរូបស្ស	ឧក្កាមុខបហំសិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រសក្កៈ បុត្ររបស់ខ្ញុំកើតហើយ សូមឲ្យបុត្រនោះមានអាយុវែង
 សូមឲ្យបានត្រួតត្រាផែនដីដោយធម៌ ខ្ញុំសូមពរទី ៥ នេះ ។ តអំពីនោះ
 មក នាកាលរាត្រីកន្លងទៅ ព្រះអាទិត្យរះឡើង សូមចំណីជាទិព្វ
 ទាំងឡាយ មានប្រាកដ ខ្ញុំសូមពរទី ៦ នេះ ។ កាលបើខ្ញុំកំពុងឲ្យ
 សូម(ទេយ្យធម៌) កុំបីអស់ទៅ លុះខ្ញុំឲ្យហើយ សូមកុំឲ្យក្តៅក្រហាយ
 ស្តាយក្រោយ ខ្ញុំកំពុងឲ្យ សូមឲ្យចិត្តជ្រះថ្លា ខ្ញុំសូមពរទី ៧ នេះ ។
 កាលបើខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនេះ សូមឲ្យបានទៅកាន់ឋានសួគ៌ ដល់
 នូវឋានដ៏វិសេស គឺកើតក្នុងតុសិតបុរី (កាលបើខ្ញុំច្យុតចាកតុសិត-
 ភពនោះមក) សូមកុំឲ្យកើត (ក្នុងភពថ្មីទៀត) ខ្ញុំសូមពរទី ៨ នេះ ។

[៣៨១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះតន្ត្រ ជាដំបូងទេវតា បានទ្រង់ព្រះ
 សណ្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះបាទវេស្សន្តរនោះហើយ ក៏ពោលពាក្យយ៉ាង
 នេះថា ព្រះបិតាបង្កើតរបស់ព្រះអង្គមិនយូរទេ នឹងមកច្នៃបព្រះអង្គ ។
 មយទេវរាជ ជាប្តីនៃនាងសុជាតា លុះត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះ
 ហើយ ប្រទានពរដល់ព្រះបាទវេស្សន្តរ ហើយក៏ចៀសចេញទៅ
 កាន់ពួកទេវតាក្នុងឋានសួគ៌ ។

ចប់ សក្កបញ្ចៈ ។

[៣៨២] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) មុខអ្នកណានុ៎ះ ភ្លឺដូចមាសដែលគេ
 រំលាយដោយភ្លើង ឬដូចមាសឆ្ការ ភ្លឺចិញ្ចែងចិញ្ចាចក្នុងមាត់បាវ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហារាជបព្វំ

ឧភោ សទិសបច្ចុដ្តា	ឧភោ សទិសលក្ខណា
ជាលិស្ស សទិសោ ឯកោ	ឯកា កណ្ណាជិតា យថា ។
សីហា វិលាវ និក្ខត្តា	ឧភោ សម្មត្តិរូបកា
ជាត្រូបមយាយេវ	ឥមេ ទិស្សន្តិ ទារកា ។

[៣៨៣] កុតោ នុ ត្វំ ការទ្វាជ	ឥមេ អានេសិ ទារកេ
អដ្ឋ រដ្ឋមនុប្បត្តោ	កុតោ ^(១) អាកច្ឆសិ ព្រាហ្មណា ។

[៣៨៤] មយ្ហន្តេ ទារកា នេវ	ទិដ្ឋា វិត្តេន សញ្ជយ
អដ្ឋ បណ្ណាសា វត្តិ	យតោ លទ្ធា មេ ទារកា ។

[៣៨៥] កេន វាចាយ មេយ្យេន	សម្មា ញាយេន សទ្ធិហេ
កោ តេ តំ ទានមទ្ធា	បុត្តកេ ទានមុត្តមំ ។

[៣៨៦] យោ យាចតំ បតិដ្ឋាសិ	ភូតានំ ធរណីរិវ
--------------------------	----------------

សោ មេ វេស្សន្តរោ វាជា	បុត្តេទាសិ វនេ វសំ ។
-----------------------	----------------------

១ ម. កុហី គិច្ឆសិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហារាជបព្វៈ

កុមារទាំងពីរ មានអវយវៈស្រដៀងគ្នា កុមារទាំងពីរមានលក្ខណៈ
ស្រដៀងគ្នា កុមារម្នាក់ស្រដៀងនឹងជាលី កុមារីម្នាក់ដូចនាង
កណ្តាជិនា ។ កុមារទាំងពីរបរិបូណ៌ ដោយរូបសម្បត្តិ ដូចជា
ពួកសីហៈ ដែលចេញអំពីរូង ទារកទាំងនេះ ប្រាកដដូចរូបជា
វិការៈនៃមាស ។

[៣៨៣] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកនាំទារកទាំងពីរនេះមកអំពីទីណាហ្ន៎ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមកដល់ដែនក្នុងថ្ងៃនេះ តើអ្នកមកអំពីទីណា ។

[៣៨៤] (ដូជក...) បពិត្រព្រះទេវៈ ទ្រង់ព្រះនាមសញ្ញ័យ ព្រះបាទ
វេស្សន្តរ ទ្រង់មានព្រះហ្មឺន័យត្រេកអរ បានប្រទានទារកទាំងនោះ
ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ តាំងពីថ្ងៃដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានទារក
មក ១៥ រាត្រី ក្នុងថ្ងៃនេះហើយ ។

[៣៨៥] (ព្រះបាទសញ្ញ័យ...) អ្នកឯងធ្វើយើងឲ្យជឿដោយពាក្យជាទី
ស្រឡាញ់ តាមហេតុត្រឹមត្រូវដូចម្តេចបាន នរណាហ៊ានលើកបុត្រ
ទាំងពីរឲ្យជាទានដ៏ឧត្តម ហើយឲ្យដល់អ្នក ។

[៣៨៦] (ដូជក...) ព្រះបាទវេស្សន្តរណា ជាទីពឹងរបស់ពួកស្នូម
ដូចជាព្រះធរណីជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វ ព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ទ្រង់
គង់នៅក្នុងព្រៃ បានប្រទានបុត្រទាំងពីរដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យោ យាចតំ ភតិ អាសិ សវន្តីនំវ សាគរោ

សោ មេ វេស្សន្តរោ រាជា បុត្តេនាសិ វនេ វសំ ។

[៣៨៧] ទុក្កដំ វត កោ រញ្ញោ សទ្ធនេ យរមេសិទា

កថំ នុ បុត្តកេ ទដ្ឋា អរញ្ញោ អវុទ្ធកោ ។

ឥមំ កោន្តោ និសាមេថ យាវន្តេត្ថ សមាភតា

កថំ វេស្សន្តរោ រាជា បុត្តេនាសិ វនេ វសំ ។

ទាសំ ទាសិញ្ច សោ ទដ្ឋា អស្សំ ចស្សតិវេថំ

ហត្ថិញ្ច កុញ្ញវំ ទដ្ឋា កថំ សោ ទដ្ឋ ទារកេ ។

[៣៨៨] យស្ស ទាស្ស យវេ ទាសោ អស្សោ ចស្សតិវេថោ

ហត្ថិ ច កុញ្ញរោ ទារកោ កី សោ ទដ្ឋា បិតាមហា ។

[៣៨៩] ទានមស្ស បសំសាម ទារទិញ្ញាម ចោតក

កថំ នុ ហទយំ អាសិ តុម្ពេ ទត្វា វនិព្វកេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះវេស្សន្តរណា ជាទីប្រព្រឹត្តទៅនៃពួកស្នូម ដូចសាគរជាទីប្រព្រឹត្ត
ទៅនៃស្ទឹងទាំងឡាយ ព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ ទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃ
បានប្រទានបុត្រទាំងពីរ ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

[៣៨៧] (ពួកអាមាត្យ...) ម្ចាស់គ្នាយើង ព្រះរាជាកាលទ្រង់គង់នៅក្នុង
ព្រះរាជដំណាក់ ទ្រង់មានសទ្ធា ធ្វើអាក្រក់ណាស់ ព្រះបាទវេស្សន្តរ
ត្រូវគេនិរទេសទៅគង់នៅក្នុងព្រៃហើយ ម្តេចក៏នៅតែប្រទានបុត្រ
ទាំងពីរទៀត ។ នៃអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នកទាំងប៉ុន្មាននាក់
ដែលបានមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ចូរស្តាប់រឿងនេះចុះ ហេតុដូចម្តេច
បានជាព្រះបាទវេស្សន្តរ ទៅគង់នៅក្នុងព្រៃហើយ ក៏ប្រទានបុត្រ
ទាំងពីរ ។ ព្រះអង្គគួរប្រទានទាសា ទាសី សេះ រថ ដែលទឹម
ដោយសេះអស្សុតរផង គួរប្រទានដំរីកុញ្ញរផង ហេតុដូចម្តេច
បានជា ដាក់ទានទារកទាំងពីរទៀត ។

[៣៨៨] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រព្រះអយ្យកោ ទាសៈ សេះបួរថ ដែល
ទឹមដោយសេះអស្សុតរ និងដំរីកុញ្ញរ មិនមានក្នុងផ្ទះនៃបុគ្គលណា
បុគ្គលនោះ នឹងឲ្យដូចម្តេចកើត ។

[៣៨៩] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) នៃចៅ យើងសរសើរទានបិតារបស់អ្នក
យើងមិនមែនបន្តុះបង្ហាប់ទេ ចុះហ្វូទ័យ(នៃបិតារបស់បា) តើដូចម្តេច
បានជាឲ្យបាទាំងពីរដល់ស្នូម ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហារាជបព្វំ

[៣៩០] (បិតា មយ្ហំ មហារាជ	តុម្ពេ ទត្វា វេទិត្តកេ
សុត្វាន កល្យាណំ វាចំ	អច្ឆកណ្ណាយ ភាសិតំ) ^(១) ។

[៣៩១] ទុក្ខស្ស ហទយំ អាសិ	អថោ ឧណ្ហាបិ អស្សសិ
ពេហិណ្ហិហោវ តាម្ពុក្ខិ	បិតា អស្សនិ វត្តយិ ។

[៣៩២] យន្តំ កណ្ណាជិណាវេច	អយំ មំ តាត ព្រាហ្មណោ
លដ្ឋិយា បដិកោដេតិ	យវេ ជាតំវ ទាសិយំ ។
ន ចាយំ ព្រាហ្មណោ តាត	ធម្មិកា ហោន្តិ ព្រាហ្មណោ
យក្ខោ ព្រាហ្មណាវណ្ណេន	ខាទិតុំ តាត ទេតិ ទោ
ដិយមាណា បិសាចេន	កិណ្ឌុ តាត ឧទិត្តសិ ។

[៣៩៣] រាជបុត្តិ ច វោ មាតា	រាជបុត្តោ ច វោ បិតា
បុព្វេ មេ អន្តិមារុយ្ហ	កិណ្ឌុ តិដ្ឋថ អារកា ។

[៣៩៤] រាជបុត្តិ ច ទោ មាតា	រាជបុត្តោ ច ទោ បិតា
---------------------------	---------------------

១ ម. អយំ គាថា ន ទិស្សតិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហារាជបព្វៈ

[៣៩០] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រមហារាជ (ការណ៍ដែល) ព្រះបិតារបស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទ្រង់ប្រទានយើងខ្ញុំដល់សូម(នោះ) សូមព្រះអង្គ
ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ រូរវាចាគួរឲ្យអាណោចអាជ័ម ដែលនាងកណ្តា-
ជិនាជាប្អូនពោលចុះ ។

[៣៩១] ហ្មឺនយនៃព្រះបិតា របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះ ជាទុក្ខ ទាំងទ្រង់
មានអស្សាសបស្សាសៈដ៏ក្តៅ ព្រះបិតាមានព្រះនេត្រក្រហមដូចជា
ផ្កាយពោហិណ្ឌី ទ្រង់សម្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ។

[៣៩២] នាងកណ្តាជិនា បានពោលនឹងព្រះបិតានោះ ថា បពិត្រព្រះបិតា
ព្រាហ្មណ៍នេះវាយខ្ញុំម្ចាស់ ដោយឈើច្រត់ ដូច(ម្ចាស់) វាយទាសី
ដែលកើតក្នុងផ្ទះ ។ បពិត្រព្រះបិតា អ្នកនេះមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ទេ
ព្រោះពួកព្រាហ្មណ៍តែងជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ បពិត្រព្រះបិតា យក្ខក្លែង
ភេទជាព្រាហ្មណ៍ នាំពួកយើងខ្ញុំយកទៅស៊ីទេដឹង ។ បពិត្រព្រះបិតា
យើងខ្ញុំកាលបិសាចនាំយកទៅ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គទ្រង់ទតព្រងើយ ។

[៣៩៣] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) មាតារបស់អ្នកជាព្រះរាជបុត្រី បិតារបស់
អ្នក ជាព្រះរាជបុត្រា ក្នុងកាលពីដើម បាទាំងពីរ ឡើងកាន់
ក្លែនរបស់អញ ចុះហេតុអ្វីបានជាបាទាំងពីរ បិតនៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។

[៣៩៤] (ជាលីកុមារ...) ព្រះមាតារបស់ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ជា
ព្រះរាជបុត្រី ព្រះបិតារបស់ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ជាព្រះរាជបុត្រា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

នាសា មយំ ព្រាហ្មណស្ស តស្មា តិដ្ឋាម អារកា ។

[៣៩៥] មា សម្មេវំ អវចុត្ត ឧយ្ហតេ ហាទយំ មម

ចិត្តកាយំវ មេ កាយោ អាសនេ ន សុខំ លភេ ។

[៣៩៦] មា សម្មេវំ អវចុត្ត ភិយ្យោ សោកំ ជនេថ មំ

និក្កិណិស្សាមិ ទព្វេន ន វោ នាសា ភវិស្សថ ។

តិមក្សិយំ ហិ វោ តាត ព្រាហ្មណស្ស បិតា អទា

យថាក្ខតំ មេ អក្ខាថ បដិចាទេន្ត ព្រាហ្មណំ ។

[៣៩៧] សហស្សក្សំ ហិ មំ តាត ព្រាហ្មណស្ស បិតា អទា

អច្ចំ កណ្ណាទិទំ កញ្ញំ ហត្ថិអាទិសតេន ច ។

[៣៩៨] ឧដ្ឋេហិ កត្តេ តរមាដោ ព្រាហ្មណស្ស អារកា

នាសិសតំ នាសសតំ កវំ ហត្ថសកំ សតំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរនាក់ ជាទាសារបស់ព្រាហ្មណ៍ ហេតុនោះ
បានជាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបិតនៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។

[៣៩៥] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) នៃចៅសម្មាញ្ញ្យទាំងពីរ បាទាំងពីរ
កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នាំឲ្យក្តៅហ្មឺនរបស់ដីតាណាស់ កាយ
របស់ដីតា ហាក់ដូចជា (គេលើកដាក់) លើជើងជួរ ដីតាមិនបាន
សុខលើអាសនៈទេ ។

[៣៩៦] នៃចៅសម្មាញ្ញ្យទាំងពីរ បាទាំងពីរ កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ
បាឯងរឹងរឹតតែញ៉ាំងសំណោកឲ្យកើតដល់ដីតា ដីតានឹងលោះដោះ
សាបាដោយទ្រព្យ មិនឲ្យបាទៅជាទាសាគេទេ ។ នៃបា បិតា
របស់បា បានកាត់ថ្លៃប៉ុន្មាន ហើយបានឲ្យបាទាំងពីរដល់ព្រាហ្មណ៍
បាចូរប្រាប់ដល់ដីតាឲ្យត្រង់ ពួកអាមាត្យ ចូរញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍ឲ្យ
ទទួលទ្រព្យ ។

[៣៩៧] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រព្រះអយ្យកោ ព្រះបិតាបានប្រទានទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដល់ព្រាហ្មណ៍ ដោយកាត់ថ្លៃមួយពាន់និក្ខុៈ ប្រទាន
កញ្ញាឈ្មោះកណ្តាជិនាជាប្អូនស្រី ដោយកាត់ថ្លៃមួយរយនៃវត្ថុគ្រប់
មុខ មានដំរីជាដើម ។

[៣៩៨] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) នៃនាយអាមាត្យ អ្នកចូរក្រោកឲ្យឆាប់
ហើយចូរឲ្យទាសី ១០០ ទាសា ១០០ គោ ១០០ ដំរី ១០០ គោបា ១០០

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហារាជបព្វំ

ជាតរូបសហស្សញ្ច	ទោតានំ ទេហិ និក្កយំ ។
[៣៩៩] តតោ កត្តា តរមាដោ	ព្រាហ្មណស្ស អវាករិ
នាសីសតំ នាសសតំ	កវំ ហត្ថសកំ សតំ
ជាតរូបសហស្សញ្ច	ទោតានំនាសិ និក្កយំ ។
[៤០០] (នាសីសតំ នាសសតំ	កវំ ហត្ថសកំ សតំ
អស្សតរីវេញោ	សព្វកោតេ សតំ សតំ
ជាតរូបសហស្សញ្ច	ព្រាហ្មណស្ស ធនេសិដោ
អច្ចាយិកស្ស លុទ្ធស្ស	ទោតានំនាសិ និក្កយំ) ^(១) ។
[៤០១] និក្កិណិត្វា ច ម្ហាបេត្វា	កោជយិត្វាន ទារកេ
សមលង្កិត្វា ភណ្ណេហិ	ឧច្ចុដ្ឋេ ឧបវេសយុំ ។
សីសំ ម្ហាតេ សុចិវត្តេ	សព្វករណភូសិតេ
រាជា អង្កេ ករិត្វាន	អយ្យកោ បរិបុច្ឆថ ។

១ ម. អយំ គាថា នត្តិ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហារាជបព្វៈ

(សេៈ ១០០ និក្ខៈ ១០០) នឹងមាស ១០០០ តម្លឹង ដល់ព្រាហ្មណ៍
ឲ្យជាតម្លៃលោះយកចៅទាំងពីរ ។

[៣៩៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ពួកនាយអាមាត្យក៏ប្រញាប់
ប្រញាល់ ឲ្យទាសី ១០០ ទាសា ១០០ គោ ១០០ ដំរី ១០០ គោបា
១០០ (សេៈ ១០០ និក្ខៈ ១០០) នឹងមាស ១០០០ តម្លឹងដល់ព្រាហ្មណ៍
ឲ្យជាតម្លៃលោះយកព្រះរាជនត្តាទាំងពីរ ។

[៤០០] (នាយអាមាត្យ បានឲ្យទ្រព្យទាំងអស់មួយរយៗ គឺទាសី ១០០
ទាសា ១០០ គោ ១០០ ដំរី ១០០ គោបា ១០០ រថទឹមដោយសេៈ ១០០
នឹងមាស ១០០០ តម្លឹងដល់ព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកស្វែងរកទ្រព្យ ជា
មនុស្សឈ្មួនពានលើសលន់ ឲ្យជាតម្លៃលោះយកព្រះរាជនត្តា
ទាំងពីរ ។

[៤០១] ក្សត្រទាំងពីរព្រះអង្គ បានលោះទារកទាំងពីរ ហើយផ្ទូតទឹក
ឲ្យបរិភោគភោជន ប្រដាប់ដោយគ្រឿងប្រដាប់ទាំងឡាយ រួចឲ្យ
អង្គុយលើភ្នែន ។ ព្រះរាជាជាព្រះអយ្យកោ ដាក់ជាលីកុមារ
លើភ្នែន ហើយសាកសួរទារកទាំងពីរ ដែលកក់សឹសៈហើយ
មានសំពត់ដ៏ស្អាត ស្អិតស្អាងដោយអាករណៈ គ្រប់យ៉ាង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កុណ្ណាលេ យុសិតេ មាលេ	សញ្ញាលង្ការកូសិតេ
រាជា អង្កេ ករិត្យាន	ឥទំ រចនមព្រិ ។
កច្ចិ ឧភោ អរោតា តេ	ជាលិ មាតាបិតា តវ
កច្ចិ ឧញ្ញេន យាបេន្តិ	កច្ចិ មូលដលា ពហូ ។
កច្ចិ ខំសា មកសា ច	អប្បមេវ សិរីសទា
វេនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ	កច្ចិ ហីសា ន វិជ្ជតិ ។
[៤០២] អថោ ឧភោ អរោតា តេ	ទេវ មាតាបិតា មម
អថោ ឧញ្ញេន យាបេន្តិ	អថោ មូលដលា ពហូ
អថោ ខំសា មកសា ច	អប្បមេវ សិរីសទា
វេនេ វាឡមិកាកិណ្ណោ	ហីសា នេសំ ន វិជ្ជតិ ។
ខណាត្តាលុកលម្ពានិ	វិទ្យានិតក្កលានិ ច
កោលំ ភល្លាតកំ ពេលំ	សា នោ អាហាចូទោសតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះរាជា បានដាក់លើភ្នែក នូវកុមារទាំងពីរដែលមានកុណ្ណាល ឮសូរ
 គឺកកង មានផ្កាកម្រង ស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង
 ហើយត្រាស់ព្រះរាជតម្រាស់នេះថា នៃជាលី មាតានិងបិតារបស់បា
 ទាំងពីរនោះសុខសប្បាយទេឬ ប្រព្រឹត្តិចិញ្ចឹមជីវិតដោយការស្វែងរក
 (ផលាផល) ស្រួលទេឬ ទាំងមើមឈើនិងផ្លែឈើ មានច្រើនដែរឬ
 ពួករបោម មូស និងពស់ មានតិចតួចទេឬ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករ ដោយ
 ម្រឹគយង់យួង មិនមានការបៀតបៀនទេឬ ។

[២០២] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រព្រះទេវៈ មាតានិងបិតារបស់ទូលព្រះ
 បង្គំជាខ្ញុំទាំងពីរនោះ សុខសប្បាយជាទេ ប្រព្រឹត្តិចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
 ការស្វែងរក(ផលាផល) ស្រួលទេ មើមឈើនិងផ្លែឈើមានច្រើន ។
 ឯពួករបោម មូស និងពស់មានតិចទេ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករ ដោយ
 ម្រឹគយង់យួង មិនមានការបៀតបៀនព្រះអង្គទេ ។ ព្រះមាតានោះ
 ដឹកយកមើមដំឡូងស្យា ដំឡូងដូង ដំឡូងដៃខ្លា ដំឡូងទៀន ទាំង
 បាននាំយក ផ្លែពុទ្រា ផ្លែរាក់ខ្មៅ ផ្លែព្នៅ មកចិញ្ចឹមយើងខ្ញុំផង ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហារាជបព្វំ

យញ្ជោវ សា អាហារតិ វេនមូលផលហារិយា

តំ នោ សព្វេ សមាគន្ធា រត្តិ ភុញ្ញាម នោ ទិវា ។

អម្ពា ច នោ កីសា បណ្ណា អាហារន្តិ ទុមប្បលំ

វាតាតបេន សុខុមាលី បទុមំ ហត្ថកតំមិវ ។

អម្ពាយ បតន្ធកេសា វិចរន្ត្យា ព្រហារនេ

វេន វាឡមិកាកិណ្ណោ ខត្តទីបិទិសេវិតេ ។

កេសេសុ ជជំ ពន្ធិត្វា កច្ឆេ ជល្មមធារយិ

(ធារេន្តោ ព្រាហ្មណារណ្ណោ អាសទញ្ច មសញ្ញជំ)

ចម្មវាសី ធមា សេតិ ជាតវេទំ នមស្សតិ ។

[៤០៣] បុត្តា បិយា មនុស្សានំ លោកស្មី ឧបបដ្ឋិសុំ

ន ហិ នូនម្ពាភំ អយ្យស្ស បុត្តេ សិនេហោ អជាយថ ។

[៤០៤] ទុក្ខដញ្ច ហិ នោ ចោត ភូនហច្ចំ កតំ មយា

យោហំ សិរីនំ វេនា បញ្ចជេសី អទុសកំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហារាជបព្វៈ

បើព្រះមាតានោះជាអ្នកនាំយកមើមឈើនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃ នាំយក
វត្ថុណាមកយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាក៏មកជុំគ្នាបរិភោគវត្ថុនោះតែក្នុងវេលា
យប់មិនបានបរិភោគក្នុងវេលាថ្ងៃទេ ។ ព្រះមាតារបស់យើងខ្ញុំ
ជាស្រីធ្លាប់សុខស្រួល ខំនាំយកផ្លែឈើមក ក៏ទៅជាមានកាយស្គម
ស្លេកស្លាំងដោយត្រូវខ្យល់និងកម្ដៅថ្ងៃ ដូចជាផ្កាឈូកដែលគេឈឺ
ដោយដៃ ។ ព្រះកេសាទាំងឡាយ របស់ព្រះមាតាក៏ជ្រុះ ព្រោះ
ត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃធំ ជាព្រៃដ៏កុះករដោយម្រឹគយង់ឃ្នង ជាទីដែល
រមាសនិងខ្លាដំបងអាស្រ័យហើយ ។ ព្រះបិតាប្អូនផ្ទៀងសក់ទាំង-
ឡាយទ្រទ្រង់ញើសក្អែកលឿងក្លៀក(ទ្រទ្រង់ភេទនៃបព្វជិតដ៏ប្រសើរ
ទ្រទ្រង់ដំពាក់ ស្លាបព្រា សម្រាប់បូជាភ្លើងនិងជដា) ស្លៀកពាក់
ស្បែកខ្លា ផ្ទៃលើផែនដី នមស្ការភ្លើង ។

[២០៣] បុត្រជាទីស្រឡាញ់ នៃមនុស្សក្នុងលោក ចម្លែកតែ
សេចក្ដីស្នេហាក្នុងបុត្រ មិនកើតដល់ព្រះអយ្យកោ របស់យើងខ្ញុំ
ដោយពិត ។

[២០៤] (ព្រះបាទសញ្ជ័យ...) នៃចៅ អំពើអាក្រក់យើងបានធ្វើហើយ
ទាំងអំពើដែលបង្ខូចសេចក្ដីចម្រើន យើងក៏បានធ្វើហើយ ព្រោះជីតា
បាននិរទេសបុត្រឥតកំហុស តាមពាក្យ នៃពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យំ មេ កិញ្ចំ ឥធម អត្ថិ	ធនំ ធម្មញ្ញញ្ច វិជ្ជតិ
ឯតុ វេស្សន្តរោ រាជា	សិរិវដ្ឋេ បសាសតុ ។
[៤០៥] ន ទេវ មយ្ហំ វចនា	ឯហិតិ សិរិសុត្តមោ
សយមេវ ទេវោ កត្តាន	សិញ្ច កោកេហិ អត្រដំ ។
[៤០៦] តតោ សេនាបតី រាជា	សញ្ញយោ អជ្ឈកាសថ
ហត្ថិ អស្សា វថា បត្ថិ	សេនា សន្នាហយន្តុ នំ
នេតមា ច មំ អន្ទេន្តុ	ព្រាហ្មណា ច បុរោហិតា
តតោ សដ្ឋិ សហស្សានិ	យោធិនោ ចារុទស្សនា
ទិប្បមាយន្តុ សន្នុត្តា	នាណវណ្ណេហិលង្គតា ។
និលវត្តធរាជេកេ	បីតានេកេ និវាសិតា
អញ្ញោ លោហិតឧណ្ហិសា	សុត្តានេកេ និវាសិតា
ទិប្បមាយន្តុ សន្នុត្តា	នាណវណ្ណេហិលង្គតា ។
ហិមវា យថា កន្ធកោ	បព្វតោ កន្ធមាទនោ
នាណវុក្ខេហិ សញ្ញន្នោ	មហាក្ខតកណាលយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

វត្ថុណានីមួយរបស់យើង មានក្នុងទីនេះ ទាំងទ្រព្យនិងធម្មជាតិ
(ដីតាក៏នឹងឲ្យវត្ថុនោះ ដល់បិតារបស់បា) សូមវេស្សន្តរចូលមក ចូរជា
ព្រះរាជាត្រួតក្នុងដែនសិវិបុរៈ ។

[៤០៥] (ជាលីកុមារ...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះរាជាដ៏ឧត្តមរបស់អ្នក
សិវិវាស្ត្រ នឹងមិនយាងមកតាមពាក្យ របស់ទូលព្រះបង្គំទេ សូម
ព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ស្តេចយាងទៅដោយព្រះអង្គឯងវិញ ហើយ
ស្រោចស្រពព្រះរាជបុត្របង្កើត ដោយកោតៈទាំងឡាយ ។

[៤០៦] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ព្រះរាជាព្រះនាមសញ្ជ័យបាន
ត្រាស់នឹងសេនាបតីថា ពួកសេនាដំរី សេនាសេះ សេនាថ
សេនាថ្មើរជើង ចូរសៀត(អាវុធទាំងឡាយ) ពួកអ្នកនិគម ព្រាហ្មណ៍
បុរោហិត អាមាត្យ ៦០.០០០ និងពួកទាហាន ដ៏ល្អមើល
ចង់គ្រឿងក្រោះ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងប្រដាប់ មានបែបផ្សេងៗ
ចូរនាំគ្នាមកឲ្យឆាប់ ជូនអញទៅ ។ ពួកទាហានខ្លះ ស្លៀក
ពាក់សំពត់ខៀវ ពួកទាហានខ្លះ ស្លៀកពាក់សំពត់លឿង ពួក
ទាហានដទៃជួតឈ្នួតក្រហម ពួកទាហានខ្លះ ស្លៀកពាក់សំពត់
ស ចង់គ្រឿងក្រោះ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងប្រដាប់មានបែបផ្សេងៗ
ចូរនាំគ្នាមកឲ្យឆាប់ ។ ភ្នំហិមពាន្តនិងភ្នំគន្ធមាទន៍ ដ៏ទ្រទ្រង់
ក្លិន ដ៏ងេរដាសដោយពួកឈើផ្សេងៗ ជាលំនៅនៃពួកកូតដ៏ច្រើន

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស មហារាជបព្វំ

ឱសធម៌ា ច ទិព្វេហិ	ទិសា ភាតិ បវាតិ ច
ទិប្បមាយន្តុ សន្នត្វា	ទិសា ភន្តុ បវន្តុ ច ។
តតោ នាគសហស្សានិ	យោជយន្តុ ចតុទ្ធីស
សុវណ្ណកច្ឆេ មាតង្កេ	ហោមកប្បនិវាសសេ ។
អារុទ្ឋេ កាមណីយេភិ	តោមវង្ក្តសចាណិភិ
ទិប្បមាយន្តុ សន្នត្វា	ហត្ថិក្ខន្ធវេហិ ទស្សិតា ។
តតោ អស្សសហស្សានិ	យោជយន្តុ ចតុទ្ធីស
អាជានិយេវ ជាតិយា	សិទ្ធវេ សីយវាហានេ ។
អារុទ្ឋេ កាមណីយេភិ	ឥន្ទិយាចាបជារិភិ
ទិប្បមាយន្តុ សន្នត្វា	អស្សបិដ្ឋេ អលង្កតា ។
តតោ រថសហស្សានិ	យោជយន្តុ ចតុទ្ធីស
អយោសុកតនេមិយោ	សុវណ្ណចិត្រចោក្ខវេ ។
អាហោបេន្តុ ធនេ តត្ថ	ចម្មានិ កវចានិ ច
វិច្ឆាលេន្តុ ច ចាចានិ	ទទ្ឋធម្មា បហារិណោ
ទិប្បមាយន្តុ សន្នត្វា	រថេសុ រថដីរិណោ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ មហារាជបព្វៈ

ញ៉ាំងទិសទាំងឡាយឲ្យភ្លឺ ផ្សាយទៅដោយឱសធានទាំងឡាយ ជា
 ទិព្វ យ៉ាងណា ពួកទាហាននាំគ្នាចងគ្រឿងក្រោះ ចូរមកឲ្យឆាប់
 ចូរញ៉ាំងទិសទាំងឡាយ ឲ្យភ្លឺរុងរឿងផ្សាយទៅ យ៉ាងនោះដែរ ។
 ពួកអ្នកជិះដំរី ចូររៀបចំដំរី១២ពាន់ ជាសត្វមានសរិះធំ មាន
 ខ្សែដង្កន់ជាវិការៈនៃមាស មានសរិះស្រោប ដោយគ្រឿងតែងត្ន
 ជាវិការៈនៃមាស ។ ពួកអ្នកបង្វឹកដំរី មានដៃកាន់ដៃកចំពុះទុង
 និងកង្វេរ មានគ្រឿងស្អិតស្អាងប្រាកដហើយ ចងគ្រឿងក្រោះហើយ
 ចូរនាំគ្នាឡើងជិះកដំរីទាំងឡាយបរមកឲ្យឆាប់ ។ ពួកអ្នកជិះសេះ
 ចូររៀបចំសេះ ទាំង ១២ ពាន់ ជាជាតិសេះសិទ្ធិពាណិជ្ជនេយ្យ
 មានសន្ទុះដ៏លឿន ។ ពួកអ្នកបង្វឹកសេះ ទ្រទ្រង់ស៊ែនិងធ្នូ
 ចងគ្រឿងក្រោះ ប្រដាប់លើខ្នងសេះ ហើយចូរឡើងជិះបរមកឲ្យ
 ឆាប់ ។ លំដាប់ពីនោះមក ពួកអ្នកបររថ ចូររៀបចំរថទាំង ១២
 ពាន់ ជារថមានខ្នងកង់ពាសដោយដៃកដ៏ល្អ មានផ្ទះរំលេចដោយ
 មាស ។ ពួកខ្មាន់ធ្នូស្អាតក្នុងការប្រហារ ពួកជាងរថ ចូរនាំគ្នា
 លើកទង់ជ័យ ខែលនិងគ្រឿងក្រោះទាំងឡាយ ក្នុងរថទាំងនោះ ចូរ
 ដំឡើងធ្នូ ចងគ្រឿងក្រោះ ហើយចូរបររថទាំងឡាយមកឲ្យឆាប់ ។

[៤០៧] លាជា ឱលោកិយា^(១) បុត្តា មាលាតន្តរិលេបនា

អភ្លិយានិ ច តិដ្ឋន្ត	យេន មក្កេន ឯហិតិ ។
កាមេ កាមេ សតំ កុម្ហា	មេរយស្ស សុរាយ ច
មក្កម្ហិ បតិកា បន្ត	យេន មក្កេន ឯហិតិ ។
មំសា បូរា ច សង្ក្តល្យា	កុម្ហាសា មច្ចសំយុតា
មក្កម្ហិ បតិកា បន្ត	យេន មក្កេន ឯហិតិ ។
សប្បិ តេសំ ទទិ ទិវំ	កង្កុបិដ្ឋា ^(២) ពហូ សុរា
មក្កម្ហិ បតិកា បន្ត	យេន មក្កេន ឯហិតិ ។
អាណ្ហរិកា ច សូនា ច	នជនដ្ឋកតាយិនោ
ចាលិស្សរា កុម្មច្ចនិយោ	មុទ្ធិកាសោកជ្ឈាយិកា ។
អាហញ្ញន្តុ សព្វរិណា	ភេរិយោ ទិទ្ធិមាទិ ច
ខរមុខានិ ធមន្តុ	នទន្តុ ឯកទោត្តរា ។
មុទិដ្ឋា បណ្ណារា សដ្ឋា	កោដា បរិវេទន្តិកា
ទិទ្ធិមាទិ ច ហញ្ញន្តុ	កុដុម្ហា ទិទ្ធិមាទិ ច ។

[៤០៨] សា សេនា មហាតី អាសិ ឧយ្យត្តា សិរិវាហិទី
 ជាសិនា មក្កនាយេន រដ្ឋំ ចាយាសិ បព្វតំ ។

១ ម. ឱលោកិរា ។ ២ ម. កង្កុបិដា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤០៧] អ្នកទាំងឡាយ ចូរតាក់តែងផ្កាទាំងឡាយ (មានលាដជាគម្រប់៥) និងផ្កាសម្រាប់រោយរាយ កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបស្រឡាប និងផ្កាដ៏មានតម្លៃទាំងឡាយ ចូរបិតនៅត្រង់ផ្លូវ ដែលបុត្ររបស់អញមក ។ គ្រប់ទ្វារស្រុក ចូរតាក់តែងតាំងទុកឱ្យទិនមេរ័យ និងសុរាច្រើន ត្រង់ផ្លូវដែលបុត្ររបស់អញមក ។ ចូរតាក់តែងតាំងទុក សាច់ នំទ្រាបល្ង នំកុម្មាសដែលលាយសាច់ត្រី ត្រង់ផ្លូវដែលបុត្ររបស់អញមក ។ ចូរតាក់តែងតាំងទុកទឹកដោះរាវ ប្រេង ទឹកដោះជួរ ទឹកដោះស្រស់ និងសុរាជ័ច្រើន ដែលធ្វើដោយម្សៅប្លៅ ត្រង់ផ្លូវដែលបុត្ររបស់អញមក ។ ពួកអ្នកធ្វើម្ហូប អ្នកធ្វើបាយ អ្នករាំនិងអ្នកច្រៀង អ្នកច្រៀងទះដៃ អ្នកវាយស្ករ អ្នកច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ស្រទន់ និងពួកអ្នកចាក់ត្នុក ។ ពួកជនចូរដេញពិណគ្រប់បែប ចូរវាយស្ករ និងមហោរជីកទាំងឡាយ ចូរផ្គុំស័ង្វីនិងទះស្ករទាំងឡាយ ។ ជនទាំងឡាយចូរទះសម្តោរ វាយស្ករធំ ផ្គុំស័ង្វី ដេញតាខេ ដេញពិណខ្សែ ៧ វាយមហោរជីក វាយស្ករទង់ដែង វាយស្ករមង្គល ។

[៤០៨] សេនាដ៏ច្រើននោះ ជាកងទ័ពក្នុងដែនសិរី លើកចេញទៅ មានជាលីកុមារជាមគ្គនាយក បានដើរសំដៅទៅកាន់វង្គតបព័ត ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ឆត្វគ្គិយបព្វំ

កោព្នំ នទតិ មាតង្កោ	កុញ្ញោ សដ្ឋិហាយនោ
កច្ឆាយ ពជ្ឈមាធាយ	កោព្នំ នទតិ វារណោ ។
អាជានិយា ហសិយន្តិ	នេមិឃោសោ អជាយថ
នកំ ^(១) រដោ អនាទេសិ	ឧយ្យត្តា សិរិវាហិនី ។
សា សេនា មហតី អាសិ	ឧយ្យត្តា ហារិហារិណី
ជាសិណ មគ្គនាយេន	វង្គី ចាយាសិ បព្វតំ ។
តេ ចារឹសុ ព្រហ្មារញ្ញំ	ពហុសាទំ មហោទកំ
បុប្ផុក្ខេហិ សញ្ញន្តំ	ផលុក្ខេហិ ចូកយំ ។
តត្ថ វិទ្ធុស្សរា វក្ខ	នាណវណ្ណា ពហូ ទិជា
ក្វជន្តមុបក្វជន្តិ	ឧតុសំបុប្ផិតេ ទុមេ ។
តេ កន្ធា ទីយមន្ទានំ	អហោរត្តានមច្ចយេ
បទេសន្តំ ឧចាកព្នំ	យត្ថ វេស្សន្តោ អហុ ។

មហារាជបព្វំ នាម ។

[៤០៩] តេសំ សុត្វាន និក្ខោសំ	កីតោ វេស្សន្តោ អហុ
បព្វតំ អភិរូហិត្វា	កីតោ សេនំ ឧទិត្តតិ ។

១ ម. អព្ពំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ឆក្ខុតិយបព្វៈ

ដំរីដ៏ប្រសើរមានអាយុ៦០ខួប បន្ធិកោញ្ចនាទ ដំរីកាលបើមានខ្សែ
 ដង្កន់ជាប់នៅហើយ ក៏បន្ធិកោញ្ចនាទ ។ សេះអាជានេយ្យទាំង-
 ឡាយស្រែកកងរំពង សំឡេងគឺកកងនៃខ្នងកង ក៏កើតមានក្នុង
 កាលនោះ ធូលីក៏ហុយបាំងដូចពពក កងទ័ពក្នុងដែនសិវិបាន
 លើកចេញទៅ ។ សេនាដ៏ច្រើននោះអាចនាំយករបស់ដែលគួរនាំ
 យកទៅបាន លើកចេញទៅ មានជាលីកុមារជាមគ្គនាយក បាន
 ដើរសំដៅទៅកាន់វង្កតបព័ត ។ កងទ័ពទាំងនោះ បានចូលទៅ
 កាន់ព្រៃធំ មានមែកឈើច្រើន មានទឹកច្រើន ដេរដាសដោយឈើ
 មានផ្កា និងឈើមានផ្លែទាំងសងខាងផ្លូវ ។ ពួកសត្វស្លាបដ៏ច្រើន
 ក្នុងព្រៃធំនោះ មានសំឡេងមូល មានសំឡេងពីរោះ មានត្រកូល
 ផ្សេង ។ ស្រែកហៅសត្វស្លាប ដែលកំពុងស្រែក លើដើមឈើ
 ដែលផ្កាតាមរដូវ ។ កងទ័ពទាំងនោះ ទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់
 ស្រយាល ក្នុងកាលអំណើះទៅនៃថ្ងៃនិងយប់ បានចូលទៅដល់
 ប្រទេស ដែលព្រះបាទវេស្សន្តរទ្រង់គង់នៅ ។

ចប់ មហារាជបព្វៈ ។

[៤០៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទវេស្សន្តរ ទ្រង់ឮសំឡេងគឺកកង
 នៃកងទ័ពទាំងនោះហើយ ក៏ភិតភ័យ ទ្រង់ឡើងទៅលើភ្នំ ហើយ
 ទ្រង់ទតមើល នូវពួកសេនា ទាំងភិតភ័យ មានបន្ទូលថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥឡ្យ មទ្ធិ និសាមេហិ	និក្ខេពាសោ យាទិសោ វនេ
អាជានិយា ហសិយន្តិ	ធនត្តានេវ ទិស្សវេ ។
ឥមេ នូន អរញ្ញមិ	មិតសឡ្យានិ លុទ្ធកា
វាតុរាហិ បរិក្ខិប្ប	សោព្តេ ចាតេត្វា តាវនេ
វិក្កោសមាណា តិប្បាហិ	ហន្តិ នេសំ វំ វំ ។
តថា មយំ អទ្ធិសកា	អរញ្ញេ អវុទ្ធកា
អមិត្តហត្តត្តកតា	បស្ស ទុព្វលយាតកំ ។
[៤១០] អមិត្តា នប្បសហោយ្យំ	អត្តិវ ឧទកណ្ណវេ
តនេវ ត្ថំ វិចិទ្តេហិ	អបិ សោត្តិ ឥតោ សិយា ។
[៤១១] តតោ វេស្សន្តរោ វាជា	ឱរោហិត្វាន បព្វតា
និសីទិ បណ្ណសាលាយំ	ទទ្យំ កត្វាន មាណសំ ។
[៤១២] និវត្តយិត្វាន វថំ	វុដ្ឋាបេត្វាន សេនិយោ
ឯកំ អរញ្ញេ វិហារន្តំ	បិតា បុត្តំ ឧចាកមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នៃនាងមទ្រី នាងចូរពិចារណាមើល សំឡេងគឺកកង ក្នុងព្រៃ
យ៉ាងនេះ មានទាំងសេះអាជានេយ្យស្រែកកងរំពង ទាំងចុងទង់ជ័យ
ក៏ប្រាកដ ។ ជនទាំងនេះ ដូចជាព្រានចោមព័ទ្ធហ្នូងម្រឹគ ក្នុង
ព្រៃដោយបង្កាត់ទាំងឡាយ ដេញទម្លាក់ក្នុងរណ្តៅ ហើយចាក់កាប់
សម្លាប់ ពន្លះយកតែសាច់ល្អៗ នៃម្រឹគទាំងនោះ ដោយកាំបិត
ដ៏មុត ដោយពិត ។ ពួកយើងមិនមានទោស ត្រូវគេនិរទេស
មកនៅក្នុងព្រៃ ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្នុងកណ្តាប់ដៃសត្រូវ ក៏ដូចជា
ម្រឹគយ៉ាងនោះដែរ នាងចូរមើលអ្នកសម្លាប់បុគ្គលខ្សោយ ។

[២១០] (ព្រះនាងមទ្រី...) ពួកសត្រូវមិនអាចគ្របសង្កត់ (ព្រះអង្គ) បានទេ
ដូចជាក្មេង មិនអាចគ្របសង្កត់ទឹកសមុទ្របាន សូមព្រះអង្គទ្រង់
ព្រះចិន្តាដល់ពាក្យ ដែលសក្តិទេវរាជពោលហើយនោះឯង ទំនង
ជាស្នូស្តីនឹងមានដល់ព្រះអង្គ ព្រោះពួកពលនេះ ។

[២១១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរ យាងចុះ
អំពីភ្នំ ទ្រង់ធ្វើព្រះហ្មទ័យឲ្យមាំ ហើយគង់នៅក្នុងបណ្ណសាលា ។

[២១២] ព្រះបិតាទ្រង់ឲ្យបញ្ឈប់រថ ទ្រង់ឲ្យពួកសេនាត្រៀមចាំ ហើយទ្រង់
ស្តេចចូលទៅចូបនឹងព្រះរាជបុត្រ ដែលគង់នៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ឆត្វគ្គិយបព្វំ

ហត្ថិក្ខន្ធតោ ឱរុយ្ហ	ឯកំសោ បញ្ចលីកតោ
បរិកិណ្ណោ អមច្ចេហិ	បុត្តំ សិញ្ចិតុចាតមិ ។
បតត្តន្ទស កុមារំ	សោ រម្មបំ សមាហិតំ
និសិទ្ធិំ បណ្ណសាលាយំ	ឈាយន្តំ អកុតោកយំ ។

[៤០៣] តញ្ច ទិស្វាន អាយន្តំ

បិតរំ បុត្តកិទ្ធិនំ
 បច្ចុក្ខន្ធា អវទ្ធិសុំ ។
 សស្សរស្សាភិវាទយិ
 ចានេ រជ្ជាមិ តេ ហុសា
 ចាលិណា បរិមជ្ជថ ។

វេស្សន្តរោ ច មទ្ធិ ច
 មទ្ធិ ច សិរសា ចានេ
 មទ្ធិ អហញ្ញិ តេ ទេវ
 តេសុ តត្ថ បលិសដ្ឋ

[៤០៤] កច្ចិ វោ កុសលំ បុត្ត

កច្ចិ បុត្ត អនាមយំ
 កច្ចិ មូលដលា ពហូ ។
 អប្បមេវ សិរីសទា
 កច្ចិ ហីសា ន វិជ្ជតិ ។

កច្ចិ ឧញ្ញេន យាបេថ
 កច្ចិ ទំសា មកសា ច
 រទេ វេឡមិកកិណ្ណោ

១ ម. តេ ណុសា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ឆក្ខុតិយបព្វៈ

លុះព្រះបិតាយាងចុះអំពី-កដំរី ហើយទ្រង់ឧត្តរាសង្កៈធៀងស្នាម្នាង ផ្គង់អញ្ជាលី មានពួកអាមាត្យហែហម បានចូលទៅដើម្បីអភិសេក បុត្រ ។ ព្រះអង្គបានទតឃើញកុមារមានរូបគួរឲ្យត្រេកអរ សម្រឹង ព្រះហ្វូទ័យ កំពុងត្រិះរិះ មិនមានភ័យអំពីទីណាមួយ ដែលគង់ នៅក្នុងបណ្ណសាលានោះ ។

[៤១៣] ព្រះបាទវេស្សន្តរនិងព្រះនាងមទ្រី បានទតឃើញព្រះបិតានោះ មានសេចក្តីជាប់ព្រះហ្វូទ័យ ក្នុងបុត្រ កំពុងយាងមក ក៏ក្រោក ទៅទទួល ថ្វាយបង្គំ ។ ចំណែកព្រះនាងមទ្រី ថ្វាយបង្គំព្រះ បាទទាំងគូរបស់ព្រះសស្សរៈដោយព្រះសីហ្វី (ហើយក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំឈ្មោះមទ្រី ជាសុណិសាររបស់ព្រះអង្គ សូម ថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូរបស់ព្រះអង្គ ព្រះបិតាទ្រង់ឱបរិតជនទាំងពីរ នោះ ហើយបបោសអង្អែលដោយព្រះហស្ត ។

[៤១៤] (ព្រះរាជា...) នៃបុត្រ អ្នកទាំងពីរសុខសប្បាយទេឬ នៃបុត្រ អ្នកទាំងពីរ មិនមានជំងឺតម្កាត់ទេឬ អ្នកទាំងពីរ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ការស្វែងរកស្រួលទេឬ មើមឈើនិងផ្លែឈើមានច្រើនឬទេ ។ ពួករបោម មូស ពស់ មានតិចទេឬ ក្នុងព្រៃដ៏កុះករដោយម្រឹគ យង់ឃ្នង មិនមានការបៀតបៀនទេឬ ។

[៤០៥] អត្ថិ នោ ជីវិកា ទេវ សា ច យាទិសិ កីទិសា

កសិរា ជីវិកា ហោម ឧញ្ញាចរិយាយ ជីវិតំ ។

អនិទ្ធិនំ មហារាជ ទមេត្យស្សំវ សារថិ

ត្យម្ហា និទ្ធិកា ទន្តា អសមិទ្ធិ ទមេតិ នោ ។

អបិ នោ កីសានិ មំសានិ បិតុ មាតុ អទស្សនា

អរុទ្ធានំ មហារាជ អរញ្ញេ ជីវិសោកិនំ ។

[៤០៦] យេបិ តេ សិរិសេដ្ឋស្ស ទាយាទប្បត្តមានសា

ជាលី កណ្ណាទិណា ចុកោ ព្រាហ្មណស្ស វសានុតា

អច្ចាយិកស្ស លុទ្ធស្ស យោ នេ កាវោវ សុម្ពតិ ។

តេ រាជបុត្តិយា បុត្តេ យទិ ជាធាម សំសថ

បរិយាបុណាម នោ ទិប្បំ សប្បទដ្ឋំវ មាណវំ ។

[៤០៧] ឯតេ^(១) កុមារា និក្ខិតា ជាលី កណ្ណាទិណា ចុកោ

ព្រាហ្មណស្ស ធនំ ទត្វា បុត្ត មា កាយិ អស្សស ។

១ ម. ឧកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២១៥] (ព្រះមហាសត្រូវ...) បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព ការរស់នៅរបស់យើងខ្ញុំ ជាការរស់នៅផ្ដេសផ្ដាសទេ យើងខ្ញុំជាអ្នករស់នៅ ត្រជាបត្រដួស ព្រោះការរស់នៅដោយការស្វែងរក (ផលាផល) ។ បពិត្រមហារាជ (សេចក្ដីខ្វះខាត)រមែងទូន្មាន (បុរសកម្សត់) ដូចជានាយសារថីទូន្មាន សេះ យើងខ្ញុំទាំងនោះ ជាបុគ្គលមានសេចក្ដីខ្វះខាតទូន្មានហើយ សេចក្ដីខ្វះខាតរមែងទូន្មានយើងខ្ញុំ ។ បពិត្រមហារាជ យើងខ្ញុំត្រូវគេ និរទេសហើយ មានសេចក្ដីរស់នៅទាំងទុក្ខសោកក្នុងព្រៃ ទាំងសាច់ ឈាមទៀតសោតក៏ស្ដាំងស្ដួម ព្រោះមិនបានឃើញព្រះមាតាបិតា ។

[២១៦] កុមារទាំងពីរ គឺជាលីនិងកណ្ណាជិនាណា ដែលជាទាយាទ (ព្រះ រាជនត្តា) របស់ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលប្រសើរធុតក្នុងដែនសិរី មាន បំណងមិនទាន់បានសម្រេចនៅឡើយ លុះអំណាចព្រាហ្មណ៍ ជា បុគ្គលឈ្មានពានលើសលន់ វាយកុមារទាំងពីរនោះ ដូចជាគេវាយ ហ្វូងគោ ។ បើព្រះអង្គជ្រាបបុត្រទាំងនោះរបស់រាជបុត្រី សូមប្រាប់ ដល់យើងខ្ញុំឲ្យចាប់ ដូចជា(ពួកពេទ្យដែលព្យាបាល) នូវមាណាព ត្រូវពស់ចឹក ។

[២១៧] (ព្រះរាជា...) កុមារទាំងពីរ គឺជាលីនិងកណ្ណាជិនាណុ៎ះ បិតាបាន ប្រគល់ទ្រព្យឲ្យដល់ព្រាហ្មណ៍ លោះមកហើយ បាក់ក្បាលឡើយ បាចូរស្រួលចិត្តចុះ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស ឆត្វគ្គិយបព្វំ

[៤១៨] កច្ចិ នុ តាត កុសលំ	កច្ចិ តាត អនាមយំ
កច្ចិ នុ តាត មេ មាតុ	ចក្កុ ន បរិហាយតិ ។
[៤១៩] កុសលញ្ជៅ មេ បុត្ត	អថោ បុត្ត អនាមយំ
អថោ ច បុត្ត តេ មាតុ	ចក្កុ ន បរិហាយតិ ។
[៤២០] កច្ចិ អរោកំ យោគ្គន្តេ	កច្ចិ វហតិ វាហនំ
កច្ចិ ដីតោ ជនបទោ	កច្ចិ វុដ្ឋិ ន ឆិដ្ឋតិ ។
[៤២១] អថោ អរោកំ យោគ្គម្មេ	អថោ វហតិ វាហនំ
អថោ ដីតោ ជនបទោ	អថោ វុដ្ឋិ ន ឆិដ្ឋតិ ។
[៤២២] ឥច្ចុវំ មន្តយន្តានំ	មាតា នេសំ អទិស្សុថ
រាជបុត្តិ កិរិទ្ធាវេ	បត្តិកា អនុចាហនា ។
តញ្ច ទិស្វាន អាយន្តិ	មាតវំ បុត្តកិទ្ធិនី
វេស្សន្តរោ ច មទ្ធិ ច	បច្ចុក្កន្ធា អវុទ្ធិសុំ ។
មទ្ធិ ច សិរសា ចានេ	សស្សុយា អភិវាទយិ
មទ្ធិ អហញ្ញិ តេ អយ្យេ	ចានេ វន្ទាមិ តេ ហុសា ^(១) ។

១ ម. តេ ស្តណ្ណា ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ឆក្ខុតិយបព្វៈ

[២១៨] (ព្រះមហាសត្វ...) បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គសុខសប្បាយទេឬ
បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមិនមានរោគាពាធទេឬ បពិត្រព្រះបិតា
ព្រះនេត្រ របស់ព្រះមាតានៃខ្ញុំព្រះអង្គ មិនទាន់ងងឹតទេឬ ។

[២១៩] (ព្រះរាជា...) នៃបុត្រ យើងសុខសប្បាយទេ នៃបុត្រ យើងមិន
មានជំងឺតម្កាត់ទេ នៃបុត្រ ចក្ខុមាតារបស់បា មិនទាន់ងងឹតទេ ។

[២២០] (ព្រះមហាសត្វ...) យានរបស់ព្រះអង្គមិនទាន់ចាស់ទេឬ វាហានៈ
រមែងនាំទៅបានទេឬ ជនបទសម្បូរដែរឬ ភ្ញៀវមិនដាច់ទេឬ ។

[២២១] (ព្រះរាជា...) យានរបស់យើងមិនទាន់ចាស់ទេ ទាំងវាហានៈក៏នាំ
ទៅបាន ជនបទក៏សម្បូរ ទាំងភ្ញៀវក៏មិនដាច់ទេ ។

[២២២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) កាលដែលក្សត្រិយ៍ទាំងបីអង្គ កំពុងចរចាគ្នា
យ៉ាងនេះឯង ព្រះរាជបុត្រី ជាព្រះមាតា ស្តេចមកដោយព្រះបាទា
ឥតមានសុព័ណ៌បាទ ប្រាកដដល់ក្សត្រិយ៍ទាំងនោះទៀបទ្វារភ្នំ ។
ឯព្រះបាទវេស្សន្តរ និងព្រះនាងមទ្រី បានឃើញព្រះមាតានោះ
ដែលមានព្រះហ្មឺទ័យជាប់ក្នុងបុត្រ កំពុងយាងមក ក៏ក្រោកទទួល
ហើយថ្វាយបង្គំ ។ ចំណែកខាងព្រះនាងមទ្រី ថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូ
របស់ព្រះមាតាក្មេកដោយព្រះសិរ្ស៍ (ហើយក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រ
ព្រះមេម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនាងមទ្រី ជាព្រះសុណិសាររបស់ព្រះអង្គ
សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូរបស់ព្រះមេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤២៣] មទ្ធិញ្ច បុត្តកា ទិស្វា	ទូរតោ សោត្តិមាគតា
កន្ធន្តា អភិជារីសុ	វច្ឆា ពាលាវ មាតវំ ។
មទ្ធិ ច បុត្តកេ ទិស្វា	ទូរតោ សោត្តិមាគតេ
វារុណីវ បវេជេន្តិ	ថននាភកិសិញ្ចថ ។
[៤២៤] សមាគតាន ញាតីនំ	មហាយោសោ អជាយថ
បព្វតា សមនាទីសុ ^(១)	មហី អាកម្មិតា អហុ ។
វុដ្ឋិជារំ បវត្តេន្តោ	ទេវោ ចារស្សិ តាវទេ
អថ វេស្សន្តរោ រាជា	ញាតីហិ សមតច្ចថ ។
នត្តារោ សុណិសា បុត្តោ	រាជា ទេវី ច ឯកតោ
យនា សមាគតា អាសុំ	តនាសិ លោមហំសនំ ។
បញ្ចលិកា តស្ស យាចន្តិ	រោទន្តា កេរវេ វនេ
វេស្សន្តរោ មទ្ធិញ្ច	សព្វេ វជ្ជា សមាគតា
តំ នោសិ ឥស្សរោ រាជា	វជ្ជំ កាវេថ នោ ឧកោ ។

ឆត្វគ្គិយបព្វំ នាម ។

១ ម. សុវនាទីសុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤២៣] ចំណែកខាងព្រះរាជបុត្រទាំងពីរ ដែលមកអំពីទីព្រួយដោយស្នេហា
បានឃើញព្រះនាងមទ្រីហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះកន្សែងអូលអាក់នាំគ្នាស្ទុះ
ចូលទៅរក ដូចកូនគោតូច ស្ទុះទៅរកមេ ។ ឯព្រះនាងមទ្រី
បានឃើញបុត្រទាំងពីរ ដែលមកពីទីព្រួយដោយស្នេហា ក៏ញាប់
ញ័រដូចជាស្រីមេមត់ ទន្ទឹមក្បូរក្បីរក្សារចេញមក ។

[៤២៤] កាលពួកព្រះញាតិជួបជុំគ្នាហើយ សំឡេងគឺកកងខ្លាំង ក៏កើត
ឡើង ក្នុងទាំងឡាយក៏បន្លឺឡើង ទាំងផែនពសុធា ក៏រំភើបញាប់ញ័រ ។
ភ្លៀងក៏ញ័រជួរទឹកឲ្យធ្លាក់ក្នុងខណៈនោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរ ក៏បាន
ជួបនឹងញាតិទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះ ។ ព្រះនត្តាទាំងពីរ ព្រះ
សុណិសា ព្រះរាជបុត្រ ព្រះរាជានិងព្រះទេវី បានជួបក្នុងទីជាមួយ
គ្នាក្នុងកាលណា សេចក្តីព្រឺព្រួចរោមក៏មានក្នុងកាលនោះ ពួកអ្នក
នគរទាំងអស់ បានផ្តងអញ្ជាលី ចំពោះព្រះបាទវេស្សន្តរនោះ នាំ
គ្នាយំក្នុងព្រៃ មុខគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែង ទូលអារាធនា ។ ពួកវាស្រ្តទាំង
អស់ចូបជុំគ្នា (បានពោល) នឹងព្រះបាទវេស្សន្តរផង និងព្រះនាង
មទ្រីផងថា ព្រះអង្គជាព្រះរាជាស្សរៈរបស់ពួកយើង សូមព្រះអង្គ
ទាំងពីរព្រះអង្គរបស់ពួកយើងសោយរាជសម្បត្តិ ។

ចប់ ឆត្វត្តិយបញ្ចៈ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស នគរកណ្តំ

<p>[៤២៥] ធម្មន រដ្ឋំ កាវេន្តំ
ត្វញ្ច ជានបដា ចេវ</p>	<p>រដ្ឋា បញ្ចជយិត្ត មំ
នេកមា ច សមាភតា ។</p>
<p>[៤២៦] ទុក្ខ្ហជញ្ច ហិ នោ បុត្ត
យោហំ សិរីនំ វចនា</p>	<p>ភ្ននហច្ចំ កតំ មយា
បញ្ចជេសី អទ្ធីសកំ ។</p>
<p>[៤២៧] យេន កេនចិ វណ្ណន
មាតុយា ភតិទិយាមិ
(ម្ហានកាលោ មហារាជ</p>	<p>មិត្ត ទុក្ខំ ឧទព្វហោ
អមិ ចាលោហិ អត្តនោ។
រដោជល្ងំ បវាហាយ) ។</p>
<p>[៤២៨] តតោ វេស្សន្តរោ រាជា
រដោជល្ងំ បវាហេត្វា</p>	<p>រដោជល្ងំ បវាហាយិ
សដ្ឋិ វណ្ណំ អធារយិ ។</p>
<p>[៤២៩] សីសណ្ណាតោ សុចិវត្តោ
បច្ចយំ នាកមារុយ្ហ
តតោ សដ្ឋិ សហស្សានិ
សហជាតា បរិករីសុ</p>	<p>សញ្ញាករណភូសិតោ
ខក្កំ ពន្ធិ បរន្តបំ ។
យោធិនោ ចារុទស្សនា
នន្ទយន្តា រថេសកំ ។</p>

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ នគរកណ្ត

[២២៥] (ព្រះមហាសត្វ...) ព្រះអង្គនិងពួកអ្នកជនបទ អ្នកនិគម បាន
ព្រមព្រៀងគ្នានិរទេសខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលកំពុងសោយរាជ្យ តាមធម៌
ចាកដែនហើយ ។

[២២៦] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់បុត្រ (នេះ) ពិតជាកំហុសរបស់យើង យើង
បានធ្វើអំពើបំផ្លាញសេចក្តីចម្រើន បាននិរទេសបាដែលមិនមាន
កំហុស ព្រោះតាមពាក្យពួកអ្នកសិរិវាស្ត ។

[២២៧] (កូន) គួរដោះទុក្ខរបស់បិតាមាតា ឬរបស់បងប្អូនស្រី ដោយ
ហេតុណានីមួយ សូម្បីដោយជីវិតរបស់ខ្លួន ។ (ពួកអាមាត្យ
បានពោលថា បពិត្រមហារាជ កាលនេះជាកាលគួរស្រង់ទឹក សូម
ទ្រង់ដុះជម្រះព្រះរដោជលៈ) ។

[២២៨] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) គ្រានោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរក៏ដុះជម្រះក្តែល
លុះដុះជម្រះក្តែលហើយ បានទ្រទ្រង់ព្រះព្រះព្រះព្រះមានព័ណ៌ដូចស័ង្ក ។

[២២៩] ព្រះបាទវេស្សន្តរ ទ្រង់កក់ព្រះសិរី មានព្រះព្រះព្រះស្នាត ស្និត
ស្នាងដោយអាករណៈគ្រប់យ៉ាង ទ្រង់សៀតព្រះខាន់ដែលដុតកម្ដៅ
សត្រូវ ហើយទ្រង់ឡើងគង់លើដំរីដំប្រសើរ ឈ្មោះបច្ច័យ ។
កាលនោះ ពួកទាហាន ៦០.០០០នាក់ កើតក្នុងថ្ងៃជាមួយគ្នា គួរ
រមិលមើល ញ៉ាំងព្រះរាជាជាធំក្នុងរថឲ្យរីករាយ ចោមរោម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តតោ មទ្ធិបិ ម្ហាយេសុំ	សិរិកញ្ញា សមាគតា
វេស្សន្តហោ តំ ចាលេតុ	ជាលី កណ្ណាជិណា ចុកោ
អថោបិ តំ មហារាជា	សញ្ញយោ អភិរក្ខតុ ។
[៤៣០] ឥទញ្ច បច្ចយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ ^(១)
អានន្ទិយំ អចារីសុ	រមណីយេ តិរិព្វជេ ។
ឥទញ្ច បច្ចយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ
អានន្ទិចិត្តា សុមនា	បុត្តេ សង្កម្ម លក្ខណា ។
ឥទញ្ច បច្ចយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ
អានន្ទិចិត្តា បិតីតា	សហ បុត្តេហិ លក្ខណា ។
[៤៣១] ឯកភត្តិ បុរេ អាសី	និច្ចំ ថណ្ហាលសាយិដី
ឥតិ មេតំ វតំ អាសិ	តុម្ហំ កាមា ហិ បុត្តកា

១ ម. បុព្វេ សល្លេខមត្តនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលនោះពួកកញ្ញារបស់ព្រះបាទសិរិ បានចូបជុំគ្នា ហើយញ្ជាំង
ព្រះនាងមទ្រីឲ្យស្រង់ទឹក (ហើយពោលថា) សូមព្រះបាទវេស្សន្តរ
និងជាលីកណ្តាជិនាទាំងពីរ បីបាច់ថែរក្សាព្រះនាង ទាំងមហារាជ
ព្រះនាមសញ្ជ័យ ក៏សូមឲ្យថែរក្សាព្រះនាងដែរ ។

[២៣០] ព្រះបាទវេស្សន្តរនិងព្រះនាងមទ្រី បាននូវទីពឹងនេះ (បានតម្កល់
ក្នុងរាជសម្បត្តិ ហើយភ្នករពួក) នូវសេចក្តីសោហ្មង់របស់ព្រះអង្គ
(ដែលទ្រង់ធ្លាប់នៅក្នុងព្រៃពីដើម) ក៏ទ្រង់ឲ្យទ្រង់អានន្ទិយភេរីត្រាច់
ទៅទៀបភ្នំវង្គត ដែលគួរជាទីរីករាយ ។ ព្រះនាងមទ្រីបរិបូណ៌ដោយ
លក្ខណៈបានទីពឹងនេះហើយ(ក៏ភ្នករពួក)នូវសេចក្តីសោហ្មង់របស់
ព្រះនាង ដែលធ្លាប់នៅក្នុងព្រៃពីដើម បានចូបនឹងបុត្រទាំងពីរ
ហើយក៏ត្រេកអររីករាយ ។ ព្រះនាងមទ្រីបរិបូណ៌ដោយលក្ខណៈ
បានទីពឹងនេះហើយ ក៏មានព្រះហ្វូង្យភ្នករពួកសេចក្តីសោហ្មង់
របស់ព្រះនាង ដែលធ្លាប់នៅក្នុងព្រៃពីដើម មានចិត្តត្រេកអរ
រីករាយជាមួយនឹងបុត្រទាំងពីរ ។

[២៣១] (ព្រះនាងមទ្រី...) នៃបុត្រទាំងពីរ កាលពីដើម មាតាជា
អ្នកបរិភោគភត្តតែមួយពេល ដេកផ្ទាល់នឹងផែនដីជានិច្ច នេះជា
វត្ថុរបស់មាតាដូច្នោះ ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាចង់ (ចូប) នឹងបាទាំងពីរ

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស នគរកណ្ណំ

តំ មេ វតំ សមិទ្ធផ្ល	តុម្ពេ សង្កម្ម បុត្តកា
មាតុជំបិ តំ ចាលេតុ	បិតុជំបិ ច បុត្តកា
អថោបិ តំ មហារាជា	សញ្ញាយោ អភិរក្ខតុ ។
យដ្ឋិញ្ចិត្តិ កតំ បុញ្ញំ	មយ្ហញ្ញោវ បិតុច្ច តេ
សព្វេន តេន កុសលេន	អជរោ ត្ថំ អមរោ ភវ ។

[៤៣២] កប្បាសិកញ្ច កោសេយ្យំ ខោមកោនុម្ពរាជិ ច
 សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
 តតោ ខោមញ្ច កាយ្យំ កីវេយ្យំ រតនាមយំ
 សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
 តតោ ខោមញ្ច^(១) កាយ្យំ អដ្ឋំ មណីមេខលំ
 សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
 ឧណ្ណតំ មុខដុល្លញ្ច ណាណរត្តេ ច មាណិយេ
 សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។

១ ម. ហោមញ្ច ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ នគរកណ្ត

ម្នាលបុត្រទាំងពីរ វត្តនោះ សម្រេចដល់មាតា ក្នុងថ្ងៃនេះហើយ
ព្រោះបានច្នៃបន្លំជាទាំងពីរ ម្នាលបុត្រទាំងពីរ សូមឲ្យបុណ្យ
ដែលកើតអំពីមាតា និងកើតអំពីបិតារក្សាបា ទាំងមហារាជ ព្រះ
នាមសញ្ជ័យ ក៏សូមឲ្យរក្សាបា ។ បុណ្យណានីមួយ ដែលមាតា
ក្តី បិតាក្តី របស់បាបានធ្វើហើយ ដោយកុសលទាំងអស់នោះ សូម
បា កុំចាស់ កុំស្លាប់ឡើយ ។

[២៣២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះសស្ស បានបញ្ជូនកប្បាសិកពស្ត្រ
កោសេយ្យពស្ត្រ ខោមពស្ត្រ និងកោទុម្ពរពស្ត្រ ទៅថ្វាយព្រះ
សុណ្ណា ដែលជាសំពត់ សម្រាប់លម្អព្រះនាងមទ្រី ។ លំដាប់ត
មក ព្រះសស្សបានបញ្ជូនគ្រឿងប្រដាប់ព្រះសូរង្គ ជាវិការៈនៃមាស
និងគ្រឿងប្រដាប់ព្រះសូរង្គ ជាវិការៈនៃកែវ ទៅថ្វាយព្រះសុណ្ណា
ដែលជាគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់លម្អរបស់ព្រះនាងមទ្រី ។ លំដាប់
តមកទៀត ព្រះសស្សបានបញ្ជូនគ្រឿងប្រដាប់ព្រះសូរង្គ ជាវិការៈ
នៃមាស និងកន្រ្ទំនិងខ្សែក្រវាត់ ជាវិការៈនៃកែវមណី ទៅថ្វាយព្រះ
សុណ្ណាដែលជាគ្រឿងប្រដាប់លម្អរបស់ព្រះនាងមទ្រី ។ ព្រះសស្ស
បានបញ្ជូនគ្រឿងប្រដាប់នលាដៈ ជាគ្រឿងប្រដាប់ សម្រាប់ព្រះ
ភក្ត្រមានព័ណ៌ផ្សេងៗ ដែលជាវិការៈនៃកែវមណី ទៅថ្វាយ
ព្រះសុណ្ណា ដែលជាគ្រឿងប្រដាប់លម្អ របស់ព្រះនាងមទ្រី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឧត្តត្ថំ កិដ្ឋមកំ	មេខលំ បដិចាទុកំ
សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។	
សុត្តញ្ច សុត្តវដ្ឋញ្ច	ឧបនិជ្ឈាយ សេយ្យសិ
អសោភថ រាជបុត្តិ	ទេវកញ្ញាវ នន្ទនេ ។
សីសណ្ណាតា សុចិវត្តា	សញ្ញាករណភូសិតា
អសោភថ រាជបុត្តិ	តាវត្តិសាវ អច្ចរា ។
កទលីវ វាតច្ចបិតា	ជាតា ចិត្តលតាវនេ
ទញ្ញាវណាសម្មន្តា	រាជបុត្តិ អសោភថ ។
សកុណី មាណុសិនីវ	ជាតា ចិត្តប្បត្តា បតិ
និក្រោធបក្កតិម្ពោដ្ឋិ	រាជបុត្តិ អសោភថ ។
[៤៣៣] តស្សា ច នាគមាណេសុំ	នាតិវុឌ្ឍវ កុញ្ញវំ
សត្តិក្ខមំ សរក្ខមំ	ន្នៀសាទន្តំ ឧរុឡ្ហវំ ។
សា មទ្ធិ នាគមារុហិ	នាតិវុឌ្ឍវ កុញ្ញវំ
សត្តិក្ខមំ សរក្ខមំ	ន្នៀសាទន្តំ ឧរុឡ្ហវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះសស្សបានបញ្ជូន នូវគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ព្រះស្កន និងគ្រឿង
 ប្រដាប់ស្នា និងខ្សែក្រវាត់ កងជើង ទៅថ្វាយព្រះសុណ្ណា ដែលជា
 គ្រឿងប្រដាប់លម្អព្រះនាងមទ្រី ។ ព្រះរាជបុត្រីជាស្រ្តីប្រសើរ បាន
 គយគន់មើលគ្រឿងប្រដាប់ល្បើកដោយអំបោះ និងគ្រឿងប្រដាប់
 រៀរចាកអំបោះ ដ៏ល្អក្រៃពេក ហាក់ដូចទេវកញ្ញាក្នុងនន្ទនឧទ្យាន ។
 ព្រះរាជបុត្រី កក់ព្រះសិរ្ស មានព្រះពស្រ្តដ៏ស្អាត ស្អិតស្អាងដោយ
 អាករណៈគ្រប់យ៉ាង ដ៏ល្អក្រៃពេក ហាក់ដូចស្រ្តីអប្សរក្នុងឋានត្រៃ-
 ត្រីង្ស ។ ព្រះរាជបុត្រីបរិបូណ៌ដោយរបៀបនៃអញ្ញាញធ្មេញ ល្អក្រៃ
 ពេក ហាក់ដូចដើមចេក ដែលកើតក្នុងចិត្តលតាវ័ន ត្រូវខ្យល់បក់
 បោកហើយ ។ ព្រះរាជបុត្រី មានបបូរមាត់ដូចផ្ទៃជ្រៃទុំ និងផ្ទៃ
 បាសទុំ ល្អក្រៃពេក ហាក់ដូចបក្សី មានសរិះសព្វគ្រប់ ដូចជា
 សរិះ នៃមនុស្ស មានស្លាបដ៏វិចិត្រ (ហើរព្វដ៏អាកាស) ។

[២៣៣] ពួកអាមាត្យនាំដំរីដ៏ប្រសើរ មិនចាស់ពេក អត់ទ្រាំលំពែងបាន
 អត់ទ្រាំកូនសរបាន មានភ្នក-ងទន្ធាំ អាចគាស់រំលើងសត្រូវបាន
 មកថ្វាយព្រះនាងមទ្រីនោះ ។ ព្រះនាងមទ្រីនោះឡើងកាន់ដំរីដ៏
 ប្រសើរមិនចាស់ពេក អត់ទ្រាំលំពែងបាន អត់ទ្រាំកូនសរបាន មាន
 ភ្នក-ងទន្ធាំ អាចគាស់រំលើងសត្រូវបាន ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស នគរកណ្តំ

[៤៣៤] សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ មិកា អហុ
 វេស្សន្តរស្ស តេជេន ឆាញ្ញមញ្ញំ វិហោបយំ ។
 សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ ទិដា អហុ
 វេស្សន្តរស្ស តេជេន ឆាញ្ញមញ្ញំ វិហោបយំ ។
 សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ មិកា អហុ

ឯកជ្ឈំ សន្និទាតីសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ ទិដា អហុ

ឯកជ្ឈំ សន្និទាតីសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ មិកា អហុ

នាស្ស មញ្ញនិ ក្វធិសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ យាវន្តេត្ថ ទិដា អហុ

នាស្សមញ្ញនិ ក្វធិសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហំ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ នគរកណ្ត

[២៣២] ពួកម្រឹគទាំងប៉ុន្មានដែលមាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ មិនបៀត
 បៀនគ្នានិងគ្នា ដោយតេជះនៃព្រះបាទវេស្សន្តរ ។ ពួកបក្សី
 ទាំងប៉ុន្មាន ដែលមាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ មិនបៀតបៀនគ្នា
 និងគ្នា ដោយតេជះនៃព្រះបាទវេស្សន្តរ ។ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ
 ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ (អំពីព្រៃ) ពួក
 ម្រឹគទាំងប៉ុន្មានដែលមាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ បានមកប្រជុំក្នុងទី
 ជាមួយគ្នា ។ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យ
 ចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ (អំពីព្រៃ) ពួកបក្សីទាំងប៉ុន្មាន ដែល
 មាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ បានមកប្រជុំក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ កាល
 ព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ
 (អំពីព្រៃ) ពួកម្រឹគទាំងប៉ុន្មាន ដែលមាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ
 លែងស្រែកសំឡេងពីរោះ ។ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នក
 សិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ(អំពីព្រៃ) ពួកបក្សីទាំងប៉ុន្មាន
 ដែលមាននៅក្នុងព្រៃទាំងអស់នុ៎ះ លែងស្រែកសំឡេងពីរោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយសុស ជាតកំ

[៤៣៥] បដិយត្តោ រាជមត្តោ វិចិត្តោ បុប្ផសន្តតោ
 វសិ វេស្សន្តរោ រាជា យត្ត យាវ ជេតុត្តរា ។
 តតោ សង្ខី សហស្សានិ យោធិនោ ចារុទស្សនា
 សមន្តា បរិករិសុ
 វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
 សមន្តា បរិករិសុ
 វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
 សមន្តា បរិករិសុ
 វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 សមាគតា ជានបទា នេកមា ច សមាគតា
 សមន្តា បរិករិសុ
 វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
 ករោធិយា ចម្មជរា ឥន្ទិហត្តា សុវម្មិកា
 បុរតោ បដិបដ្ឋិសុ
 វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៣៥] ពួកអាមាត្យបានរៀបចំរាជមាត់ ឲ្យរំលេចច្នុះឆ្ងាស់ ត្រៀមត្រា
 ដោយផ្កា តាំងអំពីទីដែលព្រះបាទវេស្សន្តរទ្រង់គង់នៅ រហូតដល់
 ក្រុងជេតុត្តរ ។ លំដាប់នោះ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងអ្នកសិរិ-
 រាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ(អំពីព្រៃ)ពួកយោធាទាំង ៦០,០០០
 ល្អមើល បានហែហមជុំវិញ ។ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួក
 អ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ(អំពីព្រៃ)ពួកស្រីស្នំផង ពួក
 រាជកុមារផង ពួកអ្នកជំនួញផង ពួកព្រាហ្មណ៍ផង ហែហមជុំវិញ ។
 កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាង
 ចេញ (អំពីព្រៃ) ពួកពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
 ហែហមជុំវិញ ។ កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រ
 ឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាងចេញ (អំពីព្រៃ) ពួកអ្នកជនបទ ក៏បាន
 មកជួបជុំគ្នា និងអ្នកនិគម ក៏បានមកចូលជុំគ្នា ហែហមជុំវិញ ។
 កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិរិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ទ្រង់យាង
 ចេញ (អំពីព្រៃ) ពួកទាហានពាក់មួក ទ្រទ្រង់ខែល កាន់ដូ
 ចងគ្រឿងក្រោះដំលូ ដើរហែខាងមុខ ។

មហានិបាតេ ទសមស្ស វេស្សន្តរជាតកស្ស នគរកណ្តំ

[៤៣៦] តេ ចារិសុ បុរំ រម្មំ	ពហុចាការតោរណំ
ឧបេតំ អន្តចានេហិ	នច្ចកីតេហិ ច្ចកយំ ។
វិត្តា ជានបទា អាសុំ	នេកមា ច សមាភតា
អនុប្បត្តេ កុមារម្ហិ	សិរីនំ វជ្ជវឌ្ឍនេ ។
ចេសុក្ខោចោ បវត្តិត្ត	អាភតេ ធនទាយកេ
នដ្ឋិប្បវេសិ នករេ	ពន្ធនា មោក្ខោ អយោសថ ។

[៤៣៧] ជាតរូបមយំ វស្សំ	ទេវោ ចារិស្សិ តារទេ
វេស្សន្តរេ បរិដ្ឋម្ហិ	សិរីនំ វជ្ជវឌ្ឍនេ ។
តតោ វេស្សន្តរោ រាជា	ទានំ ទត្វាន ខត្តិយោ
កាយស្ស ភេទា សប្បញ្ញោ	សក្កំ សោ ឧបបដ្ឋថាតិ ។

នគរកណ្តំ នាម ។
 មហាវេស្សន្តរជាតកំ ទសមំ ។
 មហានិបាតំ និដ្ឋិតំ ។

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ នគរកណ្ត

[២៣៦] ក្សត្រិយ៍ទាំងនោះ បានយាងចូលទៅកាន់បុរី ជាក្រុងគួរឲ្យ
ត្រេកអរ មានកំពែងនិងទ្វារខាងក្រៅដ៏ច្រើន ប្រកបដោយគ្រឿង
ស៊ីនិងគ្រឿងផឹក មានទាំងល្បែងពីរយ៉ាង គឺរំនិងច្រៀង ។

កាលរាជកុមារ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ស្តេចមកដល់
ពួកអ្នកជនបទ និងពួកអ្នកនិគម បានមកជួបជុំគ្នា ត្រេកអរ ។

កាលព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ជាអ្នកប្រទានព្រះរាជទ្រព្យ ស្តេចមកដល់
ហើយ ពួកមហាជន ក៏នាំគ្នាលើកទង់ជ័យ ឡូងនន្ទិកេរី ហើយ
ចូលទៅព្រះនគរ ព្រះបាទវេស្សន្តរ ក៏ទ្រង់ឲ្យយោសនា ដើម្បី
ឲ្យដោះលែងសព្វសត្វ ចាកចំណង ។

[២៣៧] កាលព្រះបាទវេស្សន្តរ ញ៉ាំងពួកអ្នកសិវិរាស្ត្រឲ្យចម្រើន ស្តេច
ចូលមកដល់ សក្តិទេវរាជដែលជាឧបបត្តិទេព បានបង្កើតរក្សាជា
វិការៈនៃមាស ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទវេស្សន្តរជាក្សត្រិយ៍ប្រកប
ដោយប្រាជ្ញា ទ្រង់ឲ្យទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយនោះទៅ ក៏
បានស្តេចទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ទេវលោក ។

ចប់ នគរកណ្ត ។

ចប់ មហាវេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ។

ចប់ មហានិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ
ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ
ទ្វាទសមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្កេ

មហានិបាតជាតកំ

មហានិបាតេ	អដ្ឋមំ	មហានារទកស្សបជាតកំ.....	១
“	នវមំ	វិជ្ជរជាតកំ ទោហឡកណ្ណំ.....	៣៣
“	“	“ មណិកណ្ណំ.....	៣៥
“	“	“ អក្ខកណ្ណំ.....	៤៩
“	“	“ យរាវាសប្បញ្ញា.....	៥៣
“	“	“ លក្ខកណ្ណំ.....	៥៤
“	“	“ រាជវសតីកណ្ណំ.....	៥៧
“	“	“ អន្តរមេយ្យាលំ.....	៦៥
“	“	“ សាធុនរធម្មកណ្ណំ.....	៧១
“	“	“ កាលាគិរិកណ្ណំ.....	៧៦

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
ទ្វាទសមភាគ

មាតិកា

ទំព័រ

មហានិបាតជាតក

មហានិបាត	មហានិបាត មហានិទកស្សបជាតក ទី ៨.....	១
“	វិជ្ជរជាតក ទី ៧ ទោហឡកណ្ណ.....	៣៣
“	“ “ មណិកណ្ណ.....	៣៥
“	“ “ អក្ខកណ្ណ.....	៤៧
“	“ “ យរាវាសប្បញ្ញា.....	៥៣
“	“ “ លក្ខកណ្ណ.....	៥៤
“	“ “ រាជវសតីកណ្ណ.....	៥៧
“	“ “ អន្តរបេយ្យាលៈ.....	៦៥
“	“ “ សាជុនរជ្ជម្មកណ្ណ.....	៧១
“	“ “ កាលាគិរិកណ្ណ.....	៧៦

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

មហានិបាតេ	ទសមំ	វេស្សន្តរជាតកំ	ទសវគ្គាថា.....	៩៤
“	“	“	ហិមវន្តកណ្ឌំ.....	៩៧
“	“	“	ទានកណ្ឌំ.....	១០៩
“	“	“	វនប្បវេសនំ.....	១២៩
“	“	“	ជូដកបព្វំ.....	១៣៦
“	“	“	ចុល្លវេនវណ្ណនា.....	១៤៦
“	“	“	មហាវេនវណ្ណនា.....	១៥០
“	“	“	ទារកបព្វំ.....	១៦១
“	“	“	មទ្ធិបព្វំ.....	១៧៦
“	“	“	សក្កបព្វំ.....	១៨៩
“	“	“	មហារាជបព្វំ.....	១៩៤
“	“	“	ឆក្ខុត្តិយបព្វំ.....	២០៥
“	“	“	នគរកណ្ឌំ.....	២១១

សង្ឃីកាប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

មហានិបាត វេស្សន្តរជាតក ទី ១០ ទសវគ្គថា			៧៤
“	“	“ ហិមវន្តកណ្តា.....	៧៧
“	“	“ ទានកណ្តា	១០៧
“	“	“ វេស្សន្តរសន្តិ.....	១២៧
“	“	“ ជួជកបព្វ:.....	១៣៦
“	“	“ ចុល្លវេស្សន្តរណា.....	១៤៦
“	“	“ មហាវេស្សន្តរណា.....	១៥០
“	“	“ ទារកបព្វ:.....	១៦១
“	“	“ មទ្ធិបព្វ:.....	១៧៦
“	“	“ សក្កបព្វ:.....	១៨៧
“	“	“ មហារាជបព្វ:	១៧៤
“	“	“ ឆក្ខុត្តិយបព្វ:.....	២០៥
“	“	“ នគរកណ្តា	២១១

